

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "berdab" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Dnevored 24. avgusta 1 - Tel. 0481/53

ČEDAD - Ul. Ristol 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR

POSILNA PLAČANA V GORICI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

POHISTVO

7096 AA 60090201
OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

PETER, V. DE

Camber
ima
tokrat
prav...

BOJAN BREZIGAR

Kar v dveh tržaskih italijanskih medijih smo včeraj zasledili slovenščino. Prvi je bil dnevnik Il Piccolo, ki je objavil zelo zanimiv intervju s predsednikom zavarovalne družbe Lloyd Adriatico, Antonio Sodaro o vstopu te družbe med delničarje slovenske zavarovalnice Adriatic. V tem intervjuju je Sodaro spregovoril tudi v slovenščini (in Piccolo je slovenski pozdrav tudi objavil) in se obsirno razgovoril o Evropi in o sodelovanju s Slovenijo. Govoril je o tem, da se mora Trst odpirati, poudaril, da podpira kandidaturu Illyja in pozval uslužbenke svoje zavarovalne družbe, naj se ne sramujejo, da so Slovenci in naj ne prikrivajo, da obvladajo slovenščino.

Kdor je opoldne gledal Staffierijevo propagandno oddajo na tržaskem televizijskem kanalu Teleguattro, je lahko videl poslanca Giulia Camberja, ki je popačeno bral slovensko besedilo iz Piccola. Gledalce je spraševal, ali vedo, kaj bere in si nato sam odgovoril, da ne bere ljubljanskega Dela, ampak tržaski Il Piccolo. Potem se je usulo proti Illyju, ki da bo »župan« in ne »sindaco«, Slovani bodo zasedli Trst, zasedli ga bodo komunisti in samo glas za Staffierija lahko to prepreči. Listarski tajnik je bil vidno razburjen, grozeče je dvignil glas in se spraševal, kje sta Alessijev Piccolo in Inerijev Lloyd.

Camber je torej jezen in se razburja. Verjetno ima prav, kajti z vidika človeka, ki je vsa ta leta gradil svojo politično srečo na nacionalsocialistični politiki Trsta, na cepitvi prebivalstva in na mrznji do Slovencev, so zadnja tržaska dogajanja znak, da se je nekaj spremenilo. So znak, da »Drugi Trst« obstaja, pa naj na volitvah zmaga ali ne. So dokaz, da desnica ni več gospodar tega mesta. So opozorilo, da tisk ne bo več blagohotno obravnaval Staffierijevih izpadov in da se tržasko gospodarstvo ne namerava podrežati političnemu zapiranju. In končno so ugotovitve, da Camberju ponovna izvolitev v parlament le ni tako zajamčena, kot je do pred kratkim mislil. Tako bi bilo pred dvajsetimi leti, z Alessijem Piccolom in Inerijem Lloydom. Časi pa so se spremenili: Piccolo in Lloyd jih dohitevale, le Camber je ostal, kjer je vedno bil.

OKROGLA MIZA VSEH KOMPONENT SLOVENSKE MANJŠINE

Vsi za Illyja

Tako pozivajo predstavniki SKGZ, SSO, SKP, DSL, SSK in PSI
Predstavniki Lige: »Zagotovo ne bom volil Staffierija«

TRST - Razlogi so sicer različni, vendar je sklep enoten: vse komponente slovenske manjšine svetujejo svojim volilcem, naj na nedeljskih volitvah za tržaskega župana oddajo glas za kandidata Illyja. To izhaja z okrogle mize, ki sta jo včeraj pripravili slovenski novinarski odsek RAI in Primorski dnevnik, vodilapa glavni urednik slovenskih poročil Sasa Rudolf in odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar.

Pri okrogli mizi so sodelovali predstavniki SKGZ Dušan Udovič, podpredsednik SSO Marij Maver in trije že izvoljeni občinski svetovalci: Stojan Spetič, ki je bil izvoljen na listi Komunistične prenovne, Igor

Dolenc, izvoljen na listi Demokratične stranke levice in Peter Močnik za Slovensko skupnost. K sodelovanju smo povabili se Danila Slokarja, ki je bil na listi Severne lige izvoljen v krajevno konzulto in Branka Pahorja, člana slovenske komisije pri Socialistični stranki.

Na vprašanje, kaj predlagajo slovenskim volilcem za nedeljske volitve, so z izjemo predstavnika Severne lige Slokarja vsi odgovorili, da jim svetujejo, naj gredo na volišče in volijo za Illyja. Ob tem je Branko Pahor dejal, da imamo Slovenci za to še več razlogov kot ostali Tržacani, ki bodo glasovali zanj. Igor Dolenc je dejal, da je to v tem trenutku edi-

na možnost, ki jo imamo, da premagamo desnico. Peter Močnik je ocenil, da gre za ključni trenutek v zgodovini Trsta. Dušan Udovič je opozoril, da vemo, kaj bi čakalo našo skupnost v primeru, ko bi zmagal Staffier. Marij Maver je dejal, da bi Illyjev uspeh koristil celotni slovenski narodni skupnosti. Stojan Spetič je poudaril, da je glas za Illyja edini način, da porazimo tržasko desnico in da obrnemo stran v tržaski zgodovini. Predstavniki Severne lige Danilo Slokar, ki je dejal, da njegova stranka prepušča volilcem svobodo izbire, pa je podčrtal, da zagotovo ne bo volil za Staffierija.

Na 3. strani

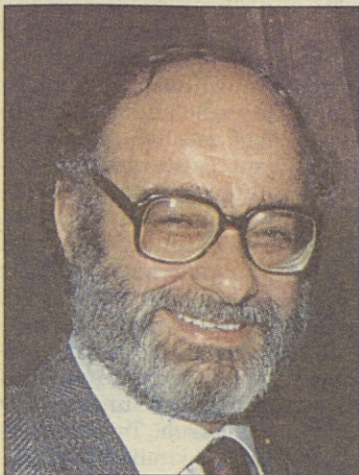
Bundesbank in balotaža potisnila liro čez tisočico v menjavi z nemško marko

RIM - Bundesbank je tudi včeraj razočarala tiste, ki so pričakovali, da bo Nemčija vsaj nekoliko omilila ceno svojega denarja, najbolj pa je oskodovala liro, ki je tako nadaljevala svoje nihanje okrog psihološke meje 1.000 lir za marko. Banca d'Italia je ob 14. uri, kot običajno »fotografirala« menjalne odnose (9998,72 lire za marko in 1.717,79 lire za dolar), ki pa se se niso bistveno razlikovali od predvčerajšnjih. Kmalu potem, ob 15.45, je nemška valuta dosegla tisočico, medtem ko se je dolar povzpел do 1.721 lir. Sibenja pa s tem se ni bilo konec in ob 17. uri je marka veljala 1.003,5 lire, dolar pa 1.729. V ilustracijo gre dodatni, da vrednost dolarja že od leta 1985 ni prerasla meje 1.720 lir.

Poznavalci ugotavljajo, da je - sedaj že povsem očitna - podcenjenost lire v prvi vrsti posledica političnega dogajanja: negotovosti o usodi finančnega zakona, za katerega glasovanje se bo začelo prihodnji ponedeljek, in izidov nedeljske balotaze med kandidati za župane nekaterih pomembnih italijanskih mest, vključno s prestolnico. Italijanska valuta naj bi bila potemtakem v neke vrste zamrznjenem položaju, ki naj bi se po pričakovanih sprostil komaj po objavi rezultatov nedeljske balotaze.

ZAVAROVALNIŠTVO / LLOYD

Trst in Koper nekoliko bližja

TRST - Uradna objava vstopa tržasko zavarovalne kompanije Lloyd Adriatico v slovenski prostor in včerajšnji intervju predsednika njenega upravnega sveta Antonia Sodara v tukajšnjem dnevniku Il Piccolo sta v Trstu ze dvignila val začudenja, v nekaterih, sicer dobro znanih krogih pa tudi gorčenje in odkrito nasprotovanje. Znano je namreč, da je bil Lloyd Adriatico se do pred nekaj leti ena od trdnjav »italijanskosti« tega obmejnega mesta, sedaj pa se je ta trdnjava podala v Koper in se kot enakopravni partner vključila med delničarje tamkajšnje zavarovalnice Adriatic.

Na 27. strani

VATIKAN / IZJAVE MSGR. TAURANA

Manjšine in mir

VATIKAN - Spostovanje pravic narodnih manjšin je temeljnega pomena za ohranjanje miru. Tako trdi Vatikan, ki je včeraj s tiskovno konferenco »zunanjega ministra« msgr. Jeana Louisa Taurana podčrtal pomen manjšinske problematike.

Stališče Svete stolice je msgr. Tauran strnil v štiri točke:

1. Vsako reševanje problema se mora navedovati v evropskih standardih in »KVSE je izdelala zelo pomembna stališča tako v Kobenhavnu leta 1990, kot v Ženevi leto kasneje«. Ta stališča bi morala biti razširjena tudi kot pedagoški pristop k reševanju problema.

2. Evropske norme, ki so bile sprejete soglasno, bi morale preprečiti, da bi tolmačili statut za neko manjšino kot koncesijo večine ali kot sad podpore neke tuje države.

3. Bilateralne pogodbe med državami - ko so potrebne - morajo jamčiti manjšinam enake pravice na vsem državnem ozemlju, spremljati pa jih morajo tudi dogovori na kulturnem, izobraževalnem in gospodarskem področju, da se oblikuje najbolj ustrezne pogoje za vzajemno zaupanje.

4. KVSE si mora prizadevati za pravice manjšin in jamčiti, da bodo obveze v njihovo korist spoštovane. V

tem okviru je msgr. Tauran spomnil, da je imela Sveta stolica ob priznanju Slovenije in Hrvaske za potrebno, da postavi politični pogoj, in sicer mednarodni nadzor nad izvajanjem obvez obeh držav v korist manjšin.

Papežev zunanji minister jek temu dodal, da mora vsak načrt za rešitev krize v jugovzhodni Evropi predvideti jasno obvezo o spoštovanju pravic manjšin. Samo tako bo KVSE jamstvo za pravice najsibkejših.

Ob prebiranju teh točk pa se tudi jasno izkaže, koliko je Italija se v dolgu s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji. (VT)

BALKAN / ŽENEVSKA POGAJANJA

Pogajajo se že o delitvi Sarajeva

Pogovarjajo se Muslimani in Srbi

ŽENEVA - Bosanski Muslimani in Srbi se v Ženevi pogajajo o delitvi Sarajeva na dvoje - dvetretjinski muslimanski in tretjinski srbski del - in o zamenjavi ozemelj. Srbi so za Srebrenico in Zepo v vzhodni Bosni pripravljeni odstopiti sarajevski industrijski predmestji Vogosco in Ilidžo.

Predstavniki Bosne in Hercegovine v Združenih narodih Muhamed Sacirbej je sicer ovrgel trditve voditelja bosanskih Srbov Radovana Karadžića, da so se že pogodili o delitvi dosedanje prestolnice na »mesto-dvojček«, pa tudi predsednik Alija Izetbegović je po peturnih pogovorih izjavil, da »ni bilo napredka«, vendar nihče ni zanikal, da se res pogajajo o Sa-

rajevu in zamenjavi ozemelj.

Mednarodna posrednika Owen in Stoltenberg novinarjem nista hotela odkriti podrobnosti, bila pa sta bolj optimistična kot prejšnje dni. »Vzdušje na pogajanjih je boljše kot prej, o Sarajevu se pogovarjajo zelo resno, mislim pa tudi, da bomo kmalu priče zelo pomembnim spremembam,« je izjavil Owen.

Voditelj bosansko-hercegovskih Hrvatov Boban je pred odhodom iz Ženeve izjavil, da so zdaj že možni dogovori o muslimanskem izhodu na morje in da se bo vrnil v Svico 15. decembra. Owen in Stoltenberg sta pozneje sporočila, da bosta vse tri strani spet sklicala za prihodnji teden.

(Agencije)

TRST Ravnatelj ACEGA Romanò na prostosti

TRST - Potem ko je tržasko zapore v torek zapustil geometer Antonio Barca, poverjeni upravitelj gradbenega podjetja »Mari e Mazzaroli«, je od včeraj na prostosti tudi Gaetano Romanò, glavni ravnatelj ACEGA, ki je za ressetke končal zaradi domnevne korupcije, in sicer v zvezi z obnovo neke hiše, last družine Romanò. Podjetje »Mazzaroli« naj bi bilo krilo del stroškov za obnovo (okrog 40 milijonov lir), vendar ni jasno, kaj naj bi Romanò nudil v zameno. Sodisce je namreč menilo, da ni »hudih indicov« na njegov račun.

ZADNJA VEST

Ubili najbolj znanega prekupčevalca z mamili Pabla Escobarja

BOGOTA' - Kolubijska policija je sinoči v Medellinu ubila najbolj znanega prekupčevalca z mamili Pabla Escobarja, ki so ga iskali že od leta 1992, ko je pobegnil z zapora. Pri akciji, v kateri je prislo do aretacije, je sodelovalo 500 policistov. Kolumbijski predsednik Cesar Gaviria je takoj po objavi te vesti sklical tiskovno konferenco. Escobar je pred dnevi napovedal, da se bo predal, če bodo njegovi družini nudili politični azil v Nemčiji, vendar so nemške oblasti njegove sorodnike zavrnille.

GORICA

Zbirka Mohorjeve družbe

V Katoliški knjigarni v Gorici so predsinoci predstavili knjižno zbirko Goriske Mohorjeve družbe za leto 1994. Ob tradicionalnem Kalendarju obsega zbirka še knjige Dorice Makuc »Aleksandrinke« o primorskih ženah, ki so služile v Egiptu, »Ko se vračajo delfini« Brune Marije Perlot, »Možje s Snowija« slovenskega izseljenca v Avstralijo Ivana Kobala in nov dopolnilni snopič Primorskega bibliografskega leksikona.

Str. 9

RIM / V PRIČAKOVANJU NEIZBEŽNIH PREDČASNIH POLITIČNIH VOLITEV

V duhu večinskega načela se kujejo novi volilni karteli

Center računa na referendumskega liderja Maria Segnija

VOJMR TAVCAR

RIM - Medtem ko se iztekajo zadnji dnevi volilne kampanje za upravne volitve, se politične sile skušajo ze pripraviti na izziv predčasnih političnih volitev, ki bodo - razen težko predvidljivih presenečenj - prihodnjo pomlad. V duhu večinskega principa, se sile skušajo organizirati v volilne kartele tudi na osnovi izkušenj poletnih in sedanjih upravnih volitev. Novi volilni zakon se ne botruje pravemu bipolarizmu in demokraciji izmeničnosti, toda zlasti sedanje izbire so pokazale, da si italijanski volilci želijo prav ta sistem in da so v marsičem prehiteli politike in tudi medije v uveljavljanju večinskega principa: nagradili so reformiste, ki so pokazali večjo agregacijsko sposobnost in s protestnim glasom desnici (Ligi na Severu, MSI v Srednji in Južni Italiji) kaznovali zmerne demokrate, ki so se predstavili razpršeni.

Te izkušnje so bile v torek osnova srečanju med DSL in Demokratičnim zavestnostvom, na katerem so poudarili podporo naprednim kandidatom, ki se bodo v nedeljo pomerili v balotazah. Prav uspeh teh kandidatov je lahko temelj za ucvrstitve kartela reformističnih sil, ki se morajo tudi čimprej zbrati in izoblikovati program, h kateremu mora prispevati vsak s svojo identiteto in vrednotami, ter nakazati tudi kandidata za premiera, ki bo v primeru zmage vodil reformistično vladno koalicijo. Nekateri menijo, da v DSL razmišljajo o sedanjem premieru Carlu

Azegliu Ciampi ju kot eni izmed možnosti, iz krogov DZ pa poudarjajo, da o tej hipotezi na torkovem srečanju ni bilo govora.

Na drugi strani pa so se sredinske zmerne sile kot rešitelja oklenile referendumskega liderja Maria Segnija, ki se je doslej drzal nekoliko ob strani. Led nezaupanja in težavnega dialoga je prebil poziv skupine intelektualcev Segniju, naj prevzame vodstvo teh sil in se kandidira kot možni premier.

Segni je že v torek iz Bologne sporočil, da se ne izmika odgovornosti, včeraj pa je sklical v Rimu novinarsko konferenco, da bi potrdil, da se izzivu ne bo izognil in da si bo prizadeval za oblikovanje volilnega kartela. Poziv sprejema, ker je »v vsebini in metodi« v skladu z referendumskega duhom. Ob tem pa Segni postavlja tudi pogoje: kartel mora imeti prispevek katoliških in laičnih sil, kandidati pa morajo biti izbrani s prispevkom ljudi (primarnimi volitvami), biti morajo moralno neoporečni. Segni se ni hotel izjasniti, ali gre za poskus oblikovanja centrističnih sil, zakolil pa je politične meje: kartel, ki bo alternativen levemu reformističnemu taboru, obenem pa se ograjuje od skrajne desnice in Lige.

V KD, PLI in med socialdemokrati so precej tople pozdravili Segnijev poskus, vendar iz prvih odmevov bi lahko sklepali, da Segnija pehajo v centrizem, ki se ga referendumski lider vsaj z besedami izogiba. Veliko vprašanje pa je,

ali bodo te stranke pripravljene plačati davek, ki ga zahteva Segni: popolna prenovitev političnih kadrov.

Za Ligo je naceinik poslanske skupine Roberto Maroni ironiziral, češ oblikujoci se kartel nima velike prihodnosti, ker je po Pomycinovih obtozbah ze ob Giuliana Amata, ostaja le »salonski general Segni,« ki Lige ne skrbi. Povsem drugačnega mnenja je bil reformist Augusto Barbera, ki je nastajajočemu kartelu napovedoval prihodnost, ce namerava ubrati pot zmerne sile, ki gleda k centru, medtem ko bil usojen na neuspeh, ce bi ga zamakala »pot neocentrizma«. (VT)

Mario Segni (telefoto AP)

BLAGAJNIKA SISDE ZASLEDILI V MONTECARLU

Broccoletti aretiran

RIM - Bivši upravni ravnatelj obveščevalne službe Sisde Maurizio Broccoletti bo verjetno kmalu izročen italijanskim sodnim oblastem. Aretirali so ga v noči med sredo in četrtkom v Montecarl, kjer so ga zasledili posebni oddelki karabinerjev in funkcionarji Interpola. Proti njemu je rimsko sodišče izdalo zaporni nalog v okviru preiskave o tako imenovanih črnih fondih Sisde, ki so služili, kot je ugotovila preiskava, bolj funkcionarjem službe v osebne namene kot pa za opravljanje funkcij tega delikatnega državnega organizma, saj so na tekočih računih nekaterih vodilnih mož Sisde našli milijardne vsote.

O aretaciji Maurizia Broccolettija je za zdaj le malo vesti. Kaže, da so ga ustavili, ko se je sprehajal po ulicah Montecarla. Pospremili so ga na policijsko postajo, kjer se je izkazalo, da je imel Broccoletti pri sebi ponarejene osebne dokumente. Za zdaj so italijanske oblasti poslale v Montecarlo zahtevo po začasni aretaciji, v najkrajšem času pa bodo zahtevale še estradikcijo. O zahtevi bo moral odločiti sam princ Rainer, so pojasnili iz Montecarla. Ko bi se Broccolini estradikciji uprl, bi lahko postopek za njegovo izročitev Italiji trajal tudi več mesecev. Broccolinijev odvetnik Marazzita pa je za zdaj zagotovil, da je bivši funkcionar Sisde pripravljen sodelovati s sodstvom za ugotovitev vse resnice o uporabi in zlorabi denarja obveščevalne službe.

Pred Broccolettijem so bili aretirani že stiri vodilni funkcionarji Sisde, dva pa še iščejo.

ODOBREN VLADNI PREDLOG

Glasove bodo šteli takoj

RIM - Skrutinatorji bodo začeli šteti že v nedeljo zvečer, takoj po zaprtju volisc, glasove zupanskih kandidatov, ki se bodo pomerili v balotazah. Po senatu je včeraj tudi poslanska zbornica odobrila popravek k pravilom za izvolitev krajevnih uprav, ki ga je izoblikovala vlada. Odslej velja, da se vselej takoj prestejejo glasovi zupanskih kandidatov, glasovi strank pa naslednji dan.

Popravek, ki ga je vlada pripravila na svoji ponedeljkovi seji, je odraz želje, da ne bi politični odmevi in reakcije temeljili samo na »exit polih« zavodov za javnomnenjske raziskave, pač pa tudi na uradnih stevilkah. K hitri odobritvi popravka so prispevale negativne reakcije finančnih trgov na volilne izide prvega kroga upravnih volitev.

V senatu pa je dokončno prodril zakon, ki disciplinira volilne kampanje v primeru vsedržavnih volitev in ki je dopolnilo novim večinskim volilnim pravilom. Zakon ureja celo vrsto vprašanj, največ polemik pa je - in najbrž še bo - vzbudilo vprašanje sankcij za morebitne kršilce. Za radijske in televizijske postaje, ki bi prekršile nova določila, so predvidene denarne in administrativne kazni, v najhujših primerih pa odvzem koncesij za oddajanje. Za kandidate, ki bi kršili pravila, pa so predvidene administrativne sankcije in v najhujših primerih odvzem

mandata, odpravljena pa je bila možnost zavora.

V ostalem zakon o volilnih kampanjah uvaja sledece novosti:

-javnomnenjske raziskave: prepovedana bo objava v zadnjih 15 dneh volilne kampanje, izidi pa bodo morali biti opremljeni tudi z nekaterimi znantvenimi podatki (število anketiranih, kriterij za oblikovanje vzorca, itd);

-volilna reklama: prepovedana bo televizijska volilna reklama. dovoljene bodo le napovedi okroglih miz, konferenc, razprav, oddaj za predstavitev list, soocanj med kandidati;

-povracilo stroškov: oba doma parlamenta bosta imela na razpolago sklad (1.600 lir za vsakega prebivalca) za povracilo volilnih stroškov izvoljenim parlamentarcem. Vsak kandidat ne bo smel potrositi vec kot 92 milijonov lir, ce kandidira za zbornico, in 115 za senat. Omejeni so tudi stroški strank (200 lir za vsakega prebivalca v okrožju ali okolišu, kjer se predstavlja, kar pomeni, da bo stranka prisotna v vseh okrožjih lahko potrosila do 10 milijard lir za senat in prav toliko za zbornico);

-obračun: ob koncu vsake volilne kampanje bodo kandidati morali poslati obračun pristojnemu domu z navedbo stroškov, prispevkov in storitev, ki so jih dobili (z obvezo poimenske navedbe za prispevke pravnih oseb in prispevke zasebnikov, ki presegajo 10 milijonov lir). (VT)

PROCES CUSANI / PRIČEVANJE BIVŠEGA TAJNIKA PRI

La Malfa: Sama mi je izročil kuverto s 300 milijoni lir

Vsota ni bila zakonito vknjižena - Forlani ne bo prišel na proces

MILAN - Na procesu proti dinancniku Sergiu Cusaniju se nadaljujejo pričevanja (zdaj ze bivših) političnih voditeljev. Včeraj je bil na vrstu bivši sekretar republikanske stranke Giorgio La Malfa, ki je sicer kot vsi ostali bil zaslišan le kot prica, vendar je priznal svojo odgovornost glede nezakonitega financiranja stranke. Brez dlak na jeziku je povedal, da je pred voililno kampanjo za parlamentarne volitve leta 1992 obiskal takratnega pooblaščenega upravitelja Montedisona Carla Samo in ga vprašal, naj pomaga stranki, »saj je to spadalo med dolžnosti in časti političnega tajnika« Malo pozneje mu je Sama telefoniral: »Sel sem k njemu na dom,« je pove-

dal La Malfa, »pogovarjala sva se o politiki, na koncu srečanja pa mi je izročil kuverto s 300 milijoni. Vprašal sem ga, ali naj jih vknjižim, kot predvideva zakon o financiranju strank, toda Sama mi je odgovoril, da bi raje videl, da bi stvar ostala rezervirana. In tako sem denar izročil strankinemu blagajniku, ki je vsoto vpisal v proračun kot sad vrste nabirk za manj kot pet milijonov lir.« La Malfa je tudi potrdil, da sprejema nase vso odgovornost za kršitev zakona.

Med politiki, ki bi morali pričati na procesu Cusani, ne bo bivšega tajnika Krščanske demokracije Arnalda Forlanija, ki je včeraj dal vedeti, da se ne namerava odzvati vabilu sodnikov.

Bivši tajnik PRI La Malfa zapuša milansko sodišče (AP)

RIM / CRAXIJEVI PRISTAŠI PROTI TAJNIKU

Razkol med socialisti se še pogloblja

Del Turco odpovedal sejo vodstva, ker so se je hoteli udeležiti tudi člani, ki so vpleteni v podkupninske afere

RIM - Razkol se je poglobil in povsem možno je, da se - kar je se ostalo Socialistične stranke Italije - v kratkem razleti na majhne drobce. Dokaz zatona stranke, ki je se pred osmimi meseci imela predsedstvo vlade, je včerajšnja seja strankinega vodstva, ki je zapečatila dokončen razkol med sedanjim tajnikom Ottaviano Del Turcom in pristasi nekdanjega liderja Bettina Craxija.

Vodstvo je bilo sklicano, da bi razjasnilo položaj po globokih nasprotjih, ki so pršla do izraza v prejšnjih tednih prav med Del Turcom in Craxijem. Obenem pa naj bi se dogovorili o stališču do balotaz.

Odras krize, v katero se vse bolj pogreza stranka,

je bilo že dejstvo, da so pred sedezem vodstva na Ul. del Corso manifestirali novinarji strankinega glasila Avanti, ki so že dalj časa brez plac in katerih zaposlitvena prihodnost je vse bolj na nitki. V četrtem nadstopju pred dvorano, naslovljeno strankinemu voditelju Pietru Nenniju, pa so demonstrirale uradnice, prav tako brez plac in perspektiv. Toda ti manifestaciji ne bi bili v oviro seji vodstva, saj so hude finančne težave in nezadovoljstvo osebja Del Turcov vsakdanji kruh. Tajnika, ki je prevzel krmilo PSI poleti, je najbolj grenko presenečenje čakalo v dvorani. Na sejo so - navzlic dogovoru, da se bodo zaenkrat vzdržali - prišli tudi tisti člani, ki imajo opravka s

pravico v okviru podkupninskih afer (prisotni so bili med drugimi Craxijev svak Paolo Pilitteri, rimski voditelj Paris Dell'Unto, poslanca Giuseppe Garresio in Biagio Marzo).

Del Turco je skupaj s predsednikom Ginom Giugnijem reagiral tako, da je odpovedal sejo in preložil nadaljnje razčiscavanje na vsedržavno skupščino, ki naj bi se stala v kratkem.

Na odpoved seje je ostro reagiral Craxijeva komponenta z Ugom Intinijem in Maurizioom Sacconijem, ki je hotela prevesti politično os stranke na stališča proti DSL.

Razbitje je popolno. Vprašanje je le, do kdaj bo PSI uspele preživeti ob vsakodnevnih in vse hujših travmah. (VT)

OKROGLA MIZA PRIMORSKEGA DNEVNIKA IN RADIA TRST A

Vse komponente slovenske manjšine za kandidata Illyja

Le še 48 ur nas loči od nove volilne preizkušnje, ko bomo prvič s svojim glasom izbrali med dvojico kandidatov novega trzaskega župana obenem pa tudi večino, ki bo v prihodnjih starih letih upravljala trzasko občino. Kakšno je stališče predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti do obeh možnih kandidatov in kakšno je mnenje do novega volilnega sistema: o tem smo se pogovarjali ob okrogli mizi, ki sta jo pripravila Primorski dnevnik in časnikarski oddelk Radia Trst A.

Sodelovali so predstavnik SKGZ Duško Udovič, podpredsednik SSO Marij Maver, trije izvoljeni občinski svetovalci Stojan Spetič, ki je bil izvoljen na listi Komunistične prenovne, Igor Dolenc, izvoljen na listi Demokratske stranke levice in Peter Močnik za Slovensko skupnost. K sodelovanju smo povabili še Danila Slokarja, ki je bil na listi Severne lige izvoljen v krajevno konzulto in Branka Pahorja, člana slovenske komisije pri Socialistični stranki.

Prvo vprašanje, ki je enako za vse, se glasi: kaj predlagate slovenskim volilcem za nedeljo?

Branko Pahor: Predvsem pozivam vse, da se v čim večjem številu udeležijo nedeljskih volitev in da oddajo svoj glas Illyju, za kar imamo Slovenci še več razlogov kot ostali Tržacani, ki bodo zanj glasovali.

Igor Dolenc: Ja, tukaj ni kaj drugega povedati, kakor da tudi jaz prosim vse volilce, da grejo strnjeno na volišča in da oddajo svoj glas Illyju, ki je v tem trenutku edina možnost, ki jo imamo, da premagamo desnico.

Peter Močnik: Mislim, da bo poziv precej enak za vse, zato bi samo še opozoril, da gre za ključni trenutek v zgodovini Trsta in je prav, da se Slovenci kot enakopravna komponenta tega mesta temu pridružimo in da strnjeno glasujemo za Riccarda Illyja.

Danilo Slokar: Severna liga je prepustila volivcem izburo, kako naj glasujejo.

Dušan Udovič: Popolnoma jasno je, da so te volitve za nas odločilnega pomena. Mislim, da nas ne sme uspravati dejstvo, da se je prvi krog volitev za nas izšel pozitivno; če kdaj, potemtakem je prav v tem trenutku potrebno, da Slovenci ponovno gredo vsi na volitve in odločno oddajo svoj glas kandidatu Illyju. Mislim, da glede tega vsi enako mislimo, ker vemo kaj bi cakalo našo skupnost v primeru, da bi zmagal Staffieri.

Marij Maver: Zdi se mi, da smo si enotni. Na to vprašanje odgovarjam tudi jaz, da svetujem vsem, naj volijo Riccarda Illyja. Njegov uspeh bi tudi koristil celotni slovenski narodni skupnosti; o tem nimamo dvomov.

Stojan Spetič: Mi smo imeli v prvem krogu drugačno stališče; zahvaljujem se vsem volilcem, ki so mi oddali v prvem krogu svoj glas, toda drugi krog je tisti, ki odloča in zato prosim vse volilce, ki so mi oddali svoj glas v prvem krogu, da v drugem krogu v balotazi glasujejo za Riccarda Illyja, ker je to edini način, da porazimo trzasko desnico in je edini način, da tako obrnemo stran v trzaski zgodovini.

V drugem krogu bodo vprašanja različna za udeležence te okrogle mize; prvo vprašanje je namenjeno predstavnikom obeh osrednjih organizacij, ki sta neposredno izven te volilne vihre. Imamo nov volilni sistem, ki sili k združevanju v vsedržavnem in lokalnem merilu. Ali po vašem mnenju ta volilni sistem pripomore tudi k zbliževanju med Slovenci?

Dušan Udovič: Nedvomno so prav te volitve, čeprav so bile že prejšnje pokrajinske volitve delno preizkusni kamen, dokaz, da je ta volilni sistem tak, da naravnost sili k združevanju. Tudi med Slovenci in se posebno med Slovenci, ker pač že govorimo o interesih naše skupnosti. Mi smo videli pri rezultatu prvega kroga, kakšen učinek je imelo to združevanje v obeh okoljskih občinah, v Miljah in v Nabrezini, kjer je z uveljavitvijo te skupne napredne liste prišlo do uprav, ki bosta ustrezali ne samo potrebam vsega prebivalstva ampak sta tudi jamstvo, da se bo v teh dveh občinah ustvarjalo tisto vzdušje

sožitja, ki je potrebno za življenje na sploh, ampak tudi za dobro upravljanje. Po drugi strani mislim, da je ta volilni sistem tudi glede na splošno povezovanje Slovencev je neka dodatna stimulacija, da razmislimo naprej kako iskati nove oblike medsebojnega dogovarjanja. Mislim, da ne gre samo za te volitve, kajti volitve bomo se imeli. Gre pa tudi za to, da smo Slovenci nekako se bolj prisiljeni iskati skupni jezik glede osnovnih problemov, ki se tičejo nas vseh. Dosedanje oblike iskanja tega skupnega jezika so bile včasih učinkovite, včasih pa ne; obstajajo tudi različna stališča, kako naj prihaja do tega združevanja. Mislim, da združevanje ne sme pomeniti izničevanja razlik in različnih političnih opredelitev, ki jih imajo Slovenci, kar je v demokratični družbi normalno in tudi zazeljeno, je pa današnje stanje tako, da nas bo vedno bolj sililo k iskanju skupnega jezika glede tistih vprašanj, kjer obstajajo interesi manjšine. Ponavljam, te volitve so težka preizkušnja za vse nas; če lahko povzamemo neki nauk iz tega volilnega sistema je, da moramo na vseh ravneh poskusiti iskati enotnost, ki ne sme biti samo neka priložnostna fraza, simbolična ali pa tako izražena v nekaterih posameznih nastopih. Razmere v svetu, v Italiji nasproh in tudi v naši skupnosti so se tako spremenile, da je ta skupni jezik vedno bolj potreben in tudi mogoč. Jaz sem v to prepričan in mislim, da se bo ta proces nadaljeval v pozitivno smer.

Marij Maver: Ker govorimo v volilni kampanji se mi zdi, da bi moral odgovor na vprašanje ali smo zdaj bolj združeni kot prej mogoče, zadevati predvsem vbolitve in volilne nastope. Svet slovenskih organizacij, organizacija, ki ne nastopa neposredno na volitvah, imamo tudi določeno vlogo predvsem v tem času ko so nekatere stranke zasle, v veliko krizo zaradi afer in korupcije. Tudi pri teh volitvah se bo gotovo cutila teža organizacij civilne družbe, kamor sodi tudi naša ustanova. Način združevanja Slovencev na osnovi tega zakona gotovo ni najboljši, vendar pa je res, da je ta novi volilni zakon v to prisilil skoraj vse Slovence brez razlike. Tudi osebno se mi zdi, da smo kot del tistega volilnega telesa, ki se je odločil za samostojno nastopanje v preteklosti, s tem zakonom nekako privilegirani, ker je to telo kompaktejše, je tako lahko bolj prodrlo v teh kriznih casih in smo dosegli tudi boljše rezultate. Kar se tiče potem združevanja na drugih področjih, so problemi drugačni in zdise mi, da je bolje, da ostanemo zdaj samo pri volilni kampanji.

Gospod Slokar, vi ste dejal, da Severna liga prepušča svobodo svojim volilcem. Ste se vi že odločili in kaj meni liga o manjšinah?

Danilo Slokar: Osebno zagotovo ne bom volil za Staffieri. Mislim, da se s tem tudi razume, kako bom verjetno bom volil. Kar zadeva slovensko manjšino nima liga nobenega predsodka in misli, da nas mora jezik združevati in ne ločevati. Slovenci so narod, ki živi tu od zmeraj in zato to sploh to za nas ni problem. Za Slovence pa je Severna liga dodatna možnost, da pustijo svoje stare stranke, ki so ali desne ali leve stranke in iščejo skupaj z večino, ki so Italijani v Trstu in manjšino Italijanov na Krasu skupno rešitev za premostitev sedanje gospodarske krize.

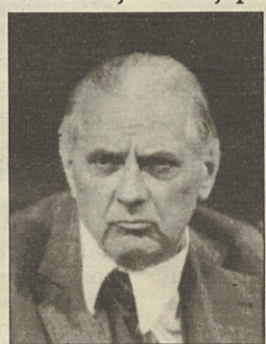
Naslednje vprašanje je namenjeno Branku Pahorju. Socialistična stranka tokrat ni na-

stopila na volitvah. Sploh je vprašljiv njen obstoj. Slovenska komisija socialistične stranke obstaja in se deluje; vendar ali ste vi že razmisljali o svoji prihodnosti?

Branko Pahor: Ze pred leti smo si izborili široko avtonomijo in pred kaksnim desetletjem smo začeli delovati v smeri širše avtonomije, ki je prihaja do izraza predvsem pri volitvah in posebno pri teh volitvah. Takoj v začetku smo se zavzeli za čim širšo platformo, ki bi jo potem predstavila ostalim strankam in skupinam, ki nastopajo na volitvah, predvsem glede manjšinske problematike. Nismo torej predstavili svojih kandidatov, smo pa takoj že v prvem krogu usmerili svoje volilce na Illyja, ki sam predstavlja, ne glede na stranke, ki ga podpirajo, stično točko različno mislecih. Kar se pa naše prihodnosti tiče, cakamo, kako bodo potekali pokrajinski in deželni kongresi. Odločitev bo padla verjetno takrat.

Novi volilni zakon dodeljuje opoziciji manjšo moč. Komunistična prenova Stojan Spetič bo verjetno v opoziciji.

Stojan Spetič: Da, vendar bi se zelel vrniti k vprašanju združevanja Slovencev. Tu je bilo namreč rečeno nekaj kar ne drži v celoti. Slovenci nismo bili enotni v prvem krogu, ker smo bili vsaj ena komponenta in to naša diskriminirani pri snovanju

koalicij in izločeni iz njih. Mi smo na to opozarjali pravočasno in ce smo danes v drugem krogu združeni, recimo, da je to zasluga fasistov ne naša, ker smo pač v nujnosti, da porazimo desnico, vsi skupaj prisiljeni potegniti skupaj. Vendar tudi tokrat ni prišlo do neke formalne povezave. To ni tako hudo sedaj, vendar, ce se bo nadaljevala politika diskriminacij in izločevanja komponent, ce bo naša manjšina sprejela in trpela, da jo drugi locujejo z ideoloskimi predsodki, bomo recimo na prihodnjih političnih volitvah vsekaror znatno sibkejši in to nam gotovo ne koristi.

Vprašanje o opoziciji. Skoraj gotovo bomo v opoziciji; gotovo bomo v opoziciji proti Staffieriju, ce bi, upajmo da ne, zmagal na nedeljski balotazi; proti desničarski občinski upravi smo pripravljeni, kako bi rekel streljati z najmočnejšimi topovi, ker menimo, da je desnica naš prvi in glavni sovražnik, kar zadeva Illyjevo levosredinsko upravo, mi se ne strinjamo z njenim programom, zato mislimo, da bomo v opoziciji; vemo, da opozicija v tem trenutku v občinskem svetu po novih zakonih nima velike teže, lahko pa opozarja na protislovja in prepričan sem, da bo prej ali slej prišlo do protislovij recimo med zavezniki med nenačelnimi zavezniki kot sta demokratska leвица in krščanska demokracija. Seveda, ce bi Illyjeva uprava, v kar močno dvomim, uresnicila zares novo napredno socialno politiko in ce bi

V nedeljo bo radijska postaja TRST/A zaradi pričetka preštevanja volilnih glasovnic podaljšala svoje programe do približno ene ure po polnoči. Volilna oddaja se bo pričela ob 22. uri, ko bomo poslušalce seznanili z exit pollom Doxe, sledili bodo komentarji v živo iz studia. Ob 23. uri bodo krajša poročila, nato pa znova najnovejši podatki v telefonski povezavi z volilnim uradom trzaskе občine. Rezultate bodo v studiu komentirali razni gostje in predstavniki organizacij in strank.

istocasno bila zares tako občutljiva do naših narodnostnih problemov, kot jo včasih prikazujejo, bo v tem primeru imela tudi našo podporo, ker mi mislimo, da bi v tem primeru radi odigrali vlogo konstruktivne opozicije. Osebno pričakujem od Illyja, da bo vsaj na takem nivoju, na taki ravni kot je bil na primer pred dvajsetimi leti Marcello Spaccini.

Ce bo v nedeljo zmagal kandidat Illy, bo v večini tudi Demokratska stranka levice. To se bo zgodilo prvič, kajti ta stranka je bila v vseh povojnih letih na trzaski občini v opoziciji. Kako se pripravljate na ta preskok.

Igor Dolenc: Pripravljamo se tako, da smo izdelali skupni program z Illyjevim kartelom, s katerim smo se skoraj v celoti strinjali, poleg tega smo dodali se svoje misli o tem kako naj bi bila trzaska občina vodena v prihodnjih starih letih. Ta koalicija je novost tudi na vsedržavni ravni, ceprav je na strogo krajevni ravni že prišla do izraza. Mislim na primer na vzhodnokraški rajonski sosvet, kjer smo nekaj takega preizkusili in smo pragmatično ob sodelovanju stranke komunistične prenovne, demokratske stranke levice, socialistov Slovenske skupnosti in krščanskih demokratov prepregili, da bi bil izvoljen desničarski, ce ze ne fasistični predsednik. Seveda bomo pri nekaterih vprašanjih imeli drugačna stališča; v demokraciji lahko vsakdo pove, kar misli, vendar bomo predvsem pazili na to, da občina vodi socialno politiko, da ureja predvsem tiste probleme, ki zadevajo manjšino, na primer izvajanje zakona o protivednostih za sinhrotron in urejanje jursarskih odborov. Mislim tudi, da bi Illyjeva izvolitev dala povod za spremembo negativnega odnosa do Slovencev. Ne pričakujem torej ne vem kakšnih novosti, vendar mislim, da bomo imeli v teh starih letih konkretno možnost, da začnemo z odstranjevanjem vse tistega nacionalističnega strupa, ki je bilo zlit v teh zadnjih dvajsetih ce ze ve v petdesetih letih.

Okroglo mizo zaključujemo s Petrom Močnikom. Slovenska skupnost se je na teh volitvah odpovedala svojemu simbolu. Mislite, da bo to zmanjšalo njeno moč?

Peter Močnik: Ne, sicer te odločitve ne bi sprejeli. Mislim, da odpoved znaku ne pomeni odpovedi politični samobitnosti, ne pomeni se odpovedi političnemu gibanju Slovenske skupnosti kot subjektu, ki lahko vpliva na politično dogajanje v kraju, kjer deluje. Zato se je Slovenska skupnost, upoštevajoč vse te sestavine, odpovedala tudi znaku, ker jo je volilni sistem v to praktično prisilil in se je združila pod znakom tiste liste, ki je edina sprejela programska izhodišča Slovenske skupnosti in je dala polnopravno državljanstvo v njenih vrstah tudi kandidatom in predstavnikom Slovenske skupnosti. Dokaz, da je tako, je, da smo prav na tej listi Slovenci izvolili več svetovalcev kot kdajkoli prej. Imamo predstavnike v vseh krajevnih konzultah, v primeru da bi zmagal, kot upamo, blok, ki podpira Illyja, bi imeli dva izvoljena svetovalca v občinskem svetu, kar se se nikoli ni zgodilo. Imamo zaveznike in to zaveznike med Slovenci samimi, ki nastopajo v veliki meri enotno, z različicami, kot smo slisali, ampak ko gre za narodnostno problematiko gotovo enotno in kompaktno kot nikoli doslej. Zato mislim, da je Slovenska skupnost naredila močno in pogumno dejanje, da so volilci to razumeli, jo podprli in ji dali se večje moči kot doslej. Zato sem prepričan, da bo vprašanje naše lipsove vejice, ki je stranka ne namerava dokončno opustiti, tudi vprašanje presoje na osnovi razvoja prihodnjih let. Osnovni problem je, da kot samostojna slovenska stranka Italiji lahko vplivamo na politično dogajanje v teh naših krajih.

NOVICE

LpT in SL predlagata spremembo statuta FJK

TRST - Severna liga in Lista za Trst predlagata revizijo člena posebnega statuta deželne uprave, ki določa okoliščine za razpust deželne skupščine. Obe gibanji se zavzemata za obvezni razpust sveta v primeru, da bi najmanj deset odstotkov svetovalcev bilo obsojenih za prekrške v škodo javni upravi. Nacelnika skupin Roberto Antonione (LpT) in Fiordelisa Cartelli (Liga) bosta na eni izmed prihodnjih sej skupščine predlagala pospešeno soocenoje o tem vprašanju. Za revizijo statuta Furlanije-Juljske krajine je odgovoren parlament, za to pa je potreben ustavni zakon.

V ponedeljek v Huminu srečanje s prof. Pirjevcem

HUMIN - O etničnem čiščenju v Bosni in Hercegovini bo spregovoril prof. Jože Pirjavec v ponedeljek, 6. decembra, ob 16.20 v konferenčni dvorani zavoda Ipsia v Huminu. Srečanje z avtorjem knjige »Vidov dan« sodi v okvir ciklusa »Od nacizma do naciskinov«, ki ga z uspehom prirejajo v tem zgodovinskem kraju.

Na ponedeljkovem srečanju bo o mirovnih pohodih v Bosni spregovorila Patrizia Londero, članica društva »Int di pas« (R.P.)

V Aviano priletela nova vojaška letala iz ZDA

PORDENON - Od začetka operacije Nata »Deny Flight« so ameriška vojaška letala z oporiščem v Avianu opravila 1.300 poletov nad Bosno, po novem pa bodo za takšne operacije, katerih namen je preprečiti srbske letalske napade na Sarajevo, odgovorni rezervisti in pripadniki Air National Guard. Včeraj je priletelo v Aviano 6 lovskih bombnikov F-16 iz sklopa 301. Fighter Winga z bazo v Carswellu (Teksas), drugih 6 pa bo priletelo prihodnji četrtek; zamenjali bodo dvanajst letal F-16 iz sklopa 512. Fighter Squadrona, ki se vrnejo v oporišče Ramstein (Nemčija) in so bili v deželi FJK od 14. septembra - šest jih je že odletelo včeraj zjutraj, drugi pa odletijo danes. V Avianu je zdaj okoli 60 rezervistov, nadaljnjih 150 pa jih bo prišlo jutri in bodo ostali v Avianu do 10. januarja 1994, ko jih bo zamenjali pripadniki 944. Fighter Groupa iz Lukeja (Arizona), prav tako z lovskimi bombniki F-16 Air Force Reservea.

Vojaško sodišče bo danes zaslišalo Donatello Di Rosa

VIDEM - Donatella Di Rosa in njen mož Aldo Michittu morata danes opoldne v karabinjersko kasarno v Palmanovi, kjer ju bodo zaslišali vojaški sodniki v zvezi z domnevno trgovino z orožjem, s katero sta svoj čas sama seznanila civilno sodstvo in to z navedbo, da so bili v nezakonito dejavnost vpleteni tudi nekateri častniki kopne vojske. Donatella Di Rosa, ki so jo izpustili 20. novembra iz zapora, kjer je presedela 23 dni, je dejala novinarjem, da bo preiskava bržkone dolga, da bo danes povedala marsikaj novega, da pa ne bi smelo biti govora o skladiščih orožja pri Cedadu, ker ustrezno preiskavo vodi videmsko državno tožilstvo. Zensko, ki ji je v zadnjem času nagajalo zdravje, bodo sicer 9. decembra ponovno zaslišali v Firencah.

TRST / S SOGLASNO ODLOČITVIJO JE ZADALA HUD UDAREC DELAVSTVU

Dežela zavrnila načrt o plinskem skladišču

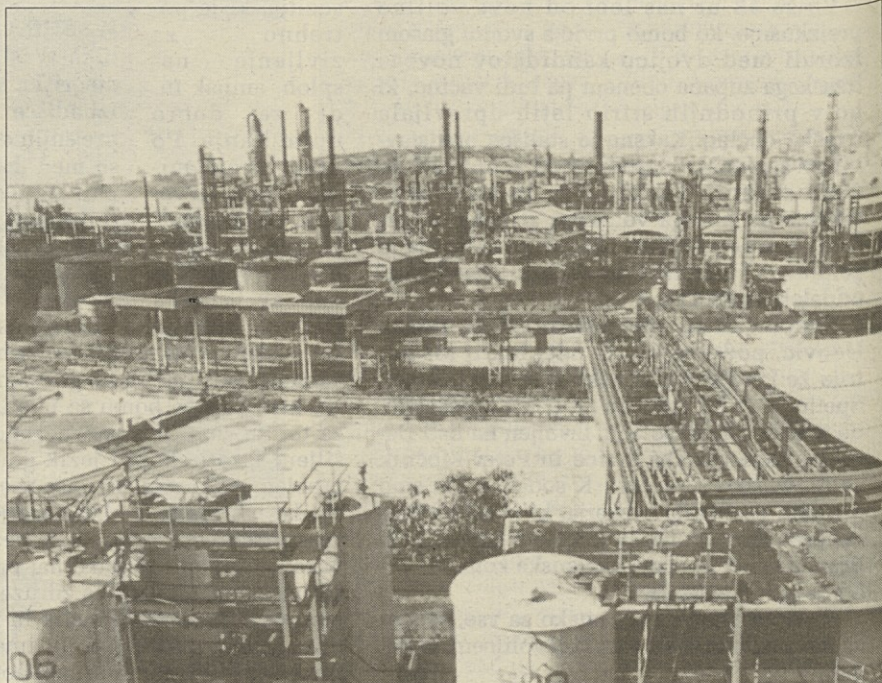
DRAGO GASPERLIN

TRST - Deželna vlada se je izrekla včeraj proti načrtu družbe Silone-Savitri iz sklopa kemičnega koncerna Monteshell za ureditev podzemnega skladišča utekočinjenega plina propana na območju nekdanje zaveljske rafinerije Aquila. S tem je spravila v se hujšo zagato 70 delavcev, ki so prej delali v čistilnici, a so zdaj uslužbeni pri Savitriju in se jim bo 21. decembra nepreklicno iztekla dopolnilna blagajna, v kateri je marsikdo že polnih osem let; hkrati pa je zadala hud udarec se drugim približno 150 delovnim močem, katerih usoda je tako ali drugače povezana z Monteshellovo pobudo. Predsednik Pietro Fontanini je sicer poudaril nujno, da se prizadetemu delavstvu poišče druga zaposlitev, seveda pa ni pojasnil, kaksna in kje. Menda jih ne mislijo izkoristiti za uresničitev rekreacijsko-sportnega Centro Aquilina, ki ga je predlagal svojega dne brihten podjetnik, češ, tamle med praznimi in zarjavimi naftnimi hranilniki ter onesnaženim, zasmrjenim plažo bi se dalo igrati tudi golf!

Načrt Monteshella je soglasno zavrnil ves deželni odbor, ki ga sestavljajo pristasi Severne lige ter republikanske in liberalne stranke, in pri tem upošteval, kakor piše v zadevnem sklepu, nedvoumno nasprotovanje povprašanih občinskih uprav (torej trzasko, dolinske in miljske) in dru-

ga nenaklonjena stališča ter nepovoljna mnenja s tehničnega vidika pristojnih pisarn in ustanov. Pač pa so izrazili odborniki pripravljenost, da vzamejo v pretres nov, seveda drugačen načrt, ki naj predvideva ustrezne varnostne ukrepe za prevažanje tekočega plina s tovornjaki, češ da zdajšnji načrt vsem strokovnim studijam navkljub ne sciti dovolj prebivalstva pred mnogimi nevarnostmi - s temi mislijo razliti zaradi prometnih nesreč, požare in eksplozije, požablajo pa, da se je odvijal onod od preteklosti mnogo mnogo nevarnejši kopni promet s hudo vnetljivimi snovmi. Ne samo, menijo v sindikalnih krogih (ki jim gre pravzaprav samo zato, da zagotovijo delavcem ohranitev službe), nihče se črne ne o tem, koliko kamionov z različnimi tovari krozi danes po Trzaskem, ne da bi kdo preveril, če ustrezajo varnostnim predpisom Evropske skupnosti; gre za vozila, ki zalagajo s tekočimi gorivi in plini krajevne industrijske obrate in javna poslopja, pa tudi za tovornjake, ki takšno blago dovažajo in odvažajo čez mejo - italijanske in tuje.

Vse znova torej - grenko ugotavljajo zagovorniki plinskih hranilnikov, ki imajo na svoji strani več kot enega deželnega odbornika in funkcionarja, ne pa tudi - kot kaže - samega predsednika Fontaninija in odbornika za načrtovanje Paola Polidorija.

Obrazi nekdanje Aquile v žavljah (foto KROMA)

PORDENON / KUPOPRODAJNE NEPRAVILNOSTI

Obtožili De Carlia

PORDENON - Preiskava o nepravilnostih, do katerih je prišlo pri dobavi pisarniške opreme in pohištva podjetja Del Fabbro, o kateri smo pisali že svoj čas, je obrodila tudi konkretne svedove. Včeraj se je namreč zvedelo, da se bo moral v zvezi s temi nepravilnostmi zagovarjati pred sodniki bivši socialistični parlamentarec Francesco De Carli iz Pordenona, ki je v deželnih političnih krogih zelo znan.

Za pregon se je odločila sodnica za predhodne preiskave Monica Boni

takoj po včerajšnjem razgovoru z obtožencem, ki je sicer samozavestno poudaril, da je popolnoma nedolžen in da bo to brez vsakega dvoma dokazala tudi sodna obravnava. Ta se bo pričela 17. maja prihodnjega leta na pordenonskem sodišču, obtožene pa bo zagovarjal odvetnik Ros.

Francesco De Carli je v preteklosti opravljal pomembne politične funkcije: bil je deželni tajnik PSI, podpredsednik deželne uprave Furlanije-Juljske krajine pa tudi deželni odbornik.

Francesco De Carli

STALIŠČE / DEŽELNO TAJNIŠTVO LIPOVE VEJICE

SSk o manjšinski TV in prispevkih manjšini

Začudenje, ker Dežela ni predvidela refinanciranja celotnega zakona o slovenski kulturi

TRST - Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na seji, na kateri je pozvalo slovenske prebivalce trzasko občine, naj na nedeljski balotazi podprejo županskega kandidata Illyja in analiziralo volilne izide tudi v Nabrezini in Miljah (o čemer pišemo na drugem mestu), razpravljalo tudi o problemih manjšinske televizije in polemikah nekaterih manjšinskih krogov s predstavniki oblasti v Sloveniji. O tem bo SSK izdelala posebno stališče. Tajništvo pa je na seji jasno poudarilo, kot beremo v tiskovni noti, da se posamezniki, zasebna podjetja, združenja in mediji pri svojih stališčih ne bi smeli sklicevati na »vso manjši-

no«, ker jim del manjšine in z njim SSK takega splošnega zastopstva nikakor ne priznava. Ravno tako SSK pričakuje, da se nesoglasja z nekaterimi krogi v zajedstvu v matični Sloveniji ne prenašajo na celotno manjšino.

Clani deželnega tajništva SSK so izrazili se pričakovanje, da bo poslanska zbornica potrdila sklepe senata glede visitne državnih prispevkov za manjšinske ustanove in dejavnosti. V najkrajšem roku pa bo treba najti zakonsko obliko, ki naj omogoči hitro uporabo sredstev, ki se bodo znašla v »globalnem skladu« predsedstva vlade. Pri tem izraza SSK začudenje, da deželna uprava Furlanije-Juljske krajine

ni predvidela refinanciranja celotnega zakona o slovenski kulturi, temveč le tekoče stroške, pri čemer je se izpustila solo v Spetru. Hoče pa verjeti zagotovilom predsednika deželnega odbora Fontaninija, da je prišlo v tem primeru do nesporazuma, ki ga bo sam odbor takoj popravil. Vsekakor pa ima dežela dolžnost, da poskrbi za podporo slovenskih ustanov, tudi ko bi država ne nakazala svojih sredstev, saj gre v večini primerov za institucionalne dolžnosti deželne uprave. Sam zakon o slovenski kulturi pa bi se dal v novem obdobju dopolniti in razširiti se na športne in druge doslej izvzete dejavnosti, meni deželno tajništvo SSK.

JUTRI ZJUTRAJ ODPRTJE

Srednjeevropski umetniki na razstavi v Vidmu

RUDI PAVSIC

VIDEM - Stirideset umetnikov iz Italije, Češke, Slovaske, Poljske, Svice, Avstrije, Nemčije, Slovenije, Hrvaske in Madzarske bo sodelovalo na mednarodni razstavi Srednjeevropsko srečanje, ki jo bodo odprli jutri ob 11. uri v videmskem Furlanskem centru za plastično umetnost (Ul. O. da Pordenone 3).

Ni prvič, da Furlanski center prireja takšne pobude, ki presegajo umetniško raven in se vključujejo v prizadevanje, da bi se tudi med kulturniki različnih narodnosti utrdilo prijateljstvo in sodelovanje. Spomnimo se le na

nekatero manifestacijo iz prejšnjih let, ko je center tesno sodeloval z ljubljanskim bienalom, ali ko je pripravil solidarnostno razstavo v času vojske agresije v Sloveniji.

Srednjeevropsko srečanje zeli nadaljevati s takšnim razmišljanjem in nuditi priložnostno ustvarjalcem desetih držav, da se med seboj srečajo in ustvarijo možnosti nadaljnega dogovarjanja in sodelovanja. Občinstvo pa si bo na razstavi ogledalo nekaj najboljših grafik, slik in skulptur, ki jih ta čas zmorejo umetniki srednjeevropskega prostora.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT za leto 1993

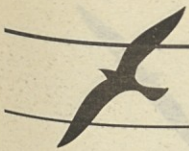
Poštni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ODLOČILNI VOLILNI KROG

Volitve le v nedeljo

Volišča odprta do 22. ure
Prekrižamo le kandidata

Tržaski volilci bodo v nedeljo dobili na volišču le eno glasovnico. Glasovanje je zelo enostavno, saj bo treba prekrižati le okvirček z imenom in priimkom županskega kandidata. Slovenci in vsi demokati smo pred enostavno izbiro, ki jo predstavlja kandidat Riccardo Illy. Njegovo ime bo natisnjeno na gornjem delu glasovnice, na kateri ne smemo prekrižati simbolov strank.

Na volišče pridemo z osebnim dokumentom in z odrezkom volilnega potrdila, s katerim smo že glasovali v nedeljo 21. novembra. Kdor je ta odrezek izgubil ali sploh ni dobil na dom potrdila lahko

dvigne duplikat (ali original) jutri do 14. ure in v nedeljo ves dan na volilnem uradu Občine Trst (prehod Costanzi, prvo nadstropje).

V nedeljo lahko glasuje tudi volilec, ki zaradi bolezni ali drugih razlogov ni sodeloval v prvem volilnem krogu prejšnjo nedeljo. Ne smemo pozabiti, da so volitve državljanska dolžnost in bistveno sredstvo, ki ga ima državljan, da sooblikuje upravno in politično podobo države, od rajonskega sveta do parlamenta. V nedeljo zato ne razpršujemo glasov, pojdimo množično na volišča in glasujemo za odprtega kandidata Riccarda Illyja.

VOLITVE / ILLY V ČASNIKARSKEM KROŽKU

»Šole ne gre zanemarjati«

Biti bi morala po meri otrok oz. mladih

»Sola mora brez dvoma biti v središču pozornosti javnih uprav in se posebej občinske. Gre za ustanovo, prek katere mladi vstopajo v družbeno življenje. Kar se občinske uprave tiče, mislim, da mora poskrbeti predvsem za ureditev solskih prostorov. To sem tudi vključil v svoj program: Seveda pa se postavlja problem, kako dobiti za to potrebna sredstva. Marsikaj bo prav gotovo mogoče napraviti z umnejšim upravljanjem občinskih premicnin in nepremicnin, ne moremo pa izključiti niti davčnih sredstev. Ne moremo pač imeti sitega volka in kozo celo. Sicer pa nisem vseveden in solsko problematiko poznam dokaj površno. Prav zato sem poskrbel, da bom v primeru izvolitve imel v odboru ljudi, ki to področje dobro obvladajo. Poleg tega se nameravam tudi v tem primeru držati metode participacije: ko se bo postavil kak problem, bom skušal najprej zvedeti, kaj o njem mislijo ljudje, ki so

Illy med posegom v razpravo (Foto KROMA)

neposredno zainteresirani.«

Tako je povedal županski kandidat Riccardo Illy na javni razpravi na temo »Občina in solski sistem«, ki je potekala sinoči v Casnikarskem krožku v Trstu. Diskusijsko srečanje je priredil Illyjev volilni odbor, vodil

pa ga je predsednik Zaveznitstva za Trst Franco Codega, ki je sicer tudi sam solnik. V uvodnem delu srečanja so govorili ravnatelj liceja Galileo Galilei Giovanni Forni, ki je hkrati tudi predsednik kolegija tržaskih ravnateljev, podpredsednica katoliškega združenja ACLI in solnica Renata Brovedani, predsednica odbora staršev Elena del Monte ter dijakinja Sara Nobilio.

V uvodnih poročilih in potem v razpravi je prišla do izraza predvsem potreba, da bi sola ne bila tako potisnjena na obrobje javne pozornosti, kot je bila doslej. Poleg tega so razpravljali poudarili nujnost, da bi bil solski in sploh ves solski sistem po meri otrok oziroma učencv in dijakov, pa tudi njihovih družin.

Drevi v Aristonu zaključni shod Riccarda Illyja

V kinodvorani Ariston bo drevi ob 18.45 zaključni volilni shod Riccarda Illyja. Med skupščino, na katero je vabljen sirska javnost, bo napredni kandidat najbrž predstavil tudi nekatere kandidate za odborniško mesto.

Volilna kampanja se formalno zaključuje danes popoldne. Jutri bo tradicionalni dan za razmislek, odločitev, kdo bo tržaski župan pa bo padla v nedeljo. Volišča bodo zaprli ob 22. uri, takoj zatem pa se bo pričelo štetje glasov. Pozno ponoči bo torej že znano ime novega tržskega župana.

ZADNJI POZIVI PRED NEDELJSKIMI VOLITVAMI

SSk in PSI: glasujmo za Illyja Na njegovi strani tudi Orlando

Odklanjanje narodnega ščuvanja in širjenja nestrpnosti

SSk: jasna izbira med odprtostjo in zaprtostjo

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na zasedanju v torek v Nabrežini pozvalo slovenske prebivalce tržaske občine in vse, ki jim je pri srcu sožitje, naj na nedeljskih balotaznih volitvah podprejo demokratičnega kandidata Riccarda Illyja. Udeležba na volitvah je castna dolžnost, zadnji dnevi volilne kampanje pa so jasno pokazali, da je treba izbirati med sožitjem, odprtostjo in omiko na eni strani in sovinitvom, omejenostjo in zaprtostjo na drugi. SSK pa je prepričana, da gre zdaj za labodji spev tistih, ki se na krajevni, a tudi na vsedrjavni ravni (kot dnevnik Giornale) poslužujejo ščuvanja k nestrpnosti in sirjenja narodnostnih predsodkov za kovanje političnega kapitala, saj so se jih ljudje že navešali.

Deželno tajništvo SSK je iskreno čestitalo tržaskemu strankine-

mu vodstvu, zlasti pokrajinskemu tajniku Martinu Breclju, aktivisti in kandidatu za zelo lep uspeh na volitvah v Trstu, Devinu-Nabrežini in Miljah - v težavnem položaju, ob novi zakonodaji in v novih koalicijah. Potrdilo pa je temeljno zahtevo po zagotavljenem zastopstvu, ki ga mora zakonodaja zagotoviti slovenski manjšini. Vsaj minimalno zagotovljeno zastopstvo na vseh ravneh je namreč nujno potrebno jamstvo, saj je drugače prisotnost Slovencev v izvoljenih telesih odvisna le od dobre volje večinskih strank in ugodne volilne aritmetike, kar so junijske pokrajinske in deželne volitve pokazale v vsej negativni zgovornosti.

Poziv tržaske PSI

Izredni komisar tržaske PSI Roberto De Goia poziva vse socialiste, naj v nedeljo strnjeno glasujejo za Illyja. To izbiro so socialisti, ki so se v prvem volilnem

krogu predstavili skupno s socialdemokrati, napovedali že pred časom, sedaj pa so jo potrdili. Za kroniko naj dodamo, da so se mnogi socialistični predstavniki (med njimi tudi Slovenci) že 21. novembra javno opredelili za kandidaturu Riccarda Illyja.

Tudi Leoluca Orlando na strani odprtosti

Poziv Tržacanom, da pojutrišnjem množično podprejo Illyja je prisel tudi s strani novoizvoljenega palermskega župana Leoluca Orlando. Voditelj gibanja Rete-Mreza ugotavlja, da bi morebitna zmaga desnice samo se dodatno zadušila Trst.

Voditelj Rete se tudi zgraža nad obrekovalno kampanjo, ki jo je proti Illyju organizirala nacionalistična desnica. Lista za Trst in njeni prijatelji, piše se v pozivu, omalovažujejo Trst in ga nesramno blatijo tudi v obeh sirse italijanske javnosti.

POZIV SKGZ

Poraziti desnico!

Solidarnost Illyju ob podlih poskusih moralnega linčanja

»Za slovenske volilce ne more biti nikakršnih dvomov: z množično udeležbo na nedeljskih balotaznih volitvah in odločno podporo kandidatu za župana Riccardu Illyju je potrebno dokončno potrditi uspeh iz prvega volilnega kroga.«

To stališče podčrtuje pokrajinski odbor SKGZ, ki obenem ugotavlja, da je za izvolitev kandidata demokratičnega Trsta resnično potreben glas vsakega Slovenca. Dobra uveljavitev Illyja v prvem krogu glasovanja naj pri nikomer ne ustvarja vtisa, da je bitka opravljena - trdi SKGZ - kajti nacionalistična desničarska koalicija je v teh dneh sprožila sramotno kampanjo, s katero se poskuša osebno diskreditirati demokratičnega kandidata. To skrajno primitivno in barbarško obnašanje je jasen odraz pomanjkanja vsakršne etike in kulturne ravni, kar za proslule tržaske listarje in misovce ni nobena novost, je pa tudi odraz strahu pred izgubo oblasti, ki je pod taktirko desničar-

skih sil dolga leta samovoljno pehala Trst v propad.

Upati je, poudarja SKGZ, da bodo tržaski volilci razumeli, kaj jih lahko caka, če se uveljavi Staffierijeva naveza. Rezultat volilcev naj z Illyjevo zmago nedvoumno pokaže, da je Tržacanom dovolj nacionalističnega rovarjenja, neprestanega podžiganja sporov in obračunavanja. Kot se nikoli poprej ima Trst, tudi z angažiranim prispevkom slovenskih volilcev, možnost odgovoriti na nizkotno obnašanje desničarskih skrajnežev, ki so v strahu pred porazom v zadnjih dneh volilne kampanje presegli vsakršno mero dostojnosti.

SKGZ izraža županskemu kandidatu Riccardu Illyju svojo solidarnost ob poskusih moralnega linčanja, slovenske volilce pa poziva k množični udeležbi na volitvah, kajti za zmago demokratičnega, kulturno zrelega in v sožitje usmerjenega Trsta je nujno potreben sleherni glas.

NOVICE

Še vedno huda kriza dnevnika TriesteOggi

Dnevnika TriesteOggi tudi danes ne bo v kioskih zaradi stavke novinarjev. V sporocilu sindikalnega odbora piše, da bo casopis spet izšel jutri in v nedeljo, a le zaradi čuta odgovornosti novinarjev, ki bodo delali pravzaprav brezplačno. To sicer delajo že nekaj časa, saj jim založnik dolguje oktobrsko plačo. Brez honorarjev pa so tudi vsi sodelavci.

Skupščina TriesteOggi je v bistvu sprejela poziv Deželnega novinarskega sindikata, da zaradi volitev prekine vsaj za dva dni stavko. Situacija pa se v teh dneh žal ni izboljšala. Perspektive dnevnika ostajajo namreč skrajno nejasne in negotove, čeprav se že dalj časa govori, da bo prislo do večjih zamenjav pri lastništvu. Doslej pa je vse to ostalo le pri besedah in nepotrjenih govorih.

Katoliški partizani podpirajo Illyja

Združenje nekdanjih partizanov in deportirancev katoliške usmeritve (Federazione volontari della libertà) odločno poziva vse svoje člane in volilce, da v nedeljo brez oklevanja glasujejo za Illyja. V apelu javnosti združenje ugotavlja, da fazizem v Italiji žal ni mrtev in da se je treba se in se boriti in prizadevati za obrambo idealov odporništva in antifazizma.

Občina Trst ne sme postati simbol nestrpnosti in imeti odbornike, ki zagovarjajo fašistično ideologijo, zato morajo volilci glasovati za Illyja. Gre za odprtega, demokratičnega in strokovno zelo pripravljenega kandidata, ki si zasluži zaupanje volilcev.

Odbornik iz Reggia Emilije gost na skupščini DSL

Včeraj je bil gost Demokratične stranke levice Girolamo Ielo, občinski odbornik iz Reggia Emilije, ki se je udeležil okroglega mize o vprašanju finančnega vodenja krajevnih uprav, posebno Obcin in Pokrajin. Javne uprave postajajo iz dneva v dan vse bolj podobne gospodarskim podjetjem in torej vse bolj potrebujejo pripravljene in izkušene voditelje in upravitelje.

Okroglega mize DSL v hotelu Jolly (odprl jo je strankin pokrajinski tajnik Stelio Spadaro) so se udeležili številni tržaski upravitelji. Vsi so med drugim strnjeno podprli župansko kandidaturu Riccarda Illyja.

NOVICE

Prijava vinskega pridelka za 1993

Kmečka zveza obvešča vse vinogradnike, da je treba do 15. t.m. opraviti prijavo vinskega pridelka za leto 1993. Za izpolnjevanje ustreznih obrazcev bodo uslužbenci Kmečke zveze na razpolago v naslednjih krajih, dneh in urah:

za Dolino (sedež občine) v soboto, 4. t.m., od 8.30 do 13. ure; **za Medjo vas** (gostilna Radetič) v ponedeljek, 6. t.m., od 18. do 18.30; **za Nabrezino** (podružnice KZ) v torek, 7. t.m., od 8. do 13. ure; **za Repen** (sedež občine) v četrtek, 9. t.m., od 13. do 14. ure; **za Optine** (podružnice KZ) v četrtek, 9. t.m., od 8. do 12. ure; **za Zgonik** (sedež občine) v četrtek 9. t.m., od 15. do 18. ure; **na centralnem sedežu KZ v Trstu**, Ul. Cicerone vsak dan med uradnimi urami. Vinogradniki morajo prinesiti s seboj lansko prijavo vina in obrazec, ki so ga prejeli od AIMA in na katerem morajo biti navedeni točni katastrski podatki o vinogradih (katastrska občina, katastrski list (foglio di mappa), številka parcele za vsak vinograd in površina vsakega vinograda.

Jutri bo v Nabrezini miklavževnje

Jutri bo nabrezinska župnijska skupnost priredila tradicionalno miklavževanje. Prireditelj bo v župni dvorani pri cerkvi sv. Roka z začetkom ob 17. uri. Na sporedu bo tradicionalna igrice z obdarovanjem.

V nedeljo praznik sv. Barbare pri Korošcih

V nedeljo, 5. decembra, bo slovenski zivelj od Korošcev v miljski občini praznoval svojo zavetnico sv. Barbaro. Praznovanje se bo pričelo ob 15.30 z maso v cerkvi sv. Barbare, ki jo bo daroval škof vikar msgr. Franc Vončina in na kateri bo pel domaći zbor.

Trije moški za rešetke zaradi posesti mamila

Agenti letčega oddelka kvesture so z dvema pregon-skima akcijama spravili za zapahe pod obtožbo posesti in prekupevanja z mamili tri moške. Prva dva sta Gianfranco Pratico, 22 let, iz Trsta in stanujoč v Ul. Sebastiano Santi št. 1, ter Mauro Filograna, 34 let, iz Saronna (Varese), a bivojajoč v Trstu, Ul. Carreto št. 25. Policaji so jima stopili na prste, ko sta sedela v Filo-granovem avtomobilu: le-ta je imel skrite v zepih štiri komade hasiša skupne teže približno 1, 2 kilograma, Praticoju pa so zasegli nekaj več kot hektogram istega mamila, nakar so med preiskavo Filo-granovega stanovanja našli še tri hektograme hasiša.

Tretji aretiranec pa je Luciano Lenaz, 27 let, stanujoč v Trstu, Ul. Cherubini št. 11. ki so ga prijeli, ko je v svojem avtomobilu, parkiranem v Puccinijevi ulici čakal kupca za mamilo: pri sebi je imel 50 gramov hasiša in dve dozi heroína, na njegovem domu pa so agenti odkrili še nekaj pilul ecstasyja in precizno tehtnico, kakršne izredno uporabljajo pri tehtanju mamilnih doz.

Vse tri aretacije sodijo v sklop trajne preventivne službe, s katero poskuša policija že pri izvoru onesposobiti nezakonito trgovanje, ki se razvija prvenstveno na območju Drevoreda XX. septembra in precne Ul. Timeus.

PO VEČ KOT DVEH LETIH / ZAKLJUČENA PREISKAVA

Misovci bodo odgovarjali za napad na slovensko šolo

Ob belem dnevu so oktobra 1991 poškodovali šolsko tablo v Zgoniku

Italijansko sodstvo je počasno, pa vendar.... Po več kot dveh letih je tržaško državno pravdnistvo vendarle zaključilo uvodno preiskavo o fasističnem napadu na tablo pred slovensko osnovno šolo »1. maj 1945« v Zgoniku in na spomenik padlim na Colu, kjer jih je motila rdeča zvezda. Do napada je prišlo konec oktobra pred dvema letoma. Sodstvo je odredilo, da se bodo na procesu morali zagovarjati misovski poslanec Gastone Parigi, deželni svetovalec Giancarlo Casula in tržaški misovski voditelj Roberto Menia, Sergio Dressi, Fulvio Sluga in Alessia Rosolen.

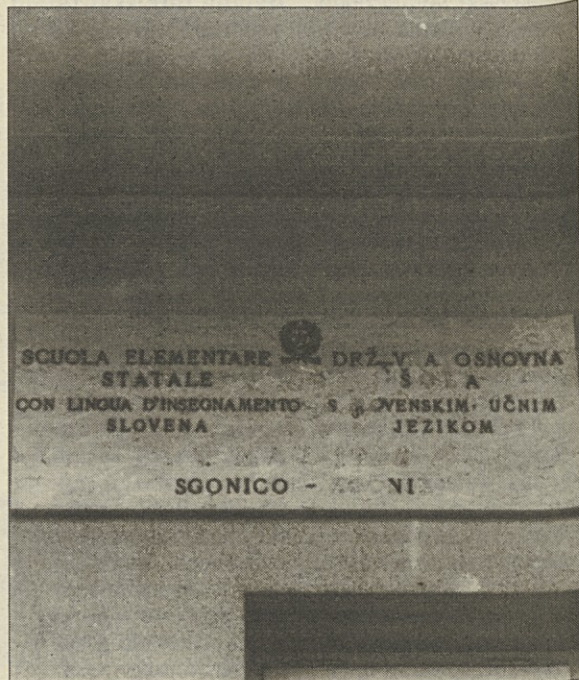
Do vandalskega dejanja, ki je sodilo v tedanjo več tednov trajajočo stopnjevanje nacionalnega sovraštva in fasističnega izživljanja (in ki je prav v teh dneh znova z vso silo divjasko izbruhnilo na dan, le da tokrat niso tarca le Slovenci, temveč vse demokratske sile z županskim kandidatom Illyjem na celu), je prišlo 30. oktobra. Ob belem dnevu je iz štirih avtomobilov stopilo kaskadnih petnajst neofasistov, ki jih je vodil misovski poslanec in odvetnik iz Pordenona Parigi, z njim pa so bili

se tržaški občinski svetovalci Dressi, Menia in Sluga ter drugi.

Stopili so na dvorišče ter s kladivom izbili s šolske table napis »1. maj 1945« ter več bronastih crk, ki so označevale šolo. Tolpa se je na svoji poti ustavila tudi Colu, kjer je s kladivi skušala uničiti kamnito ploščo, ki spominja na prehod IX. korpusa.

Policija je v tistem obdobju sicer postrila nadzor pred spomeniki in tudi pred zgoniško šolo, vendar le ponoči, saj niso pričakovali, je tedaj povedal kvestor, da bo poslanec Parigi napovedano namero tudi uresničil. Vsedrjavno vodstvo MSI si je namreč prevzelo odgovornost za vandalsko početje (Parigi je tudi napovedal, da se ne bo skrival za poslansko imuniteto), češ da je storilo samo to, kar ni storil zgoniški župan, katerega so pozvali, naj tablo umakne.

Tedanji kvestor Lazerini je obljubil, da bo policija sodstvu posredovala poročilo, prijavo pa je vložila tudi VZPI-ANPI, in sicer v Pordenonu, kjer je Parigi doma in kjer ima odvetniško pisarno. Upajmo, da bo sodstvo sedaj krivce tudi kaznovalo.

Poškodovana tabla na šoli »1. maj 1945« Zgoniku

SODIŠČE / DOGODKI NA TRŽAŠKI POŠTI

O Pahorju bo spet odločalo kasacijsko sodišče

Tržaški sodniki so sprejeli že drugo zahtevo po premestitvi procesa, potem ko so v Rimu prvo zavrnili.

Kasacijsko sodišče v Rimu se bo znova ukvarjalo s prof. Samom Pahorjem in z dogodki na glavni tržaški pošti leta 1988. Tržaško prizivno sodišče, pred katerim teče proces, je namreč kljub ostremu nasprotovanju javnega tožilca že drugič ugodilo zahtevi odv. Berdona, da vse akte pošljejo v Rim, kjer morajo odločiti, če se proces nadaljuje v drugem italijanskem mestu (konkretno v Benetkah), ker v Trstu vlada Slovincem nenaklonjeno razpoloženje.

O tem procesu smo se velikokrat pisali. Pahor je bil zaradi upiranja javnemu funkcionarju in nasilnega dejanja najprej obsojen na 6 mesecev zapora, nakar ga je prizivno sodišče oprostilo, javni tožilec se je pritožil in kasacijsko sodišče je skle-

nilo, da se proces nadaljuje pred drugo sekcijo istega tržaškega sodišča. Pred tem sodiščem je bilo doslej kar pet obravnav, marca, maja, junija, oktobra ter včeraj, vendar se zadeva ni premaknila niti za ped. Odv. Berdon je namreč medtem vložil zahtevo po premestitvi, ki so jo v Rimu zavrnili, nakar je predstavil novo in jo podkrepil z novimi dokazi. O tej je tekla beseda včeraj.

Včeraj je javni tožilec Reinotti skušal dokazati, da bi sodniki navezadnje lahko preverili, če zahteva resnično sloni na novih elementih (sam teh elementov ni zasledil). Poleg tega je izrazil sum, da si hoče Pahor z nenehnim odlašanjem nekako zagotoviti kazensko imuniteto.

Za njim je spregovoril odv. Ber-

don, ki je vztrajal, da samo kasacija lahko odloči, če gre res za nove dokaze. Na vsak način je predložil veliko dokumentacije, s katero je utemeljil svojo zahtevo. Kot zadnji primer je omenil tudi zadržanje vladnega komisarja v zvezi s pošto upravo, o čemer smo obširno že poročali. Berdon je tudi ocenil, da je bilo stališče kasacijskega sodišča pomanjkljivo, saj ni upoštevalo, da morajo udeleženci procesa imeti zagotovljeno svobodo pri odločanju, kar pomeni, da jih ne sme nič pogojevati.

Pahor je s svoje strani izrazil užaljenost zaradi suma javnega tožilca, da išče kazensko imuniteto: »Če bi kasacija proces premestila drugam, bi bili že na koncu procesa in upam si domnevati, da bi bil

oproščen, zato je v mojem interesu, da se gre do kraja,« je še dejal.

Sodišče (predsednik Sammatano, stranska sodnika Grisellijeva in Presta) je po posvetovanju sklenilo, da akte znova pošlje v Rim, prihodnja obravnava pa bo 17. februarja prihodnje leto. Poudarilo je, da kasacijsko sodišče ne dopusca, da bi ocenjevali umestnost ali neumestnost zahteve po premestitvi; z druge strani bi sprejetje vsake zahteve proces lahko podaljšala v nedogled; če pa bi se stališče kasacijskega sodišča nanašalo le na prvo zahtevo po premestitvi in bi zatem proces nadaljevali, češ da so naslednje zahteve neutemeljene, bi tvegali, da kasneje proces razveljavijo, pri čemer bi se lahko zgodilo, da bi kazni-vo dejanje zapadlo.

RAZSTAVA / NOVA SEZONA TGALERIJE

Žarni papir Jasne Merku v nežnih prosojnih barvah

Ob razstavi tudi predstavitev monografskega kataloga

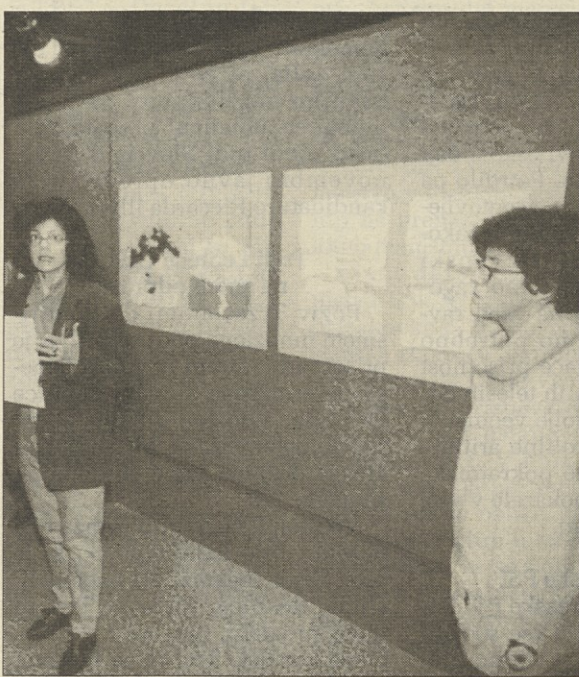
V razstavnici galeriji Trzasko knjigarne so sinoči s prijetno in domačnostno slovesnostjo odprli razstavo trzasko umetnice Jasne Merku. Res veliko ljudi, ki se je zbralo ob tej priložnosti, je nedvomen dokaz o priljubljenosti mlade ustvarjalke in tudi o pričakovanju začetka nove sezone te galerije, ki je z leti postala shajališče ljubiteljev in umetnikov različnih smeri, narodnosti in tudi področij.

Kot je v svoje kratkem pozdravnem nagovoru povedal Franko Vecchiet, se je sezona začela z zamudo zaradi potrebne preureditve. Galerija se je sedaj preimenovala v Likovni center TG. Postala je kulturna ustanova in čez nekaj tednov

bodo začeli vpisovati clane-prijatelje. Seveda upajo na široko podporo vseh, da se bo shajališče v mestnem središču lahko ohranilo.

Delo Jasne Merku je predstavila prof. Laura Safred, ki je avtorica uvodnega teksta njenega monografskega kataloga in stalno sledi razvoju mlade umetnice. Za jasno je značilna rahlost dotika in občutljivost za materijo, kar je razvidno tudi v razstavi Žarni papir. Ročno izdelan papir v raznih barvah je obdelan in oblikovan v sestavljanke blagih prao-blik. Poleg »papirjev« sta na razstavi tudi dve skulpturi, v katerih se prav tako izpricuje svoj-ski odnos do materije.

(bov)

Laura Safred (desno) predstavlja umetnico Jasno Merku

NAVADE / DANES SESTANEK NA OPČINAH

Odbor Kraškega pusta se je že mobiliziral

Že sedaj napovedujejo vrsto novosti

Kljub temu, da se leto se ni obrnilo, so člani Odbora kraškega pusta z mislijo že v letu 1994. Doslej so imeli že več sestankov, da bi se domenili za čim boljše izvedbo prihodnjega kraškega pusta, ki bo 27. po vrsti. Problemov tudi tokrat ne manjka, zato kar hitro k njim.

Prvi, »večni« problem Kraskega pusta predstavljajo »finance«. Odbor se spopriema z njim že od nastanka te največje pustne prireditve v zamejstvu. Podpora javnih ustanov in kraje-nih uprav je minimalna, ali pa je sploh ni, kar pa postavlja na kocko nadaljnji obstoj kraskega pusta.

Lani ob pustu se je tržaska občina obvezala, da bo dala krasckemu pustu prispevek, če bo kateri od njegovih vozov sodeloval na mestnem sprevodu. »Kraševci« so sodelovali z vozom Brdine, o prispevku pa ni bilo doslej ne duha ne sluha (takratno občinsko vlado je vodil nam dobro znani župan Staffieri...). Pustni odbor se čaka tudi na obljubljeno podporo Pokrajine. Edina od javnih ustanov, ki mu je do-

slej finančno priskočila na pomoč, je bila tako Ustanova za turistično promocijo.

Odbor kraškega pusta pa se letos spopriema se z drugim vprašanjem - določili novega prometnega zakonika. O tem bodo danes, ob 20 uri razpravljali s predstavniki vaskih pustnih odborov na sestanku v Domu Brdina. Nova zakonska določila namreč predvidevajo nove norme o alegoričnih vozovih, ki bi jih morali spostovati pri pripravi pustnih vozov. Odbor bo vaske pustne odbore seznanil s temi novostmi.

Nadaljno novost predstavlja letos izbira pustnega kralja in kraljice. Tokrat naj bi prispela z dolinskega konca, da bi s tem potrdila prijateljske vezi med Opčinami in Bregom, kjer se zadnja leta tudi siri blagodejna pustna vrocica.

Na koncu pa se vest z drugega konca (trzasko pokrajino): vse kaže, da bo letos prvič sodeloval v krasckem pustnem sprevodu voz iz Cerovelj in Mavhinj!

GLASBENA MATICA

Uveljavljanje harmonike

Nastop Davida Žerjala in veliki uspehi Eliane Zajec

Harmonikarska sola Glasbene matice uživa ugled ne samo v Trstu marvec v italijanskih glasbenih krogih sploh. GM je studij harmonike kot koncertnega instrumenta vključila med redne solske predmete in nedvomno je tudi njena zasluga, da je studij harmonike končno dobil s letosnjim letom konservatorijsko priznanje.

Iz harmonikarske sole GM so izšli številni koncertni harmonikarji, ki so njen ugled ponesli v svet z zmagami na številnih državnih in mednarodnih tekmovanjih ter se povzpeli celo do evropskih naslovov. Eden med njimi je David Žerjal, sicer tudi skrajšnji diplomant iz violine, gojenec razreda prof. Eliane Zajec na soli GM »Marij Kogoj« v Trstu. Med drugimi pomembnimi uspehi je lani zmagal na velikem mednarodnem tekmovanju koncertnih harmonikarjev »Premio Stresa '92«, sicer pa je snemal za radijske in televizijske postaje v Italiji, Sloveniji in v Avstriji in deluje, razen kot solist, tudi v raznih komornih zasedbah.

V nedeljo 14. novembra je bil David Žerjal gost »Pro Loco« v Preganzolu kot edini koncertant na Tretjem jesenskem koncertu za klasično harmoniko. Pred številnim občinstvom, ki je napolnilo veliko dvorano državne srednje sole »U. Foscolo«, je izvedel spored, ki je obsegal dela Scarlattija, Nagajeva, Brehmeja, Fancellija, Solotarjeva, Albeniza in R.

Vjortnerja. Izbor del mu je omogočil, da je pokazal vse svoje virtuosistične odlike tako v tehničnem kot v interpretativnem oziru in razgnil vse možnosti, ki jih ponuja instrument, če je v mojstrovih rokah.

In ker smo že pri harmoniki in harmonikarski soli GM je treba omeniti, da je harmonikarska pedagoginja sole GM prof. Eliana Zajec, ki ima za razvoj studija harmonike na GM velike zasluge tudi kot avtorica in prirediteljica partitur za klasično harmoniko, cenjena tudi kot članica ocenjevalnih komisij na raznih državnih in mednarodnih tekmovanjih. Tako je julija letos bila članica ocenjevalne komisije na 43. predprvenstvenem tekmovanju za svetovno prvenstvo, ki je potekalo v San Marinu, od 12. do 16. oktobra pa je bila članica, skupno z vrsto uglednih strokovnjakov iz raznih evropskih držav ocenjevalne komisije na mednarodnem tekmovanju »Città di Castelfiordardo« za soliste in komorne zasedbe raznih kategorij. Ob zaključku tekmovanja 17. oktobra je bila tudi v komisiji za podelitev mednarodne nagrade v okviru istega tekmovanja za soliste-koncertante. Udeleženci tega tekmovanja so bili iz Bolgarije, Italije, Slovaske, Ukrajine, Belorusije, Rusije, Nemcije in še iz drugih držav, med člani ocenjevalne komisije pa so bila imena kot Abbado, Zampieri, Moser (Nem.), Arnold (ZDA), Castano (Španija) in drugi. **jk**

PRAZNINA V UČITELJSKIH VRSTAH

Zadnje slovo od Silvane Ferluga-Kodrič

Smrt slovenske učiteljice Silvane Ferluga, vdove po Dušanu Kodriču, znanemu slovenskemu naprednemu javnemu in političnemu delavcu ter kmetijskemu podjetniku od Sv. Ane, je boleče odjeknila v naši sirsi trzaski javnosti in ne le med njenimi učiteljskimi vrstniki, saj je slovenska sola z njo izgubila človeka, ki se je polnih 45 let z vsem srcem in ljubeznijo razdalja za njen kakovostni napredek in za njeno narodnostno poslanstvo.

Silvana je izhajala iz zavedne barkovljanske družine Ferlugovih, v kateri se je rodila 16. nov. 1926, je po zgodnji materini smrti odrasla v stricovi družini. Po osnovni soli je obiskovala italijansko učiteljsko v Trstu in diplomirala leta 1945, nakar se je, čeprav je medtem že začela poučevati na obnovljenih slovenskih solah, izpopolnjevala v pedagoški smeri na filozofski fakulteti v Padovi, pa je morala zaradi službe in družinskih obveznosti studij opustiti. Zato, da je lahko poučevala na slovenskih solah, je morala poleti 1946 opraviti poseben tečaj v Trstu v okviru ZVU, naslednje leto pa se strokovni tečaj v Ljubljani. Prvo službeno mesto je nastopila v solskem letu 1945-46 v Avberju, naslednje solsko leto je učila na soli v Koprivi na Krasu in potem v Mackoljah, v Božicah v Miljskih hribih pa zapovrstjo v Kržu, Ricmanjih, v solskih letih 1964-67 v Ul. Donadoni in nazadnje od solskega leta 1967-68 dalje pri Sv. Ani, kjer je po dvajsetih letih suplenc končno presla v stalež stalnosti. Na tej soli

si je tudi prizadevala za poimenovanje sole po Marici Gregorič-Stepančič.

Kakšni pionirski casi so bili takrat za slovensko solo, naj prica spomin, danes skoraj neverjeten, da je Silvana iz Barkovelj pes in s tramvajem hodila na službeno mesta, ko je službovala v Božicah pa se je vozila s parnikom do Milj in potem nadaljevala pes pot do Božicev na Miljskih hribih in čeprav je v prvih letih učiteljavanja rodila tri otroke, ni nikoli, razen za najnujnejši cas ob rojstvih otrok, izostala od pouka. In ko so bila trda leta tam okrog 1948 je tako v Miljskih hribih kot na Kolonkovcu hodila do diše do hise prepricavat ljudi naj dajo svoje otroke v slovensko solo.

V medvojnih letih se je od strica, ki je bil zaposlen v ladjedelnici Sv. Marka, navzela protifasističnih idej in se tudi sama v Barkovljah vključila v vrste protifasistične mladine, v letih okrog 1970 je bila na listi KPI izvoljena v rajonski svet za Sv. Ano, Kolonkovec, Skedenj in Naselje Sv. Sergija, v prosvetnem društvu na Kolonkovcu pa je eno leto vodila tečaj slovensčine.

Kaksen človek je bila pokojna Silvana govori njeno pogumno, uporno in tiho prenašanje dolgotrajne bolezni vse do zadnjega utripa njenega plemenitega srca. Z vsem svojim življenjem in delom za slovensko solo in skupnost, pa s svojo skromnostjo, dobroto in milino bo v spominih vseh, ki smo jo poznali, ostala največjega spoštovanja in posnemanja vreden zgled slovenskega zamejskega solnika in intelektualca. **Jože Koren**

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2 (tel. 364928), Trg Gioberti 8 - Sv. Ivan (tel. 54393), Mazzinijev drevored 1 - Milje (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Trg Gioberti 8 - Sv. Ivan, Ul. Baiaimonti 50, Mazzinijev drevored 1 - Milje.

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Baiaimonti 50 (tel. 812325).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

OBVESTILA

TRZASKA KNJIGARNA obvešča cenjene odjemalce, da bo v decembru poslovala od ponedeljka do sobote po običajnem urniku od 8.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.00 in tudi v nedeljo 5. in 19. od 10.00 do 12.00 ter od 16.00 do 18.00.

DOLINA SKOZI FOTOGRAFSKI OBJEKTIV MARIJA MAGAJNE - razstava v društvenih prostorih KD Valentin Vodnik v Dolini je na ogled do nedelje, 12. t. m., ob delavnikih od 18. do 20. ure, ob nedeljah pa od 11.30 do 13. ure.

OBČINSKO ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH GASILCEV BREG sprejema nove člane. Včlanjevanje v soboto, 4. decembra, od 10. do 12. ure v društvenem sedcu v prostorih starega nogometnega igrišča v Boljuncu. Vsi zainteresirani so seveda vabljeni!

OTROSKI PEVSKI ZBOR KRESNICE pri Sv. Ivanu isče nove člane. Zglašite se na tel. 573303.

KITAJSKI slikar CHEN LEE FAN je odprl razstavo slik in akvarelov na rizevemu papirju. Razstava je odprta v Ul. S. Nicolò 18 do konca decembra.

VABLJENI na seznaneitev z naravnimi metodami zdravljenja, z vzpostavljanjem energijskega stanja v organizmu ter samomasazo (rejki, zenshiatsu), ki bo v nedeljo, 5. decembra, od 9. do 13. ure v Domu na Brdini na Opcinah. S seboj prinesite trenirko in čaj.

FOTOGRAFSKI KROZEK FOTO TRST 80 priredi 2. FOTOGRAFSKI EX TEMPORE - Trst v predpraznični odeji 4. in 5. decembra. Odprt je ljubiteljem fotografije iz FJK in iz Slovenije. Vpisnina, obvezno predhodno označevanje in sprejemanje poslikanih filmov bo v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Franciska 20/II. nadstr.) v soboto, 4. decembra, od 13. do 19. ure ter v nedeljo, 5. decembra, od 9. do 14. ure. Pravilniki so na razpolago v

Danes je na trzaski fakulteti za zgodovino diplomiral

Peter Fonda

Novopečenemu doktorju čestitajo

Dana, Boris, Maja, Pavel, Rado, Aljosa, Erika, Alekseja, Primož, Marjetica in Alenka

LEKARNE

Od ponedeljka, 29. novembra, do nedelje, 5. decembra 1993

Trzaski knjigarni in v večjih trgovinah s fotografskim materialom.

KD KRASKI DOM obvešča, da se bo zaradi velikega zanimanja začel tečaj sivanja ženske noše. Srečale se bomo v ponedeljek, 6. decembra, ob 20.30 v Bubničevem domu v Repnu. Za podrobnejše informacije tel. na št. 327124 v večernih urah.

ZSKD v sodelovanju z združenjem LUPUSINFABULA priredi v petek, 10. t. m., s pričetkom ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Franciska 20, II. nadstropje) predavanje o UMETNOSTI PRIPOVEDOVANJA. Predaval bo priznani režiser in igralec Claudio Cavalli iz Milana. Posebno vabljeni solniki, vzgojitelji, gledaliscniki in starsi.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO DTTZ ZIGA ZOIS z oddelkom za geometre sporoča, da bodo roditeljski sestanki za posamezne razrede po naslednjem razporedi: danes, 3. decembra, na podružnici v paviljonu B v Ul. S. Cilino 16: ob 17. uri 1.A, 2.B, 3. geom, 4. geom ter 5. geom; ob 18. 30: 2.a, 1.B, 1. geom, 2. geom; v ponedeljek, 6. t. m., na sedežu zavoda, Vrdelska cesta št. 13/2: ob 17. uri: 3.A, 4.B in 5.B ter ob 18.30: 4.a, 5.A, 3.B ter 5.C.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst sporoča učiteljem v staležu, da bo ministrstvo za solstvo organiziralo začetni tečaj tujih jezikov (angleški, nemški in francoski jezik), namenjen učiteljem osnovnih sol. Učitelji v staležu se lahko se prijavijo za obiskovanje na posameznih didaktičnih ravnateljskih. Prvo informativno srečanje bo v ponedeljek, 6. decembra, ob 15. uri na univerzi v Vidmu - Jezikovni center (Centro linguistico ita-fcolta), Ul. Antoni 8, Videm.

IZLETI

SINDIKAT SPI CGIL Nabrezina vabi na enodnevni družabni izlet, ki bo v nedeljo, 12. decembra, v Trepalade. Prijave na sedežu upokojencev SPI, Trg sv. Roka 103, na tel. št. 200036 ali pri gospe Idi Bortolotti, tel. št. 200007.

KRISKA ZVEZA UPOKOJENCEV SPI-CGIL obvešča izletnike v Quarto D'Altino, da bo avtobus odpeljal v sredo, 8. 12., ob 8.30 izpred spomenika v Krizu.

PRISPEVKI

V počastitev spomina Silvane Kodrič darujeta Tatjana in Jože Koren 50.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Maria Milica daruje Milena Caharija 30.000 lir za MoPZ Rdeca zvezda.

V spomin na gospo Silvano Ferluga vd. Kodrič daruje Sergio Kodrič z družino 150.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Ostanek nabirke za cvetje na grob pok. Josipa Caca darujejo sosedje 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Bazovice, 30.000 lir za SD Zarja in 30.000 lir za Pogrebno podporno društvo v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Odoni Sedmaka darujejo Irma, Silvana, Ester, Lucia, Lina, Eda, Poldi in Pierina 60.000 lir za kriskni spomenik, 50.000 lir za SD Vesna in 50.000 lir za MPZ Vesna. Namesto cvetja na grob Marije Zagar vd. Zupancic in Josipa Caca (Pepi Petarsov) daruje družina Razem (Bobetovi) 40.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Bazovice.

V spomin na Milana Cebulca daruje sekcija DSL Opcine-Bani 50.000 lir za Sklad trzaskega Dela.

V spomin na Milana Cebulca darujejo Rudi, Nada in Olga 50.000 lir ter Pepka in Rudi Sosic 30.000 lir za Sklad trzaskega Dela.

Evgen Dobrila in družina daruje 50.000 lir za Odsek za zgodovino pri NSK.

V spomin na drago Silvano Kodrič daruje Olga Stoković 100.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na dragega moza, očeta in nonota Josipa Caca darujeta družini Cac in Razem 50.000 lir za cerkev v bazovici, 50.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo in 50.000 lir za SD Zarja.

Namesto cvetja na grob Josipa Caca daruje Marta 30.000 za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Bazovice.

Ob obletnici smrti dragega očeta Franca Semca darujeta Radovan in Danica Semec 20.000 lir za postavitve spomenika Ubaldu Vrabcu.

V spomin na Maria Milica daruje Sonja Masera 100.000 za SPDT.

V spomin na Silvano Ferluga vd. Kodrič darujeta Mario in Nada Starc 100.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Silvane Ferluga vd. Kodrič darujejo Lucia, Vera in Rosana Scuka 100.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Maria Milica darujeta Margerita in Franko Bizjak 15.000 lir za SPDT.

V spomin na Maria Milica darujeta Marta in Vittorio Pupulin 50.000 lir za SPDT. V spomin na Ljubo Zahar in Vero Parovel darujeta Elena in Stojan 25.000 lir za Center za rakasta obolenja in 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Namesto cvetja na grob Marioti Milica daruje Maria Zidaric 50.000 lir za SD Kras.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša mama in nona

Danica Versa vd. Regent

Pogreb bo jutri, 4. decembra, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnisnice v trebensko cerkev, nato na vasko pokopališče

Iskreno se zahvaljuje mo dr. Ukmariju za dolgoletno skrb in pomoč.

Hceri Mili z Giovannijem in Beti ter Anamarija z Rinom, Eriko in Alešem

Trst, 3. 12. 1993

Ravnateljica, učno in neučno osebje Dolinskega didaktičnega ravnateljstva izrekajo kolegici Anamariji Reggente iskreno sozljaje ob izgubi drage mame.

Ob boleci izgubi dragega Pepija Ukmarija izrekajo družini iskreno sozljaje

Uprava in uslužbenci Založništva trzaskega tiska

REPNIČ

Tiho je odšla Milka Petelin

NEVA LUKES

Nekaterih se ob smrti spomnimo s clanki, rubrikami za prispevke, z govori in petjem ob pogrebu. Za Milko Petelin, doma iz Repnica, pa ni bilo o njeni smrti niti osmrtnice, ne nobenega drugega obvestila, razen njenega imena v redni rubriki umrlih na Trzaskem.

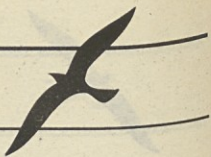
In vendar si je Milka zaslužila več kot samo lepo besedo in spomin. Bila je ena tistih zavednih in predanih aktivistk, ki je v težkih casih boja proti nacifasizmu pomagala s svojo družino osvobodilnemu boju. S svojim očetom je med drugim pospremila Ivana Ruskega in Mihajla, člana minerskega oddelka 9. korpusa, do Opcin, kjer sta 2. aprila 1944 izvedla atentat na tamkajšnjo kinodvorano. Bomba je dvorano popolnoma uničila, pri tem je bilo ubitih sedem nemških vojakov, več pa jih je bilo ranjenih.

Nemci so se hudo mascevali za atentat in dolocili 72 talcev, ki so jih

nato ustrelili na Opcinah. Naključje je hotelo, da si je eden od talcev, Stevo Rodic iz Drvarja, po srečnem naključju resil življenje. Izvlekel se je izpod trupel sotrpinov, se odplazil s kraja ustreilitve, se skrival nekaj dni po kraski gmajni in našel nato zatočišče pri družini Petelinovih, kjer so ga oblekli, nahranili in ga je prav Milka varno prepeljala v Salez, od koder je nadaljeval pot v partizane. Rodic se je aprila 1984 udeležil s svojim sinom spominke svecanosti na Opcinah in se sestal tudi s pokojno Milko, ki pa ga je že prej iskala in tudi našla.

Zivela je od teh spominov v pričanju, da smo Slovenci takrat opravili veliko delo za naso svobodo, zivela je v spominih na tiste tako teške, a tudi tako slavne case.

Naj ji bo teh nekaj besed le skromna zahvala za vse, kar je dobrega in plemenitega v svojem življenju opravila.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Helmut Peschina

BOŠ ŽE VIDELA

monodrama

Igra Mira Sardoc, režija Joze Babic
Danes, 3. decembra, ob 20.30 ABONMA REDvabi
v okviru božičnice 1993
na razstavo**...a grem za lučjo
nevidnih zvezd...**VESNA BENEDETIC
razstavlja ilustracije za otroke

Predstavitev: Augusta de Piero Barbina

Uvodna glasba

Martina Ozbič

flavta,

Igor Starc

kitara

Sejna dvorana Hranilnice in posojilnice na Opčinah
v ponedeljek, 6. decembra 1993 ob 18.30.
Razstava bo na ogled od 6. do 15. decembra 1993IVAN
GRBEC
SKEDENJvabi vse otroke danes
ob 16. uri v društvene
prostore, kjer bodo zanimatorkami LUPUSINFABULA v veselju,
igri in zabavi pričakali prihod...Istocasno bo otvoritev prodajne Miklavževe
razstave knjig in razstave del
Rože Piščanec - ilustratorke mladinskih knjig.

KINO

ARISTON - 20.20, 22.15
»Caro diario«, r. Nanni Moretti.EXCELSIOR - 17.30,
19.50, 22.15 »Sol levante« i.
Sean Connery.EXCELSIOR AZZURRA -
18.00, 20.00, 22.00 »Una
bionda tutta d'oro«.NAZIONALE 1 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Senza
tregua«, i. J. C. Van Damme.NAZIONALE 2 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »L'uomo
senza volto«, i. Mel Gibson.NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Giovanni
Falcone«, i. Giancarlo
Giannini, Michele Placido.NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Insonnia
d'amore«, i. Tom Hanks, Meg
Ryan.GRATTACIELO - 16.30,
18.15, 20.10, 22.00 »Aladin«,
Walt Disney.MIGNON - 15.30, 17.00
»In fuga a quattro zampe«,
18.30, 20.20, 22.15 »Per amore
solo per amore«, i. Diego
Abatantuono, Stefania Sandrelli.EDEN - 15.30 - 22.00 »Ma-
risa, fresca e porca«, porn.,
prevedan mladini pod 18.
letom.CAPITOL - 16.30, 19.15,
22.00 »Il socio«, i. Tom Cru-
se, Gene Hackman.ALCIONE - 17.30, 20.00,
22.15 »Il segreto del bosco
vecchio«, r. Ermanno Olmi, i.
Paolo Villaggio, Giulio Brogi.LUMIERE - 17.30, 19.50,
22.15 »L'uomo nel mirino«RADIO - 15.30 - 21.30 »Le
dure voglie paesane per mo-
gli in città«, porn., prepove-
dan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

OBCINSKA KNJIZNICA v
Salezu vabi danes na tradi-
cionalni Miklavžev knjižni
sejem od 16. do 19. ure in ju-
tri od 15. do 18. ure. Bogata
izbira mladinskih knjig.SKD BARKOVLE, Ul.
Cerroto 12, vabi vse na MIK-LAVZEVANJE, ki bo jutri, 4.
t. m., ob 15.30. Nastopili bo-
do otroci in carodej Martini.
Caka vas tudi loterija.SKD VIGRED vabi na
MIKLAVZEVANJE, ki bo v
društvenih prostorih v ne-
deljo, 5. t. m., ob 17. uri. An-
gelčki bodo na razpolago v
soboto od 17. do 18. ure in v
nedeljo od 16. do 17. ure. Za-
bavala vas bo tudi amaterska
skupina iz Ljubljane z igro
»Ključec in Pavliha«.SLOVENSKO ZDRAV-
NISO DRUŠTVO TRST in
ZSSDI prireja ob 10-letnici
delovanja sportnomedicinske
ambulante POSVET O
SPORTNI MEDICINI, ki bo v
Prosvetnem domu na Opči-
nah v danes, 3. decembra. Ob
20. uri bo predstavitev knjige
dr. Boruta Spacala »Himalaja
- zdravniške beleške«, ob
20.30 predavanji dr. Vanje
Vuge o sportnih poškodbah
in dr. Irene Tavcar o vitamin-
sko-energetskih napitkih pri
sportu. Vabljeni sportniki in
sportni delavci.SKD TABOR Općine - Pro-
svetni dom - danes, 3., v so-
boto, 4. ter v nedeljo, 5. de-
cembra, od 16. do 19. ure
MIKLAVŽEV SEJEM. Bogata
izbira mladinskih knjig.KD I. GRBEC iz Skednja
vabi 3., 4. in 5. decembra v
društvene prostore na prodaj-
no Miklavžovo razstavo in na
razstavo Rože Piščanec - ilu-
stratorke mladinskih knjig.
Urnik razstav: danes, 3., in v
soboto, 4. 12., od 16. do 18.
ure, v nedeljo, 5. 12., od 10.
do 12. ure. Vse otroke pa se
posebej vabimo, da pridejo
danes, 3. 12., ob 16 uri, kjer
bodo skupaj z animatorkami
Lupusinfabula v veselju, igri
in zabavi počakali prihod...SLOVENSKI KULTURNI
KLUB (Ul. Donizetti 3) vabi
jutri, 4. decembra na VESE-
LO MIKLAVZEVANJE. Mik-
lavž bo člane in prijatelje klu-
ba obdaril s hecnimi darilci.
Angelčki bodo zbrali darila
od 18. ure dalje, začetak pa
ob 18.30.SKD I. GRUDEN - Nabreži-
na priredi v nedeljo, 5. de-
cembra, ob 17. uri v dvorani
I. Gruden MILAVZEVANJE.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ

Danes, ob 20.30 v Bazovici,
pričnemo z učenjem
mednarodne partizanske
pesmi za snemanje kaset.Novi pevci in orkestraši,
pridružite se!

KD I. GRUDEN

vabi na

**Predstavitev knjige
o I. Grudnu**avtorjev Marka Tavčarja in Ivana Vogriča
jutri, 4. decembra, ob 18. uri.Spremna beseda prof. Nada Pertot.
Sodeluje MPZ I. Gruden.Gostilna GUŠTIN v Zgoniku
Paola in Tamaravabita cenjene goste ter prijatelje
na OTVORITEV,ki bo danes, 3. decembra, ob 18. uri
v prenovljenih prostorih.Društveni prostori bodo od-
prti od 10. do 12. ure.KD KRASKI DOM prireja
MIKLAVZEVANJE v nedeljo,
5. decembra, v Bubicnem
domu v Repnu s sledočim
programom: ob 11. uri pre-
davanje slovenskega filma
Kekec, od 10. do 12. ure pro-
daja knjig. Vabljeni otroci in
starsi.SKD CEROVLJE-
MAVHINJE prireja MIK-
LAVZEVANJE. Otroci prid-
te, Miklavž prihaja. Obiskal
vas bo v ponedeljek, 6. de-
cembra, ob 18.30 v dvorani
sportnega centra v Vižovljah.
Miklavža bo sprejel tudi
otroški pevski zbor Ladjica iz
Devina. Angelčki sprejemajo
pismenca od srede do sobote
od 20. do 21. ure v društvem
sedezu v Mavhinjah.GLASBENA MATICA -
SOLIDARNOSTNA KON-
CERTNA ABONMAJSKA
SEZONA 1993/94. Jutri, 4.
decembra, ob 20.30 v Kultur-
nem domu v Trstu (1. kon-
cert): TRIO LORENZ (Sker-
janc, Sostakovic, Smeta-
na). Informacije in prodaja
abonentov - tajništvo GM od
10. do 14. ure vsak dan, raz-
en sobote. Vabljeni k vpisu!KD PRIMORSKO vabi v
sredo, 8. decembra, ob 17. uri
v Srenjsko hišo v Mackoljah
na predstavitev pesniških
zbrirk Sledovi v pesku Marija
Čuka in Blizanje Borisa Pan-
gerca. Predstavila ju bo prof.
Sonja Starc, sodeluje ZPZ
Ivan Grbec iz Skednja pod
vodstvom Boze Hrvatic.SKD TABOR - Općine - Pro-
svetni dom. Do 10. t. m. je
odprta razstava ilustracij in
tkanih predmetov NIT IN
CRTA - Magde Starec -
Tavcar. Urnik ob delavnikih
od 16. do 20. ure, v nedeljo,
5. t. m., od 16. do 19. ure.SKD GRAD v sodelovanju
z Rdečim križem Italije pri-
reja 10-dnevni brezplačni
tečaj OSNOVE PRVE PO-
MOČI, ki bo predvidoma v
januarju - in se bo odvijal v
društvenih prostorih. Vodila
ga bo dr. Petaros, ob koncu
bodo udeleženci prejeli potr-
dilo. Informacije in vpiso-
vanje do 15. t. m. na tel. št.
422582 (Karmela Bellafonta-
na) v večernih urah.SKD TABOR - Općinska
glasbena srečanja - v sredo, 8.
decembra, ob 10.30 bo v Pro-
svetnem domu na Opčinah
koncert kitarističnega TRIA
PHYSIS, ki ga sestavljajo
Marko Feri, Donato D'Anto-
nio in Giovanni Demartini.
Na sporedu Vivaldi, Tele-
mann, L'Hoyer, Gragnani,
Zani de Ferranti, Hindemith
in Albaniz. Priscno vabljeni
vsi ljubitelji glasbe.SVET SLOVENSKIH OR-
GANIZACIJ v sodelovanju z
Glasbeno matico - Trst, pri-
reja v ponedeljek, 6. t. m., ob
20.30 v gledališču Miela v
Trstu koncert instrumental-
nega ansambla »Kreativ« iz
Celovca. Na programu so de-
la sodobnih skladateljev
dežel Alpe-Jadran (Kühr,
Strobl, Nieder, Cojaniz, Le-
bic, Jez).

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Zahar v
Borstu št.57.OSMICO sta odprla
Marcelo in Ervin Doljak v Sa-
matorci št. 22.OSMICO je odprl Josip
Pangerc v Dolini št. 480.OSMICO ima odprto Sonja
Strain, Mackolje - Krizpot št.
84.OSMICA Milic v Zagradcu
bo odprta do 5. decembra.V MEDJI VASI na št. 16 je
odprl osmico Valter.OSMICO ima odprto Just
Skerk v Salezu št. 44.OSMICO je odprl Slavko
Svara v Trnovci št. 14.OSMICO ima v Zgoniku
Miro Zigon.PRODAM ape tip TM P
703 v dobrem stanju. Tel. na
št. 220554.POLZASTO stopnišce,
premer 120 cm, prodam. Tel.
št. 422836 - ura kosila.PRODAM divan v dobrem
stanju. Tel. št. 382474.PRODAM motorno kolo
50 kub. Peripoli Oxford, tri
prestave, letnik december 89
za 800.000 lir v dobrem
stanju. Tel. št. 382474 -
zvečer.PISARNISKE PROSTORE
v strogem centru Općin, pri-
bližno 65 kv. m., dajemo v
najem. Telefonirati na št.
214481 v jutranjih urah.V GORICI prodam stano-
vanje 90 kv. m. z garažo. Tel.
na št. 0481/520484 v večer-
nih urah.PRODAM na Fernetičih
hišo z vrtom. Tel. ob uri ko-
sila na št. 826084.ISCEN stare molitvenike.
Tel. št. 830792 - Dušan Jak-
omin.IZGUBIL se je v okolici
Saleza/Samatorce pes pasme
husky sivo/bele barve. Odgo-
varja na ime Brick. Tel. na št.
226517 ali 229326.TRGOVSKO PODJETJE v
Trziču zaposli takoj fanta z
izkušnjami v trgovskem sek-
torju, znanjem slovensčine in
srbohrvaščine, možnost pot-
ovanja. Pismene ponudbe
poslajte na Publist, Ul. Mon-
tecchi 6, Trst, pod sifro »Pot-
nik«.MLADA PROFESORICA
nudi lekcije iz angleščine in
spanščine. Tel. na št. 308089.
DIPLOMIRANA PRE-
VAJALKA Mirjam Levstik
opravlja poslovne, strokovne,
znanstvene prevode iz/v
nemščino, italijansčino in
slovensčino ter nudi lekcije
iz slovensčine, italijansčine
in nemščine. Tel. in fax
0481/522250.DOKTORICA ekonomije
nudi lekcije iz blagovnanstva,
trgovinstva, prava, ekono-
mije, matematike in anglešci-
ne. Tel. št. (040) 232101.GOSPODJE poslovnezi se
mar poslovno ali kako dru-
gace nahajate v Ljubljani? Si
želite po napornem delu
sprostiti? Nic lažjega, ukradi-
te si urico časa in naše čedne
in simpatične maserke vam v
ekstotičnem ambientu ob
sprostilni glasbi pomagajo
pregnati utrujenost in po-
lejšati vsakdanjik. Vsak
dan od 10. do 22. ure, tel. št.
(0038661) 1291319.

GORICA / ANDREJEV SEJEM

**Jutri bodo zaživali
stojnice in vrtiljaki**Omejitve v prometu - Parkiranje dovoljeno pri
Rdeči hiši, odtod posebni avtobusi v centerJutri se v Gorici
začenja Andrejev sejem.
Stojnice z vsakovrstnim
blagom se bodo v mest-
nem središču zadržale
do ponedeljka, zabavišča
pa bodo v veselje
otrokom vse do na-
slednje nedelje, 12. de-
cembra. Občinska upra-
va je s tem v zvezi
sprejela ustrezne ukrepe
za preureditev prometa:
nekatero ulice bodo za-
prte za ves promet v so-
boto, nedeljo in v pone-
deljek, kjer pa bo na-
mesčen zabavišni park,
bodo ulice in trgi zaprti
več časa. Ze od srede pa
do 15. decembra je pre-
povedano parkiranje na
trgu Battisti in v ulici Pe-
trarca ter na Travniku,
kjer na parkirišču po-
stavljajo zabavišni park.Od jutri, 4. decembra,
pa vse do 6. decembra
do polnoči je prepoveda-
no parkiranje na ulicah:
Mameli, Boccaccio,
Oberdan, Roma, Crispi,
Cadorna in na delu kor-
za Verdi pri pokriti trz-
nici in ljudskem vrtu.
Vse omenjene ulice in se
ulica Monache ter Trav-
nik bodo tudi zaprte za
ves promet od 8. ure ju-
tri do 24. ure 6. decem-
bra, se pravi tri dni od
sobote do ponedeljka, ko
bo Andrejev sejem dose-
gel višek. Obenem opo-
zarjajo, da bo v mestnem
središču prislo do spre-
membe voznih smeri v
prometu na nekaterih
središčnih ulicah. Pro-
sijo za razumevanje in
sporočajo tudi, da bodo
lahko uvedli se nekatere
dodatne omejitve, če bo
zagotavljanje varnosti
zaradi velikega obiska
ljudi na sejmu to zahte-
valo.

Zadnje priprave na sejem (foto Studio Reportage)

Ker je ze po tradiciji
za Andrejev sejem veliko
gostov iz bližnje Slove-
nije in zaradi tega, ker
nočejo preveč obremeni-
ti prometa zasebnih vo-
zil v mestu, bodo v ne-
deljo izjemoma odprli
tudi mejna prehoda za
pesce in kolesarje na Ra-
futu in v ulici sv. Ga-
brijela: odprta bosta ne-
trito od 24. ure 6. decem-
bra, se pravi tri dni od
sobote do ponedeljka, ko
bo Andrejev sejem dose-
gel višek. Obenem opo-
zarjajo, da bo v mestnem
središču prislo do spre-
membe voznih smeri v
prometu na nekaterih
središčnih ulicah. Pro-
sijo za razumevanje in
sporočajo tudi, da bodo
lahko uvedli se nekatere
dodatne omejitve, če bo
zagotavljanje varnosti
zaradi velikega obiska
ljudi na sejmu to zahte-
valo.Isto priporočajo tudi
gostom iz Slovenije, ki
se bodo tako lahko izo-
gnili prometnemu vr-
vežu in skorajda brezu-
pnemu iskanju parkirne-
ga mesta v centru. Za
vse, ki jih ta priporočila
ne prepričajo, pa se
grozja, ki prihaja od
mestnih redarjev: ker bo
za parkiranje in prevoz
od Rdece hiše v center
ustrezno poskrbljeno,
napovedujejo, da bodo
proti divjemu parkiranju
v centru postopali z vsi
strogostjo. Avtomobilisti
so obveščeni...

KINO

GORICA
VITTORIA 18.20-20.10-
22.00 »Nata ieri«. Oz-
vonenje Dolby stereo.CORSO 18.00-20.00-
22.00 »Senza tregua«, J.C.
Van Damme.TRZIC
COMUNALE 18.00-
20.00-22.00 »Sud«. Rez.
G. Salvatores.

PRIREDITVE

KD KRAS DOL -
POLJANE prireja 6. de-
cembra ob 19. uri v osnov-
ni soli na Palkišču Mik-
lavzevanje.

OBVESTILA

SPD GORICA obvešča,
da bodo prihodnji teden
sprejemali prijave za tečaj
smučanja in avtobusne iz-
lete. Tečaj se bo pričel v
drugi polovici decembra.DRUŠTVO UPOKOJEN-
CEV prireja silvestrovanje
v nedeljo, 26. decembra, v
gostišču Al Fogolar v Gal-
lianu pri Čedadu. Prijave
sprejemajo do 15. t. m. ob
sredah na sedežu in pri
poverjenikih.DRUŽBA se dobi v ne-
deljo, 5. decembra, ob 9.
uri na Kornu.

ŠOLSKE VESTI

DIJAŠKI DOM S. GRE-
GORČIČ nudi dijakom
srednjih sol možnost indi-
vidualnih lekcij iz na-
slednjih slovensčine, ita-
lijansčine, latinsčine, an-
gleščine, nemščine, mate-
matike, fizike. Informacije
v uradu dijaškega doma
vsak dan od 14. do 18. ure -
tel. 533495.KATOLISKA KNJIGARNA in
SKPD »MIRKO FILEJ«
vabita na odprtje razstave

DAVIDA FAGANELA

DANES, 3. DECEMBRA 1993,
OB 18. URI, V GALERII KATOLIŠKE
KNJIGARNE, TRAVNIK.

Govorila bosta Pavle Gregorc in Josko Vetrih.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA
V GORICIAL GIARDINO, C. Ver-
di 57, tel. 531879DEŽURNA LEKARNA
V TRZICUAL REDENTORE, Ul.
Rosselli 23, tel. 410340Po kratki bolezni nas je
zapustil dragi

Giuseppe Fonda

(Pino)

STAR 62 LET

Pogreb bo jutri, 4. t. m., ob
13.30 iz mrtvašnice glavne
bolnišnice v Trziču na glavni
trg v Nabrezini, kjer bo civilni
obred.Zalostno vest sporočajo
zena Vanda, sin Giorgio,
sestra Silva, nečaka in
pranecaki ter ostalo
sorodstvo.Namesto cvetja darujte v
dobrodelne namene. Vnaprej
se zahvaljujemo vsem, ki se
bodo poklonili njegovemu
spominu. Posebna zahvala go-
spe Lini Kenda.

Trzič, Nabrezina, 3. 12. 1993

POHIŠTVO

Korsic

RAZPRODAJA vseh artiklov v

razstavnih prostorih (do 31. decembra)

Ul. San Cilino 38 - Tel 54390 Fax 350150

EUROVITE / SEJEM TRSNIH SADIK

Na tem področju smo prvi v Evropi

Kakovostna ponudba in strokovni posveti

Predstavniki oblasti na gledu sejma Eurovite (foto Studio Reportage)

MARKO WALTRITSCH

V nasadih naše dezele je kar 65 odstotkov italijanskih trsnih sadik, dober del tega izvažajo. Zaradi tega je povsem upravičeno, da je specialisitni sejem posvečen tej dejavnostipri nas. To je na včerajšnji otvoritveni slovesnosti goriskega sejma Eurovite povedal deželni odborik za kmetijstvo D' Orlandi. Podrobneje se je v svojem govoru nov deželni odborik, ki je kmetijski strokovnjak, dotaknil bodoče politike Dezele na kmetijskem področju, se zlasti v luci novih predpisov Evropske skupnosti kot tudi krize, ki je zaradi zmanjšane prodaje zajela se zlasti pridelovalce vin.

Na otvoritvi so govorili tudi podpredsednik

sejemske ustanove Del Ben, pokrajinska predsednica Marcolinijeva in podpredsednik deželne zveze kmečko-obrtnih posojilnic Picco.

Na sejmu trsnih sadik je letos 130 razstavljavec, ki so prišli iz več držav Evrope. Prisotna je tudi Slovenija s svojimi sadikami, vini ter strokovnjaki. Poleg ponudbe pridelovalcev trsnih sadik si je na sejmu mogoče ogledati se celo vrsto strojev in pripomočkov za vinogradnike. Ze včeraj popoldne so priredili prvi posvet, danes sta na sporedu dva, jutri, v soboto, pa bo govor o svobodni trgovini v državah Evropske skupnosti. Sejem bo odprt do vključno nedelje.

MOHORJEVA DRUŽBA

Ob Koledarju zanimivo čtivo domačih piscev

Zbirko predstavili pedsinoči

JURI PALJK

V Katoliski knjigarni so pedsinoci predstavili sredstvom javnega obveščanja in javnosti knjižno zbirko Goriske Mohorjeve družbe za leto 1994. Uvodoma je pozdravil dr. Oskar Simčič in poudaril pomen Goriske Mohorjeve družbe, "ki je nastala pred sedemdesetimi leti zato, da bi Slovenci v Italiji pod fasizmom ne ostali brez dobre slovenske knjige". Nadalje je dr. Simčič povedal, da se skuša GMD prilagajati novim casom, ker pac to od nje zahteva sedanje življenje.

Podjetni tajnik Mohorjeve družbe, Marko Tavcar, je najprej na kratko opisal novost, da se je "zaradi vedno zahtevnejše finančne zakonodaje, možnosti nekaterih davčnih olajšav in večje javne podpore" Mohorjeva Družba skupno s tednikom Katoliski glas in mesečno revijo za otroke Pastirček prelila, s pravno finančnega vidika, v nov subjekt v obliki zadruga. GMD torej od 1. julija 1993 spada v Zadrugo Goriske Mohorjeve. Po tem uvodu je Tavcar v kratkih stavkih predstavil letošnjo za oko prijetno knjižno zbirko in predal besedo uredniku koledarja GMD, dr. Jožetu Aleksiju Markuži, ki je predstavil almanah za leto 1994.

V letošnjem Koledarju je mesto za razne sestavke. V duhu tradicije je to klasičen Mohorjev koledar, najbolj pa bo

bralca zanimala kronika o ljudeh, ki so iz naših vrst odšli v večnost. Dorica Makuc je kot prva spregovorila o svoji knjigi Aleksandrinke, ki bo gotovo vzbudila veliko zanimanja, saj govori o tisočih primorskih žena, ki so na prelomu stoletja in se vse do konca druge svetovne vojne služile kot služkinje, kuharice, dojlje v Egiptu, pretežno v Aleksandriji. Po dolgih pripravah je goriska rojakinja, sicer pa znana TV delavka in novinarka, pripravila imenitno delo o tej izredno zalostni strani zgodovine primorskih ljudi. Knjiga Aleksandrinke spada v zbirko Nase korenine.

O svoji knjigi kratke proze z naslovom Ko se vračajo delfini je spregovorila Bruna Marija Pertot, ki je rekla, da je "pisala o ljudeh, ki so sol zemlje". Moze s Snowyja je knjiga slovenskega izseljenca v Avstralijo Ivana Kobala, ki jo je predstavila ravnateljica prof. Nada Pertot, ki jo je tudi lektorirala in uredila s pomočjo sodelavcev. Gre za živo pripoved izseljenca s Planine pri Ajdovscini, ki je skupno z drugimi Slovenci in se z delavci tridesetih različnih narodov gradil sodobno Avstralijo na velikanškem gradbišču elektrarn v gorah Snowy. Prof. Martin Jevnikar je na koncu predstavil se predzadnji dopolnilni snop nezamenljivega Primorskega bibliografskega leksikona, ki ga ureja.

NOVICE

Tudi v Gorici nabirka v okviru solidarnostne akcije Telethon

Gorica bo sodelovala na Telethonu, veliki solidarnostni akciji, ki jo bo danes in jutri nepretrgoma prenasala televizijska mreža RAI 1. Slodidarnostna pobuda ima namen zbrati cim vec denarja za zvezo obolelih z mišično distrofijo. V Gorici bodo članice združenja Soroptimist v palaci Strassoldo na trgu sv. Antona prisotne za morebitne denarne prispevke oba dneva, danes od 10. do 19. ure in jutri od 10. do 16. ure. Denar pa lahko nakazete tudi na postni tekoci racun: Comitato promotore Telethon st. 260000 in na bancni racun st. 9500/6315 pri Banca nazionale del lavoro di Roma.

Trio Čajkovski koncertira nocoj v Katoliškem domu

Znani moskovski godalni ansambel, Trio Čajkovski, se vrača v Gorico. Nastopil bo nocoj ob 20.30 v Katoliškem domu v okviru abonmajske koncertne sezone glasbenega društva Rodolfo Lipizer. Trio sestavljajo priznani glasbeni poustvarjalci, violonist Aleksander Brusilovskij, violoncelist Anatolij Liebermann in pianist Konstantin Bogino. Trio so ustanovili leta 1975 omenjeni trije glasbeniki, takrat se studentje na konservatoriju Čajkovski v Moskvi. Na jutrisnjem koncertu bodo izvajali dela Mozarta, Dvoržaka in Čajkovskega. Trio Čajkovski je v Gorici ze nastopil pred tremi leti.

Natečaj za najlepšo izložbo

Goriska občinska uprava sporoča, da se do jutri, 4. decembra, lahko se prijavi na natečaj za najlepšo bozično izložbo goriski trgovci, ki bodo v decembru poskrbeli, da bodo izložbena okna njihovih trgovin in lokalov okrašena in uglasena na bozično tematiko. Poklicejo naj na tel. številko 383-241. Nagradni natečaj prirejajo Pro Loco, Trgovinska zbornica, Združenje trgovcev in Goriska hranilnica. Trgovinska zbornica bo za trgovcu z najlepšo izložbo podarila dve letalski karti za Budimpesto.

Vaje na strelišču nad Selcami

Tudi v decembru bodo na strelišču nad Selcami vojaške strelne vaje in zato sporočajo, da je gibanje na območju strelišča v casu vaj najstrožje prepovedano od 8.30 do 17.30 v naslednjih dneh: 7., 9., 10., 13., 14., 15., 16., 17., 21., 22., 28. in 29. decembra. Vojaške oblasti opozarjajo, da je pobiranje in shranjevanje morebitnih izgubljenih nabojev in drugih eksplozivnih teles kaznivo dejanje in naj zato morebitni najditelji obvestijo najbližjo postajo orožnikov ali vojaško kasarno.

Dva lažje ranjena v trčenju

V sredo se je okrog 18.30 se je pripetila lažja prometna nesreča na križišču med ulicama Donizzetti in Ariosto. 48-letni Giancarlo Pacioselli se je skupno z ženo, 49-letno Antonio Naldi (oba stanujeta v Gorici v ulici Musnich 94), peljal s fordov fiesta iz Ul. D'Aosta po Ul. Ariosto proti Korzu Italia, ko je v fiesto trčil s simco talbot 41-letni Giuseppe Kogoj iz Gorice. Kogoj je vozil po Ul. Donizzetti proti Ul. Manzano. V trčenju sta se lažje poškodovala zakonca Pacioselli, ki se bosta zdravila vsak po 10 dni zaradi udarca v vrat.

SGZ / OBČNI ZBOR TRGOVCEV

Novosti v sekciji za malo trgovino

Člani so prenovili odbor sekcije
Predsednik bo odslej Beni Kosič

V ponedeljek je imela sekcija za malo trgovino pri Slovenskem gospodarskem združenju v Gorici občni zbor, na katerem so izvolili nove odbornike. To so Vojko Nardin, Silvan Semolič, Magda Ferlat, Emil Povsic in Silvin Ferletič. Za načelnika je bil izvoljen Beni Kosič.

Predsedniško poročilo je podal dosedanji predsednik sekcije Levin Rosi, ki se je ponovni kandidaturi odpovedal iz osebnih razlogov. Naglasil je pomen delovanja sekcije, čeprav je navedel, da je bilo opravljenega dela na žalost zelo malo, kar je seveda slabo. Zadovoljen je bil, ker je uspel urediti posebno konvencijo s slovenskimi banknimi zavodi, po-

seбно s Kmečko banko, po kateri imajo člani sekcije za malo trgovino veliko ugodnosti pri prejetju kreditov in vrsto drugih bančnih olajšav. Za prihodnost pa je Rosi rekel, da bi se slovenski mali trgovci morali med sabo se bolj združevati in si pomagati, saj vsaka delev zelo škoduje vsem članom. Ravnatelj SGZ Igor Orel pa je nato povedal, kako je do ustanovitve združenja sploh prišlo in je tudi prebral njegov statut. Govoril je se o ustanovitvi družbe Go-servis in o novih iniciativah Goriskega sklada za male trgovce. Sledila je zivahna debata, v kateri so poudarili važnost sprejemanja novih članov in to predvsem mladim.

UNIVERZA / POMEMBEN MEJNIK V TEŽAVNEM RAZVOJU ŠTUDIJSKEGA CENTRA

Iz goriške fakultete so včeraj izšli prvi štirje doktorji diplomatskih ved

V nabito polni veliki avli nekdanjega semenišča so zagovarjali diplomske teze

Na goriški fakulteti za mednarodne in diplomatske vede so včeraj s posebno slovesnostjo praznovali pomemben mejnik v dosedanjem sicer se skromnem razvoju univerzitetnega središča. Fakulteto so zapustili prvi štirje med študenti, ki so se pred štirimi leti s prvo skupino vpisali v takrat se novo in mnogim nepoznano študijsko smer. Cetverica studentov je tčas premostila vrsto študijskih in organizacijskih ovir, ki se vedno bremenijo goriško univerzo, in stopila pred izpitno komisijo, ki ji je predsedoval prof. Domenico Coccopalmerio, dekan fakultete za politične vede v Trstu, od katere je goriski diplomski tečaj odvisen. Diplomskie

teze so včeraj uspešno zagovarjali 22-letni Gianandrea Garancini iz Varesseja, 28-letna Goricanca Elisabetta Gregoric, 23-letna Francesca Maur iz Trziča in 22-letna Barbara Ricca iz Mantove. Vse diplomske studije so obravnavale široko mednarodne teme, brez posebnih odsefov na krajevno stvarnost, kot bi morda lahko pričakovali zaradi zanimivih mednarodnih tematik, ki so odprte v tem prostoru. Tokrat smo prisluhnili razlagam o razvoju Efte, o organizaciji KEVS, o zapušcini Sovjetske zveze in zunanji politiki ZDA, sicer pa bo za obravnavo drugih tudi v lokalnem pogledu zanimivejših vprašanj gotovo se priloznost.

Prvi "goriški" doktorji diplomatskih ved pred disertacijo (foto Studio Reportage)

GM / JUTRI V TRŽAŠKEM KULTURNEM DOMU

Trio Lorenz prvi gost letošnje koncertne sezone

Jutri bo na 1. letošnjem solidarnostnem abonmajskem koncertu Glasbene matice nastopil sloviti Trio Lorenz, ki ga sestavljajo bratje Primož - klavir, Tomaz - violina in Matija - celo. Njegovo bogato koncertno dejavnost po Evropi, Aziji, Afriki in obeh Amerikah potrjujejo številne nagrade in priznanja, ki jih je Trio prejel na svoji že legendarni umetniški poti. Letos praznuje Trio namreč 35-letnico delovanja, kar daje jutrišnjemu koncertu še posebno svečan prizvok. Predstavil bo dela Skerjanc, Sostakoviča in Smetane. Na sliki Trio Lorenz, ko je pred leti nastopil v Trstu.

KONCERTNO DRUŠTVO

Briljanten tržaški nastop Moskovskih virtuozov

V ponedeljek je bil v gledališču Rossetti četrti koncert letošnje sezone tržaškega Koncertnega društva. Nastopal je godalni orkester Moskovski virtuoz pod taktirko Vladimirja Spivakova. Program je obsegal Vivaldijeve, Boccherinijeve in Rossinijeve skladbe.

Ime ansambla že jasno zacrti briljantnost, skorajda spektakularnost programa ponedeljkovega večera. Značilna baročna motorika začetnih (treh) Vivaldijevih koncertov je takoj zaznava v izživljajoči se, blesteči - in hkrati plastično izpovedni igri ruskih umetnikov. Prvi koncert (za tri violine, orkester in basso continuo v F duru RV 551) je sicer v prvih solističnih vložkih beležil se iskanje uravnovesenosti, razdruživa izvedba sledečega koncerta za dve violini, orkester in basso continuo v a molu RV 522, pa je takoj razblinila vsak dvom: če smo na prejšnjem koncertu pri Bachovi Partiti za violino solo v izvedbi Viktorie Mullove začutili, kako skuša violinistka s sodobno nastavljenim instrumentom (in tu mislimo predvsem na današnjo obliko loka in kvaliteto današnjih strun) pričarati baročno zvočno dimenzijo, kjer napetost dolgih tonov postopno pojema, se Moskovski virtuoz takega "filološkega" prijema ogibajo, v ospredju je radost posredovanja emotivno glasbenega sporočila; Vivaldijeva glasba zaživi s prizvokom, ki ga nudi godalo dvajsetega stoletja, daleč od Mullove "srednje poti" ali (denimo Harnoncourtovih) se radikalnejših prijemov, kjer naj bi se baročna glasba izvajala le z baročnimi instrumenti. Tako si v tretjem koncertu za violino solo, orkester in basso continuo v e molu RV 278, ki je zaključil prvi del večera, Spivakov (kot solist in dirigent) v osrednjem Largu dovoli "notranje grabel" vibratov v topli, značilno "ruski" izpovednosti.

Drugi del večera je dokazal, da je lahko tudi "dopadljiv" program zanimiv: koncertni listi ne razsipajo z Boccherinijevimi simfonijami, kakor ne z Rossinijevimi Sonatami za godala (tokrat v orkestrski preobliki). Rossinijeve Sonate za godala so nastale za dve violini, celo in kontrabas, kar jim daje humoristični prizvok (predvsem v kontrabasovih solo vložkih), Moskovski virtuoz pa so kljub večji zasedbi znali ohraniti sladko "salonskost" tega lahkotnega trostavčnega dela (Sonata za godala st. 3 v C duru).

Boccherini razodeva tudi v svojih simfonijah ljubezen do svojega glasbila, violoncela, da se virtuozične linije plečejo čez celoten orkester. Simfonia v d molu op. 12 st. 4 nosi "peklenski" naziv, in kljub galantnemu stilu obdobja označuje samosvojo avtorjevo krepkejšo glasbeno maniro, zlasti v pretečnih tremolih "vražjega" finala.

Boccherinijev Mali kvintet v C duru op. 30 st. 6 "Nočna glasba mesta Madrid" je simpatično zaključil prejšnji večer, kjer se izvorni italijanski umetnik predstavi v folklorni preobliki, godalni kvintet (tokrat orkester) spremeni v ansambel kitar (!), ki se v zaključnem stavku Ritirata dobesedno "umakne" iz odra (v teatralno zaznamovani interpretaciji Boccherinijevih didaskalij, naj se glasba izgublja kakor v daljavi). Ob takem glabenem "razvedrilo" je koncert zel največji uspeh, da se je zdel en sam dodatek skorajda premalo.

Corrado Rojac

LAHKA GLASBA / PINO DANIELE

Privlačni »o'blues«

ALES WALTRITSCH

Kako lepo bi bilo, ko bi se lahko večkrat usedli v udobne sedeže in v akustično več kot dostojni dvorani uživali ob prijetnih zvokih uspelega koncerta. Zal je teh prostorov premalo in redke dvorane, ki take občutke dovolijo, so zelo zasedene ali pa so težko dostopne koncertom moderne glasbe.

Torkov večer v gledališču Rossetti v Trstu, na katerem je nastopil neapeljski kantavtor Pino Daniele (foto AWS), je bil eden izmed redkih takih primerov v naši deželi. Koncert, ki je bil razprodan že nekaj dni prej, je bil nekaj enkratnega. Srečnizi, ki so se zbrali v gledališču, so lahko sledili eni izmed letošnjih najlepših koncertov italijanske glasbe. Pino Daniele je tudi tokrat potrdil odlične ocene glasbenih kritikov: v skoraj dvournem nastopu je podal številne glasbene freske svoje dolgoletne bogate kariere. Ta niz koncertov, s katerimi se je Pino po precej dolgem premoru ponovno predstavil publikii, je bil posebej pripravljen oder »suha« scenografija, nekaj filmskih reflektorjev, osnovna zasedba (Pino Daniele glas in kitara, Lele Melotti na bobnih in Antonio Annona na klaviaturah) in tudi skrbno izbran program sta ustvarila dobro razpoloženje in pravo vzdušje,

ki ju je tipično neapeljski duh Danieleja še popestril.

Koncert, v katerem, kot je Daniele sam rekel, pripoveduje svoje življenje v glasbi, se je začel s skladbo Je so pazzo in nadaljeval z melodičnimi Na tazzunella de caffè, Terra mia in Anna verrà. Prvi del nastopa, v katerem je neapeljski glasbenik v glavnem zapel uspešnice iz prejšnjega desetletja, je zaključil z izvrtno izvedbo klasičnega Napule 3 in Sicily.

Topla melodija, pristni zvoki bluesa, neapeljsko narečje, otenki rocka in celo bossanova so se stalno prepletali v zvokih mojstrsko igranih strun Danielejeve kitare. V drugem delu nastopa je predstavil Tencovo Un giono dopo l'altro, Femmena, Quando, Sotto o' sole, Questa primavera in druge skladbe, ki jih lahko slisimo tudi na njegovi pravkar izšli zadnji plošči E sona mo', ki jo je Daniele v podobni zasedbi posnel v živo maja letos in ki jo toplo priporočamo vsem ljubiteljem italijanske avtorske glasbe.

Po burnem ploskanju se je vidno utrujeni Daniele ponovno vrnil na oder in zapel O'Scarafone, Quanno chiove in ritmično A me me piace p' blues, s čimer se po torkovem koncertu popolnoma strinjamo.

JAZZ / V GLEDALIŠČU MIELA

»Mentalni« Lee Konitz

Sezona tržaškega jazz

MARJAN KEMPERLE

Brazilski ples samba prinaša v spomin ritem, telesnost, sproščeno valovanje bokov plesalk carnava la v Rio. Svetovno je zaslovel z znanim Disneyevim filmom z imenom Države, v kateri se je rodil. V svet jazzovske glasbe sta ga v začetku šestdesetih let uvedla saksofonist Stan Getz in kitarist Charlie Byrd. Jazz Samba je bil naslov plošči, ki je pomenila za oba velik komercialni uspeh, a ob kateri so jazzovski puristi zavijali nosove. Večji del skladb te plošče je bilo izpod peresa Antonia Carlosa Jobima, enega najbolj elegantnih in zlahkanih brazilskih skladateljev sambe.

Vrsto njegovih pesmi smo imeli priložnost slisati v ponedeljek v tržaškem gledališču Miela v izvedbi povsem nenavadnega dua: alt saksofona Leeja Konitza in klavirja Peggy Stern.

Konitz spada med najbolj znane se živeče jazziste. Mnogi menijo, da je sploh najboljši jazzovski altsaksofonist, ki je zaigral po Charlieju Parkerju. Glasbenik iz Chicaga spada med eminentne izvajalce takimenovanega cool jazza. Izraza ne gre razumeti kot »hladni« jazz, pač pa bolj kot mentalni, cerebralni jazz, nasprotni pol vročerknega be bopa.

Ponedeljkov koncert je povsem potrdil to glasbenikovo značilnost, izkazal pa se je tudi kot zanimiv izziv: kako igrati temperamentno, ritmirano glasbo s predvsem mentalnim pristopom do nje. Konitz je dilemo rešil tako, kot je to sam dobro vedel in kot mu je bilo dobro znano - s klavirjem, kot edinim spremljajočim instrumentom. Ne gre namreč pozabiti, da je bil Konitz v začetku petdesetih let najbolj priljubljeni gojenec utemeljitelja cool jazza, pianista Lennieja Tristana. Dobra štiri desetletja kasneje je »obnovil« duo, tokrat z ameriško pianistko Peggy Stern, ljubiteljico latinsko-ameriških ritmov in melodij.

Jobim, ki smo ga slisali v Mieli na sklepnem koncertu sezone Tržaškega jazzovskega krožka, se je razlikoval od tistega mehkega, čistega jazzovskega Jobima, ki mu je vdahnil dušo zametni glas Getzovega tenor saksofona, telo pa oblikovala bogata ritmična podlaga tolkal in kontrabasa. Zvoki Konitzovega alta so bili rezki, fraze fragmentarne, spevnost je prišla le kdaj pa kdaj od izraza. Skratka: Jobimove sambe v Konitzovi preobliki bi lahko le stezka plesali.

A saj to sploh ni bil jazzistov cilj. Konitz je hotel verjetno pokazati, da se da tega avtorja izvajati tudi drugače, manj plesno-zabavno in mnogo bolj refleksivno. Pri tem mu je bila Sternova v veliko oporo: alt in klavir sta se ujemala, spajala, zatem drug drugemu uhajala, da bi se v končnem refrenu spet našla: preprosto, intimno. Njun neojacen zvok je bil poln, brez umetno ustvarjenih efektov. Ko se mu je zahotelo, je Konitz kar »naravno« poskrbel za efekte: saksofon je obrnil v pokrov klavirja, zvok se je odbijal v klavirski strune, ki so s takim zgečkanjem polno izzvenele v dvorano. Mojstrsko! Tržaški ljubitelji jazza so Konitzov recept sambe toplo sprejeli. Dvakrat so ga priklicali s pianistko na oder. Drugič se jim je duo »oddolžil« s pričakovanim Dekletom iz Ipaneme, seveda ne v plesni, pač pa v strogo »razumski« preobliki.

ŠOLSTVO / IZŠLO JE IZVEŠTJE ZA ŠOLSKO LETO '91-'92

Pred nami je pregled učnih rezultatov na slovenskih srednjih šolah v Trstu

Zvezek je uredil prof. Robert Petaros, ki je tudi napisal sestavek o Trubarju

JOZE KOREN

Kot zdaj že nekaj let v tem času je spet med nami Izveštje srednjih sol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem za solsko leto 1991-92 (letnik XLV.-41. zvezek). Največjo zaslugo za to ima prof. Robert Petaros ne le kot urednik, marveč tudi kot spodbujevalec vseh tistih dejavnikov, ki mu lahko (in morajo) pri tem delu pomagati. Mislimo seveda na ravnateljstva in tajništva slovenskih srednjih sol, na druge sodelavce in pa na slovenske denarne zavode, ki so tudi tokrat podprli izid Izveštja.

Po ustaljeni praksi zadnjih let uvaja Izveštje uvodni sestavek, ki se neposredno ali posredno navezuje na pedagoško in siršo kulturno tematiko. Prispeval ga je sam urednik prof. Petaros in je posvečen Primožu Trubarju, protestantskemu reformatorju in piscu prve slovenske knjige - katekizma v sloven-

skem jeziku oziroma v »kranjskem jeziku«, ki je sam pojasnil svojo odločitev, leta 1550 v Rothemburgu v Nemčiji. Avtor sestavka uokvirja Trubarjevo osebnost v takratne zgodovinske danosti, se sprehodi v glavnih potezah skozi Trubarjevo življenje tja do njegove odločitve, da svojim »lubim Slouvincem« pokloni prvo knjigo v njihovem jeziku, do česar ni privedla le »verska gorečnost in ljubezen do domovine« - kot ugotavlja avtor - marveč želja »povzdigniti slovenscino na stopnjo knjižnega jezika«, s čimer je bilo »strnjeno eno največjih in najpomembnejših dejanj v zgodovini slovenskega naroda«, - zaključuje svoj spis prof. Robert Petaros.

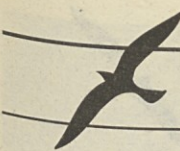
Izveštja so tudi tokrat sestavljena po običajni shemi. Najprej se zvrstijo višje srednje sole in nato nižje srednje sole. Za vsako solo so najprej navedeni poimenski seznam

profesorskega zbora, asistentov in neucnega osebja, nato pa spet poimensko in po razredih učni uspehi dijakov vključno z zrelostnimi izpiti. Temu sledijo navedbe naslovov slovenskih nalog, informacije o solski in izvensolski dejavnosti dijakov, pregledi raznih priznanj in nagrad, ki so jih prejeli posamezni dijaki. Nekateri avtorji teh prispevkov so podpisani drugi ne. Iz njih je lepo razvidno, da je v solskem letu 1991-92 bila ta dejavnost kar precejšnja in da so se slovenski dijaki kar lepo udeleževali v izvensolskih dejavnostih v okviru raznih kulturno-prosvetnih društev doma in na gostovanjih, kar je vsekakor vredno pohvale ne le dijakom pač tudi njihovim pedagogom.

Pregledi po posameznih solah se, kot običajno, zaključujejo s statistično razpredelnico, iz katere naj za solsko leto 1991-92 povzamemo

le globalne številke: skupno vpisanih na vseh zavodih je bilo 1390 dijakov, ob koncu solskega leta jih je bilo prisotnih 1372, v poletnem roku jih je izdelalo 776, v jesenskem pa 176. Razred jih je ponavljalo 93, neocenjeni so bili stirje. K zaključnim izpitom jih je bilo pripuščeno 332, izdelalo jih je 331. Izveštje dodaja nato še podatke o poteku seminarja za slovenske solnike ter podatke o poteku poletnega seminarja v Bovcu, ki je potekal od 23. do 29. avgusta 1992. Zaključuje se s pregledom publikacij, ki so jih med obravnavanim solskim letom napisali ali prevedli profesorji na slovenskih srednjih solah na Tržaškem.

Izveštje 1991-92 obsega nekaj čez 100 strani četrtinskega formata, ovojnico je lično opremil Andrej Pisani, natisnila pa ga je tiskarna Graphart v Trstu.

RUSIJA / PRED VOLITVAMI

Lov na volilce odprt tudi za opozicijo

V Moskvi se že zbirajo mednarodni opazovalci, ki bodo nadzorovali volitve 12. decembra

MOSKVA - Ruski komunisti in druge opozicijske stranke so v torek dobile zeleno luc za udeležbo na volitvah, ki bodo potekale ta mesec, potem ko je Osrednja volilna komisija zavrnila ukrep o prepovedi in odločila, da lahko Komunistična partija in Ruska demokratska stranka (DPR) nadaljuje ta z javnim nasprotovanjem Jelcinovemu predlogu nove ustave.

Ce bi jima preprecili sodelovanje na volitvah, ki bodo 12. decembra, bi volitve izgubile svojo verodostojnost. Po raziskavah javnega mnenja naj bi bili namreč obe stranki v novem parlamentu najmočnejša opozicija. Ministrski predsednik Vladimir Sumejko, zagrižen

Jelcinov pribočnik, je zahteval izločitev obeh strank iz volilnega boja; menil je, da sta stranki prekršili pravila s tem, ko sta po televiziji pozivali volilce, naj glasujejo proti predsednikovemu predlogu nove ustave.

Predlog nove ustave komunisti opisujejo kot »bonapartističen«, ker bi z njim predsednik dobil veliko moč. Komisija, ki je zavrnila Sumejkov predlog, meni, da pravila o referendumu dajejo posameznim državljanom in različnim organizacijam pravico »svobodnega propagiranja za ali proti osnovi nove ustave«. Sumejko je zatrjeval, da bi lahko referendum o ustavi skodoval Jelcinu, vendar pa s svojimi trditvami ni mogel prepričati dru-

gače mislečih, ki v Jelcinu vidijo le diktatorja.

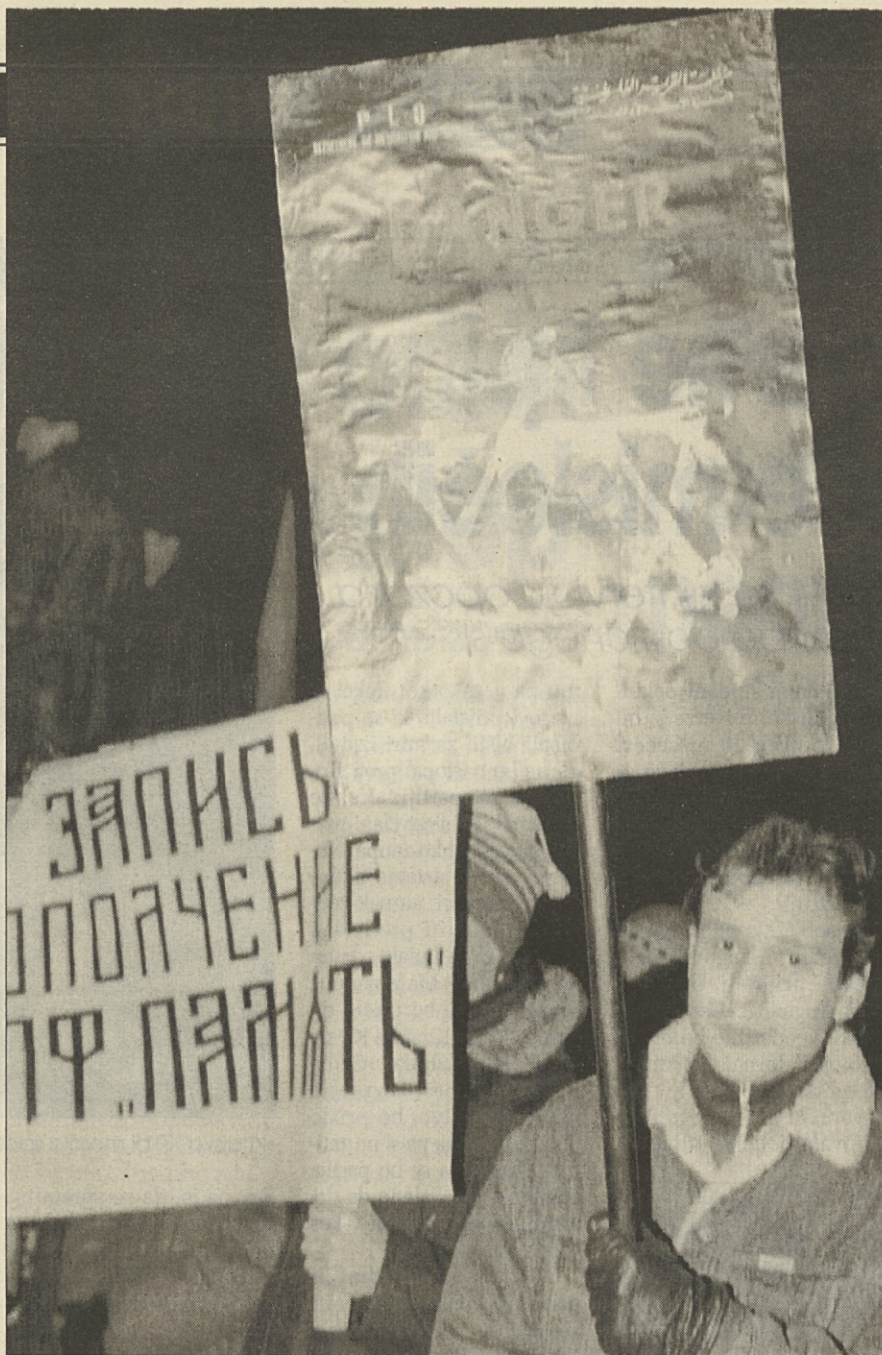
Takšne obtožbe je bilo slišati v četrtek, ko je Sumejka kritiziral nekdanji predsednik ustavnega sodišča Valerij Zorkin, ki je izgubil svoj položaj potem, ko so proti njemu nastopili njegovi kolegi - sodniki. Zorkin je izjavil: »Sodniki so se pustili zavesti diktatorskemu in avtoritativnemu režimu.«

V Rusiji je že kakih 800 mednarodnih opazovalcev, zato si Kremelj prizadeva, da bi dajal videz demokratičnosti in ne bi omajal zahodne naklonjenosti. Jelcinov tiskovni predstavnik je vse kritike, da hoče Jelcin prestrašiti svoje nasprotnike, ostro zavrnil: rekel je, da bo predlagana ustava po referendumu »vsekakor« dopolnjena.

Od četrka je prepovedano objavljati vsakršne rezultate anket javnega mnenja. Po zadnji naj bi vodila provladna Ruska izbira. Ruska televizija je na podlagi izpranega vzorca, ki je zajel 2000 gledalcev, objavila, da bi za Rusko izbiro glasovalo 29 odstotkov volilcev, nasprotniki, blok gospodarskih reformistov Javlinski-Boldirjev-Lukin bi dobili 18, 7 odstotka glasov, Komunistična partija 8, 2 odstotka in Ruska demokratska stranka 7, 2 odstotka glasov.

Od devetih strank se Kmečki in skrajno desni Liberalno-demokratski stranki ne bo posrečilo zbrati 5 odstotkov glasov, kar je pogoj za sodelovanje na volitvah.

Poročilo se nanaša samo na 225-clansko dumo, ki bo sestavljena proporcionalno. Kdo bo zasedel 225. sedež v ustavodajni skupščini, pa je veliko teže napovedati, utegne pa se zgoditi, da bodo to bolj konservativni kandidati. Richard Balmforth / Reuters

Zavezniki komunistov - skrajno nacionalistična organizacija Pamjat (Telefoto: AP)

Jelcin potuje v Bruselj

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin bo 8. decembra odpotoval v Bruselj, kjer se bo naslednji dan srečal s predsedniki držav in vlad Evropske unije, je včeraj sporočil tiskovni urad predsedstva. Povedali so, da se bo Jelcin v Moskvo vrnil 10. decembra jutraj, ne da bi navedli podrobnosti vsebine pogovorov. Rusija se namreč z dvanajstetrico pogovarja o »partnerskem sporazumu«. V bruselskih diplomatskih krogih omenjajo tudi možnost, da besedilo tega sporazuma v času obiska se ne bo pripravljeno. V tem primeru bodo, kot zatrjujejo omenjeni krogi, verjetno 9. decembra podpisali skupno politično izjavo. (AFP)

Pučisti niso hoteli motiti Gorbačova

MOSKVA - Mihail Gorbačov si je med državnim udarom avgusta 1991 predvajal »filmske komedije«, je na ruskem vrhovnem sodišču izjavil nekdanji vodja KGB Vladimir Krjukov. »Nismo motili njegovega počitka,« je pripomnil nekdanji prvi človek KGB. Po njegovem je nekdanji sovjetski predsednik odposlanca pučistov, ki so ga obiskali v noči od 18. na 19. avgust leta 1991, na predvečer državnega udara, da bi si zagotovili njegovo podporo, neprestano zbujal vtis, da se »v glavnem strinja« z izrednimi ukrepi. »Cutili smo, da nanj sicer ne moremo računati, da pa je hkrati pripravljen sprejeti katerikoli ukrep, ki bi državo izvelkel iz položaja, v kakršnem se je znašla, in bi hkrati pomenil rešitev tudi zanj,« je izjavil. Po njegovem se je Mihail Gorbačov »odločil, da bo ostal v Forosu«. Tako so pučisti sklenili, da ga bodo razglasili za »bolnega«, ter tako »zavarovali njegov ugled in avtoriteto«, je poudaril Krjukov, ki je prical pred vrhovnim sodiščem skupaj z deseterico visokih sovjetskih funkcionarjev, obtoženih za »zaroto in napad na državno varnost«. »Bili smo prepričani, da je poslušal našo tiskovno konferenco, ki smo jo imeli 19. avgusta v Moskvi, in vedeli smo, da ga ta ni presenetila,« je dejal. V sredo je Krjukov tudi potrdil, da je bil Mihail Gorbačov seznanjen z vsebino izjave, s katero je Državni komite 19. avgusta razglasil prevzem oblasti in uvedbo izrednega stanja. (AFP)

INDIJA / NEPRIČAKOVANI IZIDI POKRAJINSKIH VOLITEV

Zmaga kongresne stranke

Hinduistična stranka BJP je doživela svoj prvi veliki poraz

katerih je pred tremi leti zmagala zaradi svoje poudarjeno verske in protimuslimanske predvolilne kampanje.

Desno usmerjena prohindujska stranka je doživela poraz v državi Madhia-Prades, kjer si je kongresna stranka premiera P. V. Narasimha Raa priporila absolutno večino v regionalni skupščini, ki ji bo tudi omogočila, da bo sestavila novo vlado v tej državi.

Ta poraz je samo še poglobil neuspeh, ki so ga hindujski nacionalisti doživeli v majhni državi Himachal-Prades in v najstabilnejši državi Indije, v Utar-Pradesu, državi, v kateri volilni rezultati praviloma veljajo za napoved o tem, kako bo glasovala celotna Indija.

Zmaga BJP v New Delhiju in njihov upravičen uspeh v Rajasthanu nista dovolj, da bi lahko odtehtala rane, saj se prav v teh severnih predelih In-

dije ponaša z največjim številom svojih pripadnikov. Očitno so ti volilni izidi tudi znamenje, da se članstvo te stranke osipa, ali, da način, kako stranka povezuje vero s politiko, pri volilcih ni naletel na najboljši odziv. »Pravzaprav je veliki zmagovalec teh volitev - nacelo laborila absolutno večino v regionalni skupščini,« je izjavil Vithal Gadgil, predstavnik kongresne stranke, ki neprestano obtožuje BJP, da izrablja vero v politične namene ter s tem povečuje napetosti med posameznimi skupnostmi v tej državi, v kateri je tudi približno 120 milijonov muslimanov.

BJP je zmagala na volitvah v državah Utar-Prades, Madhia-Prades in Rajasthan v letih 1990 in 1991, ko je zahtevala gradnjo hindujskega templja na kraju, kjer stoji zdamaj 119, zaradi cesar je najpomembnejša opozicijska stranka.

rojni kraj boga vojne Rama, enega najbolj priljubljenih bogov v hindujskem panteonu.

Pod obtožbo, da je ta nacionalistično usmerjena stranka soodgovorna za krvave dogodke v zvezi z mošejo, je premier konec lanskega leta zamenjal dve regionalni vladi, sestavljeni iz pripadnikov BJP, kar je bil tudi vzrok za razpis novih volitev, potem ko se je izteklo enoletno obdobje, ko so bile te države neposredno pod vodstvom zvezne vlade. V narodnem parlamentu je imela BJP se leta 1984 le dva sedeža, zelo hitro pa se je uveljavila, ko je začela razpohovati vprašanja okrog Ramovega svetisca. Že pet let kasneje se je število njenih poslancev povečalo na 89, zdaj pa jih šteje 119, zaradi cesar je najpomembnejša opozicijska stranka.

Philippe Sauvagnargues AFP

NEMČIJA / POLITIKA

Koaliciji Kohlovih krščanskih in Kinklovih liberalnih demokratov so škodi zadnji dnevi

Koalicija kanclerja Helmuta Kohla je pred zlomom, napovedujejo. V zadnjem času je Kohl doživel kar tri neuspehe: najprej je odstopil predsedniški kandidat Heitmann, nato je korupcijska afera sprožila odstop vlade v zvezni deželi Saska-Anhalt, v nedeljo pa je skoraj dva milijona volilcev v Brandenburgju svoje listice oddalo za komuniste.

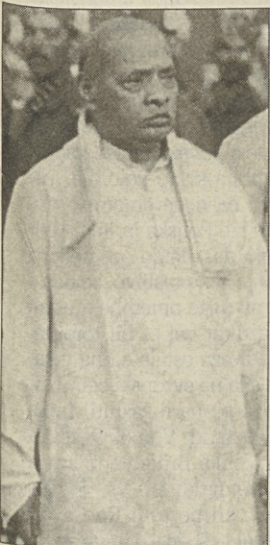
Berlinski levicarski Tagesspiegel je zapisal: »Kdor ni simpatiziral s Kohlovo stranko in je upal, da bo padla...lahko zdaj v mi-

ru caka. To bo se zabavno.«

Zabavno pa se zdi tudi glavni opozicijski stranki socialnih demokratov SPD in predvsem njenemu voditelju Rudolfu Scharpingu, ki je dosegljiv na isti telefonski številki kot kancler Kohl pred dvajsetimi leti. Skupna pa jima ni le telefonska številka: oba politika iz Pfalza sta bila v času svojega vzpona obkrožena z ljudmi, ki so podcenjevali njune politične in voditeljske sposobnosti. Scharpinga se vedno omenjajo kot medlega, vendar ima o sebi

povsem drugačno mnenje. Napovedi, da bo koalicija porazena, je vzel kot dejstvo, na katerega se je treba pripraviti. Na strankinem kongresu je napovedal, da bo za vsako ceno zmagal na volitvah, za zmago pa mora najprej pomesti pred svojim pragom. Stranka mora biti enotna, je bilo njegovo vodilo. Zdaj dodaja »in samostojna«. Konec je z razmisljanji o veliki koaliciji: Scharping je zavrnil vse partnerje, natančneje, njegova politika vsaj v eni točki tako nasprotuje usmeritvi večjih opozicijskih strank, da nobena ne more pristati na koalicijo. Sicer pa je to njegov cilj: imeti vse zaromete le zase. In če je Die Zeit zapisal, da »glejamo začetek konca«, je bolje reci, da gledamo začetek zacetka: vzpon politika, ki kot tiha vode dere bregove. Seveda pa je vse se odvisno od tiste tretjine volilcev, ki se se niso odločili. Scharping in Kohl računata prav nanje. Ana Kovac

Število tujcev, ki so novembra v Nemčiji zaprosili za azil, je po podatkih notranjega ministrstva padlo: novembra so prejeli 16.137 prosenj, kar je 433 manj kot oktobra. Strožji zakon o azilantih je močno skril število prosilcev. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem, ko je prosnjo za zatocisce vložilo 84.657 tujcev, se je število znizalo na 61 odstotkov. V ministriji izjavi pa je zapisano, da je »število prosilcev azila vseeno še vedno previsoko«. Nemski zakon o pravici do azila je bil med najbolj liberalnimi v Evropi - vse do julija, ko so uvedli strožji zakon, da bi z njim omejili poplavo tujcev, saj jih je za azil samo lani zaprosilo več kot 440 tisoč. (Reuters)

Premier Rao

KITAJSKA / ENOVLADJE

Vlada ne trpi drugače mislečih

Disident Ma Shaohuja v intervjuju opozarja na nujne spremembe političnega sistema

PEKING - V intervjuju v Pekingu je kitajski disident Ma Shaohua opozoril, da bo morala Kitajska komunistična partija zaceti spoštovati človekove pravice in demokratizirati svoj sistem, da ne bo »prepozno«.

»Vlada se vedno ne trpi drugače mislečih, ker ve, da je položaj na Kitajskem vedno bolj ranljiv, zato ljudi se vedno zapirajo,« je dodal ta 25-letni majhen in droben mož. Nosi velika očala in daje videz gimnazijca, ki mu je pravkar začel pogajati puh.

Nekdanji student pekinške Ljudske univerze je bil zaprt polnih 18 mesecev. Obtožen je bil organiziranja demonstracij leta 1988. Prejšnji teden se je vrnil v glavno mesto province Jiang, da bi se srečal s podpisniki Liste za mir.

V soboto je bil v Peking poklican na zagovor neki njegov prijatelj, disident Zeng Xuguang: »Delujem legalno, vendar me bo oblast za moje delovanje kaj kmalu obsodila,« zatrjuje Ma v pogovoru, ki ga je strogo nadzorovala policija. Kljub te-

mu pa je tako kot nekateri njegovi prijatelji, ki so podpisali Listo za mir, izjavil, da ne bo nastopal proti Komunistični partiji: »Veliko ljudem, ki so sicer člani partije, človek lahko zaupa. Nočemo zrušiti sistema z orožjem in nemiri, ampak želimo spremeniti predvsem človeka, in to kmalu, da ne bo prepozno.« Ma je namreč prepričan, da bo prišlo do nereda, če se Kitajska KP ne bo demokratizirala: »Če bo vlada se naprej zavračala večstrankarstvo, bo prišlo do nasilja - tega pa si ne želimo. Upam, da se bo partija pozitivno razvijala in da demokracije ne bo vrgla v kos zgodovine.«

»Odnos med ljudmi in partijo se mora spremeniti še pred smrtjo Deng Xiaopinga. Koncati je treba zatiranje in prisluhniti demokracijskim silam,« je pripomnil nekdanji vodja študentskega avtonomnega gibanja, ki se je razvilo leta 1989 v Pekingu.

»Položaj na Kitajskem je skrajno resen in sapica lahko povzroči pravo neurje,« je opozoril Ma in dodal: »-

»Kitajska KP bi morala spoštovati človekove pravice.«

Res pa je, da se spreminja gospodarski sistem in da na milijone ljudi živi veliko bolje kot nekoč. Ni pa vse tako, kot poročajo tuji mediji; veliko Kitajcev je zelo revnih in brezpravnih, reforme so koristile predvsem ljudem na visokih položajih in po-
dlezem. Pojdite na deželo in videli boste ljudi, ki zaslužijo le kakih 100 juanov na mesec,« je ogorčeno dodal Ma. Ma je končal pravno-ekonomsko fakulteto; meni, da ni izključena možnost »splošne vstaje«, ker posta-

jajo problemi različnih manjšin vedno bolj očitni.

»Videli ste, s kaksno brutalnostjo so bili zadušeni nedavni muslimanski nemiri v Qinghaju. Tibet doživlja pravo kulturno invazijo, Tibetanci pa nimajo verske svobode.«

Ma se zavzema za »združitve nacionalnih manjšin in demokratov, ker imajo marsikaj skupnega. Le tako se bodo izognili spopadu med različnimi kitajskimi etničnimi skupinami.«

AFP / Philippe Massonnet

LIBIJA PODPIRA CLINTONA

Pošiljanje orožja Irski je bila naša napaka

TRIPOLI - Libijski voditelj Moamer Gadafi meni, da je naredil napako, ko je Libija irskim gverilcem posiljala orožje, in da se to ne bo več ponovilo. Povedal je, da se je bal nekdanjega ameriskega predsednika Ronaldaa Regana in da je spoznal, da pomeni zmaga novega predsednika Billa Clintona hkrati zmago libijskih zaveznic.

Gadafi, ki je oblast v Libiji prevzel leta 1969, je dejal, da je Tripoli v času, ko je komunistični blok podpiral revolucijo, nekatere stvari prehitro podprl. »Vzemite samo primer Severne Irske. Namesto da bi se zavzemali za politično resitev problema, smo se zapletli v prodajo orožja. Pri tem smo se pre naglili. Zato nas svet vidi v slabi luci. Kljub vsemu pa je to obdobje za nami in se ne bo več ponovilo.« Ameriskega predsednika Clintona Gadafi gleda v drugačni luci kot nekdanjega predsednika Reagana, ki je zaukazal bombardiranje Tripolija (aprila 1986) zaradi domnevne libijske vpletenosti v gverilske napade po Evropi. Gadafi je poudaril, da mu je vseč, ker Clinton prihaja iz majhne zvezne države in da je po politični opredelitvi demokrat. »Podpiramo manjšine, zmago de-

mokratov pa razumemo kot zmago naših zaveznikov,« trdi Gadafi.

»Zakaj naj bi sovražili Clintona, saj za to nimamo razloga. Clintona moramo podpirati in mu pomagati,« meni Gadafi, ki sedanjega ameriskega predsednika primerja z vzhajajočo zvezdo na temnem delu zahodne poloble. »Noč predsedniških volitev v ZDA (leta 1992) so libijski otroci prebedeli. Veseli so bili, ko so izvedeli, da je Clinton zmagal.«

Na vprašanje, ali ima Libija jedrsko, kemično in biološko orožje oziroma možnosti za njegovo izdelavo, pa je odgovoril nikalno. Gadafi poudarja, da območnih sporov ni mogoče reševati na način - močnejši proti sibkejsemu. (Reuter)

Moamer Gadafi

Deng Xiaoping

FELJTON

Trije veliki urejajo svet (3)

Petdeset let po konferenci v Teheranu

Prvic je prislo to do izraza na skupnem banketu. Ob kaviarju in kriskem sampanju se je Stalin posmehoval Churchill zaradi njegove domnevne naklonjenosti Nemcem. Opozoril je na čas po prvi svetovni vojni in menil, da bo ta nevarno vitalni narod spet kmalu prišel k sebi. Da bi preprečili vojaško okrevanje Nemcije, se je izrekal za najostreje represivne ukrepe: petdeset ali morda kar sto tisoč nemških castnikov naj bi pobili, na strateških točkah Nemcije pa naj bi zavezniški postavili svoja oporišča. Stalinova prva zahteva je bila povod za zaprepadnost. Churchill je ugovarjal »hladnokrvnemu pobijanju vojakov, ki se bojujejo le za svojo domovino«, in je banket zapustil. Se pred tem pa se je Roosevelt z ohromljujočim humorjem zavzel za to, da bi pobili samo 49.000 castnikov. Tudi sam Stalin je moral miriti Churchilla, čes da je slo samo za salo. Mar res? Price tega prizora, ki se je odvijal zvečer v alkoholiziranem ozračju, se strinjajo s tem. Tudi Churchill kasneje ni bil trden v svoji oceni. Pač pa so Rusi videli v Churchillovem protestu dokaz za to, da hoče nekega dne Hitlerjeve privrženice vpreči v britansko protisovjetsko politiko.

V vsakem primeru pa je bila resno misljena Stalinova zahteva, po kateri naj bi na nemškem ozemlju postavili oporišča z mandatom Združenih narodov in z nalogo, da preoblikujejo nemško družbo in razkosajo Nemcijo. Na tej točki so se njegove želje srečevale z Rooseveltovi mi. Ta je razdelil konkreten načrt za delitev, ki je predvidevala nastanek petih posamičnih nemških držav in ob tem se podreditve nekaterih območij (kot na primer Porurja) mednarodnim nadzorim organom. Churchill si je želel, da bi od južnega dela Nemcije odcepili le nepopolnsljivo militaristično Prusijo, samo južno Nemcijo pa bi povezali z Avstrijo in Madžarsko v nekakšno podonavsko federacijo. Stalin je temu odločno ugovarjal. Bolj mu je ustrezala balkanizacija Vzhodne Evrope, če bi tam sleherna država, kot na primer Českoslovaška, posamič sklenila s Sovjetsko zvezo zavezniško pogodbo. Pozreti je moral Churchillovo vprašanje, ali si morda ne prizadeva za nastanek Evrope »v prahu«, ki bi

jo sestavljale samo majhne, med seboj nepovezane in sibke države.

Razprave, ki so jih imeli trije veliki, so bile zgornje. Očitno je bilo, da sta se Stalin in Roosevelt, cetudi zaradi različnih nagibov, strinjala v viziji mirnega sveta, v katerem bi ne bilo srednjevelikih držav. Podobno kot Roosevelt tudi Stalin ni želel nakloniti Franciji prihodnosti velike sile. Samo na eni točki - tako je prišlo na dan med zaključnimi pogovori - takšno soglasje ni bilo doseženo: pri poljskem vprašanju. Tu je slo po eni plati za meje bodoče poljske države, predvsem za poljsko vzhodno mejo. Glede tega je Stalin vedno vztrajal pri ohranjanju demarkacijske črte, kot je bila označena že v sporazumu med Hitlerjem in Stalinom iz leta 1939. Po drugi plati pa je slo za se bolj pomembno vprašanje, to je za vprašanje, kdo naj ima po vojni na Poljskem glavno besedo. Poljska begunska vlada je sedela v Londonu. Sovjetska zveza je prekinila odnose z njo, ker je skušala doseči mednarodno preiskavo

pokola poljskih oficirjev v katinskem gozdu, poboja, za katerega je sovjetska stran trdila, da so ga zagrešili Nemci, medtem ko bi preiskava utegnila zbuditi sume, da so za pokol krivi Rusi (tej ugotovitvi zdaj tudi v Moskvi ne oporekajo več). Kljub vsem pozivom zahodnih sil je Stalin zavračal obnovitev diplomatskih odnosov s poljsko vlado v Londonu. Namesto tega je raje delal poskuse z različnimi poljskimi skupinami, ki so bile pod sovjetskim nadzorom, na primer Poljski narodni odbor, in ki naj bi prevzele vlogo prihodnjih predstavnikov Poljske. Na obzoru je bilo tako že videti razvoj, ki naj bi iz Poljske naredil sovjetski satelit.

Churchill je hotel to preprečiti, pri čemer je Stalinu zagotovil, da je pripravljen privoliti v tisto vzhodno mejo, ki jo je ta zahteval, ter da bo pripomogel k temu, da bo to mejo priznala tudi poljska begunska vlada. V zameno za to naj bi sovjetska stran po njegovih pričakovanjih spet obnovila odnose z begunsko vlado, ki naj bi jo Moskva potem po

osvoboditvi Varsave priznala tudi kot zakonito predstavništvo vseh Poljakov. Osebnost je Roosevelt Churchillovo politiko odobrila in se je tudi sam zavzel za ponovno priznanje poljske begunske vlade s strani Sovjetske zveze, vendar pa ni bil za to, da bi njegovo soglasje k poljski vzhodni meji objavili, ker bi to, kot je sam povedal Stalinu na stiri oči, utegnil drago placati z izgubo glasov poljskih volilcev v Združenih državah. Namesto tega se je pri Stalinu zavzel za prostovoljno zamenjavo prebivalstva v poljsko-sovjetskem obmejnem pasu in za referendum v baltskih državah, ki si jih je prav tako lastil Stalin. Stalin pa se ni hotel ukloniti: privrženice poljske begunske vlade je označil za nacistične kolaboracioniste. Nesoglasje je bilo nepremostljivo. Kljub temu pa je ta izmenjava mnenj prinesla dokončne rezultate, med njimi se zlasti pomik Poljske v smeri proti zahodu vse do Odre - to je bila tista sovjetska zahteva, ki sta jo Churchill in Roosevelt tedaj že podpirala - in nato sovjetsko

aneksijo severne Vzhodne Prusije. »Odnosi med Britanijo, Združenimi državami in Sovjetsko zvezo se nikoli niso bili tako pristrani in tesni,« se je glasil Churchill olajšani povzetek po teheranski konferenci. Podobno sta se izrazila tudi Roosevelt in Stalin.

Veliki trije so se sporazumeli o takšni vojaški odločitvi, ki je bila v prid nagli in z močmi varčni zmagi nad Hitlerjevo Nemcijo. Tisti teheranski politični rezultat, h kateremu je težil Stalin in s katerim so naredili koncesije predvsem njemu, je določal okvire, v katerih so se morali leto dni pozneje pogajati na Jalti. Charles Bohlen, strokovnjak ameriskega zunanjega ministra za vzhodna vprašanja, ki je bil v Teheranu Rooseveltov tolmač, je ta rezultat označil z naslednjimi besedami: »Nemcija bo razdeljena... Države Vzhodne, Jugovzhodne in Srednje Evrope se ne smejo povezati v federacijo. Francija bo izgubila svoje kolonije... in ne sme postaviti na noge omembe vrednih oboroženih sil. Poljska in Italija bosta ohranili svojo dosedanj o zemeljsko velikost; vendar pa je vprašljivo, če bosta smeli postaviti na noge omembe vredne vojaške sile. Rezultat naj bi bil torej ta, da bo Sovjetska zveza ostala edina vojaška in politična sila na evropski celini...«

Churchill je ta scenarij zaslutl in se ga je bal že v Teheranu. V ta okvir je sodilo tudi slovo Velike Britanije iz kroga enakopravnih svetovnih sil. Vse je bilo odvisno od tega, ali bo tudi Roosevelt končno spregledal ta scenarij in ali se bo z njim sprijaznil za dolgi rok. Glede na to, da se je zavedal dolgoročne vojaške podrejenosti Združenih držav v primerjavi s Sovjetsko zvezo, in sprico domnevnih pritiskov v prid hitremu umiku ameriških čet iz Evrope kmalu po koncu vojne se je zdelo, da je bil pripravljen privoliti v takšen rezultat. Če ne bi bil več voljan ravnati tako, če ne bi bil več pripravljen dopustiti, da je bil pripravljen Bugom in Rokavskim prelivom nastane politična praznina, potem bi to sprico Stalinovih namenov, ki jih je bilo moč prepoznati že v Teheranu, lahko vodilo le k izbruhu hladne in morda celo vroče vojne.

Klaus Schwabe, FAZ (Konec)

Mostišče na obali Normandije dan po dnevu X.

VESOLJE / ZAČETEK MISIJE

Endeavour v orbiti čaka ga teleskop

Popravili bodo Hubbleovo »kratkovidnost«

CAPE CANAVERAL - Vesoljski trajekt Endeavour so izstrelili v tako jasni noči, da je bilo mogoče plamenom motorjev slediti do približno dvajset sekund preden se je raketa utirila v orbito. Vesoljska ladja prevaza sedem »mehanikov«, šest moških in eno žensko, ki imajo nalogo popraviti vesoljski teleskop Hubble. Odprava, ki je po mnenju mnogih »nemogoca«, je doslej najdaljša, najbolj zapletena in najnevarnejša.

Endeavour so izstrelili iz centra Kennedy ob 4.27 po krajevnem času (10.27 po srednjeevropskem času), na Zemljo pa se bo vrnil po 11 dneh. V tem času se bo posadka večinoma ukvarjala z popraviljem

teleskopa, ki so ga namestili aprila 1990, a je zaradi premalo ukrivljene zrcala (manj kot petdesetino premera lasu) kratkoviden.

Med osebami, ki so prisostvovalle izstrelitvi, je bil tudi italijanski astrofizik Duccio Macchetto, vodja znanstvenega programa pri zavodu Space telescope institute, ki v Baltimoru že 18 let sledi projektu Hubble. Teleskop, ki je stal skoraj 2 milijardi dolarjev, naj bi omogočal opazovanje, ki bi bilo z napravami, s katerimi razpolagamo na Zemlji, nedosegljivo. Kljub kratkovidnosti, je podčrtal Macchetto, je teleskop omogočil izredne rezultate. Potem, ko bodo popravili žarišče teleskopa in namestili nove

sončne celice in druge naprave (vsega 7 ton), bo deloval šest krat boljše.

Od vsega začetka, v sedemdesetih letih, so teleskop programirali tako, da bi v orbiti deloval kakih 15 let, zato pa so predvideli tudi vzdrževalna dela v vesolju, s katerimi bi napravo sproti tehnološko posodabljali; vzdrževalna dela so predvidena leta 1997, 1999, 2002 in 2005. V ta namen so teleskop zgradili tako, da bi astronauti med delom privežejo.

Odprava bo morala zamenjati dve sončni celici, tri od šestih giroskopov, spomin teleskopovega računalnika, poleg tega pa bo morala namestiti vrsto zrcal, ki bodo odpravila kratkovidnost glavnega zrcala ter novo fotografsko kamero. Macchetto je izjavil, da bo po popravilih kakovost Hubbleovih posnetkov veliko boljša. Sedaj morajo vse Hubblove posnetke pre-

NEMČIJA

Preiskava proti reviji neonacistov

KARLSRUHE - Nemsko zvezno tožilstvo je včeraj sporočilo, da je odprlo preiskavo proti nemški neonacistični reviji, ki je objavila podoben seznam levicarskih političnih nasprotnikov.

Revija Einsicht je prejšnji teden izšla z naslovi, telefonskimi stvilkami in celo avtomobilskimi registracijami vsaj 250 pisateljev, profesorjev, podjetnikov in politikov, za katere neonacisti menijo, da jih je treba »kaznovati«. Revijo dostavljajo po pošti iz Danske, njen namen pa je mascevat se protifasističnim skupinam, ki so neprikrito protestirale proti porastu desničarskega nasilja v zadnjih letih.

Pri uradu zveznega tožilstva so izjavili, da iščejo neznanega založnika in distributorja revije, ker sumijo, da sta ustanovila protizakonito skupino. Einsicht o sebi trdi, da je »nacionalna odporniška revija proti narasčajoči rdeči fronti in anarhističnemu terorju«. Na platnici ima mišičaste

skinheada, ki grozi dolgasemu levičarju. Po poročilih medijev, Einsicht poziva neonaciste, naj uničijo vse protinemske sile v državi. »Seveda ne bi pozivali k nasilju proti našim nasprotnikom v smislu fizičnega nasilja ali uboja. Vsak mora sam odločiti, kaj storiti z informacijami, ki so tu na razpolago. Upamo samo, da boste z njimi kaj storili.«

Prve vsedržavne »hit lestvice«, ki so jih sestavile skupine v Hamburgu, Berlinu in Meinzu, objavljajo že več kot leto dni, je sporočil dnevnik Tageszeitung. Po podatkih tednika Die Woche, je hamburska »hit lestvica« Index uspela prestrasiti protifasiste v mestu Aurich, kjer so objavili približno 100 imen svojih nasprotnikov. Z razliko nekaterih, ki so se raje izselili, je sindikalist Manfred Kloepper tedniku izjavil, da bo nadaljeval s kampanjo proti skinheadom, kljub temu, da so že dvakrat pretepli njegovo hčerko.

Vzklikali Heil Hitler: ob službo

BERLIN - Ker so prepevali nacistične pesmi in vzklikali »Sieg Heil« in »Heil Hitler« so tri policijske kadete iz Saske odpustili iz službe. Kot je povedal saski notranji minister je do incidenta prislo v policijski menzi. Trije dvajsetletniki so bili pod vplivom alkohola, kar pa ne opravičuje njihovega obnašanja.

Skopje: umrl edini preživeli

SKOPJE - Včeraj je v skopski bolnišnici preminil 23-letni Rade Jevremović, edini preživeli v letalski nesreči pri Ohridu, v kateri je življenje izgubilo 115 potnikov in članov posadke. Jevremović je bil po rodu iz neke vasi 50 kilometrov južno od Beograda in je 21. novembra prvič stopil v neko letalo.

Preplah na podzemni železnici

LONDON - Preplah na Piccadellyjevi progi londonske podzemne železnice: Približno 150 potnikov se je peljalo na vlaku, ki je brez strojevodje drvel po progi, dokler ga niso ustavili s pomočjo avtomatizma, ki vlaku preprečuje nadaljevanje voznje z rdečo lučjo. Strojvodja je na postaji izstopil in vlak je iz neznanih razlogov samodejno odpeljal.

LONDON / NEOBIČAJEN KIRURŠKI POSEG

Odstranili so ji dojki iz strahu pred rakom ki je ugonobil njeno babico in mater

LONDON - Stiridesetletna Londončanka si je dala odrezati obe dojki iz strahu, da bi ji zdravniki kdaj sporočili, da ima raka.

Jenny Wilson, mati dveh otrok, je sicer imela utemeljen razlog za tako skrajni ukrep: njene prababica, babica in mati so umrle zaradi raka na dojki, vrh tega pa je njena dvojčka ugotovila, da ima isto bolezen. »Nenadoma sem se pogreznila v brezno strahu. Izgubila sem razsodnost. Ceprav sem bila popolnoma zdrava, sem začela misliti samo na tisto. Zaradi tega sem pohitela h kirurgu: sedaj končno živim v miru.«

Za operacijo so se odločili po zapleteni primerjavi DNA obeh sester; izšlo je, da je možnost, da bi Jenny utegnila zboleti za rakom zelo velika. Po kirurškem posegu so v tkivu Jennyjevih prsi res našli sumljive celice.

Zdravniki londonskega Marsden Hospitala, upajo, da bodo čimprej pripravili test, ki bi vsem ženskam omogočil pravočasno najti genetske napake, ki bi lahko povzročale raka dojke. Razi-skujejo tudi preventivo, saj zaradi raka dojke umre v sami Veliki Britaniji 15.000 žensk.

Gospa Wilson je dejala, da jo skrbi za hčerki, ki sta stari 16 in 18 let, in bi zanje zelega največjo možno preventivo. Proti koncu tega desetletja bomo najbrž imeli perfektno kontracepcijsko tableto, ki bo obenem preprečevala proizvodnjo tistih hormonov, ki so povzročajo rak dojke. Pripravljajo pa tudi napravo, ki si jo bo mogoče kot »walkman« pritrčiti okrog pasu in bo cel dan v telo vbrizgovala vsa potrebna zdravila. Zdravnik Ian Smith je izjavil, da bo amputacija prsi kmalu le spomin.

Miklavži v šoli

Berlinski Božiček igra na harmoniko ob spremljavi 500 Miklavžev in 60 angelov med vajo na miklavževanje za berlinske otroke. (Telefoto AP)

IZKORISTITE VAŠE BIVANJE V ITALIJI ZA DONOSEN POSEL

HRANILNA PISMA
V ITALIJANSKIH LIRAH
ZA NEREZIDENČNE OSEBE

**OBRESTI OD 6,75% DO 7,70%
DONOSI DO 7,71%**

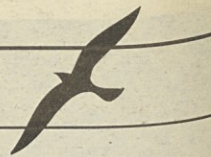
Z ZAPADLOSTJO 3 - 6 - 12 MESECEV

**SVEŽNJI PO 1 IN 100 MILIJONOV
OPROŠČENI VSAKRSNEGA
ITALIJANSKEGA DAVKA**

Hranilna pisma lahko kupite neposredno pri naših bančnih okencih, kjer vam bodo nudili nadaljnja pojasnila in vam predstavili ostale zanimive možnosti investiranja.

**CR TRIESTE
BANCA SPA**

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE BANCA SPA

AVSTRIJA / DELOVNI TRG

Nad 230.000 Avstrijcev je brez dela

Primeri zlorabe sistema

DUNAJ - Stevilo brezposelnih v Avstriji dramatično narasča. Konec meseca novembra letos je bilo brez dela 233.000 oseb oz. za 20.000 več kot novembra 1992. Odstotek brezposelnih v Avstriji znaša 4,2 odstotka (po metodi OECD) oz. 7,1 odstotka po avstrijskem načinu izračunavanja brezposelnosti.

Socialno ministrstvo pa je v zvezi z brezposelnostjo v Avstriji opozorilo tudi na podatek, da od uradno registriranih brezposelnih kar 30.000 oseb neupravičeno prejema svoje podpore za brezposelnost. Skupaj s po nepotrebnem izplačano brezposelnostno

doklado (2,5 milijard silingov) naj bi ta skupina izkoriščevalcev socialnega sistema zaradi neplačevanja davkov in socialnih dajatev državo stala okoli sedem milijard silingov.

Po informacijah ministrstva v kategorijo zlorabe brezposelnosti poleg ljudi, ki nacelno in kljub ponudbam nocoje zaposlitve, spadajo tudi cedalje bolj množeci se primeri zasebnih podjetij, pri katerih lastnik v okviru registriranih brezposelnih kar 30.000 oseb neupravičeno prejema svoje podpore za brezposelnost. Skupaj s po nepotrebnem izplačano brezposelnostno

NOVICE

10 mesecev plus 30 dni »vaj«?

DUNAJ - Socialdemokrati predvidoma ne bodo sprejeli predlog koalicijskega partnerja po »dinamičnem« dolocanju o trajanju civilne službe v Avstriji na osnovi vsakoletnega števila prijav za to službo (do 14 mesecev - op. ured.). Sestanek najvišjih predstavnikov obeh strank na čelu s kanclerjem Vranitzkym (SPÖ) in vicekanclerjem Busekom (ÖVP) včeraj v parlamentu je bil ponovno prekinjen, SPÖ pa je sporočila, da je ÖVP ponudila kompromis v obliki 10 mesecev trajajoče civilne službe (kot doslej), pod določenimi pogoji pa bi privolila v 30 dni dodatnih »civilnih vaj«.

Umrli Amo Patscheider

CELOVEC - V 63. letu starosti je v Celovcu po dolgi in težki bolezni umrl predsednik Katoliške akcije na Koroskem in dolgoletni vodja oddelka za literaturo in znanost v koroskem studiju ORF Amo Patscheider. Patscheider je odločilno prispeval k uspehu sinode krške škofije leta 1972, bil je glavni organizator papeževega obiska leta 1988 na Koroskem ter si zagotovil veliko priznanje kot predsednik Katoliške akcije, kateri je predsedoval od leta 1987 dalje.

AVSTRIJA / POLITIKA

Dosmrtna kazen: resna preizkušnja za pravosodje

Vroča razprava v parlamentu

DUNAJ - Avstrijsko pravosodje doživlja resno preizkušnjo. Podobno kot drugih evropskih državah trenutno tudi v Avstriji teče vroča razprava o smiselnosti pogojne pomilostitve jetnikov z dosmrtno kaznijo ter njihovo ponovno integracijo v družbo.

Povod za razpravo je bil tragični primer 44-letnega in očitno psihično bolnega jetnika Karl Otto Haasa, ki je v okviru odsedanja svoje dosmrtno zaporne kazni dobival priloznost za dnevne izhode. Sredi novembra naj bi pri enem iz teh izletov v prostost umoril 13-letnega sina prijateljice, nato mu je kljub inten-

zivnim zasledovalnim akcijam policije uspelo 17-dnevno skrivanje, dokler ga niso - potem ko je z nožem napadel redovno sestro - odkrili in okviru zasledovanja smrtno ranili.

Medtem ko minister za pravosodje in predstavniki vladnih strank kljub tragičnemu dogodku se naprej zagovarjajo liberalno usmeritev avstrijskega pravosodja s pravico (tudi dosmrtnih) kaznovancev do pogojnega odpusta zaporne kazni, je zlasti Haiderjeva FPÖ dogodek izkoristila za zahteve po zaostritvi zakonodaje - pod geslom: dosmrtna ječa naj res in vselej ostane dosmrtna ječa. (I.S.)

KOROŠKA / NACIONALNA ALI LIBERALNA MANJŠINSKA POLITKA

Uveljavitev obeh konceptov kot izhod?

Sturm (ZSO) bo tozadevno pobudo sprožil v sosvetu

IVAN LUKAN

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm, zagovornik liberalne, integrativne manjšinske politike.

ta gremij razpravljal o obeh konceptih ter da bi se skupaj z avstrijsko državo našel model, ki bo zagotovil zagovornikom tako enega kot tudi drugega koncepta možnost za delovanje.

K napovedi predsednika Narodnega sveta koroskih Slovencev Matevza Grilca, da želi na osnovi rezultata povpraševanja - kot smo poročali, se je 59 odstotkov povprašanih odbornikov izreklo za (se ne konkretno definirano) »skupno demokratično zastopstvo koroskih Slovencev« - najprej voditi pogajanja z ZSO in DS slovenskih socialdemokratov, pa je Sturm odgovoril, da je njegova organizacija pripravljena za razgovore. ZSO bo v

okviru le-teh poudarila, da odklanja vsako politiko etnične homogenizacije kot jo želijo uresničiti Narodni svet koroskih Slovencev, Enotna lista, Krščanska kulturna zveza in delo tudi cerkveni krogi.

»Namen Zveze slovenskih organizacij ni Narodnemu svetu vsiljevati nas koncept sodobne, liberalne, odprte in integrativne manjšinske politike, za to tudi pričakujem, da ne more biti namen Narodnega sveta koroskih Slovencev, da bi nam vsiljeval svoj koncept«, je poudaril Sturm. »Kompromis« naj bi bil v tem, da se obe strani dogovorita o neki obliki platforme, ki da bi omogočala enakopravno delovanje

in razvijanje obeh konceptov.

To tudi zaradi tega, ker je uresničitev tako imenovanega Pernthalerjevega modela, ki ga ob objavi rezultata povpraševanja zagovarjal predsednik predsednik NSKS Grilc po Sturmovem mnenju »več kot vprašljiva zadeva«. Predsednik ZSO je na tiskovni konferenci poudaril, da je Ustavna služba pri Uradu zveznega kanclerja sele maja letos ugotovila, da je model tirolskega strokovnjaka za ustavna vprašanja po sedanjih ustavi »neizvedljiv«, ker je povezan z uvedbo priznavalnega principa, ki ga pa avstrijska ustava za manjšine ne predvideva. Poleg tega pa je treba morebitno ustanovitev take etnične zbornice videti tudi v luči ostalih manjšin v Avstriji, ki da se večinoma ne strinjajo oz. nimajo interesa za tako obliko manjšinskega zastopstva.

Tajnik ZSO Vladimir Wakounig je k povpraševanju menil, da rezultati ni vreden interpretacije, da ga pa skrbi dejstvo, da je del slovenskih funkcionarjev za »politiko, ki postavlja meje tako napram večinskemu narodu kot tudi znotraj manjšine same.

»Tradicionalna, nacionalistična manjšinska politika da je v korist nekaterim manjšinskim funkcionarjem, nikakor pa ni v prid narodnostni skupnosti.« Trenutna konfrontacija bo imela za posledico nadaljno slabitev jedra slovenske narodnostne skupnosti«, je zaključil tajnik Zveze slovenskih organizacij.

ODMEVI

ÖVP in FPÖ za, SPÖ proti

CELOVEC - S strani koroskih večinskih strank je glasovanje o skupnem demokratičnem zastopstvu koroskih Slovencev za socialdemokratsko stranko odklonila Delovna skupnost »Avstrijske narodnosti v SPÖ«. V tiskovni izjavi poudarja, da izidu povpraševanju ne prisojajo nikakršnega pomena, prizadevanja za ustanovitev etnične zbornice pa DS ne bo »ne ovirala, ampak tudi ne podprla«.

Pozitivno sta rezultat povpraševanja ocenila svobodnjaški namestnik deželnega glavarja Mathias Reichhold in član predsedstva koroske ljudske stranke, pliberski župan Raimund Grilc.

Reichhold je rezultat glasovanja označil kot »pozitivno presenečenje« ter zagotovil, da bo FPÖ upoštevala in aktivno podprla željo zastopnikov koroskih Slovencev po ustanovitvi lastnega narodnostnega zastopstva na javno-pravni osnovi.

Zupan Raimund Grilc, pa v izjavi poudarja, da je kot frakcijski vodja ÖVP rezultat glasovanja »z velikim zadovoljenjem« vzel na znanje. ÖVP da podpira zahtevo po demokratičnem izvoljenem zastopstvu Slovencev. (I.L.)

AVSTRIJA / PREDLOG PREDSEDNIKA PARLAMENTARNEGA KLUBA ÖVP NEISSERJA

Poseben sklad za odškodnine za nekdanje žrtve nacionalsocializma

Pobuda kanclerja Vranitzkega iz leta 1988 zdaj padla na »rodovitna tla«

IGOR SCHELLANDER

Predsednik parlamentarnega kluba ljudske stranke se je zdaj spomnil pobude kanclerja Vranitzkega.

DUNAJ - Za nekdanje žrtve nacionalsocializma naj bi bil ustanovljen poseben sklad za odškodnine, je zdaj predlagal predsednik parlamentarnega kluba ljudske stranke (ÖVP) Heinrich Neisser. Parlament naj bi odločil o razdelitvi sredstev, odškodovanje pa naj bi v interesu prizadetih potekalo hitro in nebirokratično.

S tem se je tudi eden izmed vodilnih predstavnikov ÖVP podal svoj prispevek k glasnemu razmisljanju o odškodovanju - do zdaj ne - ali samo slabo popravljene skode - žrtev nacionalsocializma.

Razprave in posamezni

tozadevni predlogi imajo svoje izhodišče v blizjoci se 50-letnici ustanovitve druge, povojne in antifasistične avstrijske republike, ki jo bodo uradno proslavljali v naslednjem letu.

Zacetek k tem razmisljanjem je vsekakor podal zvezni kancler Franz Vranitzky spomladi 1988. leta, ko je ob svojem medtem skoraj že zgodovinskem nastopu v parlamentu kot prvi kancler povojne Avstrije spregovoril jasno besedo o odgovornosti Avstrijcev za zlodejstva v 3.rajhu.

Takratnemu nastopu je sledila postopna normalizacija (zaradi zadeve Waldheim hudo napetih)

izraelskih odnosov do Avstrije. Sledile so številne iniciative, v okviru katerih je uradna Avstrija skusala vabiti domov nekdanje v tujini preostale (in skorajda pozabljene) politične emigrante.

Sledile so tudi razprave o načinu in poteku odškodovanja domačih žrtev nacizma, ki je v mnogih primerih (npr. romski narodnostni skupnosti) bilo nezadostno. Med drugim je kancler te dni oznanil, da bodo imele zdaj v Izraelu ziveci nekdanji politični emigranti možnost nebirokratskega ponovnega priznanja avstrijskega državljanstva.

V OSPREDJU / POSLEDICE ZAKONA O DENACIONALIZACIJI

Popravljanje starih krivic na račun novih - v praksi

Podjetja se najbolj bojijo časa - Dolgotrajni sodni postopki

LJUBLJANA - V prihodnjih dneh se bodo v Ljubljani prvič sestali predstavniki tistih podjetij, ki jih je zakon o denacionalizaciji najbolj prizadel. Popravljanje starih krivic na račun novih se je namreč s papirja preselilo v prakso, kot so mnogi radi opozarjali pisce med oblikovanjem zakona o denacionalizaciji. Posledice nerazumevanja upravičencev in zavezanec do denacionalizacije se odražajo tudi že v gospodarstvu.

Združenje trgovine pri GZS je v preteklem mesecu opravilo anketo med slovenskimi podjetji, ki je pokazala, da so upravičenci do denacionalizacije v 52 podjetij vložili 452 zahtevkov za vrnitev prostorov. Po prvih ocenah naj bi zaradi vračanja v naravi več kot dva tisoč zaposlenih ostalo brez dela. Trgovina je samo ena izmed gospodarskih panog, ki jo bo prizadelo izvajanje zakona o denacionalizaciji. Gostinstvo in turizem sta v Sloveniji gotovo pomembni gospodarski dejavnosti, vendar državni sekretar za turizem Marjan Jakic pravi, da na ministrstvu za gospodarske dejavnosti nimajo niti podatkov o hotelih in drugih turističnih zmogljivostih, ki jih nekdanji lastniki zahtevajo nazaj. »Teh vprašanj na ministrstvu ne rešujemo,« pravi Jakic. »Od primera do primera jih rešuje sodišče.«

Hotel Turist je samo eden izmed množice primerov, ko bi vodstvo podjetja skupaj s 65 delavci preprosto ostalo na cesti, če bi upoštevalo zahteve upravičencev do denacionalizacije. Hotel Strukelj, ki ga je oblast nacionalizirala leta 1946, je do leta 1952 uporabljala nekdanja JLA, potem pa je nastalo podjetje Turist. Hotel je imel le tri nadstropja in 50 sob, leta 1958 pa so nadzidali se dve nadstropji, posodobili opremo, zgradili kopalnico. Kasneje je bil dozidan tudi nov del, tako da so nočitvene zmogljivosti razširili na 190 sob. Upravičenci, ki se s sedanjim poslovanjem ne želijo niti pogovarjati, so vložili zahtevek za vrnitev ne samo starega dela, ampak celotnega kompleksa Hotela Turist, ker jim to pac omogoča zakon. Upravni spor zdaj rešuje Vrhovno sodišče, do njegove resitve pa so upravičenci pravzaprav onemogočili lastninjenje tudi tistih delov hotela Turist, ki niso predmet denacionalizacije.

»In vendarle se želimo pogovarjati, da bi vsaj ugotovili, ali bo zaplet mogoče rešiti po normalni poti ali ga bo res treba reševati na sodišču,« pravi direktor hotela Turist Bojan Sedlar. Večina podjetij, ki so se znašla v podobnem položaju, se najbolj boji časa. Sodni postopki reševanja sporov, ki so nastali zaradi vračanja odvzetega premoženja v naravi, so namreč dolgotrajni.

Zato bo v prihodnjih dneh prvi sestanek za ustanovitev združenja tistih podjetij, ki so zavezanci za vračanje odvzetega premoženja. Združenje naj bi opozarjalo na posledice zakona o denacionalizaciji, predvsem pa naj bi v skladu s 45. členom ustave z zbiranjem podpisov podalo državljansko pobudo za spremembo tega zakona.

Mija Gacnik

Hotel Turist je le eden od primerov, ki jih utegne zakon najbolj prizadeti (Foto: J. S.)

Pogajanja z vlado niso bila uspešna

LJUBLJANA - Koordinacija sindikatov negospodarskih dejavnosti je v večrajšem sporočilu za javnost zapisala, da sredina pogajanja z vlado o spremembah tarifnega dela kolektivne pogodbe za negospodarstvo niso prinesla napredka.

Sindikati vztrajajo pri povečanju sedanjih izhodiščne plače, vlada pa meni, da za to ni proračunskih možnosti. Sindikati so predlagali isti sistem rasti plač, kot je uzakonjen za poslance in druge funkcionarje, ker gre za iste uporabnike proračuna. Pri predlogu so, kot so zapisali, upoštevali sklepe državnega zbora ob razpravi o predlogu zakona o razmerjih plač. Vladni pogajalci so povedali, da bo vlada proučila, kakšne spremembe plač so mogoče. V okviru predloga zakona o razmerjih plač bo skušala vlada reševati problem najnižjih plač. Obe

strani sta se strinjali, da mora veljati enak sistem rasti plač v skladu z rastjo življenjskih stroškov za vse zaposlene - ne glede na dejavnost.

Podpisali so tudi poslovnik o vodenju pogajanj v zvezi s spremembami in dopolnitvami kolektivne pogodbe za negospodarstvo. Ze pred pogajanjem je koordinacija vseh sindikatov podpisnikov kolektivne pogodbe za negospodarstvo sprejela protokol o sodelovanju teh sindikatov pri pogajanjih z vlado. Z njim so sindikati sklenili, da v pogajanjih nastopajo enotno in usklajeno.

Predstavniki Konfederacije neodvisnih sindikatov Slovenije (KNSS), ki so doslej sodelovali v koordinaciji, protokola niso zeleli podpisati in se bodo verjetno z vlado pogajali ločeno, je sporočila koordinacija sindikatov negospodarskih dejavnosti.

POLICISTI / PRIMERJAVA PLAČ V DRŽAVNIH ORGANIH

Višje plače za delovno uspešnost

Delo policistov ni nadpovprečno vrednoteno

LJUBLJANA - Policijski sindikat pričakuje v začetku prihodnjega tedna nadaljevanje pogovorov z vlado o ugotovitvah primerjave plač v državnih organih. Nepripravljenost vlade za nadaljnje pogovore lahko povzroči, kakor so zapisali v javnem pozivu, »ogorčenost delavcev, državi in državljanom pa povzroči podobne težave kot v prvi polovici letošnjega oktobra«. Na vprašanje, kakšne težave imajo v mislih, je predsednik policijskega sindikata Zdravko Melanšek dejal: »Kakor si to kdo razlaga, lahko pomeni vse«.

Sicer pa so predstavniki sindikata povedali, da je primerjava plač v državnih organih, ki so jo naredile strokovne vladne službe pokazala, da delo policistov ni nadpovprečno vrednoteno. Povprečna septembrska bruto

plača policistov je znašala nekaj več kakor 88 tisoč tolarjev. Kar 28 od tridesetih organov državne uprave ima višje povprečje. Primerjave tarifnih razredov pa so naslednje. V 5. razredu zasedajo četrto mesto (bruto 80.760 SIT), v 6. razredu tretje me-

sto (bruto 103.834 SIT) in v 7. razredu enajsto mesto (bruto 129.895 SIT).

Policijski sindikat zato se naprej vztraja, da jim vlada v skladu z zakonom začne nakazovati 12,6 odstotka za delovno uspešnost.

Matjaz Albreht

Uresničevanje in ne omejevanje pogodb

LJUBLJANA - Po sestanku predstavnikov vlade in pogajalske skupine sindikatov, ki so podpisniki kolektivne pogodbe za gospodarstvo, je za Konfederacijo 90 najbolj presenetljiva vest, da vlada sama, brez sodelovanja sindikatov, pripravlja zakon o kolektivnih pogodbah. Zato obstaja bojazen, da bo v primeru poslabšanja gospodarskega položaja, kljub podpisu kolektivne pogodbe, vlada omejevala plače prav na podlagi tega zakona. V Konfederaciji 90 menijo, da mora zakon določati kvečjemu izvajanje pogodb. Zavzemajo se tudi za postopno izenačenje izhodiščnih plač v gospodarskih in v negospodarskih dejavnostih.

(B. M.)

DRŽAVNI ZBOR / OBČINSKA REFORMA

Opozicija proti zavlačevanju

Vse je odvisno od razpleta, kaj bo z lokalno samoupravo

LJUBLJANA - Po večrajšjih začetnih razpravah v državnem zboru bi lahko sodili, da pravzaprav ni velikih ovir za to, da zakonodaje, ki zadeva lokalno samoupravo, ne bi sprejeli do konca leta.

Poslanci so namreč prav na hitro opravili prvo obravnavo o predlogu zakona o samoupravnih narodnih skupnostih in o predlogu zakona o referendumu za ustanovitev občin. Toda gre za zakona, ki z vsebinskega stališča za parlamentarne stranke nista tako sporna, kot sta denimo zakon o lokalni samoupravi in zakon o lokalnih volitvah, ki ju imajo poslanci na tokratnem dnevnemu redu. Kljub temu bi lahko bilo pri predlogu zakona o referendumu za ustanovitev občin »sporno« denimo to, da bo treba samo za te referendume odsteti okoli 350 milijonov tolarjev, koliko bo stala celotna preobrazba občin, pa ni znano.

Da bo seja izjemno naporna, je potrdil njen včerajšnji razplet, saj so se poslanci razšli že nekaj po 17. uri, čeprav naj bi delali vsaj še dve uri. Zataknilo se je pri sklepu o ustanovitvi vladne službe za reformo lokalne samouprave, saj je Zare Pregelj (SLS) vztrajal, da želi dobiti pisni sklep, kar doslej ni bilo v navadi. Predsedujoči se je zato sejo enostavno prekinil do danes, ko naj bi se poslanci med drugim lotili predlogov zakona o lokani samoupravi in o lokalnih volitvah.

Ob taksem parlamentarnem vzdušju je tudi usoda predloga za podaljšanje roka za uskladitev celotne zakonodaje z ustavo se za eno - treba ga je sprejeti z dvetretjinsko večino glasov vseh poslancev - negotova. Kolegij je včeraj sicer sprejel načelni dogovor, da se rok po-

Poslanska izjava dneva

Janez Zupanc: »To, kar ste prejeli na klop, ni nikakršna reklama za Državno zalozbo Slovenije. Se je pač zgodilo, da so se dočleni ljudje srečali pred skoraj tremi desetletji in nič jih ne more zaustaviti. Na listu pod nageljom so zapisana spoznanja, ki jih je v trdni veri zapisal nas France Prešeren. Zapisal jih je v veliko bolj obetajocih danostih, kot jih imamo danes. Upam, da njegove misli ne bodo zamrle. In zakaj vse to danes? Jutri, 3. decembra, bodo klopi polne gradiva, jutri, 3. decembra, bodo morda vladali politični besi.«

daljša, pri čemer naj bi zakonodaje o državi upravi sprejeli do srede prihodnjega leta. Toda vse je odvisno od razpleta v zvezi z lokalno samoupravo, saj posebej opozicija ne pristaja na zavlačevanje z občinsko reformo. In od tega, kaj bo prinesla razprava o predlogu zakona o lokalni samoupravi, ki je pripravljen za drugo branje, je odvisno glasovanje o podaljšanju ustavnega roka.

Poslanci so se se odločili, da bodo na tej seji ponovno glasovali o štirih zakonih, na katere je državni svet dal veto. Gre za zakone o visokem solstvu, o prisilni poravnavi, stecaju in likvidaciji, o državljanstvu in o posebnem prometnem davku od posebnih iger na srečo.

Majda Vukelić

Včeraj v parlamentu

Dopolnila zakona o lokalni samoupravi

LJUBLJANA - Odbor DZ za finance in kreditno-monetarno politiko je včeraj obravnaval dopolnila k poglavju o premoženju in financiranju občin v zakonu o lokalni samoupravi. Odbor je sprejel dopolnilo Janeza Kopaca, da »za financiranje lokalnih zadev javnega pomena občini pripadajo tudi prihodki iz dohodnine in davka na promet nepremičnin«. Odbor bo državnemu zboru predlagal, naj ponovno sprejme zakon o posebnem prometnem davku od posebnih iger na srečo, na katerega je državni svet izglasoval odložno veto.

Šolnin za poslance ne bo

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je pri obravnavi predloga meril o povračilih stroškov poslancem za izobraževanje zavrnila možnost, da bi parlament poslancem poravnal polovico solnine za studij ob delu ali podiplomski studij. Poslanci naj bi imeli pravico do povračila stroškov ob pridobivanju dodatnih znanj na posvetovanjih, ki ne bodo daljša od treh dni, ali pa takrat, ko bo njihovo izobraževanje v interesu DZ.

SINDIKATI / PREMOŽENJSKI SPORI

O razdelitvi sindikalne lastnine

ZSSS noče pristati na pogajanja za razdelitev premoženja sindikatov

LJUBLJANA - Neodvisnost-KNSS podpira pobudo skupine sindikatov, ki jih vodi Konfederacija sindikatov PERGAM z namenom razdelitve protipravno pridobljenega premoženja ZSSS, ki se je 6. aprila 1990 samoiniciativno proglasila za dediča ZSS in doslej ni hotela slišati o pogajanjih za razdelitev tega premoženja, je sporočilo predsedstvo Neodvisnosti-KNSS. Neodvisnost-Konfederacija novih sindikatov Slovenije ponovno predlaga sklic okrogle mize o delitvi sindikalne lastnine, ki naj bi jo vodil predstavnik Evropske konfederacije sindikatov. S tem Neodvisnost-KNSS sprejema omenjeno obliko pomoči pri reševanju tega vprašanja, ki jo ob svojem obisku avgusta lani v imenu Evropske konfederacije sindikatov ponudil njen gene-

ralni sekretar Emili Gabalio. Na tej okrogli mizi naj bi sodelovali predstavniki vseh prizadetih slovenskih sindikatov. Okrogla miza naj bi bila sklicana najkasneje do konca tega leta. Eden izmed pomembnih virov pa bi bil tudi sindikalna lastnina, ki pa si jo po »prenovi« iz nekdanjega monopolnega sindikata protipravno prilasča ZSSS. »In to kljub temu, da so k njenemu ustvarjanju prispevali tudi člani našega sindikata, ki so bili v obdobju komunistične vladavine prisilno člani tega monopolnega sindikata. Zato je eden izmed glavnih predpogojev za vzpostavitev pravičnosti na tem področju pravična razdelitev nekdanje skupne sindikalne lastnine,« je sporočilo predsedstvo Neodvisnosti-KNSS.

Natalija Sopar

NA KRATKO

Literatura v letu 1994

LJUBLJANA - Na tiskovni konferenci ob predstavitvi obeh knjig iz zbirke Novi pristopi sta urednika revije Literatura Tomo Virk in Matevž Kos predstavila program revije in knjižne zbirke za prihodnje leto. Revija Literatura bo ostala mesečnik, predvidoma pa se bosta v njej pojavili novi rubriki Zenska pisava in Revizor. V knjižni zbirki Novi pristopi bosta v 1994 izšli knjigi Toma Virka Idejni svet Jorgeja Luisa Borges in Labirinti iz papirja, studija o ameriški metafikciji Andreja Blatnika. Na morebitne subvencije pa čakajo tudi prevodi Borgesovih in Calvinovih esejev ter tekstov Johna in Rolanda Barthesa, Octavia Paza in Briana McHalea. **Tone Vrhovnik**

Obletnica Totega Big Banda

MARIBOR - Toti Big Band Maribor je v torek na jubilejnim koncertu proslavil prvo leto svojega delovanja. Glasbeniki in vokalni solisti Alenka Pinterič, Darja Svajger, Dragica Kladnik - Dada in Rudi Milozic so z dvaindvajsetimi glasbenimi točkami navdušili glasbeno občinstvo. Koncert je bil pod taktirko Marjana Goloba, prireditev pa sta vodila in povezovala Metka Siserinik - Volčič in Zmago Ajhmajer. (STA)

Slovenska kultura in Francija

LJUBLJANA - V organizaciji društva Francija - Slovenija in Inalca je bil 26. in 27. novembra kolokvij z naslovom Francija in Slovenija - njuni medsebojni odnosi. Na njem so izmenjali tudi nekaj misli o slovenski kulturi in njeni povezavi s francosko. V pripravah za kulturno predstavitev Slovenije je poleg obeh veleposlanstev precej pomagala tudi SAZU, udeleženci pa so prebrali svoje referate, ki so segali v različna področja povezanosti obeh držav. Med slovenskimi predstavniki kulturnega življenja so se srečanja udeležili Boris A. Novak, Niko Grafenauer, dr. Vladimir Pogacnik, Janez Maticic, Peter Vodopivec in Brane Kovic, ki so predstavili našo državo. **Vanda Straka**

REVIJA / DESET ŠTEVILK V LETU 1994

Pretoki

O »manjšinskih temah« in odprta za pisce iz prostora Alpe - Jadran

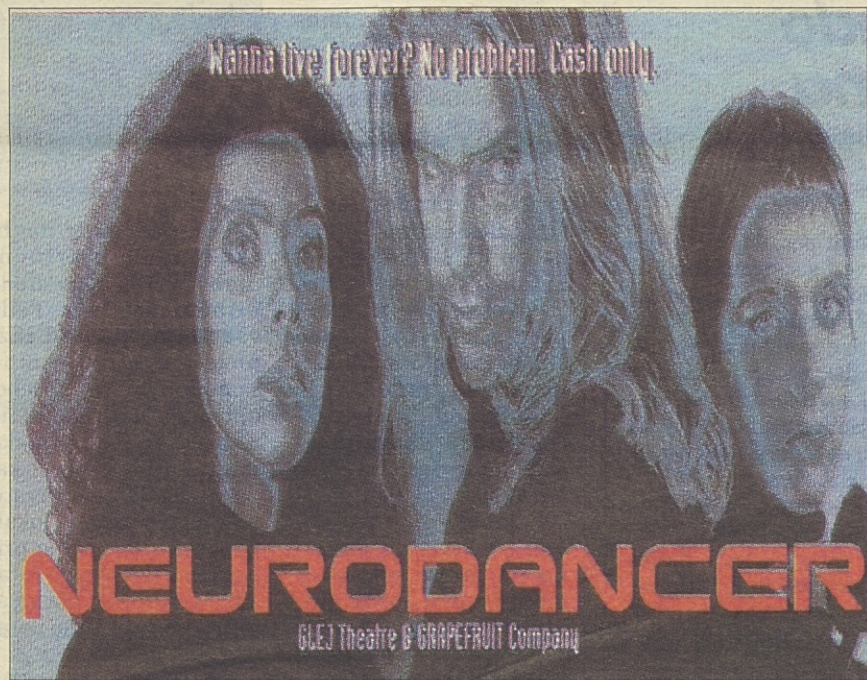
GORICA - Tu so pred kratkim predstavili novo slovensko revijo Pretoki, katere glavni in odgovorni urednik bo pesnik in novinar Ace Mermolja. Revija bo izhajala v Gorici v okviru delovanja slovenske kulturne zadruge Maja in s podporo organizacije SKGZ, prvo številko sta finančno podprla dva slovenska bančna zavoda v Italiji.

Odbor, ki je pripravljala revijo Pretoki, si bo prizadeval izboljšati slovensko revijo, ki bo obravnavala res pretežno »manjšinske teme«, a bo hkrati odprta za vse slovenske pisce iz prostora, ki ga imenujemo Alpe-Jadran. Gre torej za revijo, katere ime - Pretoki - bi moralo o njeni usmeritvi že povedati dovolj. Izdajatelj je namreč mnenja, da tako revijo Slovenci v Italiji nujno potrebujejo. Revija

naj bi bila dovolj odprta za vse teme, ki zadevajo slovenskega človeka v današnjem svetu in posebno se v Evropi. Postala naj bi javna tribuna, na kateri bi lahko spregovorili vsi tisti, ki jim je sožitje med narodi in razumevanje ter boljše poznavanje več kot le vrlina in vrednota, tudi nuja. Poskusna številka revije Pretoki prinaša esej o manjšinstvu, ki ga je tržski pisatelj in esejist Miran Kosuta pripravil za letošnjo Drago na Opcinah in ima naslov Dzevadova prerokba. Ace Mermolja objavlja svoj esej Drugi in zločin, kjer razmisli o nacističnih zločinih, ki so mu le podlaga za razmišljanje o slovenski manjšini v Italiji. Psihiater Pavel Fonda piše o psihološki plati nacionalizma, ki je vedno bolj prisoten v današnji Evropi. Zgodovinar

Marta Verginella je prispevala raziskavo o nacionalnem konfliktu v obmejnem mestu, kjer prikaže problem nacionalnih sporov v Trstu. Marino Vocci piše o Istri med preteklostjo in bodočnostjo, pesnik Marko Kravos pa prispeva razmišljanje o poeziji nasploh in predstavlja mladega pesnika Michela Obita iz Slovenske Benečije. Objavljenih je tudi 13 pesmi. Gianfranco Sodomaco je pripravil fragmentarni zapis Fragmenti/Kulturna kronika o udejanjenju neke tragedije. Gre v bistvu za posege kulturnikov v vojno na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Sledijo gledališka kritika izpod peresa Marija Cuka in takoj zatem knjižne ocene. Revijo, ki naj bi začela redno izhajati prihodnje leto (deset števil), je oblikoval Danijel Jarc. **Jurij Paljk**

NOVO NA ODRU

IZTOK LOVRIC: NEURODANCER, Gledališče Glej & Grapefruit Company, režija Iztok Lovric, nastopajo Iztok Lovric, Mateja Podraž, Tina Matijevic, Gregor Fon, Matej Družnik, Mare Miladinovic, Tomaž Stefan, Jure Sotler, premiera v petek, 3. decembra ob 21.00 v Gledališču Glej, predviden zaključek predstave ob 21.50, cena vstopnic 500 tolarjev (studentje imajo popust), gledališki list (Grapefruit magazin) 200 tolarjev, predstava nima odmore.

Ustvarjalci predstav Columbus, Schwarz & Capone in Balkan Santa Claus se nocoj predstavljajo z novim avtorskim projektom Iztoka Lovrica v angleščini (dogajanje je postavljeno v Ame-

riko), ki je nastal po romanu Neuromancer W. Gibsona iz leta 1984. Tako kot avtor tudi ustvarjalci predstave sledijo ameriskemu underground gibanju Cyberpunku. Grapefruitovci so tovrstno tematiko »obdelali« na svoj način, vendar predstava se vedno ostaja gledališka znanstvena fantastika in s tem spektakelsko gledališče v okviru danih možnosti Gledališča Glej. Ob predstavi je izšel tudi tematski gledališki list Grapefruit Magazine, CD plošča zvočne podobe predstave in disketa s tipologijo predstave. Predstavo so poleg nastetih pomagali ustvariti še scenografi Jaroslav Jesih, Damjan Skafar, Luka Zan in Sebastian Nered, slednja tudi kot kostumografa. (M. T.)

HUMANISTIKA / VESELA ZNANOST

Ženska je za dom

O življenju naših učiteljev konec prejšnjega stoletja

LJUBLJANA - V sklopu letošnjega veselo-znanstvenega tematskega sklopa, namenjenega okolju, je v sredo pred spodobno zasedeno dvorano Kuda France Prešeren predavala Mirjam Milharčič - Hladnik.

V predavanju Sola, spolnost in nasilje na prelomu stoletja - temo je vzpodbudila nedavna stavka slovenskih učiteljev in učiteljic - je predavateljica razdelala predvsem odnos med spoloma pedagogov od leta 1869, ko je bilo znatraj Avstroogrske tudi v nase kraje uvedeno javno in splošno solstvo. Med pedagogi je nemudoma zavladala segregacija, saj je zakon denimo predvideval za učiteljice zgolj 80 odstotkov sicer-snje plače moskih kolegov, poroka je (za ženske) avtomatično pomenila izgubo službe, obenem pa so učiteljice lahko poučevale samo dekletke in izjemoma nižje deske razrede. Do tako drastične delitve po spolu znatraj stanu je po mnenju Milharčič - Hladnikove prišlo zaradi prevlade kapitalističnega načina produkcije, ki je za zagotovitev poceni delovne sile prav s poučanjem materinstva in reproduktivne vloge ženske uspeval izkoristiti učiteljice.

Predavanje je popestrila vrsta citatov iz obeh osrednjih pedagoških publikacij s konca minulega stoletja (Učiteljskega tovarisa in Potopnika), občinstvo vesele znanosti pa se je nazabavalo predvsem ob

zenijalnih mislih Jakoba Ciperleta, ki je tiste dni dokazoval, kako ženska spada domov ter da »emancipirana ženska ni več ženska, moč pa tudi ne«. Predavateljica je za prelomno leto označila 1897, ko je sindikat kranjskih učiteljev v spomenici zahteval, naj se plače učiteljem povisajo, učiteljicam pa (iz »jasnih« vzrokov: ne vzdržujejo družine) znižajo, kar je sprožilo ostre proteste in ustanovitev posebnega sindikata - Društva učiteljic.

Predavateljica Mirjam Milharčič - Hladnik je v sklepu poudarila, da radikalne medspolne locitve niso produktivne saj zabrisujejo razlike znatraj posameznega spola, omenjeno problematiko pa je povezala s produktivnim načinom, saj je bil kapitalizem tisti, ki je poudarjal spolno segregacijo znatraj poklica, ki je bil že tako - in prav zato - najslabše plačana državna služba. Ob izjemnem ekskurzu v zgodovino učiteljstva na slovenskem ter zabavnih in nadvse pedagoških primerih se je zal nekoliko izgubila rdeča nit in teznost dokaj ekstenzivnega predavanja, tako da sta teoretski uvod in sklep rahlo strlela in celote ter v zanimivosti slovenskega zitijskega konca prejšnjega stoletja zaslanjano občinstvo.

Naslednjo sredo v sklopu vesele znanosti predava Peter Vodopivec - Kako so Slovenci v 19. stoletju videli svojo gospodarsko in družbeno prihodnost.

Tone Vrhovnik

Bojkot Salzburškega festivala '96?

DUNAJ - Zaradi nedavne kritike umetniškega vodje Salzburškega festivala Gerarda Mortierja se lahko zgodi, da Dunajski filharmoniki ne bodo igrali na festivalu v Salzburgu leta 1996; pogodba jih obvezuje, da morajo sodelovati na tej prireditvi do leta 1995. Mortier je nedavno tega Dunajskim filharmonikom očital, da zahtevajo previsoke honorarje in da ni njihov spored ne prinaša novosti. Predstavnik Dunajskih filharmonikov Wolfgang Schuster je povedal, da njihova odločitev sicer se ni dokončna, da pa so filharmoniki že odpovedali japonsko turnejo leta 1996. Filharmoniki pa so kljub temu se pripravljene igrati na salzburskem festivalu, če se bo Mortier opravičil. Poudaril je, da ima orkester precej drugih ponudb. Dunajski župan Helmut Zilk je celo predlagal organizacijo nekakega "proti" salzburskega festivala na Dunaju. Spor naj bi razresili 10. januarja 1994, ko se bodo sestali Hans Katschthaler, deželni glavar salzburskega okraja, predstavniki festivala in Dunajskih filharmonikov. Schuster je se povedal, da je orkester, ki ga sestavlja 142 glasbenikov, dobil za sodelovanje na šesttedenskem Salzburškem festivalu 37 milijonov silingov honorarja. Odigrali so 12 koncertov in kakih 20 oper. (AFP)

Svet Evrope želi ohraniti evropsko filmsko dediščino

STRASBOURG - Svet Evrope bo od septembra 1995 do maja 1996 praznoval 100-letnico evropskega filma. Pozornost bo namenjena predvajanjem evropskih filmov in ohranitvi evropske kinematografije. V tork je Svet razpisal natečaj za snemanje desetih 15 minutnih kratkometražnih filmov, ki naj obravnavajo zgodovino evropskega filma. Christian Zeender, svetovalec v Svetu Evrope, je v zvezi z natečajem, ki ga bodo v realizacijo ponudili 54 evropskih filmskih solam, povedal: »Moramo dokazati, da lahko v Evropi prikazujemo nase zgodovinsko bogastvo«. V prihodnjih letih naj bi v 37 državah, podpisnicah kulturne konvencije, predvajali vrsto filmov, zbrali pa naj bi tudi denar v evropski filmski fond, medtem ko v Benetkah načrtujejo razstavo o evropskem filmu. (AFP)

Treponem Pal: Excess & Overdrive (Roadrunner, 1993) CD, rock, 59 min. Distribucija NIKA, prodaja RecRec, Resljeva 2, Lj., 2300 tolarjev.

Kakšen je zvočni rezultat združbe na crti Ministry/pariski underground/Young Gods/Godflesh mogoče najboljšo ponazorijo oznake kot so skrajani, intenziven, brez kompromisov. Te tudi zares veljajo za glasbo francoske skupine Treponem Pal. V areno sodobnega

Souls at Zero: Souls at Zero (Roadrunner, 1993) CD, rock, 63 min. Distribucija NIKA, cena 2300 tolarjev v trgovini RecRec, Resljeva 2, Lj.)

»Težko nadzorujem to, kar sem; težko verjamem v to, kar sem,« pravi Souls at Zero v enem svojih komadov, kot odmev pa se iz drugega zasliši »Dobrodošli v peklu.« V sozvočju z besedili je tudi glasbena podoba prvenca skupine. Možnosti za sprostitev ni

IZŠLO JE... / PLOŠČI

rocka sta jo uvedla »metalna« priredba Kraftwerkov (Radioactivity) in producersko delo Franza Treichlerja, clana Young Goods, ki je poskrbel za zvočno podobo dveh plošč Treponem Pal. Tretji CD z naslovom Excess & Overdrive predstavlja dosedaj najbolj razdelano glasbo skupine, ki ji je težko določiti zvok. Heavy metal Kraftwerk? S takimi in drugačnimi priredniki obdelani metal? Oznake le zavajajo, čeprav je glasba očitno izšla iz metala, ki se je navelical

samega sebe. Ohranila je izhodiščno jezo, že v povojih zavrnila satanistično in drugo horror sranje in presla na novo vsebinsko raven. Tezka ritmika ob izdatni pomoči kitar in skopem deležu melodij poudarja občutke poti, ki ne vodi nikamor, vendar dobi ta v glasbi povsem stvarno smer. Raztrgane občutke zbere v kompakten zvočen odmev, ki tako kot vsaka dobra glasba učinkuje neposredno. (D. C.)

veliko, Souls at Zero so uglasbljevalci ameriske (svetovne) more, ki se kaže skozi izrazito individualno stališče. Zvočna podoba skupine je razdeljena med nadgrajene metalne vzorce in Seattle. V glasbi na plošči tudi ni težko razbrati vplivov nekaterih drugih uglasbljevalcev utesnjenosti, npr. Die Kreuzen ali Henryja Rollinsa. Podobno kot pri slednjem tudi Souls at Zero glasba pomeni glavni kanal za ustvarjalno sproščanje energije, jeze in frustracij, ki jih preoblikujejo v zvočno

sporočilo. To skupina počne izredno učinkovito, preplet težkih kitar in neenakomernih ritmov je skupaj z jeznim vokalom avtentična zvočna slika današnjega časa brez kakršnihkoli olepšav. (Tudi) To je bila in bo značilnost popularne glasbe, vendar v večini primerov le redkim posameznikom in skupinam uspe tako skančno neposredno prenesti lastno izkušnjo v glasbo, kot so to naredili Souls at Zero. (D. C.)

POPULARNA GLASBA / POGOVOR Z VLADOM KRESLINOM

Koncert v času, ko je mlinščica zamrznjena

Sinoči je Vlado Kreslin v CD Ljubljani ob svojem 40. rojstnem dnevu pripravil pravo ljudsko praznovanje

Vlado Kreslin živi s svojimi Spomincami, s Črno kitaro, s Tvojim jutrom, s Potjo v raj, z Belo nedeljo, s Prsti, ki gredo skozi lase, sam, z Beltinsko bando, s Krpani, po majhnih krčmah, dvoranih, po tujih odrih, študentskih menzah, večjih dvoranah... Cez 20 let se bo preselil k Muri, mlet zito in prepeval. Upa, da bo nekoč najstarejši član Beltinske bande. Včasih mu poslušalci po koncertu prinesejo kakšno lepo vezeno srajco iz dobrega platna. Rad ima tisto s ciganskimi motivi. Tokrat pa je že pred osmimi dnevi razprodal veliko dvorano Cankarjevega doma v Ljubljani, vključno z dodatnimi sedeži. V ponedeljek zvečer so se v pasazi Maximarketa prerivali radovedneži, ki so hoteli videti, kakšen je Kreslin na štirideseti rojstni dan. Po

Vlado Kreslin : glasbena izkaznica

Skupine: Izvir, Avantura, Horizont, Martin Krpan
Plosce: Martin Krpan 2, Od višine se zvrti (1987), Greatest hits CD (1990), Mali bogovi (1989)
Solo kasete: Tista črna kitaro (1988), Namesto koga roza cveti (tudi CD) (1991)
CD in kasete z Beltinsko bando: Spomincice (1992), Najlepša leta našega življenja (1993) (posnetek koncerta v živo)
Knjiga poezije: Namesto koga roza cveti (1991) (skupaj z Zoronom Predinom)

vedal je, da mu po štiridesetih kaže živeti tako kot pred štiridesetimi. Sprva je bilo opaziti le vrh njegovega klobuka, cel kup cvetja, ponosne ženske, ki so mu čestitale, in tiste ljudi, ki se mu niso približali, nekaj ljudi iz slovenske politike, pa TV kamero. Potem je prišla torta, ki so jo snedli otroci, in pijaca za vse, ki so si jo hoteli privoščiti. Zaradi najbolje prodanega CD-ja mu je založba Korona podelila zlato kaseto. Ta založba je pri

njegovem zadnjem projektu prevzela distribucijo. Vlado je vzgal že skoraj ponarodelo Namesto koga roza cveti, tu pa se ponedeljkova zgodba za časopis zaključuje.

Sinoči je bil koncert Najlepša leta našega življenja. Pred tem so cel teden brneli telefoni, "znanci mi preprosto niso verjeli, da je v resnici zmanjkalo kart, " je povedal Vlado. Pod istim naslovom sta pri založbi Bistrica v teh dneh izšli kasete in CD s 60-minutnim posnetkom marioborskega koncerta z Beltinsko bando, na katerih je tudi prvi posnetek Kreslinove izvedbe pesmi znamenitih Rolling Stonesov Satisfaction. Koncert je posnel Radio Maribor, ovitek je izdelal Studio Vipotnik, naslovno fotografijo (z Vladom in Miskom Baranjo) je posnel Egon Kase. Z Vladom Kreslinom smo se pogovarjali pred četrtkovnim koncertom.

Zakaj ste pripravili koncert ravno v prvih decembrskih dneh?

Plosča, kasete in CD so izšli pri Bistriskem podjetju, ki je Podjetje za mletje, žitje in petje, kjer delamo moko in glasbo. Koncert smo pripravili včeraj zato, ker je sedaj čas, ko je mlinščica (voda, ki poganja mlinsko kolo) zamrznjena

in imamo mlinarji več časa za koncert. (Op.a.v.t.: Vlado skupaj s prijateljem obnavlja star mlin na Muri.)

Kaj mislite o jugo - nostalgiji v glasbi?

Ze zadnja tri leta sem kot glasbeni urednik na Radiu Slovenija vrtel Bijelo dugme, Azro, Idole in podobne bende brez kakršnekoli nostalgije, ker je to pač blazno dobra muzika. Ta nostalgija je trenutno zelo prisotna, moti pa me to, da zdaj mešajo vse skupaj - ne vem ali zaradi nostalgije ali zaradi pomanjkanja okusa. Ker - roko na srce - razni Novkoviči in Divlje jagode v tistih casih niso imeli nobene posebne teže v rockovskih krogih, zdaj pa nekateri trendovski glasbeniki odkrivajo in hvalijo Boney M. in podobne. Tu vidim problem. Gre za čisto prevrednotenje vrednot. Stokrat lahko rečemo - sto ljudi, sto okusov - vendar nekaj je dobro, nekaj pa ne. V svetu se vseeno ve, kaj je etično in kaj ni, kaj je estetsko in kaj ni. Tako stanje je pri nas vidno povsod. Kljub temu da smo mislili, da bo z naso pomladjo vse drugače, se vedno blazno prosperirajo kleceplazneži in povprečneži. Prišli smo do tega, kar sem poslušal v JLA - do balkanske maksime: snadi se.

Za kateri nogometni klub navijate?

Za Potrošnik iz Beltinca. Vsak član Beltinske bande ima rumeni šal (navijaški). Nogomet je naredil za Beltince mnogo več, kot se mi je zdelo. S tujimi profesionalnimi nogometaši je prišlo v vas spostovanje do profesionalnosti, do dobrega opravljanja

Vlado Kreslin (Foto: Jože Suhadolnik)

svojega dela in do tolerance. Poleg tega se mi zdi, da je slovenski nogomet trenutno najboljše orožje proti nacionalizmu.

Se vam zdi Ljubljana provincialno mesto?

Seveda. Vendar se clovek s tem ne sme kar sprijazniti in se prepustiti.

V času t.i. slovenske pomladi ste prepevali: Nocoj bomo mi prižgali dan, se ptice letijo na naso stran in ce ti zvezda vec ne gori, prizgemo ti majhno iskro v oci. Kako razmišljate o slovenski družbi danes? Ste se vedno optimistični?

Mislím, da se moj odnos do slovenske družbe zrcali iz verzov, ki jih v današnji dneh spet prepevamo s Krpani: Letos bo huda jesen, veter bo neumljen in leden, ko sonce zaide, pridejo zveri na plan, ptice odletijo vsaka na svojo stran.

Helena Drewry

POP NOVICE

Živa plošča Depeche Mode

Angleška tehno pop skupina Depeche Mode bo v ponedeljek, 6. decembra izdala nov album z naslovom Songs Of Faith And Devotion Live. Kot pove že naslov, gre za skladbe z njihove spomladanske studijske plošče Songs ..., ki so jih posneli v živo na poletni turneji. Plošča bo izšla v omejeni nakladi, na njej pa so vse skladbe s Songs..., in sicer v istem vrstnem redu, drugačni so le aranžmaji. Nova plošča bo že v ponedeljek na voljo tudi v slovenskih trgovinah po zaslugi založbe Dallas. V januarju pa bo izšel se četrti single z albuma Songs ... z naslovom In Your Eyes.

Plošča predelav Jimija Hendrixa

Pokojni kitarist Jimi Hendrix je po vrsti svojih posthumnih kompilacij z neobjavljenimi skladbami in hiti dobil se posebno posvetilno ploščo z naslovom Stone Free (A tribute to Jimi Hendrix). Med predelavami najbolj izstopajo Purple Haze v izvedbi skupine The Cure, Fire violinista Nigela Kennedyja, Crosstown Traffic izvajajo Living Colour, Stone Free pa odpoje Eric Clapton. Med ostalimi izvajalci so Pretenders, Spin Doctors, Slash iz Guns'n'Roses in Jeff Beck.

Solo plošča kitarista Guns'n'Roses

Gilby Clarke, ritem kitarist heavy metal skupine Guns'n'Roses dela na prvi solo plošči, ki naj bi izšla spomladi. Pri snemanju mu pomagajo tudi Frank Black (ex-Pixies) in vsi člani Guns'n'Roses. To bo že tretja solo plošča katerega od članov te skupine.

Glasba za tv Davida Bowieja

David Bowie (na sliki) je le nekaj dni po zbirki največjih hitov in nekaj mesecev po zadnjem studijskem albumu izdal se tretjo letošnjo ploščo. Naslov albuma je The Buddha Of Suburbia, gre pa za zvočni zapis TV predelave novele pisatelja Hanifa Kureishija.

Pripravil: M. K. M.

Prenos efektov prek računalnikov v film

LOS ANGELES - Digitalna tehnologija se tako hitro razvija, da je možno ustvariti različne efekte že v nekaj minutah. Angleška družba Quantel Corp je vodilna na tem področju, saj se z ustvarjanjem efektov ukvarja že 20 let. Nov digitalni program Domino omogoča prenos efektov prek računalnikov v film in ustvarjalec lahko takoj vidi njihove učinke, brez dolgotrajne laboratorijske obdelave. Doslej so novo digitalno tehniko uporabljali le za televizijske efekte, v zadnjih štirih letih pa so razvili program tudi za filmske. Trije sistemi Domino ze delujejo v Los Angelesu, kmalu pa naj bi tudi v Londonu in Hong Kongu. Nova tehnologija omogoča reprodukcijo že posnetih prizorov, prek računalnika je možno izbrisati določene elemente, zato mnogi menijo, da bodo snemanja zunanih prizorov zdaj veliko manj zahtevna, saj jih bo mogoče ustvariti v studiju, kar bo vplivalo tudi na stroške snemanja. (Reuter)

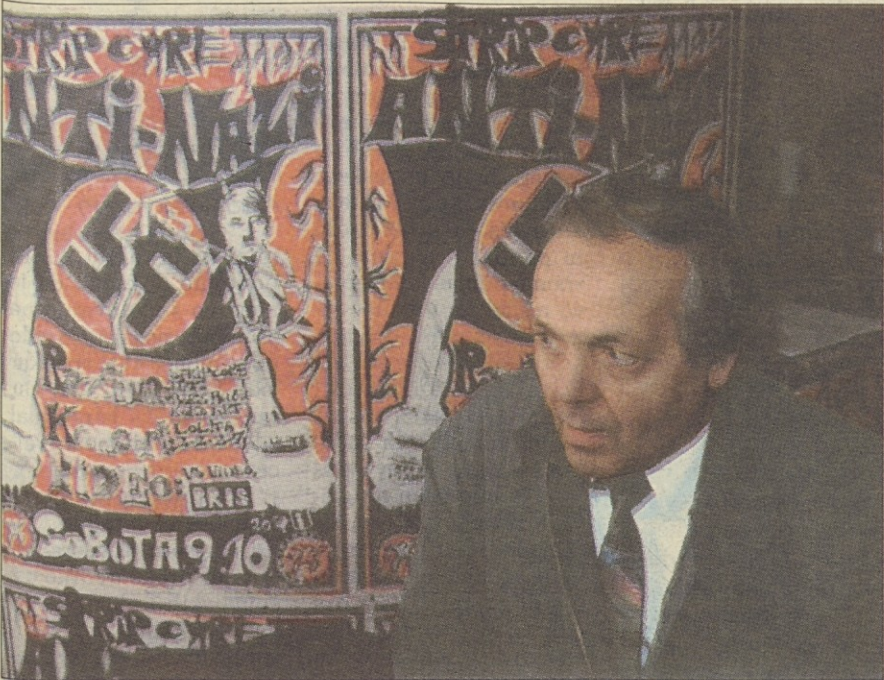
Prva nemška glasbena mreža

KÖLN - V Nemčiji bo 24. decembra začela oddajati prva nemška glasbena mreža Viva-TV. Program bodo kabelski naročniki lahko spremljali 24 ur, že zdaj pa predvajalo triurni glasbeni program, ki ga sestavljajo predvsem video posnetki. Program, ki bo namenjen gledalcem v starosti od 14 do 29 let, bo v veliki meri predstavljal nemško glasbeno sceno. Poleg video posnetkov bodo na programu tudi reportaže o glasbenih dogodkih in posnetki koncertov. Televizijska postaja zaposluje kakih sto ljudi, njeni delničarji pa so nemška podružnica Warner Communications Inc., Siny Music, Polygram, Thorn Emi in komunikacijska družba Frank Otto. Televizijska družba Vox, ki je začela oddajati program januarja, pa je v tork napovedala, da bo zaradi reorganizacij odpuстила sto zaposlenih, ker je realizirala le 2 od načrtovanih 5 odstotkov dobička. (AFP)

KULTURNA POLITIKA / O ALTERNATIVI

Rešitev Metelkove ostaja na ravni ideje

V sredo je v okviru projekta 1001 noč na Metelkovi govoril kulturni minister

Sergij Pelhan : »Usoda Metelkove je odvisna od Mreže in njene vztrajnosti«. (Foto: J. S.)

LJUBLJANA - Sredin gost Tisoc in ene noči na Metelkovi je bil sam minister za kulturo Sergij Pelhan. V kletnih prostorih sole je prisotnim okvirno predstavil usmeritve in spremembe slovenske kulturne politike, posebej pa je poudaril predlagane ustanovitve kulturnih skladov za različna področja. Tako naj bi bil ustanovljen tudi poseben sklad za t.i. alternativno kulturo, v katerem naj bi se zbirala denarna sredstva za njen razvoj, v programsko politiko pa se država ne bi smela vmesavati. Imela naj bi le predstavnika v nadzornem organu, ki bi nekako kontroliral, kam se steka denar. Posebej je izpostavil tudi predlog Ministrstva za kulturo, po katerem naj bi vse prostore, ki so bili po vojni (po letu 1945) zgrajeni v kulturne namene, njej

tudi oddali, ča pa s strani kulturnih predstavnikov za določene objekte ne bi bilo zanimanja, naj bi se le-ti prodali, denar od prodaje pa naj bi dobila kultura. Država naj bi tudi v bodoče podpirala le lastno kulturno ustvarjalnost, posredovanja tuje kulture v naš prostor pa ne. Denarja za kulturo je pač vedno manj, zato se bo razdelil izključno med domače ustvarjalce, posebnost mesto pa naj bi imela promocija slovenskih umetnikov v tujini, kar naj bi država stoodstotno finančno podprla. In kaj minister meni o usodi Metelkove in njenih sedanjih prebivalcev? Po njegovem mnenju je njena usoda odvisna od Mreže in njene vztrajnosti. Ministrstvo za kulturo, kot je povedal, nima pravnih možnosti za rešitev problema. Kdo jih torej ima?

Vanda Straka

BALKAN / GENERAL COT SE BOJI 30-LETNE VOJNE

Bosna je podobna Evropi 17. stoletja

Po štirih tednih prvi konvoj v Goraždu

SARAJEVO, ZAGREB, ZENEVA - Večina Sarajevčanov, ki so jih anketirali dopisniki britanske agencije Reuter, je bila včeraj ogorčena zaradi novic iz Zeneve, da se Alija Izetbegović in Radovan Karadžić pogajata o delitvi mesta.

Predvsem starejši anketiranci so odgovarjali, da Evropa ne rabi novega berlinskega zidu, med mlajšimi pa je bilo slišati tudi mnenja, da je pamejše razdeliti mesto na dvoje kot ubijati.

Kot je bilo mogoče izvedeti v Zenevi, se uradni predsednik predstava BiH in voditelj bosanskih Srbov pogajata o srbskem predlogu, da bi dve tretjini dosedanje prestolnice ostale Muslimanom kot glavno mesto prihodnje muslimanske države v začasni Zvezi republik BiH, ena tretjina pa Srbom, ki bi si zgradili novo mesto. Industrijski predmestji Ilidža in Vogošća so Srbi pripravljeni prepustiti Muslimanom, če se le-ti odpovejo svoji-

ma enklavama Srebrenici in Zepi v vzhodni Bosni, kjer bi Muslimanom ostalo samo še Goražde.

Poveljnik Unproforja v bivši Jugoslaviji general Jean Cot pa je včeraj v Zagrebu izjavil, da se zelo boji prihodnosti na bosanskih tleh, kjer se po njegovem mnenju pojavlja vse več »neobvladljivih in nenadzorovanih elementov«, ki napadajo in ropajo konvoje s človekoljubno pomočjo in usodo miru krojijo po svoje.

Kaos v Bosni in Hercegovini spominja na 30-letno vojno v 17. stoletju, ko so po srednji Evropi plenile oborožene tolpe, ljudje pa so množično umirali zaradi lakote in bolezni, je rekel general Cot. Njegov glasnik Boyd je pojasnil, da so oborože-

Karadžić je očitno zadovoljen (Telefoto: AP)

ne tolpe v Bosni samo v sredo napadle in izropale enajst tovornjakov Združenih narodov.

Predstavnik Visokega komisariata Združenih narodov za begunce Wilkinson pa je v Sarajevu povedal, da se je v sredo do bosanskih mest vendarle prebilo 18 konvojov. Prvič po štirih tednih je deset tovornjakov, natovorjenih s hrano, zdravili in odejami, prispele do muslimanske enklave Goražda v vzhodni Bosni.

Iz Kiseljaka, Visokega, Mostarja in nekaterih krajev v srednji Bosni so včeraj poročali o srditih spopadih med Hrvatimi in Muslimani, predstavnik Mednarodnega rdečega križa v Zagrebu André Collomb pa je za v nedeljo napovedal dolgo pričakovano zamenjavo ujetnikov v Mostarju. Muslimani bodo izpustili 80 zajetih Hrvatov, hrvatska vojska z desnega brega pa kar 630 Muslimanov.

(Agencije)

BRUSELJ / ZASEDANJE ZVEZE NATO

Sprejeli »partnerstvo za mir«

Ukrajino so iz sporazuma o sodelovanju ministri zveze izključili

BRUSELJ - Zunanji ministri vojske zveze Nato so se na včerajšnjem srečanju sporazumeli, da se vzhodnoevropske države zaenkrat ne bodo mogle priključiti zvezi, da pa jim bodo vrata za vstop odprta, ko bodo navezale tesnejše vojaške stike z Zahodom.

Kljub ostrim pritiskom Moskve, ki je proti razširitvi Nata, in zahtevam vzhodnoevropskih držav za vstop v zvezo so ministri sklenili, da bodo okrepili vojaško sodelovanje z vsemi državami nekdanjega Varšavskega pakta, prav tako tudi z Rusijo. Predlog, ki

so ga imenovali »partnerstvo za mir«, naj bi sprejeli na vrhunskem srečanju prihodnji mesec.

Ameriški državni sekretar Warren Christopher je na srečanju dejal, da je sprejem »partnerstva za mir« odločilen korak za vstop v Nato, vendar pa ne pomeni avtomatičnega pristopa k zvezi. Sodelovanje z vzhodnoevropskimi državami pomeni zavezanost vseh za ohranjanje varnosti v vzhodnem delu Evrope. Pomagati moramo zapolniti varnostni vakuum na tem območju,« meni.

Nemški zunanji minister Klaus Kinkel pa je dejal, da

bi se morala zveza zavzemati za sprejem vzhodnoevropskih držav, se posebej Madžarske in Poljske, ki sta po njegovem mnenju »ostali na hladnem«. »Za Rusijo in Ukrajino je vstop v Nato nesprejemljiv,« je poudaril Kinkel.

Ker se Ukrajina se naprej noče odreci jedrske oborožitve, so se ministri odločili Kijev izključiti iz načrtovanega pakta o sodelovanju, je povedal belgijski zunanji minister Willy Claes. Ministri zveze Nato bodo se naprej pritiskali na Kijev, da bi čimprej podpisal dokument o neširjenju jedrskega orožja.

(Reuter)

HONGKONG / POGAJANJA

Britanski politiki razmišljajo o zakulisni diplomaciji

PEKING - Hongkonski guverner Chris Patten se je v četrtek zapletel v eno največjih nesoglasij s Kitajsko, potem ko je sporočil, da bo 15. decembra predstavil načrt reforme zakona o lokalnih volitvah.

»Ce bo Velika Britanija svoj paket predlogov dala v preučitev parlamentu, bo to pomenilo, da je enostransko prekinila pogajanja,« je izjavil visoki kitajski funkcionar, ki je odgovoren za vpra-

sanje Hongkonga, Lu Ping. »Gre za princip,« je dejal Lu na tiskovni konferenci.

»Upam, da bodo Kitajci nadaljevali pogajanja z nami,« je dejal Patten, ob tem pa poudaril, da se s Pekinom ne bo skušal pogoditi za vsako ceno.

Pattenova sodelavka Anson Chan pa je izjavila, da je britanska stran pripravljena uporabiti tudi zakulisno diplomacijo, ce bo to potrebno.

(Reuter)

Hud udarec za Atene

ATENE - Z odločitvijo Pariza in Bonna, da bosta navezala diplomatske stike s Skopjem, je Grčija doživela precej hud udarec.

Vodja francoske diplomacije Juppé je sporočil, da so se o tem vprašanju dogovorili na francosko-nemskem vrhu ter se tako izognili opozorilu, ki ga je Grčija naslovila drugim članicam EU, s posebnim poudarkom na Nemčiji, da se o vsem dogovarjajo naskrivaj. »Izgubili smo bitko, vendar nimamo na-

mena opustiti svojih stalisc,« je izjavil premier Andreas Papandreu.

Naslednji korak Francije in Nemčije, ki sta se odprli svoji predstavnosti v Skopju, bo izmenjava veleposlanikov. Grška vlada je včeraj ponovno poudarila zahteve, ki izključujejo možnost kompromisa o imenu, na kar je prejšnja konservativna vlada natelo-ma že pristala.

(AFP)

SOMALIJA / POGAJANJA V ADIS ABEBI

Na neformalno srečanje je odpotoval tudi Aidid

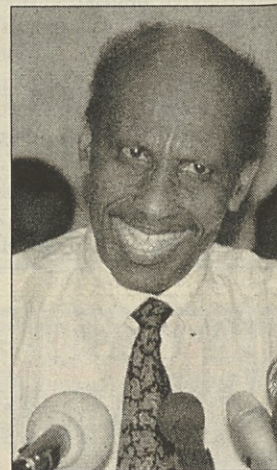
MOGADIS - Voditelj somalskih upornikov Mohamed Farah Aidid je včeraj le odpotoval v Adis Abebo, kjer bodo potekala mirovna pogajanja za ureditev razmer v Somaliji. Pokrovitelj tridnevne neformalne srečanja je etiopski predsednik Meles Zenawi.

Za odhod se je general Aidid odločil sele potem, ko so mu predstavniki Združenih držav Ameri-

ke zagotovili, da bodo poskrbeli za njegovo varnost in da ga na letališču v Mogadišu predstavniki Združenih narodov ali sile ZDA ne bodo prijele.

Opazovalci menijo, da Aididov odhod na pogajanja pomeni pomembno spodbudo za mirovni proces. »Na pogajanja sem prišel na povabilo svojega brata, etiopskega predsednika Melesa Zenawija,« je dejal Aidid in poudaril, da upa, da »bomo Somalci našli pravo rešitev za ureditev razmer v Somaliji«. Ob tem je izjavil, da se nadeja, da bodo Združeni narodi čimprej izpustili osem njegovih najbližjih sodelavcev. Prav njihovo prijte je bilo eden od glavnih razlogov, da je Aidid sprva ostro nasprotoval svojemu sodelovanju na pogajanjih v Adis Abebi, ki je hkrati tudi ena zadnjih možnosti za mir na afriški celine.

Politični analitiki me-

Aidid (Telefoto: AP)

nijo, da je tokrat Aidid ponovno dokazal, da je njegovo sodelovanje na mirovnih pogajanjih zelo pomembno. »Vsi spet kar jedo iz njihovih rok, kar sam obožuje,« je povedal eden od dobrih poznavalcev razmer v Somaliji.

Etiopski minister za sodelovanje s tujino Mejid Hussein je včeraj že sprejel predstavnike 12 somalskih frakcij, ki jih vodi Ali Mahdi in ki nadzoruje manjšo enklavo severno od Mogadisa.

(Reuter)

Muslimanski predlog ozemeljske razdelitve BiH v tulcu (AP)

NOVICE

Rabin za preložitve umika

BONN - Izraelski premier Jicak Rabin se je včeraj v nemški prestolnici sestal z nemškim kanclerjem Helmutom Kohlom. Po pogovorih je na tiskovni konferenci dejal, da preložitve izvedbe sporazuma o palestinski samoupravi ne bo nikakršna katastrofa, če bodo na koncu dosegli ustrezen sporazum za obe strani. Ob tem je poudaril, da je le malo možnosti, da se bo izraelska vojska 13. decembra, kot predvideva palestinsko-izraelski sporazum, zares začela umikati iz Gaze in Jeriha ter območje predala pod nadzor palestinski policiji. (Reuter, telefoto: AP)

Nove žrtve v JAR

DURBAN - V predmestju južnoafriškega mesta Durban je bilo v treh ločenih napadih ubitih devet pripadnikov Afriškega narodnega kongresa, je povedal predstavnik policije. Predstavnik ANC v Natalu Makhaye je sporočil, da so za poboje krivi pripadniki Inkathe in kontroverzne policije, ki se imenuje Enota za notranjo stabilnost. »Stevilo nasilnih dejanj se je na območju Natala drastično povečalo, odkar je Inkatha začela urediti posebne vode smrti,« je povedal Makhaye. (Reuter)

Spet o Severni Irski

DUBLIN - Danes bodo v Dublinu v precej napetem ozračju zaradi naraščajočega nasilja predstavniki Velike Britanije in Irske na pogajanjih poskušali oblikovati temelje za doseg miru na Severnem Irskem. Srečanje predsednikov vlad obeh držav Johna Majorja in Alberta Reynoldsa je prvi od predvidenih treh sestankov, ki naj bi bili spodbuda za doseg razumnega mirovnega sporazuma na tem območju se do konca letosnjega leta. (Reuter)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

Danes, 3. decembra, ob 19.30 G. Strniša: SAMO-ROG, za izven in konto. Zadnjikrat. V soboto, 4. decembra, ob 19.30 I. Cankar: ZA NARODOV BLA-GOR, za izven.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

Danes 3. decembra, ob 20. uri A. Nicolaj: BLAGI PO-KOJNIKI, DRAGI MOZJE, za izven. Monodramski nastop Polone Vetrh. Predstava bo se v soboto, 4. decembra, ob isti uri, za izven in konto.

OPERA SNG, tel.: 061/ 331-950

V soboto, 4. decembra, ob 19. uri baletna premiera Čajkovski: HRESTAC, za izven in konto. V ponedeljek, 6. decembra, ob 14.30 uri Strauss ml.: NETO-PIR. Razprodano! V torek, 7. decembra, ob 19. uri Čajkovski: HRESTAC, za red torek II in izven. V sredo, 8. decembra, ob 19. uri Verdi: TRAVIATA, za izven in konto.

MESTNO GLEDALISCE, tel.: 061/ 210-852

V soboto, 4. decembra, ob 20. uri Jagodic-Pokorn-Tadel: KLINIKA TIVOLI d.o.o. Razprodano!

SENTJAKOBSCO GLEDALISCE,

tel.: 061/ 312-860

Danes, 3. decembra, ob 16. uri Lindgren-Arhar-Stih: PIKA NOGAVICKA, za izven. Predstava bo se v soboto, 4. decembra, ob 14. uri in v nedeljo, 5. decembra, ob 11. uri, za izven, predstavi bo obiskal Miklavž. V nedeljo, 5. decembra, ob 18. uri Molière:

KAZNOVANI SOPROG - GEORGE DANDIN, za abonma nedelja popodanski in izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 3. decembra, ob 21.30 Gledališče Ane Monro: VARIETE. V soboto, 4. decembra, ob 21. uri Gledališče Ane Monro: ZVEZA RDECELASCEV.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

V nedeljo, 5. decembra, ob 16. uri B. Veras: ZELENKA KAPICA, za izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681, 222-701

Danes, 3. decembra, ob 19.30 komedija R. Cooney: ZBEZI OD ZENE. Razprodano!

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/ 221-206

V soboto, 4. decembra, ob 19.30 D. Alighieri: LA DIVINA COMMEDIA - PURGATORIO, za izven. V nedeljo, 5. decembra, ob 19.30 D. Alighieri: LA DIVINA COMMEDIA - PARADISO, za izven.

MALI ODER, tel.: 062/ 221-206

Danes, 3. decembra, ob 20. uri KABARET XX. STOLETJA: ISADORA, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 5. decembra, ob 16. uri, za red nedelja.

OPERA SNG, tel.: 062/ 221-206

Danes, 3. decembra, ob 19.30 N. A. Rimski-Korsakov: CARJEVA NEVESTA, za abonente in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 3. t. m., ob 20.30 (abonma red F) ponovitev monodrame »Boš že videla« Helmuta Peschine. Igra Mira Sardoč. Režija Joze Babic.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Jesenska simfonična sezona - Ludwig Van Beethoven

Jutri, 4. t. m., ob 20.30 (Red B) koncert pianistke Giorgie Tomassi v počastitev Sergeja Rachmaninova ob 50-letnici smrti.

Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich (9-12, 16-21).

Operna sezona: Od 10. do 22. t. m. bo na sporedu »Hänsel in Grethen« (Janko in Metka), glasbena pravljica.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče

Danes, 3. t. m. ob 19.30 - »Koncert I«. Ponovitev jutri, 4. t. m. ob 19.30.

V nedeljo, 5. t. m., ob 19.30: Franz Lehar: »Die lustige Witwe« (Vesela vdova).

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

MREZA ZA METELKOVO,

tel.: 061/ 217-212

Danes, 3. decembra, ob 17. uri večer YOUTH HANDICAPED DEPRIVILEGED: okrogla miza, videoprojekcija, predavanje, glasba; ob 21. uri 1001 noč PAVLE GANTAR: Urbana kultura (Sola-klet).

ZKO LJUBLJANA SISKA

PRIREDITVE XII. OSTROVRHARJEVEGA SRECANJA: Danes 3. decembra, ob 18. uri v dvorani doma kulture Smlednik, G. Leautier: RAGLJA PA RAGLJA, Monodrama v izvedbi drtamske igralkice METE VRANIC. V soboto, 4. decembra: ob 18. uri dvorana DPD Svoboda, Medvođe J. Kesselring: ARZENIK IN STARE CIPKE, komedija v izvedbi Loskega odra; ob 20. uri v Vodnikovi domaciji E. Fliser: JUTRI BO LEPSE, tragikomedija v izvedbi Slovenskega komornega gledališča. V nedeljo, 5. decembra, ob 18. uri Dom krajanov Pirnice, E. Fliser: JUTRI BO LEPSE, tragikomedija v izvedbi Slovenskega komornega gledališča.

GLEDALIŠČE GLEJ, tel.: 061/ 216-679

Danes, 3. decembra, ob 21. uri premiera pred-

Gledališče Rossetti

Danes, 3. t. m., ob 20.30 bo Teatro dell'Archivolto predstavil S. Benni »Il bar sotto il mare«. Režija G. Gallone. V abonmaju odrezek st. 2V (v izbiro med petimi zelenimi). Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

Gledališče Cristallo-La Contrada

Od 11. do 23. t. m.: Max Frisch »Omobono e gli incendiari«v izvedbi gledališke skupine La Contrada.

TRZIC

Obcinsko gledališče

V ponedeljek, 6. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Cooperativa Attori e tecnici s predstavo Scarniccija in Tarabusija »Caviale e lenticchie«. Režija A. Corsini. Ponovitev predstave v torek, 7. t. m., ob 20.30.

BELJAK

Studiobühne Beljak (Kellertheater) 20.00 - Casparus (Michael Weger).

ŠENTJAKOB

Visja sola za gospodarske poklice Sentpeter: ob 8.30 »Dan staršev in občni zbor

stave NEURODANCER. Predstava bo se v cetrtek, 9. decembra, ob isti uri.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

Danes, 3. decembra, ob 20. uri multimedijijski performance IZROČILO SFINGE, avtorjev TOMAZA BRENKA in GREGORJA RADOJNICA.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 3. decembra, in v soboto, 4. decembra seminar Skupna izhodišča neodvisnih producentov v okviru Evropske filmske industrije.

ŠEMPETER PRI GORICI

KLUB CRMK

V soboto, 4. decembra, bo ob 23. uri koncert ljubljanskih skupin OBSCURITY in IN A SPIN.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

V torek, 7. decembra, ob 18. uri, kabaret S. Makarovič: NAMESTO ROZ, za mladinski abonma (2) in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

MILJE

Kulturni center G. Millo

V petek, 10. t.m., ob 16.30 : Seminar za sole; ob 21.00 bo v gledališču Verdi predstava »The best

ZA NAJMLAJŠE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

LGL, tel.: 061/ 314-962

Veliki oder: danes, 3., ob 17. uri in v soboto, 4. decembra, ob 9.30 in 17. uri J. Wilkowski: TRDOGLAVČEK, za izven. V nedeljo, 5., in v ponedeljek, 6. decembra, ob 16.30 in 18 MIKLAJŽEVANJE Z LUTKAMI, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V soboto, 4. decembra, bo ob 17. uri lutkovna igricala FIDL FADL.

NARODNI MUZEJ, tel.: 061/ 218-886

V nedeljo, 5. decembra, ob 11. uri S. Makarovič: SA-PRAMIŠKA, za izven.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183

FESTIVAL OTROSkih PREDSTAV ZA NAGRADO ZLATA PALČICA: v soboto, 4. decembra, ob 16. uri R. Thayenthal: ANA IN KRALJ, KI JE PADEL IZ PRAVLJICE, PGK.

KOPER

Danes, 3. decembra, ob 9.15, 11.15 in ob 16. uri Martha Swintz: KRALJEVI SMETANOV KOLACKI.

Danes, 3. decembra, bo ob 19.30 v Slovenski
filharmoniji koncert DAVIDA RUSSELLA

DAVID RUSSELL je med klasičnimi kitaristi že prava legenda.

V zadnjih desetih letih se je s svojo virtuozno tehniko, izredno muzikalnostjo in interpretacijsko veščino trdno usidral v glasbenih krogih in sodi danes v svetovni kitaristični vrh.

Rodil se je leta 1953 v Glasgowu

na Škotskem. Starša, oba glasbenika, sta se preselila v Španijo, na otok Menorca, kjer je preživel večino otroštva. Najprej je študiral pri očetu, s šestnajstimi leti pa na londonski Kraljevi akademiji za glasbo pri Hectorju Quinu. Dvakrat je prejel nagrado Juliana Brema. Po diplomi je bil stipendist sklada Ralph Vaughan Williams, španska vladna stipendija pa mu je omogočila študij kitare pri Joseju Tomasu.

David Russell je osvojil prve nagrade na skoraj vseh mednarodnih kitarističnih tekmovanjih.

Skladatelji, Francis Kleynjans, Carlo Domeniconi, Jorge Morel, Guido Santorsola... še vedno pišejo zanj.

»... ves čas recitala je bilo publiki jasno, da ima David Russell talent ne navadnih dimenzij...« (-New York Times)

»... vsako skladbo igra s popolno gotovostjo, samozavestjo in glasbeno domišljijo, ki presega okvire šestih strun...« (Washington Post).

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Presernova 10

Razstavi Podoba knjige, knjiga podob (Galerija CD) in Jurij Kocbek - Podobe glagolov (Mala galerija).

V ponedeljek, 6. decembra, bo ob 18. uri otvoritev svetovne razstave novinarske fotografije 1993. Razstava bo na ogled do 26. decembra.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava študentskih del oddelka za likovno pedagogiko Pedagoške fakultete v Ljubljani in Pedagoške fakultete v Mariboru je na ogled do 12. decembra.

MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14

Do 5. decembra je na ogled pregledna razstava Pera Kirkebyja. V zadnjem tednu razstave organizira Moderna galerija za obiskovalce javno vodstvo in sicer, v nedeljo, 5. decembra, ob 11. uri. Razstava fotografij JANEZA MARENCICA je na ogled do 16. januarja.

GALERIJA COMMERCE,

Einspielerjeva 6

Razstava barvnih grafik - linorezov učencev OS dr. Vita Kraigherja in njihovega mentorja akademskega slikarja MARJANA PREVODNIKA je na ogled do 10. decembra.

GALERIJA PIC LEK, Verovškova 57

Razstava pastelov ALENKE KHAM PICMAN je na ogled do 10. decembra.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava kipov in risb akademskega kiparja JOZETA POHLÉNA je na ogled do 12. januarja.

GALERIJA SLOVENIJALES,

Dunajska cesta 22

Razstava akademske slikarke MARJANCE JEMEC-BOŽIC je na ogled do 31. decembra.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava slik ANDREJA TROBENTARJA z naslovom Za vertikalo je na ogled do 10. decembra.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafik akademskega slikarja GORAZDA SEFRANA je na ogled do 19. decembra.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava slik ERNESTA KRKAICA-ENCIJA je na ogled do 21. decembra.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija

Do 20. t. m. bo na ogled razstava Jasne Merku »Žarni papir«.

TKB - Agencija Mitnica

Na ogled je razstava grafičnih del Zore Koren Skerk.

Galerija Rettori Tribbio 2

Do 10. decembra bo na ogled razstava akvarelov Felicite Frai.

Art Gallery

Do 9. decembra je na ogled razstava Ennia Steidlerja.

Galerija Nadia Bassanese

Na ogled je razstava razstave Lea Castellija.

OPČINE

SKD TABOR - Prosvetni dom

Do 10. t. m. bo na ogled razstava »Nit in crta-Magda Tavcar Starec razstavlja ilustracije in tkane predmete«.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava umetniških del slikarjev in kiparjev iz likovne delavnice MISEL IN KORENINE je na ogled do 14. decembra.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava akademske slikarke VIDE SLIVNIKER BELANTIC je na ogled do 14. decembra.

LJUBLJANSKA BANKA,

Trg republike 2

V avli LB je do 15. decembra na ogled razstava novega ciklusa več slikarja JOZETA SAJNA.

AJDOVŠČINA

PILONOVA GALERIJA, Presernova ul. 3

Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 12. decembra.

CELJE

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE,

Trg oktobrske revolucije 3

Danes, 3. decembra, bo ob 17. uri otvoritev razstave umetniških del 6. mednarodnih slikarskih tednov.

KAMNIK

GALERIJA VERONIKA, Japljeva ulica 2

Razstava fotografij Kamnik v našem objektivu je na ogled do 6. decembra.

KRANJ

MALA GALERIJA IN

GALERIJA V MESTNI HISI

Danes, 3. decembra, bo otvoritev razstave Bienale mesta Kranj 1993. Razstava bo na ogled do 25. decembra.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska ulica 7

Danes, 3. decembra, bo ob 18. uri otvoritev 3. mednarodne likovne razstave. Razstava bo na ogled do 7. januarja.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2, Tarinijev trg 3

V torek, 7. decembra, bo ob 19. uri otvoritev prodajne razstave miniaturnih in novoletnih originalnih vosčnic.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Do 12. decembra je na ogled prodajna razstava Kulturna dediščina za današnjo rabo.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

Danes, 3. decembra:

ob 20. uri koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, dirigent FRONCOIS-XAVIER BILGER, solistki XI-HUA MA, violoncelo, ZDA in IRENA VREMSEK-BAAAR, sopran, zeleni abonma. Program: P. Glass, L. Weber, H. M. Gorecki (GD);

ob 23. uri GERONIMO, Fiesta Brasileira iz Salvadorja (Sprejemna dvorana).

V soboto, 4. decembra, ob 20. uri UGRABITEV Z LAUDA-SKEGA JEZERA, slovenska spevoigra v dveh dejanjih (KD).

V nedeljo, 5. decembra, bo ob 11. uri orgelska matineja CON-CENZIO PANONE. Program: Mendelssohn-Bartholdy, Franck, Liszt, Bossi, Bridge, Tournemiere (GD).

V sredo, 8. decembra, bo ob 19.30 3. koncert Mladi mladim: ROBERT PREDNIK (rog), VLADIMIR MLINARIC (klavir) in KVARTET SREDNJE GLAS-BENE SOLE.

FESTIVAL LJUBLJANA,

061/ 226-544

V nedeljo, 5. decembra, bo ob 11. uri v Slovenski filharmoniji koncert iz cikla Nedeljske matineje: komorni orkester ACADEMIA ARS MUSICAE, dirigent BRIAN FINLAYSON, solist (klavir) ALEKSEJ KORNIENKO. Program: Tartini, Mozart, Beethoven, Schubert.

V ponedeljek, 6. decembra, bo ob 20. uri v Operi koncert iz cikla Mojstri pevci z mezzosoprano LUDMILO SEMČUK ob spremljavi LUDMILE IVANOVE. Program: Čajkovski, Rachmaninov, Musorgski.

GALERIJA TIVOLI,

061/ 225-632

V torek, 7. decembra, bo ob 19. uri koncert OLGE GRACELJ in TRIA LORENZ.

KD SPANSKI BORCI,

tel.: 061/ 1404-183

V nedeljo, 5. decembra, bo ob 19. uri dobrodelni koncert. Nastopili bodo: ORKESTER BOSANSKIH OTROK, JANI KOVACIC, VLADO KRESLIN in ZORAN PREDIN.

CELJE

BARFLY, Trubarjeva 1

V soboto, 4. decembra, bo ob 21. uri koncert NENA BELANA.

FJK

TRST

Kulturni dom

Jutri, 4. t. m., prvi koncert solidarnostne koncertne abonmaj-ske sezone Glasbene matice. Nastopil bo Trio Lorenz.

Avditorij Muzeja Revoltella

Festival Trio - V nedeljo, 5. t.m., ob 11. uri bo nastopil Trio Parma. Na programu Mozart, Ravel in Beethoven.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno drustvo: V ponedeljek, 6. t.m., ob 20.30 bo nastopil Michel Dalberto.

MILJE

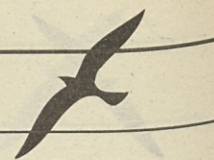
Gledališče Verdi

Sezona jazz koncertov 1993-94: Danes, 3. t.m., ob 20.30 bo nastopil Joey Calderazzo Quartet.

GORICA

Avditorij Savio

Danes, 3. t.m., ob 20.30 koncert Tria Čajkovsky.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.45	Zlati prah: O mozu in zeni
09.50	Ebba in Didrik, 5/9 del svedske nadaljevanke
10.20	Maska, ponovitev ameriskega filma, VPS 1020
12.20	Ze veste
12.50	Poslovna borza
13.00	Porocila
13.05	Umetniški večer, ponovitev
	Moderna umetnost - Miró , angleska dokumentarna oddaja
14.00	Portret balerine - Margot Fonteyn
15.30	Video strani
16.05	Osmi dan
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Pari, tv igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Forum
20.30	Kaj te očka pušča samo? , ameriski film, 1972
	Igrajo: Barbra Streisand, Ryan O'Neal, Madeleine Khan, Kenneth Mars in drugi; režija Peter Bogdanovich
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
	Sova
22.50	Ko se srca vnamejo, 1. del ameriske humoristične nanizanke
23.50	Advokati, 3., zadnji del skotske nadaljevanke
	Na mrtvi točki
	Igrajo: Stella Gonet, Ewan Stewart, Isla Blair, Michael Byrne, Angus McLennan, Cal Macaninck, Alison Peebles, Hugh Ross in drugi
00.45	Video strani

SLOVENIJA 2

16.15	Neverjetni četrtek:
	Neverjetne zgodbe - Na pomoč!, ponovitev 4. oddaje
	Sova, ponovitev
17.10	Hisa naprodaj, 7/21 del ameriske humoristične nanizanke
17.40	Advokati, 2/3 del skotske nadaljevanke
18.30	Znanje za znanje:
	Učite se z nami
19.00	Drugacen od drugacnih
19.30	Dnevnik 2
20.05	Koncert Simfonikov RTV, prenos iz Cankarjevega doma
22.00	Moski, zenske
	Ena najpomembnejših institucij našega življenja je zakon. O tem se bo dr. Manca Kosir pogovarjala z gosti Janezom Bitemcem, Radkom Poličem, dr. Gabi Cacinovic-Vogrincic in Mileno Slanc. Kaj je vplivalo na izbiro zakonskega partnerja? Kakšen je zakon zenske, ki od dekliških let zivi z istim moskim? Kaj misli o svojih zakonih moski, ki je ze trikrat ločen. Je dober zakon sreca, ki jo prinese usoda?
23.10	Video strani

KANAL A

09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
10.00	CMT
11.00	Luč svetlobe, ponovitev 49. dela ameriske nanizanke
12.00	Pred poroto, 60. del ameriske nanizanke
16.15	Srce, telo in duša, ponovitev filma
18.00	Luč svetlobe, 50. del ameriske nanizanke
18.45	Malta - Otok v casu, ponovitev 2. dela
19.15	Risanke
19.25	CMT
20.00	Risanke
20.10	Porocila
20.30	Teden na borzi
20.40	Borec iz pekla, ameriski akcijski film
	Igrajo: Mark Houghton, Soonie Shrott, Richard Edwards, Ki-shran Houlon; režija Alton Cheung
	Za vse ljubitelje kung-fu filmov je ta film prava poslastica, saj poleg kvalitetne in neustrašne borbe lahko sledite osebnostni borbi pravega borca.
22.10	Porocila
22.35	Pred poroto, ponovitev 55. dela am. nanizanke
23.10	Plinska svetilka, ameriska drama
	Igrajo: Charles Boyer, Ingrid Bergman, Joseph Cotten, Dame May Whitty, Angela Lansbury, Barbara Everest; režija George Cukor.
	To je prekrasna ljubezenska zgodba, ki je nastala leta 1944. Za glavno zensko vlogo je Ingrid Bergman prejela Oskarja, film je dobil nagrado za najboljši scenarij in za najboljšo fotografijo.
01.00	Erotični film - Karin in Barbara
02.30	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.30	Cas v sliki
-------	-------------

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30	Dnevnik in nan. Očetov pes, 10.00 vesti
10.05	Film: La TV ha i suoi primati (kom., '71, i. Kurt Russel, J. Flynn), vmes (11.30) dnevnik
11.55	Risanke: Calimero
12.00	Nan.: Cuori senza età
12.25	Vreme in dnevnik 1
12.35	Nan.: La signora in giallo - Lettera morta (i. Angela Lansbury)
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.05	Prove e provini a Scommettiamo che...? (vodi Fabrizio Frizzi)
14.40	Mladinski variete. Uno per tutti, vmes kviz, nanizanka, risanke, aktualnosti
17.55	Dane s v Parlamentu
18.00	Dnevnik, informacije, filmske novosti
18.15	Variete: Telethon
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Telethon - Gran galà (vodijo Piero Badaloni, Alba Parietti, Gianfranco D'Angelo), vmes (22.55) dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Nocni Telethon (vodijo M. Mirabella, C. Burt)

RAI 2

7.00	Otroska odd., risanke
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Film: Nel giorno del signore (kom., It. '70, i. Lando Buzzanca, I. Villani, F. Robsam)
10.35	Kronike v živo
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik, rubrika o gospodarstvu in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi
17.15	Dnevnik, Iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
23.00	Potrebujem te
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Nan.: Un giustiziere a New York
0.25	Pregled tiska, Kino
0.45	Tenis: Nemcija-Avstralija (pokal Davis)
1.20	Film v originalu: Le jeu du renard (dram., '90, r. Anne Caprile)

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete
11.30	Vivere il mare
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	Aktualne oddaje
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Drobci jazza
15.15	Sola se posodablja
15.45	Sport: zimski sport, kosarka, 17.20 Derby
17.30	Nan.: Vita da strega
18.00	Dok.: Geo - Festa Selvaggia - Libertà
18.35	Insieme, vreme, sport
18.50	Dnevnik, delzne vesti
19.50	BlobCartoon, Blob, 20.25 Una cartolina spedita da Andrea Barbato
20.30	Film: Ritorno al futuro (fant., ZDA '85, i. M. J. Fox, C. Lloyd)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.35	Tribune RAI: Rim (vodi Nuccio Fava)
23.35	Variete: Processi somari (vodi Gianni Ippoliti), 0.30 dnevnik
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

6.30	Nan., 8.30 nad. Piccola Cenerentola, Anima persa, 9.30 TG 4
10.00	Nad. Soledad, Febbre d'amore, 11.15 Quando arriva l'amore, 12.00 Celeste, 13.00 Sentieri, vmes (11.55) dnevnik TG 4
13.30	Dnevnik, 14.00 Sentieri, 14.30 Primo amore, La signora in rosa
16.00	Kviza: Gioco delle coppie, 16.45 La verità
17.30	TG 4 vesti, 17.45 Luogo comune
17.35	Rubrika o lepoti
17.55	Aktualno: Funari News, 19.00 dnevnik
20.30	Nad.: Cuore selvaggio
22.30	Radio Londra
22.40	Film: Serpico (krim., '74, i. Al Pacino), vmes (23.30) dnevnik
1.00	Pregled tiska

CANALE 5

7.00	Otroska odd., risanke
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Film: Nel giorno del signore (kom., It. '70)
10.35	Kronike v živo
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, rubrika o gospodarstvu in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi
17.15	Dnevnik, Iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
23.00	Potrebujem te
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Nan.: Un giustiziere a New York
0.25	Pregled tiska, Kino

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.15	Aktualno: Tu Italia
12.30	Odprti studio
12.45	Otroska oddaja
14.30	Variete: Non è la RAI
16.30	Nan.: Agli ordini papà
17.00	Varieteji: UnoMania, 17.15 UnoMania Magazine, 17.30 Mitico!
17.55	Sport studio
18.00	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, Willy, principe di Bel Air, 19.30 dnevnik
19.55	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Film: Classe 1999 (fant., ZDA '90, i. B. Gregg)
22.30	Sgarbi quotidiani
22.40	Film: Party Line - L'assassino chiama due volte (krim., ZDA '88)
0.40	Tu Italia
0.55	Sport studio in vreme

TELE 4

	Lastne oddaje:
13.30	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

MONTECARLO

12.00	19.30, 22.30 Dnevnik
14.05	Film: Il castello di Dragonwyck (i. G. Tierney)
20.30	Film: Scandali e stangate
23.00	Film: Rock Hudson
0.45	Film: Domani alle 10 (krim., '62, i. R. Shaw)

Koper

13.00	Mannix, ameriska tv nanizanka
13.50	Juke Box, glasbena oddaja v živo, vodi Alex Bini, ponovitev
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka, otroški spored
17.00	Meridiani - aktualna tema, ponovitev
18.00	Studio 2
	Mozaična oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Mannix, ameriska tv nanizanka
20.20	Dragnet, ameriska tv nanizanka
20.45	Stanje stvari - mladi, vodi Natasa Melon
21.45	Plecnikovi kelihi, 1. del dokumentarne oddaje
21.55	TV dnevnik
22.10	Kennedy, 3/6 del ameriske nadaljevanke
	Igrajo: Martin Sheen, John Shea, Geraldine Fitzgerald in drugi; režija Jim Goddard
23.00	Resna glasba

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
10.30	Ko cveti resje, ponovitev nemskega filma
13.00	Cas v sliki
13.35	Cudovita leta
14.45	Mojstri jutrisnjega dne
15.00	Otroski program
15.50	O znanosti za mlade
16.15	Vroca sled
16.35	Kremenckovi
18.00	Cas v sliki
18.30	Blagoslovljena dvojica
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	XY - Nerešeno, policija prosi za pomoč
21.20	Pogledi od strani
21.30	Queen, 3., zadnji del am. nadaljevanke
23.05	Cas v sliki
23.55	XY - Nerešeno, odmevi gledalcev
00.05	V temni noči, ameriska psih. kriminalka, 1956
	Igrajo: Edward G. Robinson, Kevin McCarthy, Connie Russel in drugi; režija Maxwell Shane
01.30	Miami Vice
02.15	Porocila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

14.50	Tisoč mojstrov
15.00	Lipova ulica, serija
15.30	Pogledi od strani
15.40	Izpovedi prevaranta Felix Krulla, nemski film, 1957
17.30	Zivijo nevarno, 5. del: Lunji-hongkonske ogrožene ptice ujede
18.00	Pri Huxtablovih: Cliff postaja pozabljen
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna porocila
20.00	Kultura
20.15	Visoke Tatre: Narodni park v Karpatih
21.00	Znanost
22.00	Vecerni studio
22.35	Cisto nora tv, oddaja Jerryja Lewisa
23.20	Fantje iz Brazilije, prostitucija v Južni Ameriki
00.10	Attwenger na televiziji
00.55	The Story of Rock'n'Roll
01.20	Hard & Heavy video
01.30	Porocila

Hrvatska 1

10.00	Porocila
10.05	Solski spored
	Odprta ura
10.30	Izbor iz tujega programa: Caravaggio v Rimu, 1. del
11.00	Religija
11.15	Tecaj ameriske anglesčine
11.35	Bettyjina druscina, 11. del
12.00	Porocila
12.05	TV koledar
12.15	Luč svetlobe, 106. del
13.00	Vzpon in padec Legsa Diamonda, ponovitev ameriskega filma
14.40	Monoplus
15.30	Family Album
16.00	Porocila
16.05	Paljčki nimajo pojma, otroška serija
16.30	Alpe - Donava - Jadran
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 576. del am. nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Sport
20.15	Glasbena zapeljevanja, zabavnoglasbena oddaja
21.00	Latinica, talk-show Denisa Latina
22.00	Usode:
	General Cervenko
22.45	Slika na sliko
23.45	Porocila v nemščini
23.50	Edvard II., angleski barvni film, 1991
	Igrajo: Steven Waddington, Andrew Tiernan, Tilda Swinton, Nigel Terry, Jerome Flynn, Annie Lennox in drugi; režija Derek Jarman.
01.20	Sanje brez meja

Hrvatska 2

16.30	TV-koledar
16.40	Bettyjina druscina, 11. del
17.05	Skrivnosti, 12/65 del
17.30	China Beach, 16. del
18.15	Ekran brez okvirja
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Mladi Indiana Jones, 4/17 del ameriske nanizanke
21.00	Rock koncert: Simple Minds
22.00	Zivljenjski slog, dokumentarna serija
22.30	Delo na crno, 4/27 del ameriske nanizanke
	Igrajo: Bruce Willis, Cybil Shepherd, Alyce Beasley in drugi.
23.20	Hit Depo
01.50	Video strani

Madžarska

06.03	Dobro jutro
09.00	Cez dan
10.30	Dallas, 154. del serije
	Kdo se bo zadnji smejal?
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Usode, magazin
12.47	Nemščina, za zacetnike
16.00	Dnevnik
16.10	Pomoč pri reševanju domaćih nalog
16.30	Družinske zgodbe
17.00	Letni kolobarji
17.30	Teka
17.40	Okno
18.58	Vecerna pravljica
19.30	Dnevnik
20.20	Dallas, ponovitev
21.15	Panorama, svetovna politika
22.20	SP v rokometu (Z), posnetek iz Norveške
23.25	Moje noči pri Maud, francoski cb film
01.10	Dnevnik
	Dnevnik BBC

2/5	TV SLOVENIJA 1	20.30
KAJ TE OČKA PUŠČA SAMO, ameriški barvni film, 1972		
Neverjetno duhovita zamenjava in zmešnjava treh kovčkov: v prvem je brezvredno kamenje, s katerim hoče muzikolog na tekmovanju za bogato stipendijo dokazati svojo tezo, v drugem so tajni dokumenti, ki se jih skušajo polastiti različne službe in v tretjem nakit bogatašnje, ki bi se ga marsikdo rad polastil. (B. Streisand, R. O'Neal)		

2/5	KANAL A	23.10
PLINSKA SVETILKA, ameriški film, 1944		
Ta prekrasna ljubezenska zgodba je nastala leta 1944. Zanimivo je, da so glavno žensko vlogo ponudili Irene Dunne in Hedy Lamarr in obe sta jo zavrnili. Ingrid Bergman jo je sprejela, kot da bi bila slutila, da bo zanjo dobila Oskarja. Film je dobil tudi nagrado za najboljši scenarij in najboljšo fotografijo. Režija: George Cukor.		

2/5	RETE 4	22.40
SERPICO, ameriški barvni film, 1973		
Serpico je mlad newyorški policaj. Pri svojem delu kmalu spozna korupciranost svojih starejših kolegov. Ker misli, da je to le osamljen primer, zadevo prijavi nadrejenim, vendar se tako znajde v življenjski nevarnosti. Kljub temu, da le za las ubeži zasedi, se ne vda. Režija: Sidney Lumet, igrajo: Al Pacino, John Randolph, Jack Kemo, Barbara Eda - Young.		

2/5	RAI 3	20.30
NAZAJ V PRIHODNOST, ameriški barvni film, 1984		
Nori znanstvenik trdi, da je odkril, kako potovati v času. Mlademu prijatelju razloži, kako deluje stroj, kmalu nato pa ga ubijejo. Fant se reši v preteklost, v leto 1955, kjer sreča svoje najstniške starše, njihovo prvo ljubezen in seveda tudi svoje rojstvo. Film je doživel velik uspeh, saj je domiselna zgodba zanimivo in humorno uprizorjena. Režija: Robert Zemeckis.		

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side; 10.00 Video; 13.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 14.00 MTV On Tour; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.30 Music Non Stop; 20.00 A Very Special Christmas; 20.30 Most Wanted; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Ponovitve; 00.00 Beavis & Butthead; 02.00 Chill Out Zone; 03.00 Nočni video-

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Skrivnost Črnega zmaja, 5. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 Paradise Beach; 20.00 Rescue; 20.30 Growing Pains; 21.00 Rokoborba; 22.00 Cops; 22.30 Code 3; 23.00 Star Trek; 00.00 Nedotakljivi

PRO 7

04.50 Serije, ponovitve; 09.35 Dvorec Hubertus, nem. film; 12.15 Tisoč milj prahu; 13.15 Perry Mason in napačne obsojbe; 16.55 Risanke; 18.55 Naš hrupen dom; 19.25 Roseanne; 20.00 Poročila; 20.15 Vražji fant, avstr.-novozel. film; 22.05 Raven; 23.10 Mesto angelov, am. akcijski film; 01.50 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.00 Trpko zmagoslavje, am. kriminalka; 10.45 Sence preteklosti, am. shijivka; 13.15 Kino '93; 14.30 Moja božična želja; 16.10 Praga, franc.-brit. drama; 17.40 Boomer; 19.15 Kino '93; 20.15 Doktor-navaden pacient, am. drama; 22.15 Osu-mljen krivde, am. drama

SAT 1

09.10 Ponovitve serij; 13.10 Doktor Trapper John; 15.40 Vesoljska ladja Enterprise; 16.45 Tvegaj!; 18.00 Regionalna poročila; 18.30 Pet krat Pet; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Glej, kdo se oglašča II, am. komedija; 21.55 Nogomet; 23.00 Prostitucija leta 1970, nemški film; 00.30 Electric Blue, erotična serija

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Jahanje; 10.00 Euroski; 11.00 Rokomet; 12.00 Nogomet; 13.30 Hokej NHL; 14.30 Tenis, tedenski pregled; 15.00 Triatlon; 16.00 Plavanje, prenos SP s Palme de Mallorce; 18.00 Ameriški nogomet NFL; 18.30 International Motosport; 19.30 Športna poročila; 20.00 Tenis, finale Davisovega pokala; 23.00 Boks; 00.00 Hokej NHL; 01.30 Športna poročila

RTL

09.00 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Čas hrepenenja; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Družinske vezi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Domači napevi; 21.15 Pri Stanglu, 10. del; 21.45 Pod eno odejo, 10. del; 23.15 Gottschalk; 00.00 Poročila o poročni noči, erot. film

SKY MOVIES PLUS

14.25 Pancho Barnes; 17.00 Fitzwillly; 19.00 Babe Ruth; 21.00 Dead Again; 23.00 K2; 00.55 Kickboxer

MOVIE CHANNEL

15.00 By Love Possessed; 17.00 Dot Goes To Hollywood; 18.20 Alice In Wonderland; 19.15 Shout; 21.00 Near Mrs; 23.00 The Owl; 00.30 Scanner Force

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 On The Air; 20.00 Prva oseba; 21.00 Sport; 22.00 ITN Poročila; 22.30 European Business; 23.00 Govorimo o jazzu; 00.00 Earthfile

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 Moneyline; 7.30 World Report; 08.45 CNN Newroom; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 18.30

Pevca pesem
sladka

O Vrba, srečna, draga vas domača...

Uredništvo Izobraževalnih oddaj bo vsak petek od 3. decembra dalje, z namenom, da približa prešernovo poezijo gledalcem vseh starosti, kot zadnji prispevek v oddaji Znanje za znanje predvajalo uglasbeno poezijo doktorja fig - Franceta Prešerna. Car pri-spevkov je tako izobraževanje kot visoka umetniška raven. Scenarij in režija sta bila v rokah Vinka Mödemdorferja, ki je o svojem delu povedal marsikaj zanimivega.

»Najprej je treba povedati, da je oddaja pravzaprav nastajala več let. Sprva se je pojavila kot ideja, kako uglasbiti najboljše Prešernove pesmi. Tako je nastala, vsaj na začetku, kot glasbeni projekt v sodelovanju s skladateljem Janijem Golobom in pevko Jerico Mrzel. Kot glasbeni projekt smo ga realizirali pred tremi ali štirimi leti. Potem pa, ker se je ideja posrecila, kar se redko zgodi, namreč v glasbeno-interpretativnem smislu, smo prišli na idejo, da bi poskusili se s televizijsko oddajo, se pravi z drugo obliko, filmsko-scensko.«

Zakaj ste izbrali prav te pesmi?

»V tem izboru so najboljše Prešernove pesmi; Vrba, del Sonetov nesreče, Povodni mož in druge. Pomembno se mi zdi poudariti, da smo jih posneli dvakrat več, kot smo jih kasneje vključili v oddajo. Film je narejen tako, da skozi pesmi lahko zasledujemo tiste bivanjske točke našega po-eta, od rojstva do smrti, ki so pomenile menjke v njegovem pesniškem ustvarjanju in življenju sploh. Lahko bi rekli, da gre za posebno obliko biografije našega pesnika skozi zapete pesmi. Zato smo snemali v Vrbi, v Stari Ljubljani in Kranju, kjer je umrl.«

Kaj vam Prešeren pomeni? Navdih, uživanje ob branju

poezije, napotek za življenje?

"Pravzaprav vse to, kar ste nasteli. Kar se mene osebno tiče, je Prešeren tisti pesnik, ki me spremlja vse življenje. V vsakem življenjskem obdobju namreč lahko v njem odkrije-te nekaj novega, nekaj zase, kar v tistem trenutku iščete. Tokrat je pomembno se nekaj drugega, kar je prav tako pomembno, kot njegove pesmi, to je glasba. Skladatelj Jani Golob je znal izvrstno prislusniti glasbi in besedilu. Iz soneta je izluščil tisto glasbo, ki jo je Prešeren v bistvu že napisal...«

V kolikšni meri je Prešeren se aktualen v današnjem času? Svet je postal ena sama velika vas in tako je lahko »uka žeja« potešena tudi v sleherni zakotni vasi, kamor sežejo televizija, radio ali tisk...

»Vedno bolj je aktualen, sploh pa v teh prelomnih tre-

nutih. Posebno to velja za Prešernove pesmi z nacionalnim nabojem oziroma sporočilom. Teh v našem izboru nimamo, ker nisem želel narediti politične oddaje, se manj pa sem si želel zasledovati aktualno politično dogajanje v najozjem pomenu besede. Tega imamo namreč na nacionalni televiziji dovolj. Ko govorim o tem, da je aktualen se danes, mislim na njegovo clovesko aktualnost.« »Slep je, kdor se s petjem ukvarja« ... Velja to se danes?

»Absolutno in tudi v takrat, v Prešernovih casih, se ni ukvarjanje s kulturo splacalo. Krasna pesem, ki me fascinira zlasti zdaj, ko smo se osamosvojili, ko je postal naš kulturni prostor se manjši, ozji. Osamosvojitev je veliko dejanje in uresničitev velikih sanj, vendar pa je treba reči, da se je s tem nas kulturni svet precej skrcil...«

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 22.30

Ko se srca vnamejo
(so ponavadi težave)

Ameriška humoristična nanizanka

Nanizanki Ljubezen da, ljubezen ne bo v nočnem programu Sova sledila nanizanka **Ko se srca vnamejo**. Kot napoveduje že njen naslov, je tematika podobna temi nanizanke Ljubezen da, Ljubezen ne. Ljubezen je pač ljubezen, nemalokrat tema našega življenja. V novi nanizanki je on John Hartman, svetovalec zelo konservativnega senatorja. Ona pa je Georgie Ann, svetovno znana novinarka, ki je zaradi spleta okoliščin ostala brez prebitega centa. Zanjnih šest mesecev je celo delala kot »kulturna zvezda« - pod to zvanečo, a zelo nejasno oznako se skriva služba v Evrodysneyu. To ni ravno služba za angazirano novinarko, ki je baje imela razmerje celo s Fidelom Ca-

strom. Zaradi finančnih zagat se Georgie pridruži senatorjevemu osebju. Skoraj od prvega trenutka, ko jo on zaloti, kako strastno kadi v njegovi pisarni, med njima vznikne simpatija. Seveda ne gre brez stalnih nasprotovanj. Toda Hartmanovo življenje

se je šele začelo zapletati: Ker si Georgie ne more privoščiti stanovanja, sicer nerada sprejme njegovo ponudbo in se samo za nekaj tednov preseli v njegovo hišo. Zmeda se poveča, ko se v hišo preseli tudi varuska njegovih dveh sinov.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tuje-ga tiska; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Za in proti; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Sloven-cem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Liter. nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutr-anja kronika; 7.25 Pogled v zvezdno nebo; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Rekreacija; 9.10 Ko-ledar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.15 Minute za naš jezik; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 12.40 Štajerski val; 14.00 Drobni-nice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedelj-ski izlet; 17.50 Sport; 18.00 Popevka; 19.30 Stop pops; 21.45 Igra; 22.20 Kon-cert: John Prine.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraže-valni program; 10.05 Iz-brana proza; 11.05 Repri-ze in soočanja; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Zlaza harmonika; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šan-son; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Opera: Er-nani; 20.00 Koncert; 22.15 Radijska igra; 23.00 16 strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Ever-green; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne infor-macije, prireditve; 9.15 Vremenska napoved; 9.45 Mnenjsko rešeto; 10.30 Primorski val 202; 11.00 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnev-nik; 13.00 Jagode in po-doknice; 15.15 Kaj je no-vega?; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Amerika, velika odkritja malih ljudi; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Amerika, 2. del; 19.00 Dnevnik - prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 7.45 Ulica velikih vrtov; 8.05 Horoskop; 8.40 Igrajte z nami; 8.50 Dobro jutro otroci; 9.05 Herboristerija; 9.45 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 11.00 Randevous; 12.00 Roma-

gna mia; 14.45 Zvoki di-skotek; 16.00 Ob 4 po-poldne; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Folk; 20.00 Nočni program.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novi-ce; 7.40 Slov. novice; 8.15 Napoved; 9.25 Kam dan-es v Ljubljani; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL ko-mentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Anketa; 17.55 Speckahla - Oddaja BBC; 20.00 Marlboro; 21.00 Odprta dan; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenj-ska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - Zaposlovanje; 13.00 Pe-sem tedna; 16.20 Zaplesi-mo skupaj; 18.20 Ne-beška vrata - Kino od-daja; 19.20 Večerni pro-gram.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kme-tijski nasveti; 6.15 Horo-skop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajer-ske miniature; 10.05 Evro-pa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 14.05 Ka-dar boš na rajžo šel; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Sport; 19.30 Glasba; 20.00 Petkovi akvareli; 22.00 Zr-calo dneva - Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Vžig; 12.00 Borzni parket (pon.); 14.00 OF (24 ur-info); 17.00 Jocu-lator; 17.30 Kinoburger; 19.00 Tolpa bumov; Clawfincer; 20.00 Prenos iz kluba K4; 0.30 Radiosa-telit.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnev-nik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Do-pisnice z najbližjega Vzhoda (pon.); 8.40 Pot-puri; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga: Za delom (P. Voranc, pripo-veduje šefka Drolc); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Ce-cilijanka '93; 13.20 Orke-stri; 13.30 Za smeh in do-bro voljo; 13.45 Narodno-zabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kofček; 14.30 Od Milij do Devina; 15.00 Nekaj minut z...; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in gla-sba; Slov. skladatelji na laserskih ploščah; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poroč-la; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljudi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna ob-zorja.

KNEŽA / POGOVOR Z VINCENCEM HOZJANOM

Če imajo možnost, izkoristijo vsak potok

Prihodnost malih hidroelektrarn na Tolminskem je svetla

Tolminska občina je s svojimi tremi dolinami (Soško, Idrijsko in Basko) za elektrifikacijo zelo zahtevna. Za njeno zadostno oskrbo bi potrebovali blizu sto transformatorskih postaj. Po drugi strani je k sreči dovolj bogata s hitrimi vodami in zato tudi primerna za vsaj delno potesitev slovenske energetske zaje. To naj bi potesile predvsem male vodne elektrarne. Nekaj takšnih že stoji in proizvaja elektriko predvsem za njihove lastnike, nekaj te energije pa že teče tudi v javne daljnovode. Trenutno gradijo takšno malo HE na Krajcarci v Trenti in na potoku Knežca v Baski grapi. O gradnji takšne male hidroelektrarne smo se pogovarjali z direktorjem družbe Knežca d. o. o. Vincencem Hozjanom.

Vincenc Hozjan

Ta teden je bil pri vas sklican sestanek o gradnji malih elektrarn. Kaj lahko poveste o njem?

»Namen tega sestanka je bil, da bi se skupaj z elektrogospodarstvom in

slovenskim sekretarjem za enegretiko Borisom Sovičem pogovorili o problemu, ki je nastal z gradnjo. Gre za obnovo daljnovoda, s katerim naj bi zagotovili prenos v dolini potoka Knežce pridelane električne energije do transformatorke postaje v Tolminu.«

Na Knežci že dela mala hidroelektrarna, ki so jo zgradile Soške elektrarne iz Nove Gorice. V kratkem bodo pognali še eno. Tu so tudi vaši načrti. Kako daleč ste z njihovo realizacijo?

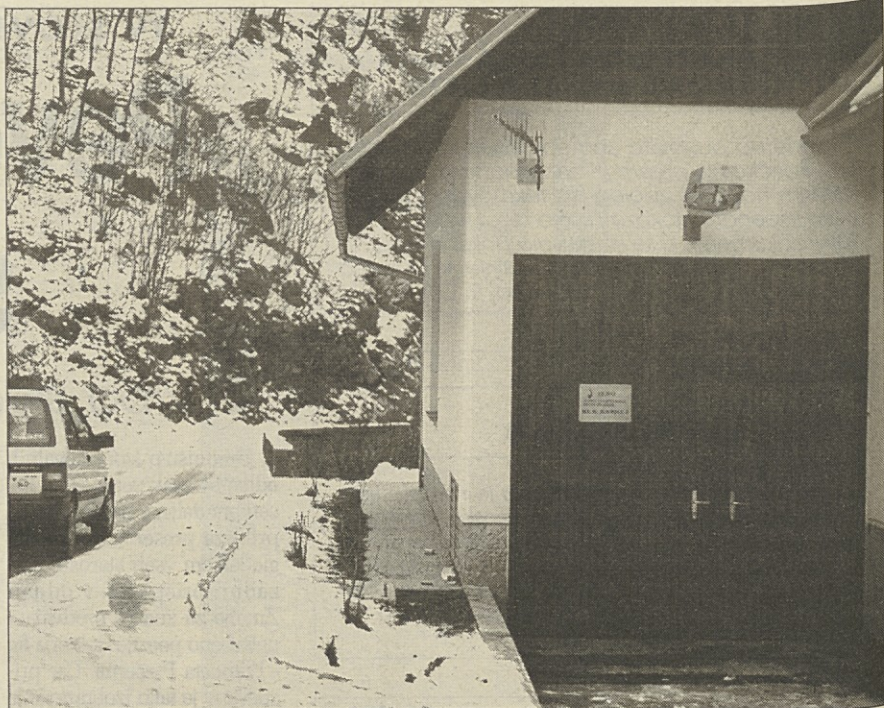
»Imamo že odobreno gradbeno dovoljenje, imamo vse potrebne papirje. Smo tako rekoč pred izgradnjo. Iscemo se vire financiranja. Določena sredstva smo že dobili v obliki subvencioniranja obrestne mere.«

Kolikšno moč bo imela vaša mala hidroelektrarna?

»1250 kilovatov. Za družbo Knežca, v kateri nas je kar nekaj družbenikov, pretežno domačinov, ki si bomo z izgradnjo elektrarn - ne samo te, o kateri govoriva - proizvodnjo in prodajo elektrike, zagotovili vir za preživljanje.«

To je res majhna elektrarna, ki slovenskemu gospodarstvu

Državni sekretar za energetiko Boris Sovič je v torek, 30. novembra, simbolično pognal v obratovanje MHE Knežke Ravne 2, ki jo je tako kot MHE Knežke Ravne 1 zgradilo podjetje Soske elektrarne iz Nove Gorice. MHE Knežke Ravne 1 je bila zgrajena leta 1977 in je bila prva takšne vrste v takratni Jugoslaviji. Bila naj bi vzorčna MHE v znamenitem slovenskem načrtu "Sto malih elektrarn".

Strojnica male hidroelektrarne Knežke ravne 1 (Foto: Voljko Cuder)

ne bo prinesla kdo ve koliko energije ...

»Povedati moram, da je samo na Knežci prostora za kar deset malih

elektrarn, ki bodo lahko dajale okoli devet megavatov, to pa je toliko, kolikor daje na primer HE Solkan. V vseh deset pa bo družba (vključno z zasebnim kapitalom) vložila bistveno manj denarja kot ga je za HE Solkan. In ne pozabimo: na Tolminskem in drugod po Sloveniji je takšnih potokov, rek in recic se in se. Sedaj deluje na Knežci ena, v kratkem bodo priključili še eno končano MHE, ne bo dolgo, ko bomo

svojo elektrarno priključili tudi mi, kar nas je v družbi Knežca d. o. o. Zato potrebujemo veliko močnejši daljnovod, kot je sedanji. Ta pa stane. Okoli 120 milijonov tolarjev, kar je le nekaj manj kot naša MHE. Sklenili smo združiti moči. Nekaj bo zanj prispevala družba Knežca d. o. o., nekaj bodo dale Soške elektrarne, nekaj pa država iz taksoimenovanega demografskega tolarja.«

Voljko Cuder

PIRAN / NEZAUPNICA VLADI

Opozicija po dveh letih zrušila nepriljubljeno vodstvo

Andrej Grahor kljub večjemu številu prisotnih poslancev na glasovanju ni dobil potrebnih 23 glasov

Pirančani so ob vlado (Foto: S. Živilović)

Na tajnem glasovanju o zaupnici občinskemu izvršnemu svetu je 21 odbornikov piranske skupščine glasovalo za vlado Andreja Grahorja. Da bi se ta obdržala, pa bi morala dobiti najmanj 23 glasov. Izvršni svet je sedaj v odstopu, predlagatelji glasovanja pa morajo v desetih dneh predlagati novega mandatarja občinske vlade.

Kriza piranske skupščine, ki zaradi preprirov med podporniki Grahorja (člani Združene liste in se nekateri odborniki, ki so bili tako ali drugače v navezi z izvršnim svetom) ter njegovimi »rusitelji« ni delovala vse od letošnjega maja, se s tem približuje koncu. Takoj po glasovanju o zaupnici so odborniki brez večjih zapletov razresili nekaj nujnih zadev, ki prej

zaradi preprirov niso prisle do obravnave. Sprejeli so odlok za razširitev pokopališča, na katerem je trenutno le še nekaj prostih pokopnih mest. Sprejeli so tudi prostorske ureditvene pogoje za tista območja v občini, za katera se ni bilo ustreznih prostorskih aktov in zato občani tam niso smeli izvajati niti najnujnejših gradbenih posegov in adaptacij. Opravili so tudi imenovanja vodilnih delavcev v javnih zavodih - predvsem solah in vrtcih.

Sedaj pa caka občinske politike naporno iskanje primerne mandatarja, ki bi lahko dobil dovolj številno podporo odbornikov, da ne bodo več močne blokade skupščine zaradi strankarskih političnih igrar.

Boris Vuk

SEŽANA / SKUPŠČINA

Tudi takšna je lahko poslanska demokracija

Tako kot nekatera zasedanja sezanske občinske skupščine niso imela sreče s sklepčnostjo, tudi zadnje, 22. po vrsti ni bilo preveč uspešno. Seja, ki je sicer imela le dvanajst točk, se je končala s tem, da so delegati polnoveljavno potrdili zapisnik s prejšnje seje, niso pa več mogli sprejeti niti dveh sklepov naslednje točke.

Pri točki pobude in vprašanja so se dotaknili najbolj zgodi občinskih zadev, kot so gradnja vodovoda in nepravilnosti, ki so se pojavile v zvezi z njo, ustavitve prodaje stanovanj v delu Sežane, imenovane Stari grad in načrtov, ki jih ima IS v zvezi s to lokacijo, o (ne) prioriteti obnove OS Komen, o tem, kdo da je zastavljal prioriteten vrstni

red za obnovo centralnih in podružničnih sol v občini, o lokacijah za gradnjo bencinskih servisov, za katere se zanima podjetje Petrol iz Ljubljane, predrage zimske službe, ki ji je občinski proračun po mnenju enega od delegatov namenil preveč denarja (»saj na Krasu nimamo sibirskih zim«), pa vse do zahtevanega odgovora, kje je občinska vlada dobila denar, da si je lahko privoščila »martinovanje«.

Ko je predsednik skupščine hotel dati na glasovanje vsaj dva sklepa - naj v bodoče postavljajo vprašanja in pobud to storijo v pisni obliki ter da bi to točko za naprej postavili na konec sej - tega ni mogel storiti. V dvorani je bilo premalo delegatov.

Voljko Cuder

VESTI Z GORENJSKE

BLEED - Vecina blejskih hotelov, ki so tradicionalno zasedeni za božično-novoletne praznike, je v postopku denacionalizacije. Kot nam je povedal predsednik občinske vlade Jože Resman, se noben od primerov ni blizu rešitve; podobno je tudi v primeru blejskega otoka, kjer vlogo Cerkeve za denacionalizacijo rešuje ministristvo za kulturo. (V. B.)

BOHINJ - Z realizacijo »Bohinjske loterije«, katere javno zrebanje bo v soboto v hotelu Kompas v Bohinju, ne bo nobenih problemov, nam je včeraj zatrdil Jaka Rozman, predsednik organizacijskega odbora. Povedal je, da jim je odpoved Krimske loterije pred časom povzročila nemalo problemov, da so javnost

prepricali, da je z Bohinjsko loterijo vse v redu. Izkupicek od zbranih sredstev nameravajo vložiti v objekte, ki bodo potrebni za svetovno mladinsko prvenstvo v smučarski kombinaciji, ki bo, kot nam je povedal Rozman, leta 1997 v Bohinju. (V. B.)

KRANJ - Avgusta letos so v Kranju pričeli z gradnjo nove cerkve ob Bleiweisovi cesti. Cerkev bo posvečena Sv. Modestu, v nedeljo pa bo gradbišče - načrt za gradnjo je pripravil arhitekt Vladimir Brezar, izvajalec pa je SGP Gradbinec Kranj - obiskal nadškof dr. Alojzij Šuštar in blagoslovil temeljni kamen, ki izvira iz svetišča pri Gospe Sveti, zibelki slovenstva na Koroskem. (V. B.)

Zakon o okrajih ne upošteva meril

CERKNICA - Predstavniki cerkniške oblasti so z velikim začudenjem sprejeli predlog zakona o upravnih okrajih, ki ga je pred slabim mesecem sprejela vlada. Iz predloga je po njihovem mnenju očitno, da je predlagatelj ravnal pristransko in da je merila za določitev središč okrajev upošteval le v določenih primerih.

Ta merila pravijo, da morajo biti sedeži okrajev določeni tako, da omogočajo smotno in učinkovito delovanje upravnih služb, kakor tudi dobro dostopnost upravnih funkcij čim večjemu številu ljudi. Po mnenju cerkniških občinskih moč Cerknica tem kriterijem ustreza, saj pred Logatecem prednjaci tako po številu prebivalcev, zaposlenih, po površini in številu naselij. Občina ima prav tako na voljo vse potrebne prostore, kadre in opremo, ki so nujni za vzpostavitev regijskega centra. Cerknica predstavlja tudi gravitacijsko in prometno središče obeh občin, saj sta tako Rovte (občina Logatec) kot Babno polje (občina Cerknica) od kraja Cerknica oddaljena približno 30 kilometrov. Občinski IS je zato državnemu zboru predlagal, naj k zakonu sprejme amandma, po katerem bi sedež 24. okraja postala Cerknica in ne Logatec, kot je predvideno sedaj. (M. G.)

POSTOJNA / POSVET O LOKALNI SAMOUPRAVI

Zameglitev bistva

Ce državni zbor ne bo upošteval bistvenih sprememb v zvezi s pristojnostmi, premoženjem in financiranjem bodočih občin, bo državni svet prisiljen zahtevati razpis referendumov o zakonu o lokalni samoupravi. To je ena od pomembnejših odločitev, ki jo je bilo slišati na včerajšnjem posvetu o lokalni samoupravi v Postojni. Na njem sta državni svetnik dr. Ivo Benkovič, ki v državnem svetu zastopa interese občin Postojna, Ilirska Bistrica in Sežana, ter sekretar komisije za regionalni razvoj v DS Primož Heinz, pojasnila se druga stališča in sklepe tega organa do sprejemanja zakona o lokalni samoupravi. Kot sta dejala, gre po mnenju DS za enega najpomembnejših zakonov, zato je za njegovo usklajitev in dorečenost potrebno dovolj časa. Med temeljne pogoje za pripravo zakona sodijo tudi vzporedne razprave in sprejem zakona o območjih upravnih okrajev, zakona o urejanju sodišč ter o financiranju javne uprave.

V razpravi, ki je sledila predstavitvi stališč, so predstavniki IS, predsedstva, strank in krajevnih skupnosti v celoti podprli mnenje DS in pri tem večkrat izrazili zaskrbljenost nad dejstvom, da se v reformo lokalne samouprave spuščamo brez jasnega koncepta. Ob tem so opozorili na zamegljevanje pravih (vsebinskih) problemov lokalne samouprave, saj so se vse dosedanje razprave vrtele v glavnem okoli tega, kje bodo prihodnje občine in katera območja bodo pokrivala, namesto da bi spregovorile o njihovih pristojnostih in financiranju.

Udeleženci posveta so se strinjali, da je potrebno počakati na razplet današnjega zasedanja državnega zbora, na katerem bodo glasovali tudi o spornem zakonu. Če stališč državnega sveta poslanci ne bodo upoštevali, bo svet najprej uporabil pravico odločnega veta, če z njim ne bo uspel, pa bo zahteval referendum. (M. G.)

KRANJ / ZIMSKA SLUŽBA

Pripravljeni na sneg

Kranjsko Cestno podjetje ima na razpolago 47 tovornjakov

Pripravljenost zimske službe kranjskega Cestnega podjetja pred zimsko sezono je bila rdeča nit včerajšnje - že skoraj tradicionalne - novinarske konference. Novinarjem je bila posredovana cela vrsta podatkov - Cestno podjetje Kranj ima na skrbi 3600 kilometrov avtocest, 600 kilometrov priključkov na avtoceste, 100 kilometrov magistralnih cest, preko 400 kilometrov regionalnih cest, skupaj z drugimi pa skrbijo tudi za prek 500 kilometrov lokalnih cest. Kot so povedali odgovorni, prejšnjo sezono zaradi »zelenih zim« po-sebnih problemov z vzdrževanjem gorenjskih cest niso imeli, situacija pa je letos povsem drugačna. Ze v enem mesecu so na primer porabili 600 ton soli, ki je sicer po celi državi potrebujejo okrog 2.500 ton. Lani pozimi so porabili za vzdrževanje gorenjskih cest 90 milijonov tolarjev, če pa bo letošnja zima takšna, kakršen je bil njen začetek, bodo seveda tudi stroški veliko višji, je bilo slišati na novinarski konferenci. V svoji motorni bazi ima kranjsko Cestno podjetje poleg drugega na razpolago 47 tovornjakov s plugi oziroma soljo, zmanjšali pa so število dežurnih delavcev na sedežu podjetja, tako bosta na primer področji Kranja in Radovljice pokrivala dva dežurna cestna delavca.

Govorili so tudi o problemu pluzenja pločnikov, kjer so odgovorni zatrdili, da bodo pločniki na Gorenjskem očiščeni v 24 urah, predstavnik prometne policije pa se je obregnil ob nesposobnost voznikov tovornih vozil s priklopniki, ki se kljub bistveno slabšim razmeram ne umaknejo z vozišča sami od sebe.

Vine Bester

GORNJA RADGONA / PRAŠIČEREJA

Farma v Podgradu še vedno dela

Obljubljenih 30 milijonov šilingov ni od nikoder

V Podgradu pri Gornji Radgoni so pred mnogimi leti zgradili veliko farmo prasičev, ki se je zaradi množice objektov prijel vzdevek »Hollywood«. Farma pa je že vrsto let zaradi ekološkega onesnaževanja in predvsem nezno-snega zasmrajanja termalnega zdravilišča v le nekaj sto metrov oddaljeni avstrijski Radgoni tarča napadov domačih ekologov in prizadetih Avstrijcev.

Prav zato je že leta 1990, ko je farma še poslovala v okviru pozneje razpadlega sistema ABC Pomurke, slovensko ministrstvo skupaj z vodstvom radgonske občine sprejelo odločitev za razselitev prasičev iz farme Podgrad na več mini farm pri kmetih. Za razselitev so pripravili program, ki so ga

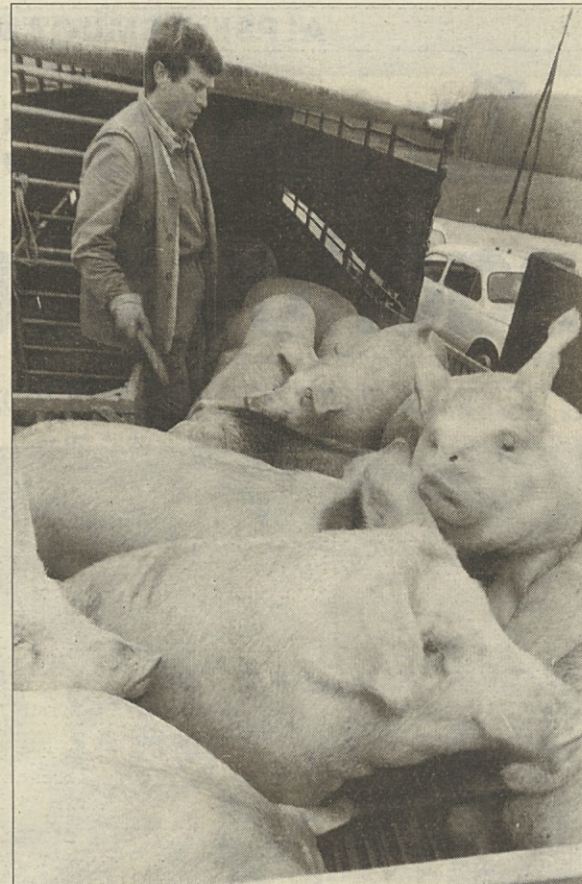
bili Avstrijci pripravljeni financno podpreti. V zadnjih treh letih so na območju občine Gornja Radgona zgradili 58 razpršenih mini farm z blizu 9.000 stojisci za prasiče. Gradnjo dosedanjih farm je do petine vrednosti naložb financirala država, ostalo pa so prispevali kmetje sami.

Farma pa kljub nadomestnim gradnjam se redi okoli 12.000 prasičev in je se zmeraj polno zasedena.

Zato, da farme niso razselili, naj bi bilo krivo slovensko ministrstvo za kmetijstvo, ki ni uredilo pravnih osnov za razselitev. Nasi državni organi pa že več kot dve leti zavlačujejo s podpisom meddržavne pogodbe z Avstrijo o razselitvi oziroma ukinitvi farme v bližini letoviskega

kraja Bad Rakesburg. Na osnovi omenjene pogodbe so Avstrijci pripravljeni za razselitev dati 30 milijonov šilingov posojila. Na nasi strani morajo novim farmerjem zagotoviti, da dokupijo ali najamejo dovolj zemlje.

Pri izboru lokacij gradnje novih farm je treba upoštevati tudi temeljno prostorsko in ekološko zahtevo. Doslej so uspeli zagotoviti le prostorski plan in sredstva za gradnjo hlevov okoli 70 mini farm. Eno stojišče stane okoli 1000 nemških mark. Doslej so zagotovili sredstva le za gradnjo mini farm, ki jih gradijo s 26 odstotki nepovratnih sredstev, 34 odstotkov naj bi bilo avstrijskega posojila, ki ga se ni, 40 odstotkov pa naj bi prispevali farmerji sami.

Na farmi naj bi redili okrog 12 tisoč prasičev (Foto: S. Ž.)

Ker farmi nihče ni prepovedal vzreje pujskov do klavne teže, ta se zmeraj dela s polno zmogljivostjo, čeprav naj bi v njej vzrejali le plemenski zarod. In ker je stanje nespremenjeno in farma s smrdom se zme-

raj odganja goste iz termalnega kopališča v avstrijski Radgoni, od Avstrijcev tudi ni 30 milijonov šilingov. Nasa stran pa omenjeni denar za razselitev nujno rabi.

Boris Hegedüs

MARIBOR / IZOBRAŽEVANJE

Doba usposablja za življenjsko uspešnost

Pri najbolj znanem mariborskem zasebnem zavodu za izobraževanje Doba se dvanajst slušateljev že izobrazuje v okviru novega 60-urnega programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost. Program poteka v okviru projekta Funkcionalna pismenost, ki sta ga pripravila Andragoški center Slovenije in Zveza ljudskih univerz Slovenije. Doba se je lotila programa v sodelovanju z mariborsko območno enoto Zavoda za zaposlovanje. Poleg Zavoda za zaposlovanje financira program tudi Ministrstvo za solstvo Republike Slovenije.

»Cilj programa je pridobivanje splošne razgledanosti ter razvijanje spretnosti in znanj na področju razumevanja v različnih družbenih okoliscinah, razumevanje in tvorjenje ustnih in pisnih sporočil, pridobivanje temeljnega znanja in spretnosti na področju računanja. Prav tako je cilj programa vplivati na nekatere psihosocialne značilnosti razvoja osebnosti in zviševanja osebne avtono-

mnosti posameznika v skupini. Udeleženci izobraževanja naj bi v okviru vključevanja v ta program spoznali, da daje znanje občutek zadovoljstva in samozaupanja, kar naj vpliva na njihovo navdušenje za nadaljnje izobraževanje,« nam je povedala ravnateljica Dobe prof. Jasna Dominko Baloh.

»Ciljna skupina so mlajši odrasli z največ desetimi let solanja, stari od 15 do 25 let, ki si niso pridobili osnovnega znanja, potrebnega za sporazumevanje v različnih družbenih okoliscinah in so brez poklica. Vsebine programov zajemajo proste teme iz vsakdanjega življenja, družine, družbenega in delovnega okolja, kulture, narave, politike.

Se tako preprosta tema je lahko pomembno izhodišče, saj izhaja iz osebnega doživljanja. Pri učenju uporabljamo predvsem naslednje metode in učne pripomočke: igranje vlog, studij primerov, delavnice, razgovori, diskusije, ogled predstavljenih video programov.

Janko Struc

IZ VELENJA IN CELJA

Manj brezposelnih

Velenjsko podjetje Elektrokovina je poskrbelo za nenačuden statistični podatek. Ker je podjetje ponovno pričelo zaposlovati svoje nekdanje delavce, se je brezposelnost v občini zmanjšala. V velenjski enoti zavoda za zaposlovanje je bilo septembra prijavljenih več kot 2800 iskalcev zaposlitve, oktobra pa več kot sto manj. (B. P.)

Zaščita slovenskega medu

Slovenski čebelarji imajo 160 tisoč čebeljih panjev in skoraj 50 opazovalnih postaj, sedem veterinarjev se ukvarja z boleznimi čebel, en svetovalec pa čebelarjem pomaga pri vzreji čebel. Domači čebelarji so lani pridelali 2400 ton medu najboljše kakovosti. Toda tajnik Čebelarstva Slovenije Milan Rotaus ni zadovoljen z odnosom države do čebelarjev. Na nedavnem pogovoru čebelarjev iz celjske regije je dejal, da bi morala država slovenski med zaščititi kot blagovno znamko in tudi ljubljanskemu Medexu prepovedati uvoz manj kakovostnega medu. Čebelarji zahtevajo vsaj uvedbo zascitnih uvoznih taks, saj imajo mnogi doma že dve letni zalogi pridelanega medu. (B. P.)

Ob glasbenem založništvu od zdaj tudi radijska postaja (Foto: Jože Žura)

Sraka odslej tudi radijska postaja

NOVO MESTO - S prvim decembrom je v Novem mestu pričela oddajati zasebna radijska postaja Radio Sraka. Tako je glasbena produkcija in založništvo Sraka d. o. o. razširila svojo dejavnost. Direktor tega družinskega podjetja Drago Vovk je v slovenskih pa tudi sirsih glasbenih krogih poznan in uveljavljen že več kot deset let. Pred nekaj leti so začeli s snemalnimi studijem in nato dejavnost razširili na glasbeno založništvo, kjer imajo za sabo že 100 kaset in več kot 20 CD plošč z vrhunskimi imeni slovenske zabavne in narodnozabavne glasbe.

O radiu pa pravi: »Nasa želja je, da bi postali povsem drugačni od Studia D. Zelimo imeti program s konceptom - vsebino. Vemo, da bo to izredno težko, da se bomo razvijali - odstopili od sedanje zamisli, vendar brez poslušalcev ni objav in brez tega ni preživetja. Med tednom bo program informativen s poudarkom na obrti in podjetništvu, z obilico glasbe, ob sobotah pa od zore do mrka narodnozabavna glasba s humorjem, željami, cestitkami itd. V nedeljo pa, ko vse postaje trzijo, startamo na večinsko publiko z dobro glasbo - rock, country, jazz«.

Jože Žura

GLOSA

Usoda v rokah

Tudi član celjske vlade, ki je oni dan ob omenjanju delavskega razreda takoj skočil v zrak, ni mislil nič slabega, morda le na boga. Ki je enim dal modrost, drugim pa veliko za povedati.

Prilika je bila naslednja. Ko so predstavniki storskih železarjev v obupu omenili, da bodo, ce bo slo tako naprej, morali storski železarji usodo vzeti v svoje roke, je omenjenega gospoda zmotilo prav po nemarnem izreceno ime delavskega razreda. V Ljubljani, je rekel, se morda res dogajajo svinjarije in železarska lobiranja, toda menda ne more kot krščanski demokrat pristajati na groznje, da bo delavski razred stvari vzel v svoje roke. Tega, je se dodal, smo imeli v nasi neslavni zgodovini vse preveč in z vladavino proletariata nimamo prav dobrih izkušenj. Kako naj gospodu, ki mu poenostavljenega idejnega prepričanja ne otopijo niti lačne množice, zdaj mezdni delavci dopovejo, da je bilo z jemanjem stvari v svoje roke misljeno nekaj povsem drugega. Namreč to, da potem, ko niti slovenski jeklarski menedžment niti slovenska politika nista uspela v treh letih kaj resneje posanirati železarstva - vmes pa so ga vsi skupaj nekajkrat prodajali sarlatanom, izločali dejavnosti in jih oddajali v najem znancem ali pa to vsaj poskusali - prihajajo casi, ko lahko železarji prav zares vzamejo usodo v svoje roke. Pa ne tolikanj svojo proletarsko usodo, temveč usodo vseh pametnjakovicev, ki po pisarnah po kardeljansko sestavljajo dietne menije za že tako širano kravo. Takrat bomo vsi pomolili, pa naj priznavamo boga ali obstoj slovenske razredne družbe po vzoru zgodnjega kapitalizma v Angliji.

Brane Piano

SLOVENSKE GORICE / CESTE

Modernizacija cest - razvojno okno v svet

Prihodnje leto bo treba začeti vračati najeta posojila - Več posluha države za krajevne ceste

Občina Lenart v Slovenskih goricah si že dalj časa prizadeva razviti in usposobiti cestno omrežje. Modernizacija cest je vključena tudi v program občinskega samoprispevka, ki se prihodnje leto izteka, s tem pa bo konec namenskega zbiranja denarja, ki ga v zadnjih letih dodatno bogatijo se z velikimi prispevki občanov. Prav lastna sredstva ljudi, ki so življenjsko odvisni od krajevnih cest in poti, so doslej veliko prispevala k razrešitvi cestnega omrežja v zunanjih krajevnih skupnostih.

Občinski izvršni svet v Lenartu v Slovenskih goricah je že izdelal osnutek programa cestnega razvoja v prihodnjem letu. Zaradi velikega obsega del v letošnjem letu bodo prihodnje leto lahko uresnili samo

prednostne naloge, saj bodo morali priceti vračati najeta posojila, brez katerih letos ne bi mogli kaj prida postoriti. Kljub velikim željam in zahtevam krajevnih skupnosti ostaja jo dokaj realni in obsega del bistveno ne povečujejo. Prihodnja leta bodo dali prednost urejanju cestnih odsekov Lormanje-Lenart, Lokavec-Stogovci, Benedikt-Trije Kralji, Cogetinci-Cerkvonjak in Drvanja-Bačkova. V program so uvrstili tudi odsek ceste Ledinek-Sv. Ana, pri katerem odločno vztrajajo v krajevni skupnosti, ki je gradnjo tega odseka tudi uvrstila v program občinskega samoprispevka. Za načrtovani program bodo potrebovali dobrih 93 milijonov tolarjev, kar za lanske razmere se zdalec ni majhna števil-

ka. Denar bodo zbirali z občinskim samoprispevkom, proračunom in prispevki občanov samih, pričakujejo pa tudi nekaj sredstev iz naslova razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji.

Brez hitrejsega razvoja cestnega omrežja si pri Lenartu ne znajo predstavljati celovitega razvoja podeželja. Hkrati ocenjujejo, da bi morala imeti država več posluha tudi za krajevne ceste in ne samo za kategorizirane. Vsa bremenena za njihovo modernizacijo in vzdrževanje namreč nosijo krajevne skupnosti oziroma ljudje, ki živijo ob njih. Visoki so zlasti stroški zimskega vzdrževanja, za katere jim že od začetka zime počasi zmanjkuje denarja.

Marjan Tos

ALPSKO SMUČANJE / PREDSTAVITEV SELEKCIJE ZŠSDI

Za uresničitev ambicioznih načrtov poudarek na mladih

V organizaciji ZŠSDI konec januarja tudi tekma za točke FISU

Letošnjo selekcijo ZŠSDI sestavljajo zelo mladi tekmovalci (Foto Ferrari/KROMA)

Program tekmovanj za točke FISU

Mladinci			
8. januar 1994	VSL	16. januar 1994	SL
9. januar 1994	SL	23. januar 1994	VSL
16. januar 1994	VSL	6. februar 1994	VSL
22. januar 1994	VSL	13. februar 1994	SL
23. januar 1994	SL	20. februar 1994	SG
29. januar 1994	VSL	4. marec 1994	SG
30. januar 1994	SL	5. marec 1994	VSL
5. februar 1994	VSL	6. marec 1994	SL
6. februar 1994	SL		
Baby/Cicibani			
14. februar 1994	SG	9. januar 1994	VSL
26. februar 1994	VSL	23. januar 1994	SL
27. februar 1994	VSL	6. februar 1994	VSL
13. marec 1994	VSL	13. februar 1994	SL
Dečki/Deklice			
9. januar 1994	VSL	27. februar 1994	VSL
		20. marec 1994	VSL

Ostale smučarske prireditve

30. januar 1994	Pokal treh dežel	Devin
27. februar 1994	Zimske sportne igre	SPDT
27. marec 1994	zamejsko prvenstvo	Devin

RADO GRUDEN

Z zamejskim prvenstvom 12. decembra v Sappadi se bo tudi pri nas uradno začela letosnja (ali pa končala lanska, saj gre za odpadlo lansko prvenstvo) smučarska sezona, v kateri bo tako kot v zadnjih letih največja pozornost veljala nastopom članov selekcije ZŠSDI, ki je nekakšna zamejska smučarska reprezentanca, od katere vodstvo in sponzor Indules pričakuje uveljavitev na pokrajinski in deželni ravni.

Letosnja ekipa je zelo mlada, pri izbiri pa so upoštevali predvsem lanske rezultate in pa tudi pripravljenost mladih tekmovalcev in njihovih staršev, da v čim večji meri sodelujejo pri izpeljavi dokaj ambicioznega programa. Zavedati se je namreč treba, da je smučanje izredno drag sport, da sredstva, ki jih z veliko dobre volje namenja sponzor ne zadostajo niti za kritje stroškov strokovnega kadra. Zato glavno breme leži na družini in pa na starših. Druga velika »pomankljivost« zamejske smučarske selekcije pa je v tem, da so smučarji od Trsta precej oddaljeni, kar se dodatno obremenjuje društvene proračune, postavlja pa tudi druge probleme, med katerimi prav gotovo niso na zadnjem mestu solske obveznosti mladih tekmovalcev, ki zaradi tekmovalnih večkrat izgubijo kak dan pouka.

Vodstvo ekipe je v glavnem isto kot lani, nespremenjen pa je tudi

strokovni kader. Celotno strokovno delo bo vodil Dušan Videmsek, za selekcijo pa bosta skrbela se Bostjan Gaspersič in Ales Poljak. Seveda pa je tu še cela vrsta doma vzgojenih vadiateljev brez katerih bi bilo delo po društvi izredno težko. Kar zadeva program dela, pa je trener SD Mladine Andrej Zvab opozoril, da bi morali več pozornosti posvetiti delu v poletni sezoni.

Predsednik pokrajinskega odbora ZŠSDI Livio Valencić pa je ob predstavitvi smučarske selekcije poseben poudarek namenil tekmovalstvu za 1. Trofejo ZŠSDI, ki ga bo 30. januarja 1994 organizirala smučarska komisija združenja, vključeno pa je v uradni koledar italijanske smučarske zveze FISU. Za točke FISU se bodo pomerili člani in članice, dame in veterani. Gre za prvo uradno tekmovanje smučarske zveze, ki je poverjeno slovenskim sportnikom, do njega pa so prisli po dolgoletnih prizadevanjih in ob pomoči zastopnika FISU za Trst Hlavatyja, ki je podprl zahtevo ZŠSDI.

Ob uradnem koledarju tekem, na katerem bodo nastopali tekmovalci selekcije ZŠSDI, bodo slovenska društva organizirala še tri večje prireditve. Tako bo SK Devin 30. januarja organiziral tradicionalni Pokal treh dežel, 27. februarja bodo v organizaciji Slovenskega planinskega društva Trst Zimske sportne igre, letošnje zamejsko prvenstvo pa bo 27. marca, organizator pa bo SK Devin.

Smučarska selekcija ZŠSDI 1993/94

Baby (1985)		
Mateja Paulina	SK Devin	1985
Roberta Puric	SK Brdina	1985
Cicibani (1983/84)		
Martina Bogatec	SD Mladina	1984
Nika Furlani	SK Devin	1983
Cicibani (83/84)		
Patrik Kocjancic	SK Devin	1983
Matej Krizmanic	SK Devin	1983
Erik Piccini	SK Brdina	1983
Giorgio Pitacco	SK Brdina	1983
Deklice (1981/82)		
Ingrid Bianchi	SK Brdina	1982
Dečki (1981/82)		
Borut Bogatec	SD Mladina	1982
Naraščajnice (1979/80)		
Fjona Mezgec	SK Brdina	1980
Karin Mezgec	SK Brdina	1980
Mladinke (1975/78)		
Valentina Suber	SK Brdina	1976
Mladinci (1975/78)		
Peter Ferluga	SK Brdina	1975
Christian Volpi	SK Brdina	1975
Peter Ferla	SK Brdina	1977
Alex Praselj	SD Mladina	1977

Vodstvo selekcije

Odbor	
Koordinator	Stojan Sosic
Vodja programov	Dusan Videmsek
Zdravnik	Rafko Dolhar
Tajnica	Sonja Pitacco
Blagajnik	Ervin Mezgec
Mladinci	
Trener	Dusan Videmsek
Odgovorni	Rado Suber
Pionirji	
Trener	Bostjan Gaspersic
Odgovorna	Zora Vukicevic
Baby in cicibani	
Trener	Ales Poljak
Odgovorna	Sarah Sosic

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO TRST

in
ZDRUŽENJE SLOVENSKEH ŠPORTNIH
DRUŠTEV V ITALIJI
prirejata

ob 10-letnici delovanja sportno medicinske ambulante

POSVET O ŠPORTNI MEDICINI

ob 20.00 predstavitev knjige dr. Boruta Spacala
HIMALAJA - ZDRAVNIŠKE BELEZKE

ob 20.30 predavanja
dr. Vanja Vuga: SPORTNE POSKODBE
dr. Irena Tavcar: VITAMINSKO -
ENERGETSKI NAPITKI PRI SPORTU:
DA ALI NE?

Prosnetni dom na Opčinah,
danes, 3. decembra 1993

Vabljeni sportniki in sportni delavci!

CONI / »DIETRO LE QUINTE«

Med nagrajenci tudi poletovec Ostrouška

Dolgoletni odbornik, zdaj pa član nadzornega odbora Poleta Srečko (Felice) Ostrouška, je bil pred dnevi deležen lepega priznanja. Njemu in osmim drugim zaslužnim športnim delavcem iz tržške pokrajine je CONI - na pobudo kotalkarske zveze - na svojem sedežu v Ul. Fabio Severo podelil nagrado, imenovano »Dietro le quinte«. Ze sam naziv priznanja pove, da je CONI hotel nagraditi tiste odbornike, ki so s tihim, nesebičnim ter požrtvovalnim pristo-volnim delom iz ozadja veliko prispevali k razvoju športa v svojem okolju. Kdor Ostrouško pozna, pa ve, da si je priznanje prav gotovo zaslužil. Cestitamo!

NOGOMET / PO ODLOČITVI DEŽELNE ZVEZE O KAZNOVANJU ŠTANDREŽCEV

Pri Juventini se ne vznemirjajo in čakajo na odločitev o pritožbi

Predsednik Marchi je prepričan, da je pravica na njihovi strani

Vest o kaznovanju Juventine s štirikratnim 0:2 brez borbe, ki zadeva tekme Standrežcev proti Pro Fiumicellu, Ponziani, Flumignanu in Cormoneseju, je dvignila precej prahu. To je tudi razumljivo, saj to pomeni, če bo kazen obveljala, da bodo morali pri Juventini precej spremeniti načrte, ki so jih imeli v zvezi z letosnjim promocijskim prvenstvom. Namesto ambicioznega nastopanja in boja za prva mesta bo morala Juventina startati z zadnjega mesta s 6 točkami (včeraj smo na podlagi uradnega sporočila deželne nogometne zveze - tako kot ostali deželni casopisi - objavili vest, da ima Juventina zdaj 8 točk).

Toda v taboru Juventine se za zdaj ne vznemirjajo preveč. Kazen zanje ni dokončna in bodo uporabili vsa sredstva, ki jim jih dopuščajo predpisi, da bi dokazali, da imajo prav oni. Kot nam je povedal predsednik Juventine Lado Marchi, so že začeli pritožbeni postopek in čakajo, da jih komisija za pritožbe pri deželni nogometni zvezi čim prej pokliče; da pojasnijo celotno zadevo. »Davide Brumatti je v zadnji tekmi lanskega mladinskega prvenstva dobil četrti rumeni karton in bi moral na prvi uradni tekmi v novi sezoni počivati. Mi smo pred prvenstvom nastopili na uradnem turnirju v Fari in po našem mnenju je

Posnetek (Foto KROMA) s sporne tekme med Ponziano in Juventino

Brumatti kazni prepovedi ene tekme takrat od sedel,« pravi Lado Marchi, ki se tudi ne strinja s tem, da bi celotni zadevi dajali preveliko pu-

bliciteto. Vodstvo Juventine bo o morebitnih dodatnih potezah v teh dneh se razpravljalo, vsekakor pa se namerava pritožiti tudi na

osrednjo nogometno zvezo za amaterje v Rimu, če deželna pritožbena komisija ne bo sprejela njihovih razlogov. (rg)

KOŠARKA / PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Med Cicibono in Kontovelom derbi številka sedem

VANJA JOGAN

Osnrednje srečanje 6. kola v tržaski skupini promocijskega prvenstva bo derbi med Cicibono in Kontovelom, ki se bosta po dveh letih ponovno pomerila med seboj. Mostvi se bosta borili za prestiž, a predvsem za to, da ohranita stik z ekipami, ki so na prvih mestih, saj je vsak poraz v medsebojnih spopadih med ekipami, ki se potegujejo za najvišja mesta, lahko pri končnem obračunu tudi odločilen.

TAKO DOSLEJ: Cicibonasi in Kontovelci so tri zaporedne sezone nastopali v istem prvenstvu, tako, da so se doslej srečali šestkrat. V sezoni 88/89 je prvo tekmo osvojil Kontovel z izidom **80:79** (Čuk 28, Stoka 16, Ban 9, Grilanc 8) ter (Kovacic 23, Smotlak 13, Volk 11, Gregori 10), v povratni tekmi pa so se takrat Sancinovi fantje oddolžili z izidom **83:78** (Smotlak 24, Kovacic 24, Semen 14, Gregori 7) in (Grilanc 20, Stoka 16, Sterni 15, D.Starc 9, Civardi 9). Na koncu sezone je bil Kontovel sesti, Cicibona pa deveta. Leta 89/90 so bili obakrat boljši Kontovelci. Doma so zmagali s **86:76** (Stoka 21, Čuk 15, S.Gulic 15, Civardi 10), na drugi strani pa Smotlak 26, Barini 14, Jogan 14, Semen 10), na 1.maju pa s **101:78** in (Grilanc 22, S.Gulic 21, Ban 13, Čuk 12, Civardi 11, za Cicibono pa Smotlak 21, Semen 19, Čupin 11, Jogan 10). Naši ekipi sta sezono sklenili na drugem (Kontovel), oziroma tretjem mestu, leto kasneje pa so Kontovelci le dosegli napredovanje. V tisti sezoni so se Kontovelci uveljavili na prvi tekmi po podaljšku (**105:96**, Sterni 30, Rebulu 28, S.Gulic 12, J.Gregori 12 ter I.Bajc 38, B.Pertot 19, M.Pertot 18), izredno presenečenje pa so mladi cicibonasi pripravili v povratnem delu, ko so s **77:69** presnetili Mednove fante (Coloniello 25, I.Bajc 22, B.Pertot 9 ter S.Gulic 30, Čuk 10 in D.Starc 9). V skupnem sestevku zmag vodi torej Kontovel s 4:2.

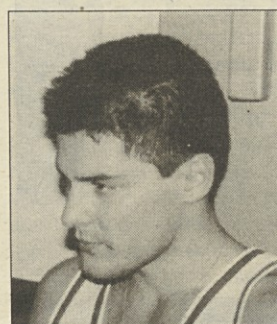
KAJ PA JUTRI? Nepredvidljivost je prav gotovo velika značilnost derbijev in to velja tudi za jutrišnje tekmo. Ekipi sta si med seboj dokaj podobni, s številnimi mladimi posamezniki in pa nekaterimi starejšimi košarkarji, ki imajo za sabo že dolgoletni staz v teh kategorijah. Obe ekipi predvajata **hitro in dinamično igro, obramba** je na strani Kontovela, Cicibona pa si običajno več točk zagotovi tudi z **metom** iz zunanjih pozicij. Zanimiv bo tudi **boj pod košema**, psihološki pritisk pa bi lahko napovedi postavil na glavo.

DVOBOJI: Pod košema bosta **Furlan** in **Semen** imele opravka s **Turkom** in **Civardijem**, na zunanjih pozicijah se bodo pomerili **Jogan** in **Bajc** ter **Škerlavaj** in **Kralj**, medtem ko sta vlogi playmakerja v rokah **Pertota** in **Daneva**. Med mladimi rezervnimi igralci je zanimiv dvoboj **Tomsic - Gulic**.

S KLOPI: Za Adriana Kovacica in Luko Furlana je to prvi clanski derbi. Oba sta optimista. **Kovacic:** »Upam, da bo tekna privlačna in zanimiva. Oni so vsaj na papirju favoriti, zlasti zaradi izredne obrambe, s katero lahko spravijo vsakega nasprotnika v resne težave, z naše strani pa zaupamo v lastne sposobnosti in jih bomo skušali presnetiti.«. **Furlan:** »Dosedanje uspehe smo zeli le hvala naši obrambi in tudi tokrat bi moralo to biti naše glavno orozje. Možni so številni zapleti, zmagaja pa naj pac boljši.«

Smotlak v derbijih 84 točk

S.Gulic (Kontovel) pa 78

KOŠARKA / OSTALE TEKME

Zanka za Sokol Dom in Breg jutri favorita

Nabrežinci s Santosom

V tržaski skupini promocijskega prvenstva bo Sokol Warm pred novo zahtevno nalogo, saj bodo Starčevi fantje sprejeli v goste izredno borbena in zagrizena postavo Santos, ki pa je doslej zmagala le enkrat. Treba je pripomniti, da je Santos imel dokaj zahteven spored tekem in da je tržaska peterka več tekem zgubila s tesno razliko, sokolovci pa bodo morali zaigrati bolj motivirano kot na zadnji tekmi s Scoglietom in zlasti izboljšati učinek v igri pod košema, saj Santos ne razpolaga z visokimi igralci. Trener Ivo Starc bo tokrat lahko ponovno računal na doprinos Pauline in Bajca, tako da imajo Nabrežinci vse možno-

sti za osvojitve novih točk.

Po dveh tednih premora (eno tekmo so preložili, enkrat pa so bili prosti) bo peterka Doma ponovno na igrišču. Mianijevi fantje bodo jutri gostovali v Trzicu pri moštvu Acli Ronchi, ki je z dvema samima točkama na zadnjem mestu razpredelnice. Domovci si torej ne smejo dovoliti spodrsnjaja. Zmago bi lahko po daljšem času zel tudi Breg, ki se bo doma sprijel s poprečno Isontino. S povratkom playmakerja Kovacica bo Cancianijeva ekipa nevarnejša tudi v zunanjih pozicijah, po starih zaporednih porazih pa je zmaga se kako zaželela. (VJ)

NAMIZNI TENIS / KVALIFIKACIJE ZA DP

»Mlade sile« tokrat v Terniju

Tekma ženske A lige s prvakom Coccagliom bo 18. dec.

Namiznoteniški koledar v decembru predvideva vrsto kvalifikacijskih turnirjev, na katerih pingpongasi nabirajo točke za uvrstitev na državno prvenstvo. Eden takih turnirjev, ki je namenjen mladinskim kategorijam, je na vrsti konec tedna v Terniju, novem, vsedržavnem centru namiznega tenisa. Kras bo na drugi preizkušnji sodeloval s številčno udeležbo, to je trinajstimi igralci in igralkami. Tekmovanja posameznikov se bodo pričela jutri, ob 8. uri zjutraj z nastopom narasčajnikov (Radini, P. Santini, G. Milic), ob 10.30 za narasčajnice (K. Milic, I. Stubelj). Sledila bodo tekmovanja dvojic. Popoldne bodo na vrsti dečki in deklice (Simoneta, N. Milic, Kralj, Bresciani, B. Santini, K. Stubelj, Gustin) ter nova kategorija najmlajši (M. Milic). Na prvem turnirju v Coccagliu so krasovi

predstavniki osvojili vrsto kolajn in dosegli se druge visoke uvrstitve. Ker je turnir v Terniju enoten za vso Italijo, se bodo prav gotovo se bolj potrudili, ker se točkuje dvojno.

Prihodnji teden bodo zaposleni Krasovi drugokategorijci na drugem kvalifikacijskem turnirju absolutnih kategorij v Veroni, istocasno pa bo v Zgoniku druga deželna preizkušnja za mladinske in tretjo kategorijo, zatem pa bodo ponovno na vrsti tretjekategorijci iz državnih lestvic s tretjo preizkušnjo v Tolentinu.

Zaradi priprav clanic državne reprezentance je v ekipnih prvenstvih predstavljena tekma med prvo žensko ekipo Kras Adria Caravan in državnim prvakom Coccagliom. Tekma 6. kola A-1 ženske lige bo v Zgoniku 18. decembra s pricetkom ob 15. uri. (J.J.)

ODBOJKA / NA TURNIRJU V NOVI GORICI

Domove deklice za goriškim HIT-om

Na troboju nastopila tudi ekipa Solkana

Domova sesterka, ki jo sestavljajo dekleta izpod 16 let starosti, se je udeležila turnirja v Novi Gorici, ki ga je priredil tamkajšnji odbojarski klub. Poleg Domovk in domacink, je na turnirju nastopila se ekipa iz Solkana, ki so jo ustanovili pred kratkim in dokaj uspešno igra v slovenski 3. ligi. Sestavljajo pa jo se zelo mlade igralko, v povprečju med 16. in 17. letom starosti.

Slo je torej za dokaj kakovosten turnir, pa ceprav iger svojih varovank vsi trije trenerji niso ravno pohvalili. Igralke so namreč pokazale nekam "utrujen" odnos do igre, kjer je bilo polno naivnih napak in tudi prava želja do zmage je nekoliko sepa. Treba pa je tudi vedeti, da so igralko imele za sabo zelo naporen teden in so si

pac privosile dan pocitka. Tri ključne Domovke so večer prej nastopile na trdi prvenstveni tekmi C2 lige, ki se je zavlekla pozno v noč, saj je trajala kar 5 setov.

Za utrjevanje odbojarskega znanja in za uvajanje novih zamisli v igro, so podobni turnirji naravnost idealni, pa ceprav sprico številnih prvenstvenih naporov in drugih obveznosti s tem ne gre pretiravati.

Rezultati: HIT Nova Gorica - Solkan 2:1 (8:15, 15:5, 15:10); Dom - Solkan 2:1 (14:16, 15:12, 15:10); HIT Nova Gorica - Dom 2:1 (15:8, 15:8, 12:15)

Končni vrstni red: HIT Nova Gorica 4, DOM 2, Solkan 0.

DOM: Cernic, Zavadlav, Miklus, Tomsic, Kovic, Humar, Lutman, Pavio, Lando-Muzina. (VIP)

Obvestila

JK CUPA

vljudno vabi clane in prijatelje na tradicionalno društveno večerjo, ki bo v torek, 7. t. m., ob 20. uri v prostorih restavracije Sardoc v Praprothu. Rezervacije sprejema Optika Malalan, tel. 213957.

SK DEVIN

organizira zimovanje in silvestrovanje v Sappadi od 26. decembra do 2. januarja 1994. Na razpolago se nekaj dodatnih mest. Informacije na tel. 220423 - Stojan. Nekaj dodatnih mest je tudi se na razpolago za zimovanje na Kronplatzu blizu Brunecka, ki bo od 2. do 6. oz. 8. januarja 1994. Informacije pri Stojanu - tel. 220423.

SK DEVIN

poziva vse clane, da se v cim vecjem številu udeležijo zamejskega prvenstva '93, ki bo v Sappadi 12. decembra. Prijavite se lahko na tel. 220423 - Sarah in 201207 - Gabry.

SK DEVIN

obvesca, da bo 3-dnevni trening na snegu v Sappadi 5. -6. - 7. decembra. Zainteresirani naj se cim prej javijo.

SK BRDINA

organizira zimovanje in silvestrovanje v Mariboru. Informacije in vpisovanje na sedezu kluba, Proseška ul.131 na Opcinah vsak ponedeljek od 18. do 20. ure. Zabaval vas bo ansambel Happy day.

SK BRDINA

organizira avtobusni izlet v nedeljo, 12. decembra v Sappado ob priliki zamejskega prvenstva. Informacije in vpisovanje ob ponedeljkih od 18. do 20. ure na sedezu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah.

ZVUTS za zamejstvo

organizira od 23. dec. do 2. jan. 1994 smucarske tečaje na Pohorju.

SD BREG - smucarska sekcija

priredi zimovanje za božic in novo leto v smucarskem centru Cerkno. Vse potrebne informacije lahko dobite na sedezu društva v dolinski občinski telovadnici ob torkih od 21. do 22. ure.

SD BREG - smucarska sekcija

organizira ob priliki zamejskega smucarskega prvenstva 12. decembra smucarski izlet. Vpisovanje v dolinski občinski telovadnici vsak torek od 21. do 22. ure.

Danes igra za vas Totocalcio

Riki Sluga

Atalanta - Lazio	X 2
Cremone - Piacenza	1 X 2
Foggia - Udinese	1
Genoa - Sampdoria	X
Juventus - Napoli	1 X
Lecce - Inter	2
Milan - Torino	1 X 2
Reggiana - Cagliari	1
Roma - Parma	1 X
Andria - Lucchese	X
Vicenza - Modena	X
Avellino - Perugia	1 X
Giarre - Siracusa	1

Riki Sluga (letnik 1966) se je z aktivnim športom začel ukvarjati pri šestnajstem letu starosti, ko je pri Boru začel igrati odbojko. Zatem se je preizkusil v številnih panogah, saj redno igra biljard, namizni tenis, šah in v prostem času se tudi rad ukvarja s plezanjem. Tekmovalno se občasno udeležuje teniških turnirjev, v poletnem času pa tudi turnirjev v »beach volleyu«. Po televizijskem ekranu najrajši sledi teniškim turnirjem in biljardnim igram. Prejšnji teden je Andreina Mene-gatti pravilno napovedala kar 10 izidov.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Rapid Effe bo v Rimu skušal doseči tris Najbolj negotovo bo tokrat v Montegiorgiu

1. dirka (Rim): Rapid Effe (skupina 2) bi lahko po dveh zaporednih zmagah dosegel tris, pot do zmage pa mu bo grenil Ricettatore (X). V dobri formi je tudi Rubis di Rosa (1);
2. dirka (Bologna): Ippelio (X) se bo gotovo boril za zmago, pozornost pa zasluži se Olma-Ne (2) in So Sex Lem (1);
3. dirka (Firenze): Lyza Chic (2) se bo iz druge vrste skušala prebiti do prvega mesta, podobne namene pa imata tudi Newys Dechiari (1) in Oscar Cobra (X);
4. dirka (Milan): Nais del Ronco (X) bo poskušal takoj pobežniti konkurentom. V skupini 2 opozarjamo na Oi-

lala'Asa, za prve pozicije pa se bo boril tudi Neon del Cigno (1);

5. dirka (Montegiorgio): napoved je tukaj zelo težka. Po našem mnenju imajo največ možnosti Intellectual (1), Netania (X) in Nord Pass (2), ki lahko preseneti vse;

6. dirka (Padova): glede na formo je Nushi (1) obvezen favorit, paziti pa bo moral na Mivana (X) in Fanfani (2).

Dirka tris

NASI FAVORITI: 5)Babilano, 6) No Alfa, 1)Silvermed.

DODATEK ZAN SISTE-MISTE: 4) Blue Nova, 3) Canton Judge, 14) San Miguel.

Totip

1. — prvi	2
drugi	X1
2. — prvi	X
drugi	12
3. — prvi	2
drugi	X1
4. — prvi	X
drugi	21
5. — prvi	1
drugi	X2
6. — prvi	1
drugi	X2

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA

Valprapor Soča začel z zmago Jutri štart ostalih

Od treh slovenskih sesterk v tej ligi je krstni nastop opravila le združena ekipa Valprapor Soča Espego. Ostali bosta igrali jutri. Naš Prapor bo ob 18. uri gostoval v Musi, Olympia pa ob 19. uri v Fossalonu.

Valprapor Soča Espego - Acli Ronchi 3:0 (15:11, 15:7, 15:11)

VALPRAPOR SOČA: Brisco, M. in S. Cernic, Devetak, Gravner, Makuc, Muzic, Radetti, Plesničar, Soban.

Združena ekipa mladincev tudi v prvem kolu clanskega prvenstva ni naletela na enakovreden odpor. Ronchi nastopa v 1. diviziji prav tako s sesterko mladincev, ki slovenski vrsti ni dorasla. Veliko število točk, ki so jih dosegli gostje, je treba predvsem pripisati napakam Valpraporja Soče Espego. Ker je bil nasprotnik preslab, fantje nikakor niso mogli igrati s primerno zbranostjo, kar je za najbolj vidno posledico imelo slab sprejem servisa. Vsekakor treba reči, da njihova gladka zmaga ni bila nikoli vprašljiva. Kaj lahko mlada združena vrsta doseže v letosnji sezoni, ostaja tako se naprej velika skrivnost. »Fantje resno trenirajo in so pod vodstvom Vojka Jakopiča tudi pokazali lep napredek, vendar pa doslej na tekmah tega se niso mogli dokazati, ker so bili njihovi dosedanj nasprotniki v prvenstvu mladincev in tudi v 1. clanski diviziji preslabi«, pravi odbornik OK Val Bojan Makuc, ki pričakuje, da bo mlado moštvo v prihodnjih kolih vendarle naletelo na precej težje ovire.

EVROPSKI NOGOMETNI POKALI / SPREMEMBE

S prihodnjo sezono »Liga prvakov« po novih pravilih

ZENEVA - Kot je bilo pričakovati, je UEFA včeraj tudi uradno sprejela spremembe v načinu tekmovanja v evropskih nogometnih pokalih. Spremembe bodo začele veljati od sezone 1994/95, zadevajo pa predvsem pokal evropskih prvakov.

V tem bo po novem nastopalo le 24 ekip, tekmovanje pa se bo imenovalo »Champions League«, ki jo bo sestavljalo 16 enajsteric. Med temi 16 jih bo prvih sedem s posebne lestvice UEFA, v kateri so upoštevani dosežki klubov v evropskih pokalih v zadnjih petih letih, in pa aktualni evropski klubski prvak. Drugo osmerico bodo dobili iz kvalifikacijskih srečanj v avgustu med klubi, ki na lestvici UEFA zasedajo mesta od devet do štirindvajset. Prvaki držav, ki so uvrščeni med 25. in 48. mestom bodo nastopili v pokalu UEFA.

Na podlagi vodenege žreba bodo sestajsterico razdelili v štiri skupine, vsaka skupina pa bo imela tudi dva nosilca. Prvi del tekmovanja bo potekal od septembra do decembra, v tem času pa bodo ekipe odigrale vsa srečanja v sku-

pini po ligaskem sistemu. Prvo in drugoplasirana ekipa iz vsake skupine se bo uvrstila v četrtfinale, ki bo na sporedu meseca marca, potekalo pa bo po sistemu neposrednega izločanja na podlagi izidov v dveh tekmah. Ista pravila veljajo tudi za polfinale, medtem ko bo maja na sporedu eno samo finalno srečanje.

Finalista bosta tako odigrala po 11 ali 13 srečanj (odvisno od tega, ce bosta igrala tudi predkvalifikacijska srečanja), skupno pa bo odigranih 77 tekem (16 v predtekmovanju, 48 v skupinah, 8 v četrtfinalu, 4 v polfinalu in 1 v finalu). Razlogi, ki so narekovali spremembe, so predvsem finančne narave.

V pokalu pokalnih zmagovalcev ne bo sprememb, v pokalu UEFA pa bo nastopalo 100 ekip. Od teh jih bo 72 (24 »izključenih« državnih prvakov in 48 ekip iz spodnjega dela lestvice UEFA) v avgustu odigralo predkolo v avgustu, od septembra dalje pa se bo 64 ekip potegovalo za pokal UEFA tako kot doslej, z edino spremembo, da bodo odigrali eno samo finalno srečanje.

NOVICE

Turški Efes ugnal Clear Benfica pa Buckler

ISTANBUL - V tekmi B skupine četrtfinalne faze kosarkarskega »Eurocluba« je turški Efes Pilsen z 88:70 (58:36) premagal italijanski Clear. Za Efes je Naumovski dosegel 20 točk, Wimslov (24) pa je bil najboljši strellec Cleara.

V isti skupini je v sredo za veliko presenečenje poskrbela Benfica (Santos 29, Conceicao 32, Guimares 16), ki je s prepričljivim 102:90 premagal bolonjski Buckler (Danilović 33 točk).

Svetovni rekord Intrum Justitie

SOUTHAMPTON - Na jadrni regati Whitbread okoli sveta je evropska jadrnica Intrum Justitia že drugič postavila nov hitrostni svetovni rekord enotrupnih jadrnic v plovi na 24 ur. Najprej je stari rekord, ki je znašal 411 prevoženih milj, dosežen pa je bil prav tako na drugi etapi Whitbreada pred štirimi leti, popravila na 423.3 milje, nato pa ta dosežek se izboljšala. Nov rekord tako znaša 452 prevoženih milj v 24 urah, kar pomeni plovo s povprečno hitrostjo 17.7 vozla ali 31 kilometrov na uro. Intrum Justitia ima pred drugouvrščenim Tokiom prednost 68 milj, pred tretjevrščenim Maxijem, novozelandskim Endeavourjem, ki zaradi poškodbe zadnjega jambora plove dva vozla počasneje kot oba vodeča Whitbreada 60, pa ima že 102 milje prednosti. Novo nesrečo pa je doživel britanski Dolphin and Youth, ki se je zaradi težav s krmilom pred dnevi napotil proti otocju Kerguelen, kjer naj bi zasilno popravili spoj med trupom in krmilom. V sredo zjutraj se je krmilo dokončno odtrgalo, Dolphin and Youth pa z zasilnim krmilnim mehanizmom zmoro le 1.6 vozla na uro.

Karpov in Ivančuk remizirala

TILBURG - V nizozemskem Tilburgu poteka drugi Interpolisov šahovski turnir, ki se igra po izločilnem sistemu. Letos sta se v finalu pomerila Rus Karpov in Ukrajinec Ivančuk. Odigrala sta eno partijo, v kateri je imel Karpov bele figure, in končala z remijem. Danes bo na sporedu druga partija. (M. Đ.)

ZDA bodo zavmile argentinske prenapeteže

BUENOS AIRES - Oblasti v ZDA prenapetim argentinskim navijačem ne bodo izdale vizuma za ogled tekem svetovnega nogometnega prvenstva. Washingtonsko veleposlanstvo v Buenos Airesu je že pripravilo načrt za preprečitev poti v ZDA skupinam skrajnežev, imenovani »barras bravas«, ki so veliko preglavic povzročali že policistom v Mehiki in Italiji. Po pisanju argentinskega dnevnika Diario popular so skrajneži že organizirali nabiralno akcijo, s katero zbirajo denar za potovanje v ZDA.

Iračanov ne bo v Hirošimi

KUVAJT - Predsednik azijskega olimpijskega komiteja Ahmad al Fadh je izjavil, da Iraka ne bodo povabili na prihodnje azijske igre, ki bodo leta 1994 v Hirošimi. Sklep je posledica napada Iraka na Kuvajt leta 1990.

TENIS / FINALE DAVISOVEGA POKALA

Nemci posamezniki, Avstralci pravi team

Fromberg bo igral, Avstralci so na pesku »doma«

Boris Becker (na sliki) se je pobotal s Stichom

DÜSSELDORF - Pred začetkom sezone IBM/ATPTour 93 je dal Boris Becker Michaelu Stichu roko: »S teboj hočem osvojiti Davisov pokal.« Zdelo se je, da je v Nemčiji vendarle zazvela idilična zveza, ki so si jo vsi potihem želeli. Becker je na svoj petindvajseti rojstni dan zmagal v Frankfurtu, Stich se je po čudni sezoni vrnil z zmago v Münchnu. Boris in Michael sta bila navzven prvič enakovredna partnerja. Le Becker je vedel, da je glavni. In Stich ni hotel biti drugi. Zato je na Beckerjevo februarjsko odpoved v Stuttgartu reagiral custveno: »Ce se Boris premisli, letos ne sme nastopiti. To mi nemška zveza mora zagotoviti, drugače bom že danes odpovedal letošnje nastope.« Stich je dobil zagotovilo zveze, zmagal v Stuttgartu in odigral skoraj popolno sezono. Polfinale Melbournea, četrtfinale Wimbledonu (boleč poraz proti Beckerju), zmage v Stuttgartu, Hamburgu, Queensu, Baslu in Stockholmu. In hollywoodski zaključek v Frankfurtu. Vmes je Michael Stich v slogu velikega, nekoliko prikritega ekipnega vodje in ob močni podpori kapetana reprezentance Nikija Pillica vodil nemško ekipo. Zmage proti Rusiji, Ceski in Švedski. Ciste, prepričljive zmage, bleščeči Michael Stich in Marc Kevin Goellner. Flegmatični, s kapo obrnjeno nazaj, rahlo podivjani (rojen v Braziliji)

in ob številnem avditoriju vedno evforični Goellner. Boris Becker je bil v Davisovem pokalu pozabljen.

Avstralci, nasprotniki Nemcev v finalu, so pravi team. Wally Masur je eden najbolj priljubljenih igralcev na ATP Touru in letos igra odlično sezono. Woodbridge in Woodforde sta eden najboljših parov na svetu vseh časov in prava kompanjona. V ekipi bo tudi Stoltenberg, ki bo nastopil namesto Masurja. Zmaga proti Rosetu v Gstaadu je letosnji najbolj bleščeči avstralski rezultat na pesku. Avstralci se na pesku počutijo kot Spanci na travi. Zmedeno in ironično se smehljajo. Toda pivo bo teklo. Foster in Avstralci. Kjerkoli, tudi na nemškem pesku.

Prvo srečanje Stich - Stoltenberg

Zreb je dolocil, da se bosta v prvem srečanju danes pomerila Michael Stich in Jason Stoltenberg. Drudi danasnji par pa bosta Richard Fromberg, ki si je opomogel po nedavni poškodbi, in Marc Göllner.

PROGRAM

Danes: Jason Stoltenberg (Avs) - Michael Stich; Richard Fromberg (Avs) - Marc Göllner (Nem);

Jutri: Mark Woodforde/Todd Woodbridge (Avs) - Michael Stich/Patrick Kühnen;

Nedelja: Richard Fromberg (Avs) - Michael Stich (Nem), Jason Stoltenberg (Avs) - Marc Göllner (Nem).

NOGOMET / DEJAN SAVIČEVIČ

Vedno v središču pozornosti

Po sijajni igri proti Portu mu je Berlusconi odpustil vse »grehe«

MILAN - Crnogorski nogometaš Dejan Savičević je v Italiji vedno v središču pozornosti. Ce pri Milanu igra ali pa ne. Tako se je ves prejšnji teden o njem veliko pisalo in govorilo, ker se je uprl trenerjevemu sklepu, da na tekmo v Bruselj proti Anderlechtu odpotuje kot rezerva, zdaj pa povečuje njegovo nastop proti Portu.

»Dejan je igral zelo pazljivo in zbrano. Potrdil je, da je vreden Milana. Odlično se ujemava, na treningih večkrat skupaj vadiva,

zato sem v sredo takoj razumel, kdaj in kam mi bo podal zogo«, je povedal Romun Florian Raducioiu, ki je prav po odločilni podaji Savičevića povedel Milan v vodstvo proti Portugalcem.

»Dejanova sijajna igra me ne preseneča. Ve se, da je pravi fenomen. Ce je pameten, bo znal sredin nastop vnovčiti zase in tudi za klub. Soigralci ga podpiramo«, pa pravi mladi reprezentant Panucci, ki je drugič zatresel mrežo Porta po podaji Savičevića s kota.

Crnogorski as stopa torej po poti Gullita in Van Bastna. Ne toliko zaradi svoje igre, ta je običajno prejšnja, kot dobra, temveč zato, ker si je s svojim uporom - kot pred njim slavna Nizozemca - upal prekrstiti Milanova »zeleзна« disciplinska pravila.

Ker je skoraj sam ugnal Porto, pa mu je Berlusconi vse grehe takoj odpustil, ponižni Capello, ki Savičevićevega dezertstva ni požel, pa si predsedniku ne upa oporekati.

SMUČANJE / PO TURNEJI V ZDA

Prve tekme so pokazale, da Avstrijci največ vlagajo v razvoj mladih rodov

V tehničnih disciplinah pri moških je največ pokazal Günther Mader

Marc Girardelli je pravi posebnez (AP)

LJUBLJANA - Po uvodnih tekmah v svetovnem pokalu lahko ugotovimo, da so skoraj vsa prva mesta osvojili avstrijski smučarji in smučarke, kar prica, da Avstrijci največ vlagajo v razvoj mladih rodov, saj se vsako leto pojavljajo nova imena, ki prodirajo proti svetovnemu vrhu. V tehničnih disciplinah je pri moških največ pokazal Günther Mader, ki je v Park Cityju z uspešnimi nastopi zaslužil 35.000 dolarjev in dokazal, da je vsestranski smučar ter da je eden izmed resnih kandidatov za skupno zmago. Na začetku so s svojimi dosežki razočarali Norvežani, ki so lansko sezono ekipno s Kjetilom Andrejem Aamodtom na čelu dokazali, da so »nevarni« v vseh disciplinah. Res pa je, da Norvežani pilijo formo za olimpijske igre, ki bodo pri njih v Lillehammerju. Po tekmah v Stonehamu v Kanadi bosta na sporedu prvi tekmi v smuku in superveleslalomu. Ker doslej se ni bilo primerjalnih tekem, se ne ve, ali bodo tudi letos kraljevali starejši tekmovalci, kot sta Svicarja Franz Heinzer in Daniel Mahrer in Avstrijec Helmut Höflehner ali pa se bodo v ospredje prebili mlajši tekmovalci. Nemci počasi nazadujejo, saj nimajo skoraj nobe-

nih svežih moci in nastopajo s starejšimi tekmovalci, ki pa se uvrščajo na konec petnajsterice.

Pri dekletih je podobno. Avstrijki Anita Wachter in Ulrike Maier sta dokazali, da sta v odlični formi, kljub temu da je Maierjeva prisla navzkriž s trenerjem Filipom Gartnerjem in si je poiskala drugega. Svicarka Vreni Schneider bo po rezultatih sodeč, ce ne drugje, vsaj v slalomu v ožjem krogu za skupno zmago. Ostale Svicarke pa so le medla slika nekoc velesile v smučanju. Pri smučarkah bodo prav tako na sporedu prve tekme v hitrih disciplinah. Moramo pa vedeti, da so cilj vseh olimpijske igre, ki so bile nazadnje pred dvema letoma, prihodnje pa bodo čez štiri leta. To pomeni, da imajo starejši tekmovalci in tekmovalke možnost, da osvojijo medaljo, preden končajo svojo športno pot, saj bo imel marsikdo čez štiri leta prek trideset let. Razvoj pa je tako hiter, da ni več mogoče zmagovati v višji starosti. Seveda obstajajo izjeme, ki smučajo zgolj zaradi zabave, saj so si v svoji karieri s sponzorji zaslužili dovolj denarja za mirno življenje. Tak posebnez je luksemburški Avstrijec Marc Girardelli. (J. S.)

gospodarstvo in finance

FINANCE / TRŽAŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA LLOYD ADRIATICO V SLOVENIJI

»»Poroka«« v obojno korist

V upravnem svetu koprskega Adriatica bo tržaško zavarovalnico zastopal Alfredo Cesare Sodarov javni poziv Trstu, naj se prebudi, da ne bo prepozno, je v mestu dvignil veliko prahu

MARKO WALTRITSCH

Ko smo pred tednom prvi objavili vest, da tržaška zavarovalnica Lloyd Adriatico z nakupom paketa delnic koprške zavarovalne družbe Adriatic stopa v slovenski prostor, smo v nekaterih krogih v Sloveniji dvignili precej prahu. Marsikomu, tudi na vodilnih mestih, namrec prihod tujega kapitala v Slovenijo ni po godu, pa čeprav je ta se kako potreben za razvoj Slovenije. Drugi pa, najbrž iz nevednosti enačijo zavarovalno družbo Lloyd Adriatico s plovnostno kompanijo Lloyd Triestino, in torej sklepajo, da je zavarovalnica v finančnih težavah.

Za Tržaški Lloyd, ki je v državnih rokah in za nakup katerega se prav sedaj zanimajo nekatere zasebne družbe, je to res. Cisto drugačna pa je resnica o zasebni zavarovalni družbi Lloyd Adriatico, katere večinski kapital - več kot 62 odstotkov - je že nekaj časa v švicarskih rokah. Kot pri vseh zavarovalnicah, so tudi pri tej nekatere postavke negativne, večina pa jih je pozitivna in delničarjem prinaša kar precejšen dobiček. Delnice zavarovalnic so sicer nasploh med najbolj donosnimi.

Naso vest, objavljeno v sredo, 24. novembra, so potrdila dejstva. Zadržano sredo, 1. decembra, je bila namrec v Kopru tiskovna konferenca, na kateri sta predsednika zavarovalnic Lloyd Adriatico in Adriatic Antonio Sodaro in Lojze Peric uradno obvestila javnost o tej »poroki«. Če je nas čla nek pretekli teden dvignil prah v Sloveniji, bodo Sodarove besede, povedane na pogovoru

v Kopru in objavljene v včerajšnjem Piccolu (povzemamo jih tukaj spodaj), dvignile prah v Trstu. Sodaro je namrec zelo odločno opozoril, da je skrajni čas, da se Trst odpre do Slovenije in drugih vzhodnih sosedov in da je vsako zapiranje za to mesto škodljivo. V tem intervjuju se je Sodaro tudi odkrito zavzel za Illyja.

S Sodarom smo se pogovorili v Kopru. Že nekaj let, odkar so večino delnic kupili Svica-riji, je na celu tržaške zavarovalnice, ki je v zadnjem času zelo povečala svoje delo. Leta 1990 so dosegli za takratne pojme magično številko 1.000 milijard lir premij, lani so bili že blizu številke 1.500 milijard lir. Letosnji trendi so več kot uspešni: v prvih šestih mesecih so zbrali 828 milijard, kar je za 17, 3 odstotka več kot lani. Kosmati zaslužek znaša 41 milijard, vendar bodo kar precej te vsote pobrali davki, dodaja predsednik upravnega odbora.

Zakaj so se odločili za Slovenijo in zakaj so izbrali prav koprsko zavarovalnico Adriatic, ki se je pred tremi leti odcepila od matične zavarovalnice Triglav, smo hoteli izvedeti. Slovenski trg je sila zanimiv, kot so zanimivi vsi vzhodni trgi. Zavarovalništvo po naših zahodnih pojmihi se tam komaj razvija, nam je dejal Sodaro. Adriatic je mlada družba, polna novih pobud, v slovenskem prostoru je že na tretjem mestu, razširila se je na vso Slovenijo, gleda pa tudi čez državne meje. Čeprav je bila prva želja

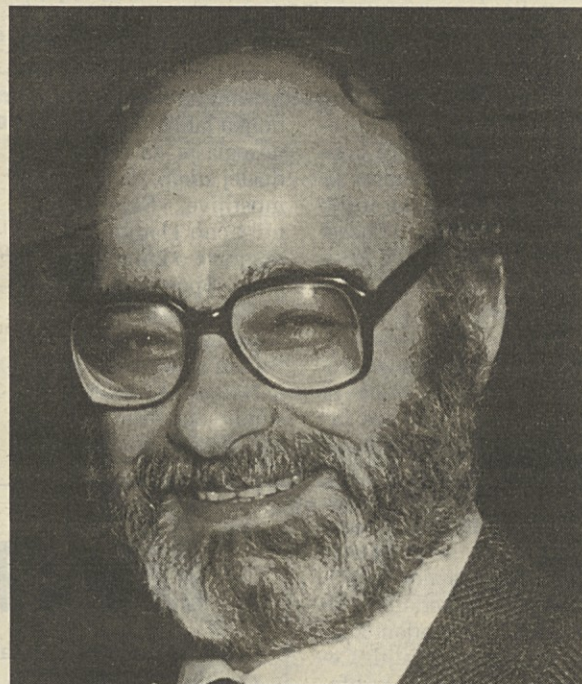
dobiti večji paket, smo v soglasju s Koprčani kupili samo desetino. Dodobra se moramo spoznati.

Vstop Lloyda v koprsko zavarovalnico odpira nove možnosti tudi v vzhodni Evropi. Švicarska družba Swiss Re, ki ima večinski paket delnic v Lloyd, je tržaškim upraviteljem naročila, naj skrbijo za širjenje tudi na Hrvaško, na Češko, Slovaško in Madžarsko. V te države bodo sli skupaj z Adriaticom. To sta poudarila tako Sodaro kot Peric. Sicer pa je Swiss Re s svojo družbo Vereinte Versicherug München že pokukala na češko tr-

zišce.

Z nakupom 2.300 delnic v vrednosti 2 milijardi lir je Lloyd Adriatico trenutno največji delničar v koprski zavarovalnici. Te delnice so iz paketa 12.000 delnic, ki jih sedaj delijo novim ali starim delničarjem. Intervju, ki je bil do- sledj glavni delničar s 1.600 delnicami, naj bi jih do konca leta kupila se 960 in tako ohranila prvo mesto z 2.560 delnicami. Prav tako naj bi drugi dosegli dodatne delnice, da bi jih imeli med 1.000 in 1.500. Stevilo starih in novih delnic naj bi se do konca leta povečalo na 22.000.

V devetclanskem upravnem svetu Adriatica bo zavarovalnico Lloyd Adriatico zastopal Alfredo Cesare iz Trsta, ki dela v vodilnih strukturah Lloyda že 30 let. Gladko govori slovensko, saj je - kot nam je povedal - po materi Slovenec. Najbrž ne bo odveč dodati, da je koprške novinarje na podoben način presenetil tudi Antonio Sodaro, ki jih je s slovenskimi besedami in tudi s pravilno izgovorjavo, pozdravil takole: »Veseli me, da sem danes tukaj med vami. To je pač vse, kar znam reči v slovenscini.« V zasebnem pogovoru pa je predsednika Perica opozoril, da se kar nestrpno čaka slovensko slovnico...

Predsednik zavarovalnice Lloyd Adriatico Antonio Sodaro

Da ne bo prepozno...

»Operacija, ki smo jo izvedli, ni pomembna samo po ekonomski plati. Stopanje na nove trge, sklepanje zavezništva z našimi sosedi pomeni veliko več.« Tako je predsednik zavarovalne družbe Lloyd Adriatico Antonio Sodaro v intervjuju za tržaški dnevnik Il Piccolo ocenil vstop zavarovalnice med delničarje Adriatica, ceprav z zanjo zelo skromno naložbo, ki pa ji sam pripisuje strateški pomen.

»Prisel je trenutek, ko se je treba zginiti. Trst je izgubil že preveč terena. Tega sem se zavedel prav med pogajanjmi z Adriaticom. Pogovore smo začeli s starih pozicij: na eni strani solidna in močna tržaška kompanija, ki je hotela doseči kontrolo operativne strukture, projicirane proti Vzhodu; na drugi strani pa mlada slovenska kompanija, zelo dinamična, a potrebna finansiranja, ki bi ji omogočila velikakovostni skok. Barantanje po modelih tretjega sveta. Postopoma pa so se stvari razjasnile. Mi smo spoznali, da tisto, kar nas mora zanimati, ni koloniziranje sveta okrog nas, ampak da moramo delati čim boljše za našo prihodnost. Zbuditi moramo zaupanje, pokazati verodostojnost in ustvariti ozračje pristrčnosti, da bomo lahko z našimi sosedi čim boljše delali.«

Na novinarjevo vprašanje, kaj ga je pripeljalo do teh zaključkov, Sodaro odgovarja:

»Lahko se bo zdelo smešno, toda tisto, kar me je presenetilo in mi dalo misliti, je bilo vprašanje enega od slovenskih sodelavcev. Ko smo se začeli razumevati, me je sramežljivo vprašal: "Saj vi niste Tržecan, ali ne?" "Čutil sem se uzaljenega in pretresenega. Vprašal sem se, kam nas vodi ta tekma po razločevanju, po sicer svetih spominih, a vedno samo enosmernih, po pretiranem poudarjanju meja. Kakšno podobno, kakšno zaupanje uživa to mesto in ljudje, ki delajo v njem? Kaj mislijo o nas naši sosede, s katerimi bomo morali - iz ljubezni ali po sili - zgraditi prihodnost v jutrisnji Evropi?"

Biti Tržecan - vztraja spraševalec - je torej za posle na Vzhodu postal hendikep?

»....Ce bi bili prisli iz Padove ali Trevisa, bi bile stvari najbrž lažje,« ugotavlja Sodaro. »V Trstu se namrec se nismo zavedli, da nas Evropa, medtem ko se lasamo med seboj, gleda z zaskrbljenostjo. Nasi sosede pa tacas stopajo vanjo z velikimi koraki.«

Toda sporazum ste vedarle sklenili, ugotavlja novinar Piccola.

»Da, vendar zahvaljujoč se povsem novim premisam. Nekoc bi bili lahko ob tej novici rekli, da je bil Lloyd pogumen, danes pa je resnica prav nasprotna. Ob pobli, ki jo Trst ponuja tujini, moram priznati, da so bili pogumni nasi prijatelji Slovenci...«

Ali bodo vaša nova spoznanja - je zanimalo novinarja - povzročila spremembe tudi v notranji organizaciji kompanije?

»To je mogoče. Začel sem se spraševati, koliko Lloydovih uslužbencev zna slovensko in tega niso nikoli povedali. So se morda sramovali? V tem primeru so slabo ravnali. Morda komu ne bo po volji, vendar ne morem zanikati, da bo njihovo znanje najbrž pomenilo prednost.«

To so samo poudarki, ki izhajajo iz intervjuja glede odnosa do Slovenije in Slovencev, ceprav je Sodaro govoril tudi o splošni viziji Trsta in pomenu nedeljske balotaze, v kateri se bo mesto odločalo o svoji prihodnosti. Za zaključek pa se tole: ko je Sodaro dejal, da mu je predsednik družbe Adriatic, Lojze Peric obljubil slovensko slovnico, ga je novinar vprašal: »Ce sem prav razumel, se bo predsednik Lloyd Adriatica začel učiti slovensčine?« »Prav ste razumeli,« mu je odvrnil Antonio Sodaro.

DAVČNA ZAKONODAJA / PROŠNJE ZA BREZPLAČNO DAVČNO POMOČ DO KONCA JANUARJA

Vlada poenostavila davčni obrazec 730

Plačilo ICI od 4.000 lir navzgor

Italijanski zakonodajalec je za odvisne delavce in upokojene od leta 1993 predvidel in uvedel možnost predložiti poenostavljene davčne prijave 730 namesto kompleksnega obrazca 740. Za izpolnitev prijave in poravnavo obveznosti je predvidena brezplačna davčna pomoč, ki jo je dolžan nuditi delodajalec oziroma posebne davčne servise službe CAAF.

Zainteresirani davkoplačevalci (odvisni delavci, upokojeni, duhovniki in nameščenci pri zadrukah) lahko do 15. decembra naslovijo na delodajalca oziroma na ustrezno ustanovo prošnjo, da v kateri sporočijo, da bi se želeli poslužiti brezplačnih storitev za sestavo davčne prijave 730. Poleg place oziroma pokojnine lahko imajo se nepremičninske dohodke (zemljišca, stavbe),

dohodke od dejavnosti, ki so izenačene z odvisnim delom, dividende kapitalnih družb, razne honorarje ali dohodke od obcasnega samostojnega dela. V postev pride tudi zakonec, ki je z davčnega vidika v breme uslužbenca oziroma upokojenca, ce ima v letu 1993 samo dohodke od nepremičnin do vrednosti 5 milijonov 100 tisoč lir. V primeru, ko davčni zavezanec prejema več plač oziroma pokojnin, se mora obrniti na delodajalca oziroma na pokojninsko ustanovo, ki izplačuje višje zneske.

Do davčne pomoči in prijave 730 nimajo pravice tisti odvisni delavci oziroma upokojeni, ki imajo davčno številko IVA, samostojni delavci, ki opravljajo umetniške ali profesionalne dejavnosti, podjetniki in odvisni delavci, ki imajo dohodke v režimu locene

obdavčitve (zaostanki, odpravnina) ali pa so zaposleni v tujini.

Podjetja oziroma ustanove, na katere davčni zavezanci naslovijo prošnjo na posebnem obrazcu, imajo z ozirom na obratovalno razsežnost različne pravne možnosti: 1.) ce nimajo več kot sto uslužbencev, lahko izberejo med tremi opcijami: a) nudijo neposredno davčno pomoč; b) pomoč zagotovijo posredno z ustanovitvijo svojega servisa CAAF, ali s pogodbenim pristopom k zunanjemu središču CAAF; c) podjetja pa imajo tudi možnost, da odklonijo to pomoč. 2.) ce stevilo uslužbencev presega sto oseb, morajo v vsakem primeru, neposredno ali posredno zagotoviti davčno pomoč pri izpolnjevanju obrazca 730.

Delodajalec bo za vsako izpolnjeno prijavo 730 prejel denarno nadomestilo v znesku 20.000 lir, ce bo to pomoč nudil sam, medtem ko je storitev brezplačna, ce to delo poveri službi CAAF.

V primeru, da podjetje odkloni davčno pomoč, se lahko davkoplačevalec obrne na katerikoli servis CAAF, tudi po 20. decembru, vendar storiteva ni več brezplačna in mora davkoplacevalec prevzeti strošek nase.

Davčna prijava na obrazcu 730 zagotavlja vrsto olajšav in jamstev: ni treba priložiti dokumentacije (dokazil o odbitnih bremenih, obrazcev 101, 102 in 201); posameznik se izogne napakam pri sestavi prijave in izračunavanju davščin; morebitne kredite povrne delodajalec oz. pokojninska ustanova ze maja naslednjega leta. (B)

RIM - Finančno ministrstvo je včeraj sporočilo, da dajatve na nepremičnine ICI ne bo treba plačati tistim lastnikom, ki jim izračun izkaze enako ali nižjo vstoto od 4.000 lir (seveda z zaokroženjem na 1.000 lir). Dajatev mora biti seveda plačana v celoti - dodaja ministrstvo - ce pa davkoplacevalec ni plačal predjuma za leto 1993, ker je bil znesek nižji od 4.000 lir, to seveda ne pomeni, da lahko neplačani znesek odbije od dajatve, ki jo je dolžan plačati za leto 1993.

GATT / POGAJAJNJA MED ZDA IN EVROPSKO UNIJO

Pogajalci so bili polni optimizma

Brittan se bo moral zdaj posvetovati še z dvanjasterico, Kantor pa z Washingtonom

BRUSELJ - Včeraj, drugi dan pogajanj v Bruslju, so vznemirjeni trgovinski predstavniki ZDA in EU sporočili, da so vendarle dosegli napredek pri sklepnih pogovorih o svetovnem sporazumu, in izrazili upanje, da bodo do ponedeljka že lahko uskladjali tudi preostala nesoglasja. »Nikakor nisem pričakoval, da bomo dosegli tolikšen napredek,« je na tiskovni konferenci izjavil komisar za trgovino Evropske unije sir Leon Brittan. »Počasi se že kažejo obrisi končnega sporazuma med ZDA in EU.«

Brittan je v navzočnosti ameriskega trgovinskega predstavnika Mickeya Kantorja, ameriskega državnega sekretarja za kmetijstvo Mika Espyja ter komisarja EU za kmetijstvo Renéja Steichna izjavil, da nameravajo skleniti sporazum do prihodnjega ponedeljka, ko se bosta s Kantorjem znova sestala v Bruslju. Čeprav na tiskovni konferenci niso sporočili nobenih podrobnosti, so vsi izrazili velik optimizem. »Dosegli smo soglasje o pristopu do vseh poglavitnih vprašanj, ki bodo omogočila razumen in sprejemljiv zaključek urugvajskega kroga pogajanj, vključno s kmetijstvom,« je izjavil Kantor, ki je pri tem mislil na ključno jabolko spora, na trgovino s kmetijskimi pridelki. Povedal je, da se mora zdaj Brittan posvetovati s članicami dvanjsterice, on sam pa se mora vrniti v Washington, kjer se bo posvetoval s predsednikom Billom Clintonom in

člani kongresa. Brittan je izrazil svoje upanje, da bosta obe strani resili preostala dvostranska vprašanja že do ponedeljka. Ameriški pogajalci in njihovi partnerji iz EU bodo s pogajanjmi nadaljevali tudi v soboto in nedeljo, je se dodal.

Podobno optimističen je bil tudi Espy, ki je prepričan, da bodo do ponedeljka lahko uskladjali vsa nesoglasja, za katera se je doslej zdelo, da so nepremostljiva. »Skrajno optimistično gledam na izid razprave o kmetijstvu,« je dejal. Spor med Francijo in Združenimi državami Amerike po tako imenovanem sporazumu iz Blair House, ki zahteva postopno zmanjševanje subvencij za izvoz kmetijskih

pridelkov, je bil vzrok sporov in zavlačevanj pri pogajanjih o svetovni trgovini v okviru Gatta. ZDA in EU sta si prizadevali odkriti način za »pogajanje« sporazuma, ne da bi se ob tem začeli o njem znova pogajati.

Zunanji ministri Evropske unije, ki so se v Bruslju srečali zaradi sestanka Severnoatlantske zveze, so se v četrtek zvečer sesli na izrednem sestanku, na katerem so razpravljali o trgovinskih vprašanjih. Dejstvo, da so se pogajanja med ZDA in EU premaknila z mrtve točke, ocenjujejo kot poglavitno spodbudo za to, da bo 115 držav članic Gatta res sklenilo sporazum do 15. decembra. (Reuter)

Azijski kmetje so besni

TOKIO - Razjarjeni japonski kmetje so se včeraj zbrali v Tokiu in protestirali zoper liberalizacijo trgovine, saj je zaključek pogajanj o svetovni trgovini vsak dan bliže. »Drug drugemu prisemožimo, da se bomo z vsemi silami borili do konca,« je nagovoril Yoshiharu Satoh, predsednik osrednjega sindikata kmetijskih združenj približno 500 zvinorejcev in mlekarjev, ki so prišli z vseh koncev Japonske. Krajevni mediji so poročali, da se je Japonska odločila sprostiti trgovino z mlečnimi proizvodi in drugimi pridelki, pri čemer je pripravljena znižati svoje carine za govedino in pomarančni sok na pogajanjih urugvajskega kroga v okviru Splošnega sporazuma o trgovini in carinah (Gatt). Sporocili so, da je Japonska pripravljena zrtvovati te koncesije, da bi tako ublažila pritisk, ki prihaja zlasti iz Združenih držav Amerike v zvezi s popolno prepovedjo uvoza riza. Yoshiharu Satoh je omenil obljubo, ki naj bi mu jo dal minister za kmetijstvo Eihiro Hata, da se ne bo zavzemal samo za zaščito riza, ampak tudi za vse druge kmetijske pridelke. Japonska je že predložila seznam predlaganih carinskih olajšav za industrijske izdelke in storitve, se zmeraj pa tega ni naredila za kmetijske pridelke. Mediji so v poročilih navajali viře pri zunanjem minist-

Zaradi uvoza riza in proti sporazumu z Gatt so protestirali tudi v Južni Koreji (Telefoto: AP)

stvu, po katerih naj bi Japonska predložila svoj predlog za kmetijsko področje 14. decembra, na predvečer skrajnega roka pogajanj v okviru Gatta. Japonska prepoved komercialnega uvoza riza naj bi bila ključna ovira, zaradi katere se pogajanja v okviru Gatta ne morejo končati. Kljub temu pa so v nekaterih nedavnih izjavah najvidnejši japonski politiki namignili, da utegne Japonska delno odpreti svoje tržišče riza ter tako omogočiti, da bi se svetovna pogajanja vendarle lahko končala. (Reuter)

Ilva je lahko prva

RIM - Italijanski državni proizvajalec jekla Ilva SpA, ki se zapleta v spor z Evropsko unijo zaradi zmanjševanja proizvodnih zmogljivosti, utegne postati ena vodilnih evropskih družb, je v sredo izjavil njen nekdanji predsednik Hayao Nakamura, ki je bil do konca oktobra predsednik Ilve, je izjavil, da je Italija velikanski potrošnik jekla, kar pomeni, da se na pragu tega podjetja tare odjemalcev in da se pred njo razprostira dobičkonosno tržišče.

Izjavil je tudi, da zato Ilva lahko postane ena vodilnih evropskih jeklarskih družb, resen konkurent Britisch Steel PLC. »Za dežjem zmeraj posije sonce in tudi jeklarsko industrijo se čaka prihodnost,« je izjavil Nakamura na tiskovni konferenci. Nakamura, ki je bil rojen na Japonskem, je kar 20 let preživel na vodilnih mestih

italijanskih družb ter dodal, da bi ta država morala ohraniti mesto prvega jeklarskega proizvajalca. »Italijanske potrebe po jeklu dosežejo med 23 in 24 milijoni tonami letno. Veliko bolje je to jeklo narediti doma, kot pa ga uvažati,« je se dodal. Ilva je jabolko spora med Rimom in Brusljem, ki zahteva, da Italija zmanjša svoje proizvodne zmogljivosti za 1,7 milijona ton na leto v svojem obratu Taranto. V zameno za to pa naj bi komisija Evropske unije odobrila 2,1 milijarde ekujev (2,35 milijarde dolarjev) državne pomoči. Sindikati glasno opozarjajo, da bi tolikšno zmanjšanje Taranto ohromilo, saj bi postala proizvodnja ne samo nerentabilna, ampak tudi zacetek konca.

Nakamura je zato prepričan, da se je temu nujno treba izogniti. V svojem komentarju ni neposredno

omenjal spora z Evropsko unijo, precej pa je govoril o tem, da bo zmanjševanje proizvodnih zmogljivosti povzročilo visoke stroške. »Predvsem od nas bo odvisno, kako bomo delali, saj bo prav to odločalo o tem, ali bomo se naprej konkurenčni. Veliko je bilo izboljšav.«

Nakamura, ki je bil na celu Ilve osem mesecev, od februarja 1993, je tovarno vodil v obdobju prestrukturiranja in privatizacije, ki sta pripeljali do odločitve, da se bo dosedanja skupina razdelila v tri. Dve novi družbi bosta proizvodni - proizvajali bosta jeklo - in ti naj bi bili tudi privatizirani, tretja pa naj bi nase prevzela večino od 8,5 milijona lir (5 milijard dolarjev) dolgov, ki so podjetje povsem ohromili. Nakamura je zapustil svoj položaj, kakor hitro je bil dokončan načrt privatizacije. (Reuter)

Južnokorejski Daewoo se zanima za bolgarsko banko

SOFIJA - Južnokorejska Daewoo Corp. se pogaja o prevzemu 49-odstotnega deleža v bolgarski Parva častna banka A. D., so v četrtek sporočili njeni predstavniki. Izvršni direktor Parva častna banka Vencislav Josifov je povedal, da se bodo dokončno odločili o tem delničarji na svoji redni letni skupščini 20. decembra. O finančnih kazalcih ni hotel govoriti. »Bančne operacije bi se močno povečale v primeru, da bi jih podprla tako močna družba. Dvignila bi se tudi cena delnic,« je dodal. Daewoo, katere proizvodi segajo od pisarniške opreme do avtomobilov in tovornjakov, se zanima tudi za vlaganja v bolgarske hotele, cemenitarne in telekomunikacijsko omrežje. Sicer je bila prva tuja banka, ki je vložila svoj delež v bolgarsko bančništvo, Austria Raiffeisen Zentralbank AG. (Reuter)

Woo Choong, predsednik korporacije Daewoo

EVROPSKI LETALSKI PREVOZNIKI

Oktobra so imeli več potnikov

Manjši obseg tovornega prometa na afriškem in južnoameriškem trgu

BRUSELJ - Obseg evropskega letalskega prometa se je v primerjavi s prejšnjimi meseci oktobra zmanjšal, je sporočila Zveza evropskih letalskih prevoznikov (AEA). Zbirni oktobrski rezultati 24 članic Zveze evropskih letalskih prevoznikov kažejo, da se je potniški promet povečal za 6,7 odstotka v primerjavi z več kot osem odstotno povprečno rastjo doslej, je zapisala omenjena organizacija, ki ima svoj sedež v Bruslju. Promet po evropskih zračnih koridorjih se giblje se zmeraj pri zgornjih 7,8 odstotka, na daljnovzhodnih in avstralskih zračnih progah pa celo vztraja pri 12,4 odstotka, so zapisali. Celotne rezultate pa nekoliko kazi velik padec prometa, kar za 3,2 odstotka

od prejšnjih desetih na čezmorskih progah. Tudi krivulja tovornega zračnega prometa se je spustila za 2,7 odstotka po dveh mesecih dvostranskega povečanja, saj so zračno tržišče zadele posledice stavk letalskega in letalskega osebja v Parizu in na drugih francoskih letališčih, ugotavlja Zveza evropskih letalskih prevoznikov. »Ceprav potniškega prometa pri vseh članicah Zveze evropskih letalskih prevoznikov ni prizadela resnejša škoda, tega ni mogoče reči za tovorni promet, kjer je izpad velikanski, zlasti na afriških in južnoameriških progah, skromno rast pa je zaznati samo na progah z Daljnim vzhodom,« je sporočila Zveza evropskih letalskih prevoznikov. (Reuter)

Počasna sodišča ovirajo nemške poslovneže

BONN - Sodišča v vzhodni Nemčiji ne dohajajo tempa registracij novih dejavnosti, zaradi česar upočasnjujejo vlaganja in zmanjšujejo možnosti za gospodarsko okrevanje, sta sporočili nemški zbornici za trgovino in industrijo (Diht). Rezultati pregleda obeh zbornic v vzhodni Nemčiji kažejo, da so morala posamezna podjetja čakati tudi po devet mesecev, da so jih sodišča uvrstila v trgovski register. Porocilo izreka kritiko tej počasnosti, prav tako pa tudi šibki opremljenosti in pomanjkanju delavcev na sodišcih. »Položaj je kritičen, saj ovira poslovne odločitve,« ugotavlja poročilo Diht. Do marsikaterih bolj tveganih naložb ni prišlo, saj je po nemški zakonodaji direktor podjetja osebno odgovoren za posel, vse dokler podjetje ni vpisano v trgovski register. Porocilo Diht priporoča, da bi zastoj pri registriranju novih podjetij lahko poenostavili tako, da bi naloge vpisovanja v register prepustili oboima zbornicama. Vlada se s tem predlogom ni strinjala. (Reuter)

Brezposelnost v Romuniji narašča

BUKARESTA - V Romuniji se je brezposelnost novembra z 9,3 odstotka povečala na 9,6 odstotka, kolikor je znašala v oktobru, saj so se gradbena dela končala zaradi ostre zime, prav tako pa so tudi tisti, ki so zapustili šolske klopi, pomnožili vrste brezposelnih, je v četrtek sporočilo ministrstvo za delo. »Dela v gradbeništvu so se končala zaradi neugodnih zimskih vremenskih razmer, tako se je povečala brezposelnost na tem področju, prav tako pa so seznane brezposelnih povečali diplomanti za leto 1993,« je povedala Aurora Mihailescu iz ministrstva za delo. Objavila je podatek, da je 1,095 milijona prebivalcev od delovne sile, ki šteje 11,38 milijona prebivalcev, novembra uvrščenih na seznam brezposelnih, kar pomeni približno 40 tisoč več kot prejšnji mesec. Zanje je bilo na voljo le 7972 delovnih mest. (Reuter)

Volkswagen bo zmanjšal vlaganja v Škodo

PRAGA - Nemski avtomobilski proizvajalec Volkswagen AG bo v naslednjih petih letih zmanjšal vlaganja v svojega ceskega partnerja Skodo na 3,7 milijarde mark (2,16 milijarde dolarjev) od prvotno načrtovanih 7,1 milijarde mark (4,15 milijarde dolarjev), je v torek povedal predstavnik Skode Milan Smutny. Ob ponovnem pregledu dolgoročnega finančnega načrta Skode so opustili načrt gradnje tovarne motorjev, ki naj bi letno izdelala približno 400 tisoč motorjev. Nemski avtomobilski gigant, ki ga pestijo hude težave, ima pri Skodi 31-odstotni delež, Skoda pa je tudi edini proizvajalec avtomobilov, ki znotraj Volkswagnovne skupine posluje z dobičkom. Smutny je tudi povedal, da kljub napovedanemu zmanjšanju vlaganj pričakujejo, da bo proizvodnja pri Skodi v letu 1993 dosegla 220 tisoč avtomobilov, kar je 10 odstotkov več od lanskoletnih rekordnih 200 tisoč avtomobilov. Približno dve tretjini vseh avtomobilov, ki jih izdelajo v Mlada Boleslav pri Pragi, so izvozili. Uradni predstavniki Skode so tudi sporočili, da Volkswagen se zmeraj načrtuje, da bo konec leta 1995 povečal svoj delež pri Skodi na 70 odstotkov. (Reuter)

MENJALNIŠKI TEČAJI

2. decembra 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka	76,10	76,50	10,80	10,88	7,52	7,67
Avtohiša Ljubljana*	76,15	76,25	10,70	10,80	7,56	7,70
Azur Grosuplje	76,30	76,55	10,78	10,90	7,60	7,79
Banka Vipava Nova Gorica	76,01	76,35	10,76	10,80	7,59	7,65
Bela vrtnica Ljubljana	76,00	76,70	10,75	10,90	7,50	7,80
BTC Sezana	75,75	76,45	10,68	10,82	7,50	7,69
BTC Ljubljana	75,40	76,50	10,60	10,85	7,50	7,70
Come 2 us*	76,25	76,45	10,79	10,86	7,50	7,68
Creditanstalt - Nova banka LJ	76,00	76,50	10,70	10,90	7,50	7,90
Dom caffè Domžale	76,10	76,35	10,80	10,90	7,55	7,78
Emona Globtour Ljubljana*	76,15	76,53	10,75	10,85	7,50	7,65
Eros Ljubljana*	76,25	76,45	10,75	10,85	7,60	7,70
Eros Kranj*	76,25	76,45	10,75	10,85	7,60	7,70
Firadas Idrija	75,50	76,70	10,80	10,95	7,50	7,70
Hida	76,40	76,45	10,81	10,84	7,75	7,69
Hipotekarna banka Brežice*	76,10	76,50	10,77	10,85	7,58	7,65
Hram Rožice Mengeš*	76,15	76,40	10,81	10,91	7,57	7,75
Ilirika Slovenj Gradec	76,05	76,38	10,76	10,87	7,56	7,70
Ilirika Postojna	76,10	76,35	10,70	10,80	7,50	7,68
Ilirika Sezana	76,25	76,35	10,77	10,85	7,60	7,67
Ilirika Jesenice	76,15	76,44	10,79	10,84	7,56	7,66
Idila Sečovelje*	75,80	76,30	10,65	10,82	7,50	7,68
Invest Škofja Loka	76,20	76,45	10,77	10,85	7,55	7,75
Klub Slovenijales	76,30	76,45	10,78	10,83	7,58	7,73
Komercialna banka Triglav	75,60	76,60	10,72	10,91	7,56	7,80
Kompas Hertz Celje*	75,85	76,20	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Hertz Velenje*	76,00	76,40	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Hertz Idrija*	76,00	76,40	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Hertz Tolmin*	76,00	76,40	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Hertz Bled*	76,00	76,40	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Hertz Nova Gorica*	76,00	76,40	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Hertz Maribor*	76,00	76,40	10,77	10,85	7,50	7,70
Kompas Holidays	76,15	76,40	10,76	10,84	7,55	7,70
Kreditna banka MB d.d.*	75,53	76,45	10,74	10,87	7,57	7,70
LB d.d. Ljubljana	76,33	76,68	10,80	10,90	7,53	7,68
LB splošna banka Koper*	74,92	76,42	10,56	10,80	7,42	7,66
LB komercialna banka NG	75,00	76,85	10,54	11,05	7,45	7,70
LB Dolenjska banka NM	75,70	76,65	10,66	10,90	7,53	7,69
LB banka Zasavje, Trbovlje	75,60	76,50	10,75	10,88	7,57	7,66
Libertas Koper	75,70	76,30	10,68	10,79	7,55	7,68
Ma Vir	76,10	76,50	10,75	10,87	7,60	7,80
Madai Nova Gorica, Šempeter*	76,37	76,43	10,81	10,84	7,64	7,68
Media*	76,40	76,50	10,82	10,88	7,60	7,70
Moneta Invest	76,28	76,35	10,78	10,81	7,66	7,69
Niprom I, II Ljubljana	76,25	76,45	10,80	10,87	7,65	7,72
Otok Bled	76,10	76,40	10,77	10,82	7,57	7,70
Petrol*	76,40	76,45	10,81	10,84	7,60	7,70
Pigal Solkan*	76,00	76,35	10,67	10,80	7,57	7,66
Pigal Obutek*	76,00	76,35	10,67	10,80	7,57	7,66
Pigal Vrhnika*	76,30	76,50	10,70	10,85	7,59	7,68
Pigal Ilirska Bistrica*	75,90	76,40	10,60	10,80	7,55	7,66
Pigal Kobarid*	75,85	76,40	10,65	10,85	7,55	7,68
Pigal Avtopivon*	76,00	76,35	10,67	10,80	7,57	7,66
Pigal Koper*	76,00	76,35	10,70	10,85	7,65	7,68
Poštna banka Slovenije*	74,90	76,29	10,50	10,78	7,46	7,68
Probanka Maribor	75,80	76,40	10,71	10,84	7,58	7,70
Primario Ljubljana	76,35	76,50	10,77	10,87	7,65	7,73
Publikum Ljubljana	76,30	76,33	10,79	10,82	7,60	7,69
Publikum Celje	75,80	76,15	10,74	10,79	7,60	7,70
Publikum Krško	76,00	76,35	10,55	10,88	7,56	7,77
Publikum Maribor	75,80	76,15	10,77	10,82	7,50	7,68
Publikum Metlika	76,00	76,20	10,65	10,85	7,50	7,75
Publikum Mozirje	76,12	76,50	10,61	10,84	7,60	7,70
Publikum Novo mesto	76,00	76,28	10,65	10,85	7,50	7,75
Publikum Tolmin	76,15	76,50	10,70	10,82	7,57	7,67
Publikum Sevnica	76,05	76,50	10,75	10,86	7,60	7,72
Publikum Šentilj	75,10	76,50	10,50	10,88	7,45	7,75
Publikum Šentjur pri Celju	75,85	76,39	10,73	10,79	7,60	7,70
Publikum Trebnje	76,10	76,15	10,74	10,84	7,60	7,72
Publikum Zalec	75,80	76,49	10,73	10,79	7,60	7,70
Roja Ljubljana	76,00	76,40	10,70	10,88	7,50	7,80
Šalaby Koper	75,50	76,30	10,40	10,75	7,45	7,68
SKB d.d. **	75,55	75,58	10,74	10,74	7,57	7,57
Slovenska hran. in pos. Kranj	76,15	76,33	10,75	10,80	7,65	7,75
Slovenska hran. in pos. Bled	76,15	76,33	10,75	10,80	7,65	7,75
Slovenska hran. in pos. Trzin	76,15	76,33	10,75	10,80	7,65	7,75
Slovenska investicijska banka*	76,00	76,60	10,70	10,85	7,35	7,68
Slovenijaturist zel. pos. Ljubljana*	76,30	76,70	10,60	10,80	7,45	7,65
Slovenijaturist Maribor*	75,90	76,05	10,74	10,79	7,40	7,65
Slovenijaturist Jesenice	76,00	76,40	10,73	10,83	7,57	7,66
Sonce Ljubljana	76,35	76,40	10,78	10,85	7,60	7,70
SZKB d.d. Ljubljana	76,05	76,39	10,65	10,82	7,50	7,72
Tartarus Postojna	75,68	76,42	10,65	10,82	7,50	7,69
Tentours Domžale	76,20	76,40	10,70	10,84	7,65	7,85
Upimo Ljubljana	76,34	76,38	10,80	10,84	7,63	7,67
UBK Ljubljana	75,20	76,35	10,65	10,95	7,55	7,72

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 235 z dne 2. decembra 1993 — Tečaji veljajo od 3.12.1993 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	85,3011	85,5578	85,8145
Avstrija	040	šiling	100	1063,6650	1066,8656	1070,0662
Belgija	056	frank	100	354,6547	355,7219	356,7891
Kanada	124	dolar	1	96,2378	96,5274	96,8170
Danska	208	krona	100	1894,4592	1900,1597	1905,8602
Finska	246	marka	100	2208,2699	2214,9146	2221,5593
Francija	250	frank	100	2169,3708	2175,8985	2182,4262
Nemčija	280	marka	100	7480,5891	7503,0984	7525,6077
Grčija	300	drahma	100	—	52,2741	52,4309
Irski	372	funt	1	—	181,8751	182,4207
Italija	380	lira	100	7,4955	7,5181	7,5407
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,0000	—
Japonska	392	jen	100	118,4177	118,7740	119,1303
Nizozemska	528	gulden	100	6671,1894	6691,2632	6711,3370
Norveška	578	krona	100	1722,7797	1727,9636	1733,1457
Portugalska	620	escudo	100	73,1602	73,3803	73,6004
Švedska	752	krona	100	1523,4220	1528,0060	1532,5900
Švica	756	frank	100	8598,9372	8624,8116	8650,6860
Velika Britanija	826	funt sterling	1	190,6054	191,1789	191,7524
ZDA	840	dolar	1	128,8007	129,1883	129,5759
Evropska Skupnost	955	ECU	1	143,8480	144,2808	144,7136
Španija	995	peseta	100	91,1135	91,3877	91,6619

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 3. DECEMBRA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	725,360	744,929	1,470,289
48		111,5938%	114,6045%	113,0992%	130,000	72,536	74,493	147,029

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

1. DECEMBRA 1993

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	9,00	9,80
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,00	9,80
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,20	9,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,30	10,00
Italija	Kmečka banka Gorica	12,50	13,00
Italija	Tržaška kreditna banka	12,40	13,00

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

2. DECEMBER 1993

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1690,00	1740,00
nemška marka	988,00	1010,00
francoski frank	284,50	293,00
holandski gulden	874,00	903,00
belgijski frank	46,50	48,00
funt sterling	2500,00	2579,00
irski sterling	2384,00	2460,00
danska krona	248,00	255,50
grška dragma	6,30	7,00
kanadski dolar	1267,00	1307,00
japonski jen	15,50	16,00
švicarski frank	1127,00	1162,00
avstrijski šiling	139,80	144,00
norveška krona	226,00	232,50
švedska krona	199,50	205,00
portugalski escudo	9,20	9,80
španska pezeta	11,75	12,30
avstralski dolar	1117,00	1154,00
madžarski florint	12,00	16,00
slovenski tolar	12,40	13,00
hrvaški dinar	0,13	0,18

KMEČKA BANKA - GORICA

2. DECEMBER 1993

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1695,00	1740,00
nemška marka	990,00	1005,00
francoski frank	285,00	295,00
holandski gulden	877,00	897,00
belgijski frank	46,60	48,10
funt sterling	2505,00	2560,00
irski sterling	2385,00	2445,00
danska krona	248,00	255,00
grška dragma	6,80	7,30
kanadski dolar	1268,00	1303,00
švicarski frank	1135,00	1155,00
avstrijski šiling	140,00	144,00
slovenski tolar	12,50	13,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

2. DECEMBRA 1993

valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.721	-
francoski frank	-	29.000	-
nizozemski gulden	-	89.180	-
belgijski frank	-	4.741	-
španska peseta	-	1.218	-
danska krona	-	25.325	-
kanadski dolar	-	1.286	-
japonski jen	-	1.583	-
švicarski frank	-	114.950	-
avstrijski šiling	-	14.219	-
italijanska lira	-	1.002	-
švedska krona	-	20.365	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 3. decembra 1993 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1089,0332	1091,8770
Francija	frank	100	2221,1100	2226,9100
Nemčija	marka	100	7659,0000	7679,0000
Italija	lira	100	7,6743	7,6944
V.Britanija	funt	1	195,1513	195,6609
ZDA	dolar	1	131,87	132,2170

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

S POTI PO AFRIKI

Na obisku pri gorilah (3)

Samo osem nas sme naenkrat obiskati skupino goril, imenovano Marcel. V njej je 22 zivali, v manjši skupini Oscar pa le dvanajst. Vstopnina za park je reci in piši 120 dolarjev, dodati pa jih moramo še pet za vlado. Upam, da ne za orožje. Vodijo nas trije domačini. Dva imata mačeti, s katerima nam utirata pot skozi gosto rastje, tretji pa nosi avtomatsko puško. »Ali je za gorile,« ga v strahu sprašujemo. »Kje pa, saj niso nevarne. Imam jo za obrambo pred ruandskimi gverilci in begunci.« Seveda, saj smo zelo blizu meje! Hoja skozi bujen deževni gozd ni lahka. Tla so mokra, pod listjem prežijo zahrbtnje ovijalke, ki se ti nenado-

ma zapletejo med noge, veje grmicevja in nizkega drevja pa te grabijo za roke in praskajo po obrazu. Hodimo in plezamo približno eno uro, ko me naenkrat spreleti nenavaden občutek, da se že približujemo gorilam. Sonce si je se tiše in mehkeje, čebele se bolj brenčijo. Kot da bi se sporazumeli, vsi utihnemo. »Pst,« se opozarjamo med sabo, ko na tleh zagledamo veliko »klobaso« in začutimo vonj po zivalih. Se nekaj udarcev z mačeto in zagledamo jih. Stojimo kot vkopani. Na tleh leži ogromen samec s srebrnim hrbtom, poleg pa sedi samica.

Mladici se igrajo med vejami dreves. Približamo se jim. Samec divje zaren-

ci in pokaže ostre čekane, vendar ga vodič pomiri. Seveda se nekoliko prestrašimo, čeprav gorile niso nevarne. Raje se umačimo, kot da bi napadle. Branijo se sele, kadar so zares ogrožene. Fotografiramo, kot da nam gre za življenje. Očka Marcel se zadovoljno zlekne na tla, prekriža nogi in se ne zmeni več za nas. V miru prebavlja pouziti zajtrk in zdolgočasno opazuje svoje nožne prste. Mladi kosmatinci so radovedni in prav nič jih ni strah. Pridejo nam zelo blizu in brskajo po naši prtljagi, dotakniti pa se jih ne smemo. Vodica jih mora včasih pokarati, tako da uzaljeno zbežijo v mamino naročje.

P. Stanek
(Konec jutri)

SLOVENSKA DEDIŠČINA / GRAD HAASBERG

Propadajoči biser baročne arhitekture (1)

Skromni ostanki starega gradu Haasberg pri Planini

Na 703 metre visokem griču Stari grad nasproti naselja Planina je nekod stal grad vitezov Albenskih. Danes so vidni le ostanki obrambnih jarkov in nasipov, z rušo prekriti temelji grajskih stavb, sem ter tja pa tudi nekaj kamenja iz grajskih zidov. Johannes Clobucciarich (1605) in baron Janez Vajkard Valvasor (1679) sta upodobila porušeni grad Haasberg, razvaline grajskih poslopij, ki so bila obdana z obzidjem in obrambnimi stolpi.

Na griču je najprej stalo prazgodovinsko gradišče, pozneje pa rimska utrdba. Fevdalci so s pridom izkoristili grajski grič in na njem postavili srednjeveški grad. Za postavitev gradu na starograjskem griču, ki je bil verjetno sezidan v začetku 13. stoletja, je značilna tudi naravna zascita te strateške točke z reko Unec in občasnim jezerom.

Stari grad Haasberg je v zgodovinskih listinah omenjen dokaj pozno: leta 1295 kot castrum Moventz, leta 1333 pa kot Hazberch. Grad in trg pod njim so najprej upravljali vitezi Albenski (Planinski), fevdniki goriških grofov, ki so imeli v 13. stoletju svojo mitnico v Planini. Leta 1398 je v zgodovinskih listinah omenjen gradiscan Werensteiner, 1406 grajski grof Egidij Gallenberski z Osterberga (grad Ostri vrh nad Podgradom pri Sostrem), leta 1432 pa vitez Diepold von Haasberg. Leta 1435 so Haasberg dobili Celjani, po smrti zadnjega celjskega kneza Ulrika pa so gospo-

dischgraetzi.

Leta 1511 je katastrofalni potres, ki je prizadel Furlanijo in Kranjsko, porušil stari Haasberg. Gradu niso obnovljali in je bil konec 17. stoletja že precejšnja razvalina.

Dvorec Planina (Haasberg) ob vznožju starega gradu so po letu 1614 pozidali knezi Eggenbergi, ki so to leto kupili planinsko gospodstvo. Novi Haasberg je bil sprva dvonadstropen renesančni dvorec s kvadratnim stolpom na vhodnem pročelju ter poudarjenim stopnišnim dohodom v pritličju. Ker je minila turska nevarnost, je bilo poslopje zavarovano le z nizkim zidom.

Dvorec je v naslednjih sto letih doživel le manj-

se predelave, ko pa so Haasberg leta 1716 dobili Cobenzli, so starejši dvorec vgradili v novo zasnovo in leta 1722 sezidali čudovit baročni dvorec, poleg Dornave na Stajerskem nas najpomembnejši spomenik baročne dobe. Postavljen na vzvišenem mestu, v tlorisu zelo razpotegnjene pravokotne oblike, z imenitnim glavnim pročeljem s poudarjenim osrednjim delom, v katerem so izstopali izjemen polkrožno zaključen kamnit portal, nad njim pa lep balkon s biforo, ki se je ponovila v nadstropju, ter s trikotno atiko na vrhu, stranski krili pa sta zaključevala višja stolpa sta prizidka. **Ivan Jakič**
(Nadaljevanje njutri)

Prijazen pogled iz tropskega zelenja (Foto: Polona Stanek)

Windischgraetzov dvorec Haasberg se je lepo vključeval v romantično okolje

F E L J T O N

KATARINA NOVAK

Splav

Star, a vedno nov problem

3.

Stiri desetletja legalizacije pri nas

Polemike za in proti splavu so se na naših tleh začele že konec 20. let, ko je se globoko prevladovala miselnost krščanskega zakona, v kateri je bila vloga ženske v prvi vrsti rojevanje otrok, seks brez tega pa je bil eden od naglavnih grehov.

Zakonodaja Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je prekinitev nosečnosti obravnavala kot kriminalno dejanje, za katero sta odgovarjala tako izvajalec kot ženska. Dejstvo je namreč, da so si ne samo ginekologi-aborterji, temveč tudi razne »babice« in mazaci s takimi »storitvami« lepo popravljali osebni standard, tiste ženske, ki si take pomoči niso mogle privoščiti, pa so odpravljale same. Leta 1929 je bil sprejet kazenski zakonik, ki je splav prepovedoval (ženska, ki je to storila sama ali dopustila drugemu, je lahko pričakovala zaporo do treh let, pri čemer so bile izvzete nezakonske matere, tudi če so plod odpravile same), dovoljeval ga je le zaradi medicinskih indikacij. Leto zatem so v ta namen že ustanavljali tudi zdravniške komisije. Čez dobrih dvajset let je bila ženska oproščena krivde.

O legalizaciji splava se je začelo javno razpravljati konec 40. let, v času priprave določil novega kazenskega zakonika. »Izid« prve bitke je bil prepoved splava (kot pravice vsake ženske), hkrati pa je bilo uveljavljeno načelo družbene kontrole nad splavi in vzpostavljene zdravniške komisije za dovoljeno odpravo plodu, ki so

lahko poleg medicinskih indikacij upoštevale tudi »druge razloge«. Aborterji, ki so te posege opravljali »na črno«, so bili kazensko preganjani, prizadeta ženska pa je bila kazenske odgovornosti oproščena. Zanimivo je, da je bil takratni predsednik komisije, ki je pripravljala novi kazenski zakonik, Moša Pijade, zelo liberalno razpoložen do splava, medtem ko so bili AFŽ in jugoslovanski ginekologi proti. Ti so leta 1953 ponovno zahtevali tudi kazenski pregon »take ženske«, propagando kontracepcije ocenili kot neucinkovito, samo kontracepcijo pa kot depopulacijski ukrep. Ze samo to zgovorno prica, kako težko in le polagoma je prodirala miselnost, da je za boj proti splavu potrebno razviti široko preventivno dejavnost in da je splav zlo, ki ga je mogoče tolerirati toliko, kolikor družba ni sposobna odpraviti vzrokov, ki ga porajajo.

Tri leta pozneje je bila sicer kontracepcija le sprejeta kot »obrambna« (profilaktična) metoda, toda v praksi so jo izvajali le redki zdravniki in zdravstveni zavodi.

Bolj ko so se blizala šestdeseta leta, bolj je bila ob tem vprašanju mobilizirana široka javnost. Medtem ko so na primer v Srbiji takrat s tezo za legalizacijo hoteli prepričati pojave vse večjega števila nasilnih splavov, je proti temu dvignila svoj glas slovenska Zveza ženskih društev, in to s stališča ženske enakopravnosti. To ni bilo ravno v skladu s tradicijo boja za legalizacijo splava v Sloveniji, kjer je casnik Delavska politika leta 1933 objavil članek o socialnem tečaju za rudarje in njihove žene v Crni na Koroskem, na katerem so govorili tudi o enakopravnosti spolov in zahtevali ureditev razmer za prekinitev nosečnosti. Ženske pa so se v svojem Ženskem listu zavzele za nekanoniziranje tistih, ki se odločijo za splav. Vendar se je omenjena Zveza ženskih društev zavzela za kontracepcijo nasploh, zlasti za tista sredstva, ki so v rokah ženske. Sredi 1958. leta so se zdravniki in družbeni dejavniki končno za silo zedinili - splav so sicer obsodili kot nesprejemljivo metodo, hkrati pa so bili postavljeni temelji za uveljavitev kontracepcijske službe.

Kaj ima železarna s kontracepcijo?

Med pionirji zagovornikov kontracepcije v Sloveniji sta bila prim. dr. Bogdan Tekavčič in dr. Franc Novak, ki se je v Angliji in ZDA seznanil s tedanjimi metodami in je sredi 50. let predlagal lastno proizvodnjo sodobnih protizanositvenih sredstev in program za razvoj tovrstne službe. Nemajhne zasluge za zasak v tej smeri je imel svetovno znani strokovnjak, vodja takratnega ameriskega centra za uravnavanje rojstev dr. Abraham Stone, ki je obiskal Slovenijo.

Tako je leta 1955 kranjska Sava začela s poskusno proizvodnjo diafragem oziroma genofragem, kot so jim rekli, jeseniska železarna je dobavljala potrebna jeklena peresa, tovarna Lek pa je začela s proizvodnjo antispermicidne kreme Genosan. Zvezni zdravstveni organi pa so se odločili, da bodo kljub temu uvozili se dodatnih dvajset tisoč diafragem iz ZDA. Izkazalo se je, da je to krepek devizni zalogaj, ki je samo potrdil pravilnost usmeritve v domačo proizvodnjo. Navkljub improviziranim strojem je ta kmalu dosegla zadovoljivo kakovost. Hkrati pa smo, kot navaja v svojem historiatu iz leta 1950 medicinska sestra Cita Bole, dobili tudi prvo kontracepcijsko posvetovalnico kot sestavni del zdravstvene službe.

Takratni svet za socialno varstvo je med drugim ugotovil, da so predpisi Uredbe o postopku za odpravo plodu iz leta 1952 zastareli. To je pomenilo, da je potrebno imenovanje članov komisij prenesti na svete za zdravstvo in socialno varstvo in vključiti tudi socialnega delavca, vsaj s »posvetovalnim glasom v primerih nemedicinskih indikacij.« Ustanovljena je bila republiška komisija za preprečevanje splava, med prvimi in najbolj uspešnimi, ki so pripravili posvetovalnja na terenu, pa je bil mariborski okraj. Kontracepcijske posvetovalnice so začele rasti kot gobe po dežju, kar je bilo toliko bolj pomembno, saj je bila konec petdesetih let pri nas se dovoljena zasebna zdravniška praksa.

(Nadaljevanje jutri)

Danes goduje

Francisek Ksaverski

Španski plemič Francisek Ksaverski se je rodil 7. aprila leta 1506 v takrat samostojni kraljevini Navarra, na gradu Javier (Ksaver). Bil je baskovskega rodu in zanimivo je, kaj je pisal svojim iz misijonarske postojanke na skrajnem jugu Indije: Da naj mu pošljejo tolmače, »ker je govorica tamil tak, kot moj baskovski jezik«.

Mladi, ambiciozni plemič je zavzeto studiral in se ukvarjal s športom. Med studijem pa je srečal Ignacija Lojolskega, ustanovitelja jezuitov, ki ga je pridobil za misijonarjenje med pogani. Katoliško vero je z velikim uspehom širil v Indiji, na Japonskem in na Kitajskem, kjer je na otoku Sancinu blizu Kantona umrl v noči od 2. na 3. decembra leta 1552.

Francisek Ksaverij je slovel kot cudodelnik in spokornik. V Sloveniji mu je posvečenih veliko cerkva in kapel. Najbolj je slavna cerkev v Radmirju, ki hrani dragocene zaklade, ki so jih darovali avstrijski, francoski in poljski kraljevski dvor.

VABILO K SODELOVANJU / NAGRADNA AKCIJA Z RADIOM GLAS LJUBLJANE

Zlata leta BMW

Pri nas izrežete kupon - Vprašanje vam zastavijo na RGL

Zdaj, ko ste seznanjeni z našo akcijo in ste prebrali tudi vejice in pike, lahko nadaljujemo, kjer smo zadnjič končali. Dodamo naj le se to, da lahko tudi vi nam zastavljate vprašanja. Če vas karkoli zanima v zvezi z beemveji, pa tega ne najdete na tej strani, nas lepo poklicite ali pa nam pisite. Komunikacijske zveze z nami najdete v kofonu na četrti strani.

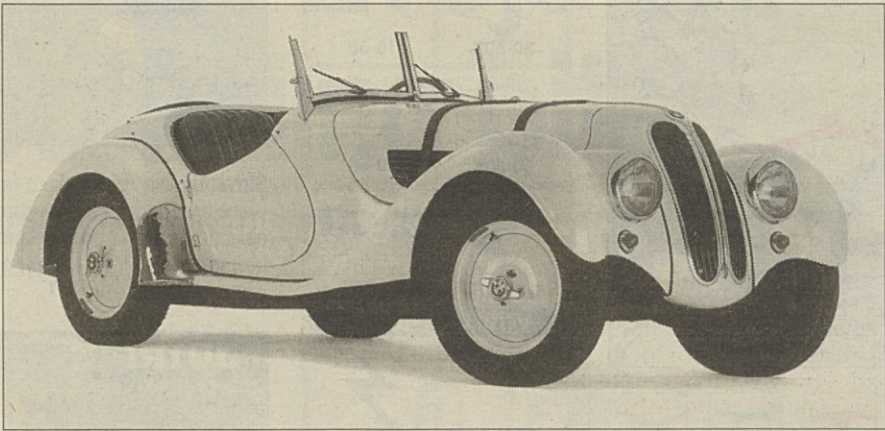
Vse se je torej začelo v dvajsetih letih tega stoletja. Bayerische Motoren Werke ali na kratko BMW je leta 1916 nasledila Rapp Motorenwerke GmbH in Gustav Otto Motorenwerke. Verjetno ni veliko tistih, ki ne bi poznali njihovega zaščitnega znaka, belomodrega stiliziranega propelerja, ki spominja na letalsko tradicijo prvih za-

četkov. Sestcilindrski motor, ki ga je skonstruiral Max Friz, so leta 1919 vgradili v dvokrilno letalo in uspeh je bil tu. Letalo se je dvignilo na tedaj senzacionalno višino 9760 metrov, s tem pa je bil dosežen nov svetovni rekord.

Stiri leta po tem zavidanja vrednem uspehu je Bayerische Motoren Werke ponudil tržiscu prva motorna kolesa, leta 1928 pa prvi avtomobil. Poimenovali so ga DIXI.

DIXI 3/15 iz leta 1929 pomeni pravi mejnik v razvoju avtomobilizma. Predvsem je veljal ta model za najzanesljivejše manjše vozilo v tistem obdobju.

Nato so prišla trideseta leta. Sanje mnogih postalo je BMW 328. Ta model se danes buri duhove in domišljijo. Tik pred drugo

BMW 328 še danes buri duhove in domišljijo

svetovno vojno je bil BMW 328na samem vrhu svetovne avtomobilske industrije.

Po vojni ali natančneje leta 1954 postavi BMW z modelom 502V8 nove avtomobilske standarde. Najvišji kakovosti motorja V8

se pridruzi se udobje.

In tako dalje in tako naprej, vse do danes, ko vam pri BMW ponujajo stiri različne avtomobilske modele, poleg tega pa lahko izbirate se med dvema različnima modeloma motor-nih koles.

Za vse, ki boste poslali nas kupon na RGL, pa se majhna skrivnost. Če boste tudi tokrat natančno prebrali tole pisanje, boste v njem našli odgovor na torkovo vprašanje.

Veliko sreče vam želimo. Marjeta Smolnikar

NAGRADNA AKCIJA

V našem casniku lahko ob sredah in petkih spremljate nagradno akcijo BMW in v njej tudi sodelujete.

Z akcijo se pridružujemo kvizu »Labirint znanja«, ki je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo vsak dan na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaž Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Kljub zidani volji vas bo še zmeraj spremljala senca pesimizma. Oddahnili si boste sele v trenutku, ko boste ugledali njegovo pravo poreklo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Današnji dan boste precej občutljivi in tenkocutni. Če boste ravnali po pameti, lahko pričakujete marsikaj lepega na ljubezenskem področju.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Pogosto se vam bo zdelo, da okolica preveč posega v vašo intimno. Svojim najbližjim tega pač ne morete očitati, ostale pa pogumno postavite na distanco.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Za neko stvar si boste prizadevali bolj kot ponavadi, že kar pretirano, zato lahko koncate v neuspehu. Najdite pravi, situaciji ustrezen ritem.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Čustvena tesnoba utegne precej močno pritisniti ob vaše stene. Najlažje jo boste prenesli tako, da boste poskrbeli za ustrezno prožnost. Razgibajte se.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Morali boste malo bolj skrbeti za svoje zdravje, kajti to so tla, na katerih stojite. Zgledujte se po mackah in se večkrat na dan posteno pretegnite.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Po krivem vas bodo skritizirali. Najprej se boste zagrizeno branili, nakar boste ugotovili, da je obramba povsem odveč. Važna je edinole resnica.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Po svoji stari navadi boste tudi tokrat preizkušali vzdržljivost svoje okolice. Previdno, da se kdo ne vrne na vas. Bolelo bi oba.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Okolica bo preseñena nad vašo izrazito otožnostjo, saj vas je vajena videti vedre in saljive. Spoznali boste, kdo vas ima resnično rad in kdo hlini.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ne obotavljajte se, ko boste začutili potrebo po pomoči. Vsakdo se obcasno znajde v vašem položaju, zato je medsebojna podpora zelo dobra nalozba.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Izkoristite izjemno fizično kondicijo za ustvarjanje razmer, ki vam bodo vili dovolj volje se v vašega duha. Sodelovanje s seboj je temelj uspeha.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Današnji dan bo precej zahteven in bo od vas terjal več energije kot je trenutno premorete. Pred razočaranjem vas lahko obvaruje trezna skromnost.

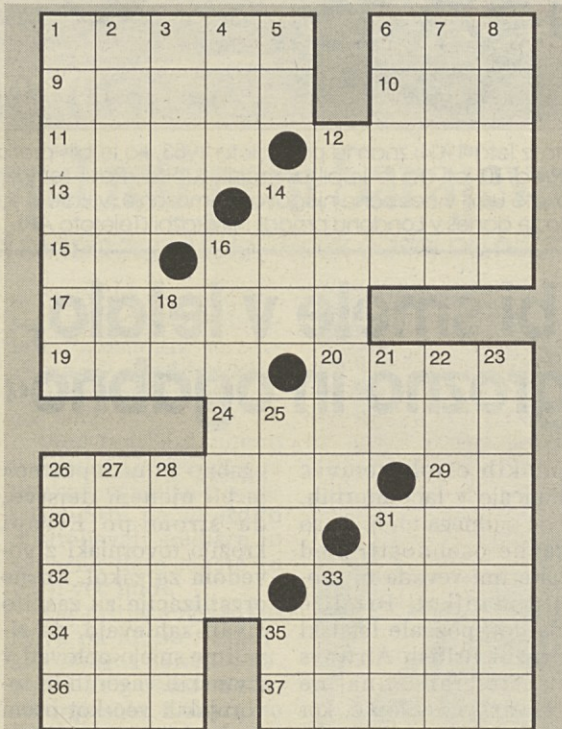
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. izraelski prerok, ki se je bojeval proti čašenju Bala, 6. plošček pri hokeju, 9. dvojna sol iz kalijevega in aluminijevega sulfata, ki se uporablja za strojenje, 10. ilovica, 11. mesto na Malajskem polotoku, 12. madzarsko pokrivalo, 13. glas ob strelu, 14. svetopi-semki Kristusov učenec, pred spreobrnjenjem imenovan Savel, 15. različni crki, 16. afriska zver, ki je mrhovino, 17. vrednostni papir, delnica, 19. zgornji del stopala, 20. zlahtni plin z znakom Ne, 24. prebivalci Arktike, 26. ime slovenske književnice Jurce, 29. okrajšava za imenovalnik, 30. hrvški kosarkar (Dino), 31. vzdevek Dwighta Eisenhowerja, 32. ime ameriske igralka Bancroft, 33. mesto na jugozahodu Finske, 34. novozelandska papiga, 35. pogonski stroj, 36. reka na jugu Francije, 37. nekdanje iransko nomadsko pleme na Kavkazu.

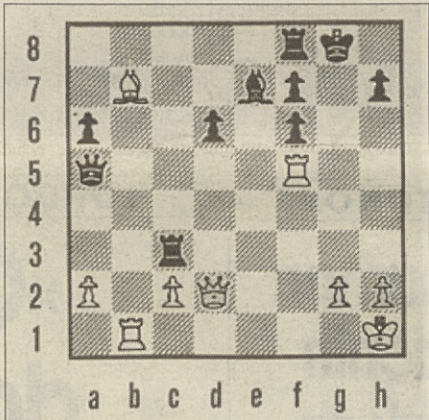
Navpično:

1. prebivalec Egipta, 2. prebivalka skrajnega severa Skandinavije, 3. mesto v okupiranem hrvaskem Sremu, 4. slovenski gledališki igralec (Boris), 5. avtomobilska oznaka Ancone, 6. italijanska reka, ki teče skozi Belluno, 7. ogljikovodik z dvojno vezjo med ogljikovimi atomi, 8. avstralski medvedek vrečar, 12. družabna prireditev, na kateri se streže s čajem, 14. ime več papežev, 16. naglica, 18. kemijski znak za krom, 21. različna samoglasnika, 22. grška crka, 23. nekdanji sudanski predsednik (Jaafar), 25. moderen ples, 26. lovska psica, 27. nekdanji slovenski igralec (Ali), 28. ime libanonskega mogotca Kashogija, 31. grška crka, 33. ime kampucijskega generala in vojnega zločinca Pota, 35. avtomobilska oznaka Maroka.

Vodoravno: Elija, pak, galum, ilo, Ipol, caka, pok, Pa-
Vod: Elia, pak, galum, ilo, Ipol, caka, pok, Pa-
RESITEV

ŠAH

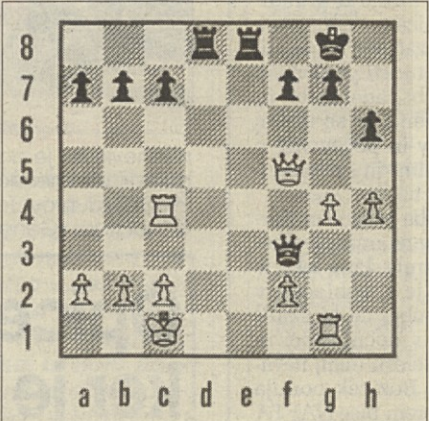
1) Maric - Gligoric / Beograd 1964

Kam naj se umakne napadena črna dama, saj možnosti ni veliko? Beli pa pripravlja tudi napad na oslABLJENO črno rokado.

Velemejster Gligorič, ki je na potezi, ima v nastali poziciji lepo taktično možnost, po kateri se bo položaj na sahovnici obrnil v njegovo korist. Ze prva poteza črnega odloči partijo!

Resitev naloge

Slabo koordinacijo belih figur je velemejster Gligoric izkoristil na poučen način, saj je opazil slabost belega na prvi vrsti. Črni je namreč odigral 1...Tb3!! in beli je spoznal, da nima resitve. Po 2.Da5: ali 2.Ta5: je beli matiran po 2...Tb1. Na jemanje črne trdnjave na polju b3 pa beli izgubi damo na polju d2 in zato se beli upravičeno vda!

2) Gligoric - Porath / Amsterdam 1964

Pogled na sahovnico daje vtis aktivnejših belih figur, ki bi tudi po zamenjavi dam vrsile pritisk po odprti g liniji. Toda črni, ki je na potezi, se je izognil zamenjavi in prisilil belega k obrambi. Odprti e in d liniji daje ta črnemu priložnost za učinkovito zmago. Resevalci, poiščite jo!

Resitev naloge

Motiv črnega je v napadu na belo trdnjavo, ki varuje kralja na prvi vrsti. Zato je prva poteza črnega razumljiva 1...Dg2! Bela trdnjava nima dobrega umika. Na 2.Td1 Td1+ 2.Kd1: Df1+ in po umiku kralja pade bela trdnjava na polju c4. Beli se je zato vdal!

S.K.

JUTRI

Pisalo se je leto
1943

Spotoma se en pogovor o vojni

Po končani konferenci v Teheranu, na kateri se je »velika trojica« (Stalin, Churchill in Roosevelt) sporazumela o nadaljevanju vojne proti Nemčiji, sta se Churchill in Roosevelt na poti domov ustavila v Kairu, kamor je britanski premier na pogovore o vojni povabil tudi turškega predsednika. Bil je 4. december, pisalo se je leto 1943.

Na tem kratkem postanku je britanski premier poskušal turškega predsednika prepričati o nujnosti vstopa Turcije v vojno na strani zaveznikov. Od samega začetka druge svetovne vojne je bila namreč Turcija zanimiva za obe strani: zaradi svoje strateske lege in močne vojske, ki je že v mirnem času stela okoli dvesto tisoč vojakov. Vendar je Turcija vztrajno zavračala vsako vmešavanje v vojno in tudi britanski zunanji minister Eden nekaj mesecev kasneje iz Ankare ni prisel nič bolj zadovoljen kot njegov predhodnik.

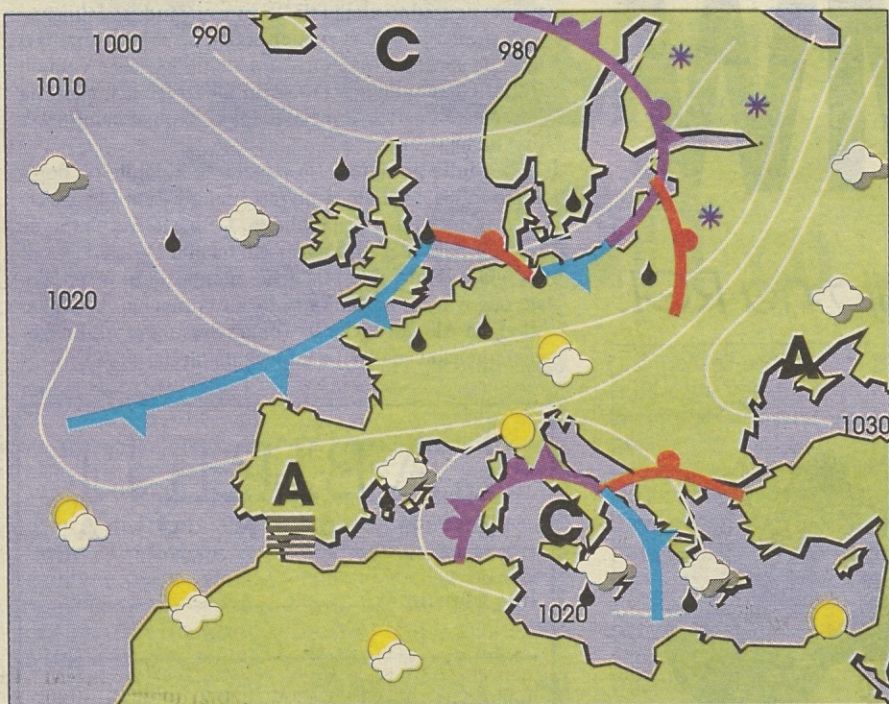
PREBLISK

Vojna je dobra samo, če je daleč za gorami.

A. Solzenicyn

EVROPA / OBLAČNO IN TOPLEJE

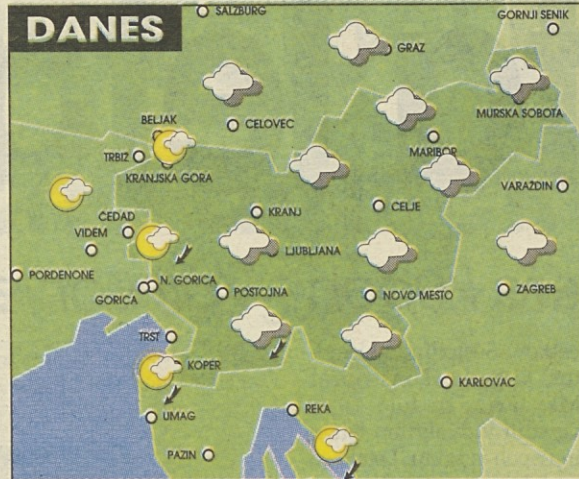
Vremenska slika:

Nasi kraji so se na obrobju območja visokega zračnega pritiska. Frontalni valovi se pomikajo čez severni del Evrope. Nad naše kraje je začel pritekati toplejši zrak.

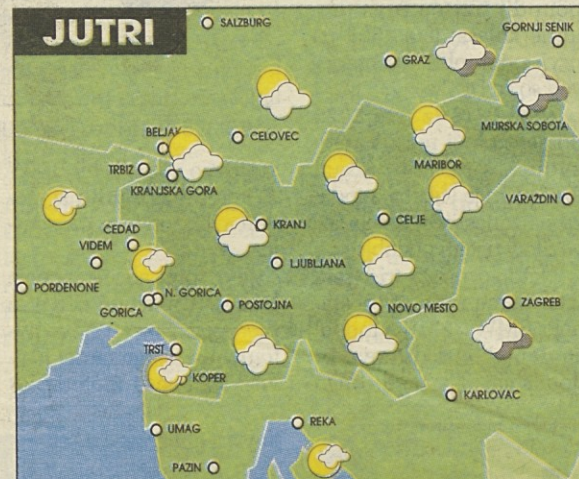
ALPE JADRAN / SUHO, VEČ SONCA

OBLACNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Na Primorskem bo precej jasno, drugod pretežno oblačno. Burja na Primorskem bo ponehala. Dnevne temperature bodo od -7 do -2 °C.

Sosednje pokrajine: Pretežno oblačno bo, le ob Jadranu ter v višjih legah bo sončno. Burja ob Jadranu bo ponehala.

V Sloveniji: Precej jasno bo. Zjutraj bo po nižinah megla. Predvsem v višinah se bo otopilo.

Obe: V nedeljo od zahoda manj se poslabšanje.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA	-2/0
TRST	-4/-
CELOVEC	-3/1
BRNIK	-3/-1
MARIBOR	-4/-1
CELJE	-3/0
NOVO MESTO	-4/-1
NOVA GORICA	4/10
MUR. SOBOTA	-4/-2
PORTOROŽ	5/12
POSTOJNA	-4/-1
ILIRSKA BISTRICA	-2/4
KOČEVJE	-4/-2
CRNOMELJ	-3/-1
SLOV. GRADEC	-4/0
BOVEC	-/-
RATEČE	-5/-3
VOGEL	-3/-1
KREDARICA	-6/-4
VIDEM	-3/-
GRADAC	-4/-3
MONOSTER	-1/-2
ZAGREB	-/-
REKA	-/-

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	-5/-4
STOCKHOLM	0/1
MOSKVA	-12/-8
BERLIN	-2/-3
VARŠAVA	-10/-4
LONDON	8/9
AMSTERDAM	0/1
BRUSELJ	1/1
PARIZ	3/4
DUNAJ	-5/0
ZÜRICH	0/2
ZENEVA	-1/2
RIM	8/14
MILAN	-1/3
BEOGRAD	-5/-1
BARCELONA	5/15
ISTAMBUL	3/6
MADRID	2/13
LIZBONA	12/15
ATENE	11/17
TUNIS	9/18
MALTA	13/20
KAIRO	15/24

SATIRA NA CLINTONOVE

Ni smisla za humor:
cenzura božičnih
Macy'sovih izložb

NEW YORK - Amerika se rada ponaša, da je svetilnik svobode in demokracije, tako da bi se morali po njej vsi zgledovati, seveda pa bi morali vsi prezreti ali pozabiti na vse, kar je v kričnem nasprotju s to deklarativno svobodo. K sreči, da je ameriški tisk po za-
slugi vsakodnevnega boja za obstanek skrajno radoven in senzacionalističen, tako da pride na dan marsikateri »demokracijski spodrslijaj«
Bele hiše in njene administracije. Tako je v teh dneh prišlo na dan, da je Bela hiša cenzurirala izložbe Macy'sa, templja newyorskemu nakupovalne mrzlice, ker se je v tradicionalni božični izložbi pojavila Clintonova družina. Washington ni namreč prebaval humorizma vetrinista Sama Josepha, tako da so nekatere njegove hudo-mušne scene izginile iz izložb.

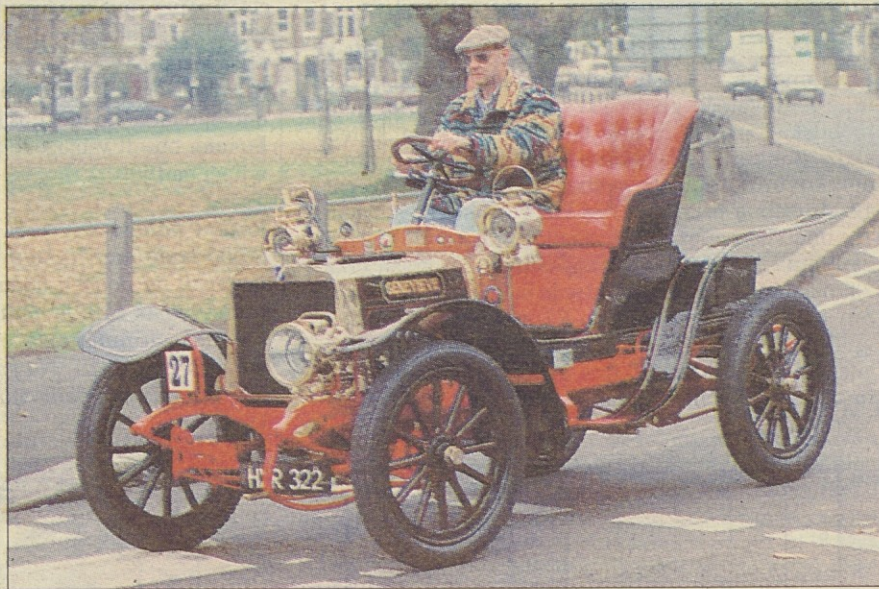
»Zadnje minuto smo morali vse na novo spreminiti: zamislite si, koliko je to stalo«, je jedko protestiral v New York Postu neki anonimni uslužbenec prodajalnega centra. Božične izložbe so presle že v tradicijo, tako da newyorskve veleblagovnice ne varčujejo s sredstvi in naporom. Nacrtovati jih začnejo že jeseni, ko so pripravljene, pa se meščani in turisti postavljajo v vrsto kljub strupenemu mrazu, da bi padel zastor in bi lahko občudovali umetnine. Scene, ki so skoraj vedno satirične, so predmet razprav in pogovorov v boljših družinah med vsemi božičnimi in novoletnimi prazniki.

V originalni zasnovi Sama Josepha je igralka Barbra Streisand sedela prekrizanih nog na mizi Ovalnega studija Bele hiše, sedaj pa je izginila. Prav tako je izginil milijarder Ross Perot, ki je preobleden v Božička skilil iz ognjiska Rdece sobe, da bi skalil praznično vzdusje Hillary in Billa v nočni srajci in pizami. Na njegovem mestu se je utelesil manj nevaren in prijateljski Al Gore, ki kot Božiček ponuja predsedniškemu paru paket, na katerem piše NAFTA (sporazum o svobodni trgovini med Mehiko, ZDA in Kanado). Izginila je tudi Clintonova hči Chelsea, ki je sedela na oknu svoje spalnice z mačko Socks ob sebi. Clinton je vedno dosledno branil tudi z nohti svojo zasebnost in ni uspel prebaviti, da se je njegova hčerka znasla v izložbi. Chelsea bo torej z Barbro in Rossom božič praznovala drugje, tako da je ostala le scena zasneženega parka Bele hiše.

»Rezultat? Niz izložb brez popra in soli, ki se le prilizujejo Clintonovi družini«, je povedal neki uslužbenec veleblagovnice. Uradno veleblagovnica Macy's demantira cenzuro Bele hiše. Spremembe naj bi narekovali »estetski razlogi«, je neprepričljivo povedal predstavnik za tisk veleblagovnice Patti Shrickram.

Stevilni zaposleni pa prisegajo, da so res prejeli telefonski poziv iz Washingtona in to potem ko je televizijska postaja CNN razkrila, kam meri Sam Joseph.

LONDON / AVTO IZ ISTOIMENSKEGA FILMA

»Genevieve«
že
danes na dražbi

»Genevieve«
je darracqov avto iz leta 1904; znan je postal leta 1953, ko je bil »protagonist«
istoimenskega filma. Pred 10 leti ga je kupil avstralski ljubitelj Paul Terry za 290.000 funtov. Terry je lansko leto umrl v nesreči in njegovo premoženje, v katero so tudi stara »Genevieve«, bodo že danes v Londonu prodali na dražbi (Telefoto AP)

Opice ne bi smele v letalo,
ker je to »grozno in ogabno«

LONDON - Nekoč so se male spanske princeze sprehajale z opicami na rami, da bi se dvorjanom ob pogledu na opice zdeli otroški obrazki lepsi, kot so bili v resnici. Opice so s karavelami in galeoni tedne in tedne potovale iz prekomorskih dežel v Spanijo, to sedaj traja le nekaj ur, a kaj, ko uboge zivali ne olepsujejo obrazov spanskih ple-

miskih otrok, temveč končajo v laboratorijih. Nič čudnega torej, da so razne osebnosti, med katerimi seveda ni mogla manjkati Brigitte Bardot, pozvale letalski družbi British Airways in Air France, naj ne prevažajo več opic, ker je to »grozno in ogabno«. Svetovno znana BB pa se ni mejila samo na letalske prevoze. Prav tako »grozno,

ogabno in nedopustno«
je po njenem dejstvo, da sirom po Evropi krožijo tovornjaki z govedom za zakol. Razne organizacije za zaščito zivali zahtevajo, da zivali ne smejo potovati v živinskih vagonih in tovornjakih več kot osem ur, brzkone pa ta zahteva ne velja za ljudi, ker bi to prizadelo vse prevoze na dolgih relacijah.

NOVICE

Čudež v Lurdu

PARIZ - Verjetno je res samo prav čudež rešil potnike na letalu francoske družbe Air Inter, ki so 22 oktobra letos (vest pa so objavili šele včeraj) leteli in Pariza v Lurdu na zasedanje o čudežnih ozdravitvah. Kmalu po vzletu iz Pariza je namreč pilot naredil veliko napako: namesto da bi pritisnil na gumb, ki spravlja podvozje v trup letala, je ugasnil motor. Letalo se je sposkilo z višine 1.500 na 500 metrov in pilotovi poskusi, da bi takoj zopet prižgal motor, so bili neuspešni. Ko je pilot že opupal pa se je motor vžgal in letalo je zasilno pristalo na pariškem letališču Orly. Potnikom niso povedali, kaj se je zgodilo in po golem naključju je včeraj vest o tem dogodku prišla v javnost.

Tudi diplomati morajo
plačevati globo

WASHINGTON - Diplomatska imuniteta diplomatov ne daje pravice, da se izognejo plačevanju glob. V Washingtonu se je namreč razpasla nava-da, da diplomati parkirajo na nedovoljenih mestih in se ne zmenijo za globo, ki jim jih naložijo polici-
cisti. Sedaj pa so, po številnih potrestih washingtonske in newjorske policije, sprejeli radikalen ukrep: diplomatskim vozilom, katerih lastniki niso poravnali vseh glob, ne bodo podaljšali registracije in jih bodo tako izločili iz prometa.

Pes kot otrok

AMSTERDAM - Kaksna je razlika med psom in otrokom, ko se zakonca ločita? Očitno je ni, vsaj za gospo iz nizozemskega mesta Lelystada (njenega imena niso objavili), ki se je pred kratkim ločila od moža in je sedaj zahtevala od sodnika, da ji »prisodi«
psa ali pa, da ji vsaj dovoli, da ljubljeno zival enkrat dnevno obišče. Oddaljenost od psa ji namreč povzroča psihicne motnje. Sodnika Blauwa pa ta zahteva ni kaj posebno ganila. Dejal je: »Ce bomo začeli s temi pravicami bodo kmalu zahtevali od mene, da jim dovolim souporabo televizorja.«

Kolesa za varnostnike

WASHINGTON - Ameriske varnostne službe si že nekaj časa belijo glavo, kako zaščititi predsednika Clintona med vsakodnevnim joggingom. Clinton namreč vsak dan preteče približno 6 kilometrov od Bele hiše do Lincolnovega memoriala in sciti kga kak ducat agentov, nekateri pes, drugi v avtomobilih, pri čemer pešci ne smejo teptati trave. Predsednik teče hitro, nekateri agenti pa počasneje. Sedaj pa so pri varnostni službi sprejeli radikalen sklep in opremili agente s kolesi, da za predsednikom ne bodo več zaostajali.